

<b>OBSAH :</b>	<b>strana</b>
<b>SPRIEVODNÁ SPRÁVA</b>	<b>4</b>
<b>A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE</b>	<b>4</b>
A.1 Úvod	4
A.1.1 Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi	4
A.1.2 Riešiteľský kolektív	4
A.1.3 Zoznam príloh ÚPN-O	4
A.2 Dôvody obstarania ÚPN-O Stránske	5
A.3 Hlavné ciele rozvoja územia	5
A.4 Zhodnotenie doterajšej územnoplánovacej dokumentácie	6
A.5 Údaje o súlade riešenia so zadaním	7
A.6 Výsledky variantných riešení	7
A.7 Súpis použitých územnoplánovacích podkladov a iných podkladov so zhodnotením ich využitia pri riešení	7
A.7.1 Podklady	7
A.7.2 Výstupy z relevantných podkladov s dopadom na riešené územie	8
<b>B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU</b>	<b>9</b>
B.1 Vymedzenie riešeného územia	9
B.1.1 Základné údaje charakterizujúce územie obce	9
B.1.2 Vymedzenie riešeného územia v ÚPN-O	11
B.1.3 Prírodné podmienky, vybrané prírodné faktory riešeného územia	11
B.2 Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu regiónu	21
B.2.1 Vázby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí územného plánu VÚC – Žilinského kraja	21
B.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	25
B.3.1 Obyvateľstvo, ekonomické aktivity, zamestnanosť	25
B.3.2 Bytový fond	26
B.3.3. Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov	26
B.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešeného obce do systému osídlenia	27
B.4.1 Širšie vzťahy	27
B.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	30
B.5.1 Návrh ochrany kultúrnych hodnôt	30
B.5.2 Základná koncepcia priestorového usporiadania	32
B.6 Návrh funkčného využívania územia obce	38
B.6.1 Všeobecne	38
B.6.2 Rozvoj obytnej funkcie	39
B.6.3 Rozvoj výrobnjej funkcie	40
B.6.4 Rozvoj funkcie zariadení občianskeho vybavenia, rekreácie a cestovného ruchu, telovýchovných aktivít a športových plôch	40
B.6.5 Rozvoj plôch a funkcie zelene	42
B.6.6 Určenie prípustného, obmedzujúceho a zakazujúceho funkčného využívania na jednotlivých funkčných plochách	42
B.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia, výroby a rekreácie	45
B.7.1 Návrh riešenia bývania	45
B.7.2 Návrh riešenia občianskeho vybavenia	46
B.7.3 Návrh výroby a výrobných služieb	49
B.7.4 Návrh rekreácie a cestovného ruchu	51
B.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	54
B.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	55
B.9.1 Ochrana prírodných hodnôt	55
B.9.2 Ochrana povrchových a podzemných vôd a vodných zdrojov	56
B.9.3 Ochranné a bezpečnostné pásma hlavných rádov technickej a dopravnej infraštruktúry, ostatné ochranné pásma	58
B.10 Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, civilnej ochrany a ochrany pred povodňami	59
B.10.1 Záujmy obrany štátu	59
B.10.2 Špeciálna ochrana	59
B.10.3 Požiarna ochrana	59

B.10.4	Civilná ochrana	60
B.10.5	Ochrana pred povodňami	61
B.11	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny	62
B.11.1	Ochrana prírodných hodnôt, identifikácia prvkov R-ÚSES v katastri	62
B.11.2	Krajinnoekologický plán (optimálne priestorové a funkčné využívanie územia obce Stránske) – všeobecné opatrenia a záver	66
B.12	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	69
B.12.1	Návrh verejného dopravného vybavenia	69
B.12.2	Vodné hospodárstvo	72
B.12.3	Energetika a energetické zariadenia	76
B.12.4	Napojenie územia na telekomunikačné a informačné siete	82
B.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	84
B.13.1	Zásady funkčného využívania územia vo vzťahu k ekologickej únosnosti územia	84
B.13.2	Návrh opatrení na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine	85
B.13.3	Zásady vymedzenia hraníc zastavaného územia, návrh opatrení na zachovanie a obnovenie krajinnoestetických hodnôt územia	85
B.13.4	Ochrana zložiek životného prostredia	85
B.13.5	Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie	89
B.13.6	Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie	95
B.13.7	Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi	95
B.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložísk a dobývacích priestorov	97
B.15	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	97
B.15.1	Návrh opatrení ochrany prírody	97
B.15.2	Návrh protipovodňových a vodohospodárskych opatrení	98
B.16	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde – PP a lesnom pôdnom fonde – LPF	99
B.16.1	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP	99
B.16.2	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na LPF	102
B.17	Celkové hodnotenie koncepcie navrhovaného riešenia	102
B.17.1	Potenciál riešeného územia z hľadiska širších súvislostí	102
B.17.2	Krajinno-ekologický a enviromentálny potenciál	103
B.17.3	Kultúrno-historický potenciál, retrospektíva osídľovania a využívania riešeného územia	103
B.17.4	Sídlný potenciál	104
B.17.5	Sociálno – ekonomický a hospodársky potenciál	105
B.17.6	Potenciál rozvoja občianskeho vybavenia vrátane rekreácie	105
B.17.7	Potenciál a koncepcia rozvoja dopravy a dopravných zariadení	106
B.17.8	Potenciál a koncepcia rozvoja vodného hospodárstva	106
B.17.9	Potenciál a koncepcia rozvoja energetiky	108
B.17.10	Záver	109
<b>NÁVRH REGULATÍVOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA, NÁVRH ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ</b>		<b>110</b>
<b>C.</b>	<b>DOPLŇUJÚCE ÚDAJE</b>	<b>121</b>
<b>D.</b>	<b>DOKLADOVÁ ČASŤ</b>	<b>122</b>

## A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

### A.1 ÚVOD

#### A.1.1 ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI A SPRACOVATEĽOVI

Práce na územnom pláne obce Stránske (ďalej len „ÚPN-O Stránske“) sú vypracované v zmysle zmluvy o dielo ÚPN–O STRÁNSKE / AAPN č. 01/2015, zo dňa 20.06.2016 medzi:

**objednávateľom :** obec Stránske  
Obecný úrad Stránske  
**štatutárny zástupca :** Jaroslav Mitaš, starosta obce  
**a**  
**zhotoviteľom:** Ing. arch. Peter NEZVAL, autorizovaný architekt  
M. Šinského 7, 010 07 Žilina

#### A.1.2 RIEŠITEĽSKÝ KOLEKTÍV

Riešiteľský kolektív :

Hlavný riešiteľ	vedúci projektant:	Ing. arch. Peter NEZVAL
Urbanizmus	zodpovedný projektant:	Ing. arch. Peter NEZVAL Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
Doprava	spolupráca: zodpovedný projektant:	Anna VALACHOVÁ Ing. Roman TISO
PP, LPF	spolupráca: zodpovedný projektant:	Ing. arch. Peter NEZVAL Ing. arch. Peter NEZVAL
Životné prostredie, občianska vybavenosť, priemysel, bývanie, rekreácia a cestovný ruch	spolupráca: zodpovedný projektant:	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ Ing. arch. Peter NEZVAL
Krajinná ekológia, KEP	spolupráca: zodpovedný projektant:	Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ Peter HÁJNIK
Vodné hospodárstvo	zodpovedný projektant:	Ing. Alena KOVAL'OVÁ
Energetika	zodpovedný projektant:	Karol KOLLÁR
Digitálne spracovanie		Ing. arch. Lenka LIKAVČANOVÁ
<b>Zástupca obstarávateľa:</b>		Ing. arch. Ján BURIAN Osoba oprávnená na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 229

#### A.1.3 ZOZNAM PRÍLOH ÚPN-O

ÚPN-O Stránske je spracovaný v súlade s ustanovením § 11 Zákona č. 50/76 Zb. (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a § 12 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z., v členení na textovú a grafickú časť.

Textová časť obsahuje:

- A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE
- B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU
- C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE
- D. DOKLADOVÁ ČASŤ

Textová časť je spracovaná v rozsahu a štruktúre stanovenej v § 12 ods. 2 – 5 Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. vrátane tabuľkovej časti. Riešenie územného plánu v textovej časti je spracované v členení podľa § 12 ods. 4 písm. a) – r) vyhlášky.

Časť Poľnohospodárstvo je spracovaná podľa Spoločného metodického usmernenia MP SR a MV a RR SR zo dňa 11.8.2004. Stavebné zámery a iné zámery na poľnohospodárskej pôde je potrebné vyhodnotiť podľa § 5, ods.1,2,3,4, vyhlášky MP SR č. 508/2004 platnej od 15.9.2004.

Záväzná časť ÚPN-O Stránske je spracovaná v rozsahu a štruktúre stanovenej v § 12 ods. 6 písm. a) – l) Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.

Grafická časť obsahuje:

- v.č.1 Výkres širších vzťahov – M 1 : 50 000**
- v.č.2 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS v M 1 : 10 000**
- v.č.3 Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia v M 1 : 10 000**
- v.č.4 Výkres riešenia verejného technického vybavenia – M 1 : 10 000**
- v.č.5 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP - M 1 : 10 000**
- v.č.6 Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny - M 1 : 10 000**

Grafická časť ÚPN-O Stránske je spracovaná vo farebnom prevedení, legendy jednotlivých výkresov sú spracované v členení stav – návrh – výhľad. Schéma záväzných častí je prílohou textovej časti.

Tzv. čistopis riešenia ÚPN-O Stránske je spracovaný a dodaný obstarávateľovi v troch sadách.

Textová časť je spracovaná vo formáte A 4. Grafická časť je spracovaná vo farebnom prevedení na mapových podkladoch v príslušnej mierke, poskladaná na formát A3 a odovzdaná v tvrdých doskách.

Tzv. čistopis riešenia ÚPN-O Stránske je spracovaný a odovzdaný aj na CD 1x pre obstarávateľa a 1x pre zástupcu obstarávateľa.

## **A.2 DÔVODY OBSTARANIA ÚPN-O STRÁNSKE**

Dôvodom pre obstaranie Územného plánu obce Stránske (ďalej len ÚPN – O Stránske) je potreba získania aktuálneho základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladať záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.

V obstarávaní obec zastupuje Ing. arch. Ján Burian, oprávnená osoba na obstarávanie územnoplánovacích podkladov (ďalej len „ÚPP“) a územnoplánovacích dokladov (ďalej len „ÚPD“).

Zadanie pre ÚPN-O Stránske bolo vypracované na základe PR+R ÚPN-O Stránske, Krajinoekologického plánu obce Stránske (ďalej len „KEP Stránske“) a ostatných relevantných informácií vyplývajúcich z odpovedí po oznámení začatia obstarávania ÚPN-O Stránske od dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, právnických a fyzických osôb.

Zadanie pre ÚPN-O Stránske bolo schválené obecným zastupiteľstvom v Stránskom dňa 21.11.2016 č. uzn. 83/2016.

Navrhované riešenie ÚPN-O Stránske je spracované jednovariantne (obec do 2000 obyvateľov). Do ÚPN-O Stránske sú zapracované relevantné výstupy zo stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, právnických a fyzických osôb k oznámeniu o začatí obstarávania ÚPN-O Stránske a schváleného Zadania pre ÚPN-O Stránske a relevantné výstupy zo stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy, právnických a fyzických osôb k spracovanému Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske.

ÚPN-O Stránske obsahuje všetky potrebné náležitosti v zmysle zákona č.50/1976 Zb. O územnom plánovaní a stavebnom poriadku a následných vykonávacích predpisov a poriadkov súčasnej platnej legislatívy, vrátane Vyhlášky MŽP SR č.55 O územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Súčasťou spracovaného ÚPN-O Stránske je KEP Stránske, ako súčasť PR+R ÚPN-O Stránske.

PR+R ÚPN-O Stránske spolu s KEP boli I. etapou v procese obstarávania ÚPN-O Stránske. Ich cieľom bolo získať prehľad o súčasnom využití územia, o problémoch, ktoré je nutné riešiť, o rozvojových a investičných zámeroch, odporúčaníach, možnostiach a limitoch územia a vzťahoch k územnoplánovacej dokumentácii vyššieho územného celku ÚPN-VÚC Žilinského kraja.

V II. etape bolo vypracované a obecným zastupiteľstvom schválené Zadanie pre ÚPN-O Stránske..

Návrh riešenia ÚPN-O Stránske bol III. etapou v procese obstarávania ÚPN-O Stránske. Po prerokovaní a zapracovaní vyhodnotených pripomienok k Návrhu ÚPN-O Stránske je v IV. etape vypracovaný Čistopis ÚPN-O Stránske.

Spôsob spracovania, obsah a rozsah, vrátane termínov v procese obstarávania bol dohodnutý a je súčasťou zmluvy o dielo ÚPN-O STRÁNSKE / AAPN č. 01/2015, zo dňa 20.06.2016 medzi objednávateľom (obstarávateľom obec Stránske) a zhotoviteľom (Ing. arch. Peter Nezval).

V obstarávaní obec zastupuje Ing. arch. Ján Burian, odborne spôsobilý na obstarávanie ÚPP a ÚPD reg.č. 229.

### A.3 Hlavné ciele rozvoja územia

Hlavným cieľom ÚPN-O Stránske je riešiť optimálne možnosti rozvoja riešeného územia – katastrálneho územia obce a jeho koordinovaného funkčného usporiadania na základe zhodnotenia súčasného stavu územia a známych zámerov, požiadaviek a rozvojových tendencií z hľadiska urbanistického, krajinného, a tiež z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia, vrátane priemetu legislatívnej ochrany prírody.

Navrhané riešenie v ÚPN-O Stránske sleduje najmä tieto hlavné ciele rozvoja územia, a to nasledovne.

Vo všeobecnej rovine sú v ÚPN-O Stránske hlavné ciele rozvoja územia stanovené nasledovne:

- navrhnuť riešenie optimálneho spôsobu využitia a usporiadania územia v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja a únosnosti územia,
- navrhnuť odstránenie funkčných a priestorových disproporcií,
- riešiť koordinovanie záujmov v území,
- riešiť regulovanie a koordinovanie investičné činnosti a záujmy,
- navrhnuť skvalitnenie životného prostredia obce,
- riešiť a zabezpečiť ochranu kultúrneho dedičstva a prírodných hodnôt,
- navrhnuť dobudovanie verejnej dopravnej, občianskej a technickej vybavenosti obce,
- stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

Okrem takto všeobecne formulovaných cieľov bolo v ÚPN-O Stránske potrebné:

- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby intenzifikáciou zastavaného územia stanoveného k 1.1.1990, ako aj návrhom nových plôch v extraviláne, vhodných pre rozvoj uvedenej funkcie, pri zohľadnení záujmov poľnohospodárskej výroby a ochrany poľnohospodárskej pôdy,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu v rámci rekreačného priestoru vyššieho významu,
- stanoviť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti,
- stanoviť podmienky pre fungovanie poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- vytvoriť podmienky pre dobudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry v návrhovom období,
- vytvoriť predpoklady a podmienky pre optimalizáciu automobilovej, cyklistickej a pešej dopravy, vrátane návrhu smerových a šírkových úprav komunikácií, návrhu peších chodníkov a vyriešenia parkovísk vo väzbe na jednotlivé funkčné plochy,
- premietnuť do územného plánu obce zábery nadradenej územnoplánovacej dokumentácie
- návrhové obdobie územného plánu stanoviť na obdobie do roku 2030,
- návrh územného plánu spracovať v súlade s príslušnými ustanoveniami stavebného zákona a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. jednovariantne, s poukazom na ustanovenie § 21, ods. 2) stavebného zákona obstarávateľ upúšťa od spracovania konceptu územného plánu.

### A.4 Zhodnotenie doterajšej územno-plánovacej dokumentácie

Obec Stránske nemá vypracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá by samostatne riešila celé katastrálne územie obce.

Doterajšie právoplatne schválené ÚPD vzťahujúce sa k územiu obce Stránske sa riešili ako územia spadajúce do dokumentácie vyššieho územného celku (ÚPN – VÚC Žilinského kraja v platnom znení, t.j. vrátane následných zmien a doplnkov č.1, č.2, č.3 a č.4).

Z uvedeného vyplýva, že za nadradenú (schválenú ÚPD) voči obci možno považovať len ÚPN-VÚC ŽK schváleného 26.05.1998 v znení následných Zmien a Doplnkov č.1, č.2, č.3 a č.4.

Táto nadradená ÚPD však nepokrýva potreby nového komplexného uvažovaného intenzívneho i extenzívneho interného rozvoja sídelnej štruktúry obce v rozsahu riešeného územia (k.ú. obce Stránske). Aj z tohto dôvodu pristúpila obec Stránske k spracovaniu územného plánu obce s uvažovaným návrhovým rokom 2030.

### A.5 Údaje o súlade riešenia so zadaním

Návrh ÚPN-O Stránske je vypracovaný v súlade so spracovaným Zadaním pre ÚPN-O Stránske, schváleným v obecnom zastupiteľstve Stránske (č.uzn.83/2016 zo dňa 21.11.2016).

## **A.6 VÝSLEDKY VARIANTNÝCH RIEŠENÍ**

ÚPN-O Stránske je vypracovaný jednovariantným riešením (obec do 2000 obyvateľov a požiadavka vyplývajúca so Zadania pre ÚPN-O Stránske).

## **A.7 SÚPIS POUŽITÝCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV A INÝCH PODKLADOV SO ZHODNOTENÍM ICH VYUŽITIA PRI RIEŠENÍ**

### **A.7.1 PODKLADY**

#### **A.7.1.1 Schválená ÚPD, vzťahujúca sa k riešenému územiu**

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998), záväzná časť schválená vyhlásením nariadenia vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.05.1998,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN č.6 zo dňa 27.04.2005,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.2 (ing. arch. Pivarči, 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.3 (ing. arch. Toman, 05/2008), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.4 (ing. arch. Pivarči, 03/2011), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN mesta Rajecké Teplice (vrátane následných zmien a doplnkov), ing. arch. Pivarči, autorizovaný architekt,
- ÚPN-O Kamenná Poruba, ing. arch. Krajč, autorizovaný architekt
- ÚPN-O Kinská, ing. arch. Peter Nezval, autorizovaný architekt

#### **A.7.1.2 Územno-plánovacie podklady**

- Pre riešené územie nie sú evidované.

#### **A.7.1.3 Prieskumné práce**

- Prieskumné práce v teréne, za účelom zistenia skutočného využitia plôch, objektov technickej a dopravnej infraštruktúry, priestorových pomerov, negatívnych javov, ochrany prírody a krajiny a pod. (Ing. arch. Peter Nezval a kol., 05/2016 – 07/2016).

#### **A.7.1.4 Dopravná a inžinierska dokumentácia**

- Vodný plán Slovenska,
- Vodohospodárska mapa Slovenska,
- Ochranné pásma letiska Žilina, 05/2015, (Prof. Ing. A. Kazda, CSc.),
- Stránske - rozšírenie splaškovej kanalizácie“, projekt pre stavebné povolenie (2011),
- „Protipovodňová ochrana Stránsky a Priečnikový potok“ - ZÁMER podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2011).

#### **A.7.1.5 Konzultácie, ostatné podklady, mapové podklady**

- STN 73 6110 – Projektovanie miestnych komunikácií,
- Katastrálne mapy v mierke 1:10 000, (Obecný úrad Stránske),
- súpis pamiatok na Slovensku,
- sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje (2011, KSŠV SR)
- aktuálne štatistické údaje (KSŠV SR),
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku,
- Vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií k oznámeniu o začatí obstarávania ÚPN-O Stránske, 06/2016,
- Atlas krajiny SR (MŽP SR, SAŽP), 2002.
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Stránske, 07/2007
- Vyhláška MZ SR č.481/2001, ktorou boli vyhlásené ochranné pásma I., II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach.
- Informácia o zámeroch Modernizácie a rekonštrukcie horského hotela Paradise, 06/2016 Jana Rolínová,
- Atlas krajiny SR (2002)

- KEP Stránske, ing. Peter Hájník, 06/2016.
- Pasport individuálnej chalupníckej rekreácie STRÁNSKE, ÚHA okresu Žilina, 1991
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja ZDRUŽENIA RAJECKÁ DOLINA 2007-2017,
- Zadanie pre ÚPN-O Stránske, ing. arch. Ján Burian, dopracované 10/2016, schválené č.uzn.83/2016 zo dňa 21.11.2016,
- Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017,
- Vyhodnotenie pripomienok fyzických a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017.
- Pokyny na dopracovanie ÚPN-O Stránske, Urbion sk, s.r.o, 07/2017.

## **A.7.2 VÝSTUPY Z RELEVANTNÝCH PODKLADOV S DOPADOM NA RIEŠENÉ ÚZEMIE**

### **A.7.2.1 Výstup z R-ÚSES a KEP Stránske**

Okres Žilina má vypracovanú aktualizáciu R-ÚSES (2006). Samostatný M-ÚSES pre obec nebol vypracovaný.

Pre obec bol vypracovaný krajinno-ekologický plán (KEP) ako samostatný dokument súčasného spracovávaného ÚPN-O. Do celkovej koncepcie rozvoja sídla, a to v grafickej i textovej časti, sú zapracované rozhodujúce krajinno-ekologické výstupy a odporúčania z uvedeného R-ÚSES-u a KEP, zahŕňajúce hlavne biokoridory, priestory s vysokou krajinnou diverzitou a odporúčania optimálneho funkčného využívania územia, ktoré ovplyvnia budúci celkový rozvoj obce Stránske.

### **A.7.2.2 Výstup z ÚPN-VÚC Žilinského kraja (09/1998) a Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC Žilinského kraja (č.1. z 02/2005, č.2. z 07/2006, č.3. z 05/2008, č.4. z 03/2011)**

ÚPN VÚC Žilinského kraja vrátane zmien a doplnkov č.1, 2, 3, a 4 je v súčasnosti nadradenou záväznou ÚPD pre obec Stránske a v budúcnosti (po schválení ÚPN-O Stránske) bude najbližšou komplexnou nadradenou ÚPD, vzťahujúcou sa k ÚPN-O Stránske.

Pri riešení ÚPN-O je nevyhnutné akceptovať záväznú časť ÚPN-VÚC ŽK.

#### **Z ÚPN VÚC vyplývajú pre riešené územie nasledovné relevantné výstupy:**

- Obec Stránske svojou polohou a administratívnym začlenením (k.ú) spadá do Žilinského kraja, okresu Žilina je evidovaná ako rozvojové sídlo. Nachádza sa v západnej časti kraja v prímestskom pásme žilinskej aglomerácie. V rámci okresu Žilina spadá do priestoru južnej časti Žilinskej kotliny.
- Obec Stránske spadá do územia okresu Žilina – priestoru južnej časti Žilinskej kotliny a priestoru lesných masívov Lúčanskej Malej Fatry s lesohospodárskou, vodohospodárskou, ekologickou a rekreačnou funkciou.
- Obec Stránske zaznamenala vo vývoji počtu obyvateľov od roku 1996 do roku 2008 9,04% prírastok (počet obyvateľov v roku 2015 bol 796).
- Z geomorfologicko-geologického začlenenia sa kataster obce Stránske nachádza v subprovincii vnútorných Západných Karpát v oblasti Fatransko – Tatranskej v celku Žilinskej kotliny a oddiely Rajeckej kotliny.
- Najbližšie administratívne nadradené sídlo je pre Stránske okresné mesto Žilina, z hľadiska centier osídlenia centrum celoštátneho až medzinárodného významu.
- Z hľadiska zaradenia územia v krajinnej štruktúre v súvislosti s ochranou prírody a krajiny kataster obce Stránske nespadá do veľkopošných chránených území. V súvislosti so súvislou sústavou chránených území NATURA zasahuje do riešeného územia chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra a malopošné chránené územie SKUEV 0239 Kozol (zároveň NPR Kozol).
- Riešené územie – k.ú. obce Stránske spadá do hydrologického povodia rieky Rajčianka 4-21-06-115.
- Vyhláškou MZ SR č.481/2001 Z.z. z 8.11.2001 do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach.
- Návrh zásobovania pitnou vodou obce Stránske je riešené zo skupinového vodovodu SKV Žilina v správe Sevak a.s. Žilina. Voda je z vodného zdroja v Kamennej Porube a dopravovaná prírodným potrubím do vodojemu v Poluvsí.
- Odvádzanie splaškových vôd je riešené odkanalizovaním gravitačnou splaškovou kanalizáciou a následne odvádzané na čistenie zberačom do ČOV v Hornom Hričove.

- Riešeným územím obce Stránske prechádza, ako súčasť prenosovej sústavy medzi energetickými uzlami L. Mara a Varín 400/110 kV a Sučany 400/220/110 kV, významné elektrické 400 kV vedenie V495 Varín – Bošáca.
- Riešeným územím obce Stránske prechádza VTL plynovod DN 500 PN 63 Severné Slovensko.

## **B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU**

### **B.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA**

#### **B.1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE ÚZEMIE OBCE**

##### **B.1.1.1 Popis riešeného územia**

Obec Stránske leží uprostred Rajeckej kotliny (v Rajeckom výbežku Žilinskej kotliny), v údolí Stránskeho potoka pretekajúceho v hornej časti toku Stránskou dolinou v masíve Lúčanskej Malej Fatry vo východo - západnom smere, obcou v juho – severnom smere. Stránsky potok je pravostranným prítokom rieky Rajčianka.

Krajinný rámec obci tvoria pohoria pokryté ihličnatými a listnatými lesmi. V smere na sever a severozápad ležia Strážovské vrchy s nadmorskou výškou okolo 800 m.n.m. Z juhu juhozápadu a juhovýchodu tvorí krajinný rámec obci pohorie Lúčanskej Malej Fatry s nadmorskou výškou vrcholov na hlavnom hrebeni okolo 1400 m.n.m. (Veľká Lúka 1 476 m.n.m.). Západná pahorkatinová časť katastra (chotára) prechádza smerom na východ do hornatiny Lúčanskej Malej Fatry.

Kataster obce Stránske sa nachádza v stredozačpadnej časti Slovenska, v rámci Žilinského kraja v okrese Žilina. Vlastný kataster obce Stránske hraničí s obcami tohto okresu (k.ú. Turie, k.ú. Poluvsie nad Rajčankou, k.ú. Rajecké Teplice, k.ú. Kanská, k.ú. Kunerad) a okresu Martin (k.ú. Martin).

Územie Stránskeho patrí do miernej teplotnej oblasti /najnižší bod 410 m.n.m., stred obce 425 m.n.m., najvyšší bod Veľká lúka 1476 m.n.m./.

Na severe hlavná – rozhodujúca zástavba obce priamo naväzuje na zástavbu obce Poluvsie nad Rajčankou, ktorá tiež leží v údolí dolného úseku Stránskeho potoka. Od blízkeho mesta Rajecké Teplice (centra mesta) je vzdialená cca 3 km. Zastavané územie mesta Rajecké Teplice kontaktuje na severnom okraji k.ú. obce Stránske.

Obec Stránske je v oblasti rekreácie a CR v ÚPN VÚC ŽK (doplnok č.3) zaradená v rámci severopovažského nadregionálneho záujmového územia do hornopovažského subregiónu cestovného ruchu s nástupnými centrom Žilina, v regionálnom záujmovom území Rajecké Teplice a okolie spadajúceho do okresu Žilina, v rámci rovnomenného rekreačného krajinného celku, s východiskovým centrom Rajecké Teplice. Subregionálne je k.ú. obec Stránske evidovaná ako rekreačný celok, no skôr sa dá chápať ako satelit rekreačného územia Rajecké Teplice

V súčasnosti tiež evidujeme existenciu zastavaných celkov aj mimo rozhodujúcej časti obce (Jadrová časť obce). Na severnom okraji katastra obce evidujeme výstavbu IBV priamo naväzujúcu na zástavbu mesta Rajecké Teplice (Sedliská - rekreácia, Diel - IBV). Taktiež evidujeme samostatne sa formujúci väčší urbanistický celok v ústí Stránskej doliny (Borie - IBV a Brezie - rekreácia). Ako samostatné celky možno považovať rekreačnú výstavbu naväzujúcu na zástavbu okolitých obcí Kanská (Rybničky - rekreácia) a Poluvsie nad Rajčankou (Medzihorie - rekreácia).

Stránske leží na ceste III/2105 a pri ceste I/64 prechádzajúcej za severným okrajom katastra obce v východo – západnom smere. Súbežne s uvedenou cestou prechádza za severným okrajom katastra železničná trať č. 126 Žilina – Rajec.

Obec zo severu a severovýchodu susedí s k.ú. mesta Rajecké Teplice, zo severovýchodu s k.ú. obce Poluvsie nad Rajčankou a Turie, z východu s k.ú. mesta Martin, z juhu s k.ú. obce Kunerad a zo západu susedí s k.ú. obce Kanská.

Rozloha katastrálneho územia obce je 1875,2 ha. V území prevládajú lesné pozemky 1231,8 ha (65,69%).

Prvá písomná zmienka o obci Stránske, podľa dochovaných prameňov, je z roku 1368.

Podľa posledného sčítania ľudu, domov a bytov (SODB 2011) žilo v obci 733 obyvateľov. Posledné údaje získané od štatistického úradu z 31.12.2015 uvádzajú počet 796 obyvateľov, čo svedčí o životaschopnosti obce (ročný prírastok od roku 2011 t.j. za posledné 4 roky 15,75 obyvateľa).

Obec netvorí jeden kompaktný celok.

Rozhodujúca zástavba (Jadrová časť) priamo naväzuje na susednú obec Poluvsie nad Rajčankou v súvislom páske osídlenia na dolnom úseku toku Stránskeho potoka.



V k.ú. obce sa ešte formuje výstavba v lokalitách Brezie (rekreácia) a Borie (IBV) ako spoločnej samostatnej miestnej časti, ďalej v lokalite a samostatnej miestnej časti Rybníky (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Sedliská naväzujúcej na zástavbu IBV Rajecké Teplice (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Diel naväzujúcej na zástavbu IBV Rajecké Teplice (IBV) a v lokalite a samostatnej miestnej časti Medzihorie (rekreácia) naväzujúcej na rekreačnú výstavbu v ústí Medzihorskej doliny s prístupom cez obec Poluvsie nad Rajčankou.

#### **B.1.1.2 Priestorové členenie riešeného územia**

Katastrálne územie je členené na nasledovné priestorové a funkčné homogénne jednotky – urbanistické priestory:

- A Zastavané obytné územia a príľahlé rozvojové plochy**
- B Rekreačné územia obce a príľahlé rozvojové plochy**
- E Poľnohospodárska krajina**
- F Lesná krajina**

V navrhovanom riešení ÚPN-O Stránske sa uplatňujú nasledovné miestne časti:

**1. m.č. Stránske (jadrová časť)** - ťažisková časť sídla s prevládajúcou obytnou výstavbou (IBV) a prislúchajúcou občianskou vybavenosťou popri dolnej časti toku Stránskeho potoka a ceste III/2105 so zástavbou priamo naväzujúcou na zástavbu obce Poluvsie nad Rajčankou.

**2. m.č. Borie** – samostatne sa formujúca časť obce s obytnou výstavbou s priamou väzbou na m.č. Brezie s rekreačnou funkciou, popri strednej časti toku Stránskeho potoka pri ústí Stránskej doliny so súčasným prístupom a dopravnou obsluhou cez kataster obce Kunerad.

**3. m.č. Brezie** – samostatne sa formujúca časť obce s rekreačnou výstavbou s priamou väzbou na m.č. Borie s obytnou výstavbou popri strednej časti toku Stránskeho potoka pri ústí Stránskej doliny s prístupom a súčasnou dopravnou obsluhou cez kataster obce Kunerad.

**4. m.č. Rybníky** – malá samostatná časť obce s prevládajúcou rekreačnou výstavbou a funkciou na východnom okraji katastra obce v dotyku s k.ú. obce Korská s prístupom a dopravnou obsluhou cez kataster obce Korská.

**5. m.č. Sedliská** – malá samostatná časť obce s prevládajúcou rekreačnou výstavbou v severozápadnom cípe k.ú. obce s hlavným prístupom a dopravnou obsluhou cez k.ú. mesta Rajecké Teplice a priamo naväzujúca na obytnú a rekreačnú zástavbu mesta Rajecké Teplice.

**6. m.č. Diel** – malá samostatná časť obce s prevládajúcou obytnou výstavbou na severnom okraji k.ú. obce s hlavným prístupom a dopravnou obsluhou z Jadrovej časti obce Stránske a priamo naväzujúca na obytnú zástavbu zástavbu mesta Rajecké Teplice.

**7. m.č. Medzihorie** – malá samostatná časť obce s rekreačnou výstavbou na severovýchodnom okraji k.ú. obce s prístupom cez k.ú. obce Poluvsie na Rajčankou a priamo naväzujúca na rekreačnú zástavbu obce Poluvsie na Rajčankou (lokalita Medzihorie), v polohe ústia Medzihorskej doliny.

V priestorových a funkčných homogénnych jednotkách – urbanistických priestoroch sa nachádzajú nasledovné miestne časti:

#### **A ZASTAVANÉ OBYTNÉ ÚZEMIE A PRIL' AHLÉ ROZVOJOVÉ PLOCHY**

Urbanizované územie a rozvojové plochy reprezentujú zastavané plochy s prevládajúcou obytnou funkciou.

V Zastavanom obytnom území a príľahlých rozvojových plochách obce Stránske sa podľa ÚPN-O nachádzajú nasledovné miestne časti (ďalej len „m.č.“):

**1. m.č. Stránske (jadrová časť)**

**2. m.č. Borie**

**6. m.č. Diel**

#### **B REKREAČNÉ ÚZEMIE OBCE A PRIL' AHLÉ ROZVOJOVÉ PLOCHY**

Urbanizované rekreačné územie a rozvojové plochy reprezentujú zastavané plochy s prevládajúcou rekreačnou funkciou.

V Rekreačnom území a príľahlých rozvojových plochách obce Stránske sa podľa ÚPN-O nachádzajú nasledovné miestne časti (ďalej len „m.č.“):

**3. m.č. Brezie**

#### **4. m.č. Rybníky**

#### **5. m.č. Sedliská**

#### **7. m.č. Medzihorie**

### **C POĽNOHOSPODÁRSKA KRAJINA**

Poľnohospodárska krajina sa nachádza v západnej časti územia katastra obce po obvode jej obytného územia.

Poľnohospodárska krajina je tvorená prevažne plochami TTP a ornej pôdy, s menšími enklávami a líniami nelesných porastov. V tomto území sa nachádzajú aj vodné toky, obslužné a účelové komunikácie a tiež nadradené trasy technickej infraštruktúry.

### **D LESNÁ KRAJINA**

Lesná krajina sa nachádza vo východnej časti územia katastra obce. Tvoria ju súvislé lesná porasty aj s ochrannými lesmi na území Lúčanskej Malej Fatry. V území sa nachádzajú vodné toky a účelové komunikácie a uplatňujú územia so zvýšeným stupňom ochrany prírody.

#### **B.1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA V ÚPN-O**

ÚPN-O Stránske je spracovaný pre celé katastrálne územie v mierke 1 : 10 000. Výmera katastrálneho územia obce je 1875,2026 ha.

#### **Výmera obce m<sup>2</sup> Stránske**

<b>Názov ukazovateľa</b>	<b>Rok 2015</b>
Celková výmera územia obce – mesta	18 752 026
Poľnohospodárska pôda - spolu	5 717 635
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 990 439
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	174 004
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	3 553 192
Nepoľnohospodárska pôda – spolu	13 034 391
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	12 318 571
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	56 075
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	535 482
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	124 263

#### Katastrálne územie obce Stránske susedí:

- zo severozápadu s k.ú. mesta Rajecké Teplice,
- zo severovýchodu s k.ú. obce Poluvsie nad Rajčankou a k.ú. obce Turie,
- z východu s k.ú. mesta Martin,
- z juhu s k.ú. obce Kunerad,
- zo západu s k.ú. obce Kónská.

#### **B.1.3 PRÍRODNÉ PODMIENKY, VYBRANÉ PRÍRODNÉ FAKTORY RIEŠENÉHO ÚZEMIA**

##### **B.1.3.1 Hydrologické a hydrogeologické pomery**

##### **Hydrologické pomery**

Priamo katastrálnym územím obce Stránske preteká vodohospodársky významný tok Rajčianka a jej prítoky - Stránsky potok, Priečnikový potok a Medzihorský potok.

Hlavným recipientom riešeného územia je tok Rajčianka, s číslom hydrologického poradia 4-21-06-115, ktorá predstavuje ľavostranný prítok Váhu. Pramení v Strážovských vrchoch pod Javorinkou v nadmorskej výške asi 780 m n.m. Rajčianka má dažďovosnehový režim odtoku, s priemerným ročným prietokom 3,95 m<sup>3</sup>/s, s akumuláciou v mesiacoch december až február, najvyššou vodnosťou v marci a najnižšou v septembri. Priemerný ročný elementárny odtok Rajčianky je 7,5 - 10 l/s/km<sup>2</sup>, špecifický odtok z povodia Rajčianky je 16,22 l/s/km<sup>2</sup> a priemerný prietok 4 m<sup>3</sup>/s pri obci Stránske.

Stránsky potok s číslom hydrologického poradia 4-21-06-141 je tok IV. rádu a pramení pod vrchom Veľká Lúka. V minulosti boli na toku vybudované krátke úpravy, ktoré odolali náporu povodňovej vody. V nespevnených úsekoch sa vyskytuje najmä brehová a dnová erózia s hlbokými

výmofmi.

Medzihorský potok - pramení v Lúčanskej Malej Fatre pod Skalkou (1 308,4 m n. m.), v nadmorskej výške okolo 1 237 m n. m.. Pribírá niekoľko menších prítokov a pokračuje severozápadným smerom Medzihorskou dolinou popri chatovej oblasti. Ďalej sa stáča na sever, pribírá pravostranný prítok spod Kozla, obteká Poluvsie a ako pomerne vodnatý potok ústi pri Slniečnych skalách do Rajčanky v nadmorskej výške asi 392 m n. m..

Povodie Priečnikového potoka s číslom hydrologického poradia 4-21-06-142 sa nachádza taktiež v katastrálnom území obce Stránske. Pramení pod vrchom Žiar a vteká do Stránskeho potoka ako jeho pravostranný prítok. Samotný tok je zaštrkovaný, brehy sú po povodni v roku 2010 podomleté a poškodené bez krovinnej a stromovej vegetácie. Jeho prirodzený brod na konci zástavby je zahĺbený a neprejazdný. Brod sprístupňuje poľnohospodársku časť obce s intravilánom.

V obci Stránske dochádza počas privalových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z tokov a zaplavovaniu priľahlého územia čo sa naposledy stalo v auguste 2010. Z uvedených dôvodov sa obec rozhodla pristúpiť k realizácii protipovodňových opatrení - ochrane proti veľkým vodám - realizáciou úprav korýt tokov v rámci projektu „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“. Úpravy toku sú navrhované v piatich úsekoch celkovej dĺžky 405 m v centrálnej a severnej časti obce.

Pre katastrálne územie obce Stránske nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá by orientačne zobrazovala rozsah povodne stanovený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom).

### **Hydrogeologické pomery**

Podzemná voda je definovaná ako voda vyplňujúca dutiny zvodnených hornín. V rámci novej vodnej politiky vyplývajúcej zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady ustanovujúcej rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (RVS), ktorá bola premietnutá do slovenskej legislatívy, boli vymedzené útvary podzemných vôd na Slovensku pre všetky povodia, ktoré zohľadňujú komplikovanú geologickú stavbu a hydrogeologické pomery územia. Výsledkom je vertikálne členenie vymedzených útvarov podzemných vôd na Slovensku do 3 samostatných vrstiev.

Katastrálne územie obce Stránske spadá do nasledujúcich útvarov podzemných vôd v povodí Váhu:

#### **a) Vrstva útvarov podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch**

SK1000500P, útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Váhu a jeho prítokov severnej časti oblasti povodia Váh, kde dominantné zastúpenie kolektora sú aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, glacifluválne sedimenty a proluviálne sedimenty s pórovou priepustnosťou.

#### **b) Vrstva útvarov podzemných vôd predkvartérnych hornín**

SK2001800F, útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách, puklinové podzemné vody z časti flyšového pásma a Podtatranskej skupiny v oblasti Váhu, dominantné zastúpenie kolektora je striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš), sliene, slieňovce, pieskovce, bridlica a zelepence s puklinovou priepustnosťou.

Vzhľadom na flyšovú výplň Rajeckej kotliny (izolátor) vyplýva, že podzemné vody sú v riešenom území v prevažnej miere dopĺňané infiltráciou zrážok. V tomto útvare podzemných vôd sa nachádzajú pramene v Kamennej Porube s výdatnosťou 43 l.s<sup>-1</sup>, využívané pre hromadné zásobovanie pitnou vodou.

#### **c) Vrstva útvarov geotermálnych vôd (geotermálne štruktúry)**

SK300080FK, predstavujúce podzemné vody hlbokých obehov s prevažným zastúpením karbonátov s puklinovo – krasovou priepustnosťou, s teplotou podzemnej vody nad 25 °C.

Hydrogeologická štruktúra termálnych vôd patrí medzi otvorené štruktúry s infiltračnou, akumulátnou a výverovou oblasťou. Výverová oblasť je polozakrytá, kolektory termálnych vôd sú prekryté kvartérom, čiastočne paleogénom. Štruktúra, podľa teploty do 39 °C, patrí medzi nízkotermálne vody s výrazným Ca-Mg-HCO typom chemizmu, nízkym obsahom CO<sub>2</sub> a mineralizáciou od 500 do 800 mg/l. Smer prúdenia termálnych vôd je súhlasný so smerom výzdvihu podložja kotliny, tj. smer J - S. Termálne vody sú viazané len na výverovú oblasť a nedochádza k jej rozptylu mimo nej.

Geotermálna aktivita územia Žilinskej kotliny je nízka. Teplotné pole sa od stredy kotliny v priestore Rajca smerom k západnému okraju aktivizuje z 27,5 na 32,5 °C. O geotermálnej aktivite svedčia prirodzené vývery termálnych vôd v Rajeckých Tepliciach s teplotou vody 32 – 38 °C a Kamennej Porube s teplotou vody 38 °C. Pravdepodobné využiteľné množstvo geotermálnej energie v kotline je 13,2 MWt.

Rajecké Teplice – vrty – B1, B2, B3, BJ-19, BJ-21A, BJ-22 - vrtmi bola zachytená prírodná termominerálna voda s tlakovým režimom s negatívnou piezometrickou výškou. Podzemná voda je

klasifikovaná ako prírodná liečivá voda, slabo mineralizovaná, hydrogenuhličitanová, vápenato-horečnatá, vlažná, hypotonická, s celkovou mineralizáciou 687 - 847 mg/l, s obsahom plynu CO<sub>2</sub> 91 - 180 mg/l a teplotou vody 32 – 38 ° C. Výverová oblasť sa nachádza v Rajeckých Tepliciach – s centrom medzi Kúpeľným domom, liečebným domom Malá Fatra, Rajčiankou a Kunerádkou. Plocha výverovej oblasti je 0,08 km<sup>2</sup>.

Kamenná Poruba – vrt RTŠ - 1 - sa nachádza v obci pri futbalovom ihrisku. Vrt, hlboký 1830 m, bol navŕtaný v roku 1991 v rámci vyhľadávacieho hydrogeologického prieskumu pre stanovenie definitívnych ochranných pásiem prírodnej minerálnej vody, využívanéj v kúpeľoch Rajecké Teplice. Podľa ČSN 86 8000 ide o vodu prírodnú, obyčajnú, hydrouhlíčanovú, vápenato-horečnatú, teplú, hypotonickú. Prieskumnými prácami bol zistený preliv minerálnej vody 1,2 l/s s celkovou mineralizáciou 499,06 mg/l a teplotou vody 38<sup>0</sup> C. V súčasnosti je vrt uzavretý, nevyužíva sa a nebolo pre vrt vyhlásené ochranné pásmo. V rámci ÚPN obce Kamenná Poruba sa uvažuje s jeho využívaním na rekreačné účely.

### **B.1.3.2 Klimatické pomery**

Za klimatické pomery považujeme dlhotrvajúci stav ovzdušia, čiže priemerný stav svetla, teploty, tlaku vzduchu, vetra a zrážok na určitom mieste.

V sledovanom území sú zastúpené dve klimatické oblasti. Rozhodujúca časť patrí do mierne teplej (M) oblasti s dvoma okrskami. Vo vrcholových častiach územia je zastúpená klíma chladnej (C) klimatickej oblasti svojím mierne chladným (C1) okrskom.

**Mierne teplá oblasť (M):** priemerne menej ako 50 letných dní za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 oC) júlový priemer teploty ≥ 16 oC, začiatok žatvy ozimnej raži po 15. júli priemerná júlová teplota > 16°C, počet letných dní v roku s T<sub>vzd</sub> > 25° pod 50.

Okrskok: a) mierne teplý, vlhký s chladnou až studenou zimou, kotlinový/dolinový (M5),

b) mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový (M7).

**Chladná oblasť (C):** priemerná júlová teplota pod 16 °C.

Okrskok: mierne chladný veľmi vlhký (C1).

### **Teplotné pomery**

Priemerné ročné teploty vzduchu sa tu pohybujú okolo 7,5 °C. Najchladnejší mesiac je január (priemerná teplota –2,5 až –3,5 °C), najteplejší je júl. Priemerný počet mrazových dní s minimálnou teplotou –0,1 0C a menej je 120.

Počas roka sa v území vyskytuje cca 3 - 5 tropických dní (najvyššia denná teplota vystúpi nad 30 °C), 30 - 40 letných dní (najvyššia denná teplota vystúpi nad 20 °C), 130 - 140 mrazových dní (najnižšia denná teplota klesne pod 0 °C) a 40 - 50 ľadových dní (najvyššia denná teplota nevystúpi nad 0 °C). Dĺžka bezmrazového obdobia je okolo 160 dní v roku. Územie kotliny je charakteristické zvýšeným výskytom inverzií teplôt najmä v jesennom a zimnom období.

V posudzovanom území je oblačnosť priemerne 65 - 70 % - najmenšia je koncom leta (pod 60 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (nad 75 %). Slnko tu svieti priemerne 1450 - 1500 hodín za rok (z toho cca 1050 hodín počas vegetačného obdobia). Relatívne svieti slnko v území cca 40 % maximálne možného času. Priemerný počet jasných dní je v posudzovanom území 30 - 40 ročne, zamračených dní je 140 - 150 dní ročne, 60 – 100 dní v roku býva hmla

### **Zrážky**

Ročný úhrn zrážok v území je 800 – 1 200 mm. Najväčšie množstvo zrážok je v júli a v auguste, najmenšie v zimných mesiacoch, v januári a februári. Časť zrážok padne vo forme snehu. Obdobie so snehovou pokrývkou začína približne 15. XI a trvá asi do konca marca. Je však často prerušované a preto v priemere len v 55 dňoch sa vyskytuje trvalá snehová pokrývka, pričom jej priemerná hrúbka je 15 cm.

### **Veterné pomery**

Veterné pomery výrazne ovplyvňuje geomorfológia územia, ako postavenie okolitých horských chrbtov, poloha otvorenej krajiny voči prevládajúci smerom vetra a pod. Vietor je najdynamickejším klimatickým faktorom, je veľmi závislý od miestnych podmienok. V riešenej oblasti kotliny je rozloženie jednotlivých smerov vetrov pomerne rovnomerné, najviac časté sú v priebehu roka S, SV a Z zložky vetra, najmenej časté sú J, JV až V vetry. Jednotlivé veterné systémy sa počas roka výraznejšie nemenia - v zime je väčší podiel S a SV zložky vetra, v lete je naopak väčší podiel Z zložky vetra. Najveternejšie mesiace sú január a február, najmenej často sú veterné dni v júli a v auguste. Zimný polrok je oveľa veternejší ako letný.

### **B.1.3.3 Geomorfologické pomery**

Záujmové územie sa rozprestiera takmer uprostred Rajeckej kotliny. Kotlinu zo

severozápadu ohraničujú Strážovské vrchy. Na východe tvorí ohraničenie vysokohorský hrebeň Lúčanskej Malej Fatry. Na svahoch Lúčanskej Malej Fatry vyvierajú potoky, ktoré tu vytvárajú rebrovitú sústavu hlbokých dolín, v ktorých spravidla ležia jednotlivé obce. Jedným z takýchto potokov je aj Porubský potok, v ktorého údolí sa nachádza obec Korská. Druhý významný potok na východe územia je potok Bystrička (Kuneradský potok), ktorý tvorí východnú hranicu k.ú.

V zmysle regionálneho geomorfologického členenia Slovenskej republiky začlenené nasledovne:

Geomorfologické jednotky v k.ú. Stránske

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Oddiel
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko –Tatranská	Žilinská kotlina	Rajecká kotlina

Oblasť kotlinových pahorkatín sa vyznačuje mätko modelovaným reliéfom. Územie má sčasti tektonický a sčasti erózný pôvod. Povrch Rajeckej kotliny má rovinatý až pahorkatinný ráz, mätko modelovaný pahorkatinný reliéf v súvrstviach vnútrokarpatského paleogénu. Nižší stupeň reliéfu je tvorený poriečnou nivou Rajčianky a jej prítokov. Na geomorfologickom vývoji územia, ako aj na jeho súčasnom stave sa prevažnou mierou podieľali erózne a erózne – akumulčné procesy. Územie je modelované Porubským potokom a jeho krátkymi prítokmi, východnú časť územia modeluje Bystrička (Kuneradský potok).

Medzi najvýraznejšie geomorfologické javy počítame zosuvy a erózne – akumulčné tvary.

#### B.1.3.4 Geologické pomery

##### Paleogén

Riešené územie patrí do oblasti Centrálnokarpatského paleogénu, konkrétne do Súľovského paleogénu. Paleogénne sedimenty v povodí Rajčianky predstavujú plošne najrozsiahlšie územie, pričom ich tvoria pieskovecovo - ílovcové súvrstvia stredného a vrchného eocénu.

##### Kvartér

Dno Rajeckej kotliny je budované kvartérnymi sedimentami náplavov povrchového toku Rajčianka a jeho prítokmi, ďalej deluviálnymi sedimentami s podložíom paleogénnych a mezozoických sedimentov.

V nadloží predkvartérnych hornín vystupujú v nive toku Rajčianka fluviálne, prípadne proluviálne sedimenty. Svahy nivy sú pokryté deluviálnymi sedimentami (hliny a piesčité hliny). Riečne sedimenty predstavujú hlinité štrky, štrkopiesky s pomerne dobre opracovaným znosovým materiálom. Materiál je zložený z pieskovec, dolomitov, kremencov a granodioritu.

##### Inžinierskogeologická rajonizácia

Skúmané územie prináleží k dvom inžinierskogeologickým rajónom:

###### **F – rajón údolných riečnych náplavov**

Zaberá úzky pruh okolo toku Rajčianka a Kuneradského potoka.

Obvykle sú to piesčité štrky a piesky, prekryté často 2 – 5 m hrubou vrstvou hlinitých, ílovitých a piesčitých sedimentov. Hladina podzemnej vody spravidla v hĺbke do 2 – 4 m, miestami sa vyskytujú aj močaristé plochy. Rizikovým faktorom je možnosť znečistenia podzemných vôd poľnohospodárskou činnosťou, priemyslom, alebo skládkovaním odpadov.

###### **Sf – rajón flyšoidných hornín**

Patrí sem prevažná časť územia.

Flyšoidné územia sú charakteristické striedaním ílovcov a prachovcov, alebo slieňovcov s pieskovecami, zlepcami a karbonátmi vo vrstvách o hrúbke niekoľko cm až dm. Kvôli striedaniu priepustných a slabopriepustných až nepriepustných hornín je tu možnosť výskytu napätých podzemných vôd.

Výdatnosť prameňov len do 1 l.s<sup>-1</sup>, ojedinele aj viac. Z geodynamických javov sa prejavujú plytké povrchové zosuvy, ale aj hlbšie založené konsekvantné a asekvantné zosuvy. Popri tom sa prejavuje aj hlboké zvetrávanie hornín.

##### Geotermálna energia

Geotermálna aktivita územia je nízka. Hodnota hustoty tepelného toku medzi južným okrajom kotliny a Rajeckými Teplicami vytvára rovnorodé tepelné pole s  $q = 55 \text{ mW.m}^{-2}$ , ktoré stúpa smerom k Žiline na  $60 \text{ mW.m}^{-2}$  a viac. Teplotné pole sa od stredu kotliny v priestore Rajca smerom k západnému a východnému okraju a severným smerom k Žiline aktivizuje z 27,5 na 30 - 32,5°C.

Ako zvodnenca geotermálnych vôd sa predpokladajú triasové karbonáty v hĺbkach 1 000 – 2 500 m, kde sa teploty pohybujú v rozmedzí 27,5-70<sup>0</sup>C. O geotermálnej aktivite územia svedčia prirodzené vývery termálnych vôd v Rajeckých Tepliciach. Teplota sa pohybuje medzi 33,4 - 38,2<sup>0</sup> C.

### B.1.3.3 Pôdne pomery

Pôdy, ich vznik, vývoj a vlastnosti závisia od pôsobenia pôdotvorných činiteľov a podmienok prostredia. Patria medzi ne všetky zložky prírodného prostredia, činnosť človeka a čas. Najdôležitejším faktorom pre vývoj pôd je geologický substrát a pôsobenie podzemných a zrážkových vôd.

#### Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfo genetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratografiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou.

Pôdne typy môžeme rozdeliť do niekoľkých skupín:

- Pôdy s veľmi priaznivým predpokladom pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo – čiernice, černozeme, fluvizeme a hnedozeme. Tieto pôdy sú dostatočne humózne, s vyváženým pomerom humínových kyselín ku fulvokyselinám, s dobrým obsahom prístupného dusíka a draslíka, s priaznivou pôdnou reakciou a štruktúrou a s dobrou vododržnosťou. Ich trvalé využívanie je podmienené obnovou prístupného fosforu, dodatočným zavlažovaním, resp. upravením agrotechniky na dočasne zamokrených čierniciach a fluvizemiach.
- Pôdy s menej priaznivým predpokladom pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo – pararendziny, regozeme, luvizeme, pseudogleje, kambizeme (okrem dystrických a psefitických) a rendziny. Ide o pôdy s menej priaznivými fyzikálnymi a chemickými vlastnosťami, vyžadujúcimi špecifickú agrotechniku.
- Pôdy s nepriaznivým predpokladom pre trvalo udržateľné poľnohospodárstvo – gleje kambizeme dystrické a psefitické, podzoly, solončaky, slance, organozeme, hydrozeme, rankre a litozeme. Vyznačujú sa extrémnymi fyzikálnymi alebo chemickými vlastnosťami, buď znemožňujúcimi poľnohospodárske využitie, alebo len v obmedzenej miere umožňujúcimi extenzívne formy poľnohospodárstva.

V k.ú obce Stránske sa vyskytujú nasledovné typy pôd:

- 02 – fluvizeme karbonátové, stredne ťažké
  - 06 – fluvizeme typické, stredne ťažké
  - 11 - fluvizeme glejové, stredne ťažké (lokálne ľahké)
  - 57 - pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
  - 58 – luvizeme pseudoglejové a pseudogleje, erodované na výrazných svahoch 12° - 25°, stredne ťažké, ťažké
  - 60 – kambizeme typické kyslé a kambizeme dystrické (veľmi kyslé) na zvetralinách hornín kyštalinika, stredne ťažké až ľahké
  - 63 – kambizeme typické, na minerálne bohatých zvetralinách flyša, stredne ťažké
  - 64 - kambizeme typické, na minerálne bohatých zvetralinách flyša, ťažké
  - 70 – kambizeme pseudoglejové na flyši, stredne ťažké
  - 71 - kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
  - 79 – kambizeme (typ) plytké na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké
  - 82 - kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch 12° – 25°, stredne ťažké až ťažké
  - 83 - kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch 12° – 25°, stredne ťažké až ťažké
  - 88 – regozeme typické až regozeme pelické, ojedinele hnedozeme erodované, alebo kambizeme erodované na slieňoch alebo íloch, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké)
  - 89 – pseudogleje typické na polygénnych hlinách, so skeletom, stredne ťažké až ťažké
  - 00 – pôdy na zrázoch nad 25° (bez rozlíšenia typu pôdy)
- Najrozšírenejšie typy pôdy (poľnohospodárske) na územi súkambizeme a pseudogleje.

#### **Kambizeme**

Kambizeme sú najrozšírenejším pôdnym typom v riešenom území, sú tu aj najrozšírenejšími lesnými pôdami. Produkčne a ekologicky sa uplatňujú v stredných a vyšších

nadmorských výškach. Z ekologického hľadiska sú to pôdy cenné pre svoju nezastupiteľnú schopnosť zadržiavať a akumulovať zrážkové vody a tiež pre svoje filtračné vlastnosti. Kambizeme sú stredne úrodné pôdy, vhodné len pre užší sortiment poľnohospodárskych plodín. Vyskytujú sa najmä na svahoch, často strmých, preto sú prevažne zalesnené. Na miernejších svahoch najmä na ílovcových flyšových substrátoch sú tieto pôdy hlbšie a menej kamenité, často reprezentované pseudoglejovým subtypom. Luvizemné a pseudoglejové kambizeme s hlbším profilom sú využívané aj ako orné pôdy, väčšina kambizemí je však z dôvodu ich kamenitosti, plytkého pôdneho profilu a svahovitosti zatravnená. Z hľadiska ekologickej stability ich radíme k pôdam málo stabilným, s nízkou odolnosťou voči degradácii. Dôvodom je ich nízka pufracia schopnosť (sú to spravidla kyslé minerálne chudobné pôdy s nízkym obsahom surového humusu) a silná až extrémna erózna ohrozenosť (prevažne ide o plytké pôdy s nestabilnou pôdnou štruktúrou, na strmých svahoch). Vzhľadom na ich výskyt v svahovitých polohách sú často erodované a tým aj ohrozujúce povrchové vodné zdroje. Aktuálnou eróziou však býva postihnutá len malá časť ich výmery, pretože strmé svahy, na ktorých sa vyskytujú sú dnes väčšinou zatravnené a z dôvodu nevyužívania postupne zarastajú samonáletom.

### **Fluvizeme**

Fluvizeme sa nachádzajú v nivách riek, kde bol ich vývoj opakovane narušovaný záplavami. Ich pôdny profil sa tým často obohacuje o novú vrstvu kalových sedimentov, čo sa prejavuje jeho zvrstvením (nejedná sa o pôdne horizonty). Vzhľadom na pestrý charakter aluviálnych sedimentov, na ktorých sú vytvorené, fluvizeme sú pôdy z morfológického, textúrneho hľadiska aj z hľadiska kvality a úrodnosti veľmi variabilné. Sú to sú mladé dvojhorizontové (A/C) pôdy s vývojom narušeným záplavami na recentných aluviálnych sedimentoch všetkých klimatických oblastí.

### **Pseudogleje**

Pseudogleje vznikajú na zamokrených plochách, najmä znížených, ktoré pre ťažké nepriepustné podložie nemajú riadny odtok perkolujúcej vody. Z hľadiska typologicko - produkčnej kategorizácie patria do kategórie O4 až T3 (produkčné orné pôdy až menej produkčné trvalé trávne porasty). Vyvinuté sú na rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátoch, v podmienkach premyvneho vodného režimu, s prebytkom povrchových, najčastejšie svahových vôd, na úpätiach svahov a/alebo na substrátoch majúcich horizont (vrstvu) so zníženou priepustnosťou.

### **Luvizeme**

Luvizeme sú pôdy s dominantným procesom ilimerizácie – translokácie koloidov (prevažne ílových minerálov) ktoré sú v dôsledku intenzívneho premyvania pôdneho profilu zrážkovou vodou splavované do hlbších vrstiev pôdneho profilu, kde tvoria obohatený (ilimerizovaný) luvický horizont. V hornej časti profilu vzniká ochudobnený, vyplavený – eluviálny horizont. Luvizeme sú stredne až menej úrodné pôdy, vyvinuté na rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátoch, v podmienkach premyvneho vodného režimu, na zarovnaných reliéfoch v oblasti styku nížin s pahorkatinami až vrchovinami (terasy, úpätia svahov, kotliny), v klimatických podmienkach o niečo chladnejších a vlhších ako hnezozem.

### **Regozeme**

Regozeme sú málo úrodné mladé pôdy s iniciálnym pôdotvorným procesom narušaným rôznymi faktormi a podmienkami, hlavne eróziou. Sú vyvinuté na nekarbonátových nealuviálnych nespevnených sedimentoch.

Z antropických pôd najmä v zastavanom území sa nachádza kultizem a antrozem.

### **Pôdne druhy**

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Zaradenie pôd do pôdných druhov je popri informácii o pôdnom type najdôležitejšou pedologickou charakteristikou. Klasifikácia pôd podľa pôdných druhov je založená na zrnitosti, ktorá je jednou z najdôležitejších pôdných vlastností. Pri posudzovaní zrnitosti pôdy sa hodnotí a klasifikuje textúra jemnozeme, t.j. zrnitostnej frakcie do 2 mm.

Zrnitosť ovplyvňuje mnohé dôležité vlastnosti pôd, najmä:

- vodný a vlhkostný režim pôd (retenčnú kapacitu, hydraulickú vodivosť, kapilárny zdvih, infiltračnú schopnosť, ...),
- tepelný a teplotný režim pôd,
- pórovitosť (množstvo a druh pórov),
- pôdnu štruktúru, jej stabilitu,
- sorpčnú kapacitu pôd,
- mechanické a agronomické vlastnosti (obrábateľnosť pôdy),

- zakoreňovanie rastlín a prekorenenie pôd,
- erodibilitu pôdy a jej odolnosť voči kompácii,
- eluviáciu a iluviáciu pôdnych zložiek.

V riešenom území sa vyskytujú nasledovné druhy pôd:

- 1 - ľahké pôdy (piesočnaté, hlinitopiesočnaté),
- 2 - stredne ťažké pôdy (hlinité),
- 3 - ťažké pôdy (ílovitohlinité),
- 5 - stredne ťažké pôdy – (ľahšie piesočnatohlinité).

#### **Chránené pôdy**

V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Stránske považujú pôdy s kódom BPEJ: 0702002, 0706025, 0711045, 0764203, 0770203, 0770403, 0770503, 0789032, 0789103, 0857402, 0864403, 0864503, 0871522, 0889012, 1060245, 1060445, 1071442.

#### **B.1.3.4 Biota**

##### **Rastlinstvo**

Podľa fyto geograficko-vegetačného členenia (Plesník,P., 2002 in Atlas krajiny SR) je juhovýchodná časť riešeného územia začlenená do zóny bukovej, oblasti kryštálicko-druhohornej, okresu Malá Fatra, podokresu Lúčanská Fatra, obvodu Veľká Lúka. Severozápadná časť patrí do zóny bukovej, oblasti kryštálicko-druhohornej, do okresu Žilinského, podokres južný.

Pôvodné porasty boli tvorené druhmi karpatskej lesnej flóry. Podľa mapy potenciálnej prirodzenej vegetácie (Maglocky, Š. 2002 in Atlas krajiny SR) sú v území mapované tieto jednotky:

- jedľové a jedľovo-smrekové lesy (vrcholové polohy),
- bukové lesy v horských polohách,
- bukové a jedľovo-bukové lesy,
- miešaný listnato-ihličnatý les v severných karpatských kotlinách,
- dubové a dubovo-cerové lesy (ostrovčekovito).

V súčasnosti je územie výrazne zmenené. V území sa vyvinuli biotopy vytvorené a ovplyvnené človekom. Na mieste zmiešaných listnato-ihličnatých lesov sa nachádza orná pôda, zastavané územie, lúky a pasienky. Bukové a jedľobukové lesy sú čiastočne zmenené v prospech ekonomicky efektívnejších drevín (smrek). Vrcholové polohy boli odlesnené a vyvinula sa nich typická vegetácia holí s kosodrevinou.

##### **Vegetácia kosodreviny a subalpínskeho bezlesia**

Hôľne pásмо predstavuje prevažne sekundárne porasty, ktoré vznikli v dôsledku ľudskej činnosti, pričom najrozsiahlejšie odlesňovanie hrebeňových častí pohorí sa spája s valašskou kolonizáciou. V Lúčanskej Fatre sa na organozemiach (rašelinových pôdach) s vysokou hladinou podzemnej vody nad hornou hranicou lesa vyvinul špecifický kosodrevinový biotop. Okrem kosodreviny (*Pinus mugo*) ďalšími drevinami sú jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*), vŕba sliezka (*Salix silesiaca*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a i. Obývajú ho viaceré charakteristické druhy bezstavovcov. Rašeliniská nad hornou hranicou lesa majú reliktný charakter s výskytom páperníka pošvateho (*Eriophorum vaginatum*), sitiny niťovitej (*Juncus filiformis*), v Lúčanskej Fatre aj kľukvy močiarna (*Oxycoccus palustris*), šuchy čiernej (*Empetrum nigrum*) a i. Z machov sa tu vyskytujú napr. *Sphagnum rubellum*, *Sphagnum magellanicum*, *Sphagnum fallax*, *Sphagnum fuscum*, *Alaucomnium palustre* a *Calliergon stramineum*. Pomerne rozsiahle kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte tvorí dominantná psica tuhá (*Nardus stricta*), chlpaňa hájna medenočervená (*Luzula luzuloides* ssp. *Rubella*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), podbelica alpínska (*Homogyne alpina*), sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*), sitina niťolistá (*Juncus filiformis*) a i. Z jednotlivých druhov si v nich zasluhuje pozornosť európsky významný druh zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), mačucha cesnačková (*Adenostyles alliariae*), kamzičník rakúsky (*Doronicum austriacum*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*) – európsky významný druh, mliečivec alpínsky (*Cicerbita alpina*) a i. Z druhov hôľných biotopov ešte spomenieme Trisetion fuscii, Calamagrostion arundinaceae, Calamagrostion variae, Festucion carpaticeae s chránenými druhmi veternica narcisokvetá (*Anemone narcissiflora*), prilbica tuhá moravská (*Aconitum firmum* ssp. *Moravicum*), žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*) a druh tvoriaci výrazný jarný aspekt šafran spišský (*Crocus discolor*) a i.

##### **Vegetácia lesov**

Časť lesných porastov tvoria prirodzenejšie kompaktnější pôvodné lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením, hojné zastúpenie majú však aj lesné porasty premenené



hospodárskymi zásahmi človeka v prospech smreku. Najrozšírenejšia porastotvorná drevina je smrek obyčajný (*Picea abies*) 58%, buk lesný (*Fagus sylvatica*) 31%, jedľa biela (*Abies alba*) 5%, vo vrcholových polohách kosodrevina (*Pinus mugo*) 1,2% , jaseň obyčajný (*Fraxinus excelsior*), ako doplnkové sa uplatňujú hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*) javor horský (*Acer pseudoplatanus*), breza previsnutá (*Betula pendula*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), dub (*Quercus* sp.). V krovinnej etáži prevládajú lieska obyčajná (*Corylus avellana*) a svíb krvavý (*Swida sanguinea*), ďalej hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), baza čierna (*Sambucus nigra*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*). Na podmáčaných stanovištiach sú vyvinuté jelšiny tvorené predovšetkým jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), topoľom osikovým (*Populus tremula*) a s bohatým krovinným a bylenným podrastom, kde prevládajú hygrofilné a nitrofilné druhy.

#### Nelesná drevinová vegetácia

V drevinných porastoch pri tokoch podmáčané prúdiacou podzemnou vodou možno pozorovať aj fragmenty jaseňovo-jelšových podhorských lužných lesov. V stromovom poschodí prevláda jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vŕba biela (*Salix alba*) a vŕba krehká (*Salix fragilis*), menej jelša sivá (*Alnus incana*), topoľ osikový (*Populus tremula*) a javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Do brehových biotopov prenikajú invázne druhy, napr. netýkavka žľaznatá (*Impatiens glandulifera*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*). Brehové porasty vo vyššie položených úsekoch tokov prechádzajú do horských jelšových lužných lesov s typickým výskytom jelše sivej (*Alnus incana*). Tieto zvyšky lužných lesov bývajú väčšinou redukované na úzke líniové útvary lemujúce brehy. Na plochách menej prístupných pre ťažké mechanizmy vznikli porasty krovín tvorené druhmi slivka trnková (*Prunus spinosa*), hloh (*Crataegus* sp.), ruža šípová (*Rosa* sp.), baza čierna (*Sambucus nigra*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*).

#### Vegetácia lúk a pasienkov

Druhové zloženie lúk a pasienkov sa mení v závislosti od mikrostanovištných podmienok (najmä expozícia a hydrický režim) a spôsobu využívania (kosenie, pasenie, striedanie pastvy a kosenia). Prevažná časť lúk a pasienkov v riešenom území je intenzívne obhospodarovaná (kosenie, pastva, hnojenie, dosievanie). Hojne zastúpené sú intenzívne ovsikové lúky nížinné a podhorské - mezofilné lúky s prevahou vysokosteblových tráv, založené výsevom. Druhovo sú veľmi chudobné, väčšinou s výraznou prevahou reznačky laločnatej (*Dactylis glomerata*), trojštetu žltkastého (*Trisetum flavescens*) a kostravy červenej (*Festuca rubra* agg.). Na plochách, ktoré boli zatrávnené v nedávnom období, sa hojne vyskytuje púpava (*Taraxacum* sp.). Okrem uvedených dominujúcich druhov sa tu vyskytuje napr. sedmokráska obyčajná (*Bellis perennis*), rasca lúčna (*Carum carvi*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*) a veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*). V menej intenzifikovaných travinno-bylinných porastov sa vyskytuje napr. rebríček prostredný (*Achillea millefolium*), ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), mrvica peristá (*Brachypodium pinnatum*), zvonček konáristý (*Campanula patula*), rasca lúčna (*Carum carvi*), jesienka obyčajná (*Colchicum autumnale*), škarda dvojročná (*Crepis biennis*), kostrava červená (*Festuca rubra* agg.), pakost lúčny (*Geranium pratense*), boľševník borščový (*Heracleum sphondylium*), nevädzovec frygický (*Jacea phrygia*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), ľadenec rožkatý (*Lotus corniculatus*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*), lipnica lúčna (*Poa pratensis*), prvosienka jarná (*Primula veris*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), iskerník kľamný (*Ranunculus auricomus*), šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), kozobrada východná (*Tragopogon orientalis*), ďatelina lúčna (*Trifolium pratense*), veronika obyčajná (*Veronica chamaedrys*) a i. Ojedinele v nich rastú aj niektoré druhy z čeľade vstavačovité (*Orchidaceae*). Na vlhších miestach a na podhorských prameniskách sa fragmentovite vyskytujú vysokobylinné vlhké až mokré lúky s prevahou širokolistých bylín, kde prevládajú hygrofilné druhy, napr. záružlie močiarné (*Caltha palustris*), ostrica srstnatá (*Carex hirta*), pichliač zelinný (*Cirsium oleraceum*), bahnička močiarna (*Eleocharis palustris* agg.), lipkavec severný (*Galium boreale*), sitina článkovaná (*Juncus articulatus*), hrachor lúčny (*Lathyrus pratensis*), mäta dlholistá (*Mentha longifolia*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides* agg.), deväťsil lekársky (*Petasites hybridus*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica dioica*), túžobník brestovitý (*Filipendula ulmaria*), pakost močiarny (*Geranium palustre*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*).

#### Vegetácia polí, úhorov a burinísk

Prírodné a prírode blízke biotopy boli v značnom rozsahu premenené na poľnohospodárske kultúry a urbanizované priestory. Vznikli rozsiahle pôdne bloky využívané ako

polia, kde sa vyskytujú bežne pestované poľnohospodárske plodiny, alebo intenzívne trvalé trávne porasty. Trávne porasty, založené výsevom trávnej zmesi, majú nízku diverzitu a okrem cieľových druhov tráv, na nich zvyčajne dosahujú väčšiu pokrývnosť buriny rodov štiav (*Rumex*), palina (*Artemisia*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a i.

### **Sídelná vegetácia**

Predstavujú ju záhrady, sady, uličná a sprievodná zeleň v zastavaných územiach, zeleň cintorínov, okolie rekreačných chát a podobne. Pestuje sa zelenina, ovocné stromy, z ktorých prevládajú jablone, slivky, čerešne, vyskytujú sa tiež orechy. Z nepôvodných druhov sú v okrasných záhradách zastúpené všetky bežne dostupné druhy z ponuky záhradníckych firiem., vrýtane invázných drevín, ako je napr sumach pálkový (*Rhus typhina*). Z druhov drevín sa vyskytujú lipa malolistá, agát biely, baza čierna, svib, okrasné ihličnany. Na opustených plochách, zboreniskách, haldách a skládkach odpadov, na okrajoch poľných ciest, poľných hnojiskách a na narušených alebo eutrofizovaných plochách sa šíri ruderalná vegetácia a invázne neofyty. Časté sú palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), pichliač roľný (*Cirsium arvense*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), trst' obyčajná (*Phragmites australis*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*), žihľava dvojdomá (*Urtica dioica*), astra kopijovitá (*Aster lanceolatus*), zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) a i.

### **Živočíšstvo**

Podľa Zoografického členenia v zmysle terestrickeho biocyklu riešené územie leží v provincii listnatých lesov, v podkarpatskom úseku, horská časť v provincii stredoeurópskych pohorí, podprovincii karpatských pohorí, západokarpatský úsek. Podľa limnického biocyklu patrí územie do pontokaspickej provincie, podunajského okresu, stredoslovenskej časti

#### **Živočíšne spoločenstvá lúk, polí a otvorených priestranstiev**

Lúčne biotopy osídľujú z motýľov súmračník kotúčový (*Erynnis tages*), súmračník jahodový (*Pyrgus malvae*), súmračník metlicový (*Thymelicus sylvestris*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podalirius*), mlynárik hrachorový (*Leptidea sinapis*), mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), mlynárik repový (*P. rapae*), mlynárik repkový (*P. napi*), mlynárik žeruchový (*Anthocharis cardamines*), žltáček podkovkový (*Colias alfacariensis*), žltáček rešetliakový (*Gonopteryx rhamni*), perlovec jahodníkový (*Boloria eurphrosyne*), babôčka admirálska (*Vanessa atalanta*), babôčka pŕhlavová (*Aglais urticae*), babôčka brestová (*Nymphalis polychloros*), babôčka osiková (*N. antiopa*), babôčka pávooká (*Aglais io*), babôčka zubatokridla (*Polygonia c-album*), dúhovce menší (*Apatura ilia*), bielopásavec zemolezový (*Limenitis camilla*), modráčik obyčajný (*Polyommatus icarus*), ostrôžkár slivkový (*S. pruni*).

Na lúčnych biotopoch hniezdi napr. prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*), pŕhlaviar červenkastý (*Saxicola rubetra*), či škovránok poľný (*Alauda arvensis*). Z dravcov sa vyskytuje myšiak severský (*Buteo lagopus*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), sovy (*Strigi*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*) a sokol myšiar (*Falco tinnunculus*).

Z bežných cicavcov sa vyskytuje hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ryšavka obyčajná (*Apodemus sylvaticus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) lasica myšoŕravá (*Mustela nivalis*), lasica hranostaj (*Mustela erminea*), kuny (*Martes*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*). Na poliach nájdeme bažanta obyčajného (syn. bažant poľovný) (*Phasianus colchicus*), jarabicu poľnú (*Perdix perdix*), prepelicu poľnú (*Coturnix coturnix*) a zajaca poľného (*Lepus europaeus*).

#### **Živočíšne spoločenstvá lesov**

V smrečinách pri hornej hranici lesa a vyššie riedko prežíva reliktná myšovka vrchovská (*Sicista betulina*) a v chladných horských biotopoch endemický hraboš tatranský (*Microtus tatricus*). Na suchších hôlnych pasienkoch hniezdi častá ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*), na vlhších a miernejších holiach menej častá ľabtuška lúčna (*A. pratensis*) a vzácny tetrov holňiak (*Tetrao tetrix*), vyskytujúci sa aj v kosodrevine.

Na celistvé a nerušené časti starých horských lesov (najmä ihličnatých) sa viažu rozdrobené vymierajúce lokálne populácie hlucháňa (*Tetrao urogallus*), ktoré limitujú hlavne holoruby a lesné cesty.

V lesných spoločenstvách sa vyskytujú z obojživelníkov salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*) a rosnička zelená (*Hyla arborea*).

Z plazov bol v lesných porastoch zaznamenaný výskyt slepúcha lámavého (*Anguis fragilis*).

Z druhov vtákov európskeho významu sa v chránenom vtáčom území Malá Fatra chránia podmienky na prežívanie orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bieločrptého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrptého, skaliara pestrého, rybárika

riečného, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašťaľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltochvosta lesného, muchárika sivého, tetra holucháňa, tetra holniaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého.

Z ostaných druhov vtákov sa vyskytuje pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*) a sýkorka uhliarka (*Periparus ater*). jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), myšiak hômny (*Buteo buteo*), zelenka obyčajná (*Chloris chloris*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), holub plúžik (*Columba oenas*), krkavec čierny (*Corvus corax*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik malý (*Ficedula parva*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), sýkorka chochlatá (*Lophopanetes cristatus*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile montanus*), kolibiarik spevavý (*Phylloscopus trochilus*), ďubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), žlna zelená (*P. viridis*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), králik ohnivohlavý (*Regulus ignicapilla*), sova obyčajná (*Strix aluco*), škorec obyčajný (*Sturnus vulgaris*), penica obyčajná (*Sylvia communis*) a drozd čvikota oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), drozd čierny (*Turdus merula*), drozd plavý (*T. philomelos*).

Z drobných cicvcov sa vyskytuje plšík lieskový, veverica stromová (*Sciurus vulgaris*). Z väčších cicavcov ma veľké zastúpenie diviak lesný (*Sus scrofa*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*). Z mäsožravých druhov sú zaznamenané lasica myšozravá (*Mustela nivalis*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*M. foina*) a jazvec lesný (*Meles meles*), mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*). Významným predátorom, ktorý má v Malej Fatre celoročný výskyt je európsky významný druh vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a medveď hnedý (*Ursus arctos*).

#### **Vodné a mokradňové živočíšne spoločenstvá**

Biotypy vôd a ich brehov obývajú viaceré druhy podeniek, komárov a iných bezstavovcov. Žaby v tomto type biotopu reprezentuje skokan hnedý (*Rana temporaria*) a rosnička zelená (*Hyla arborea*). Periodické mláky v kultúrnej krajine, ale aj na lesných cestách využíva kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Skupina plazov je zastúpená hygrofilnou užovkou obojkovou (*Natrix natrix*). Z akvatických druhov hmyzožravcov sa vyskytuje napríklad dulovnica väčšia (*Neomys fodiens*). Z pôvodných druhov hlodavcov je na vodné a mokradňové biotypy viazaný hryzec vodný (*Arvicola terrestris*).

#### **Sidelné a iné antropogénne ovplyvnené živočíšne spoločenstvá**

V antropogénnych biotopoch v intraviláne sídel sa vyskytujú včela medonosná (*Apis mellifera*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), žltochvost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), beloritka obyčajná (*Delichon urbica*), drozd čierny (*Turdus merula*), vrabec domový (*Passer domesticus*), myš domová (*Mus musculus*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*) a tchor tmavý (syn. **tchor obyčajný**) (*Mustela putorius*).

#### **B.1.3.5 Biotypy európskeho významu a národného významu**

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v území nachádzajú viaceré biotypy národného a európskeho významu, niektoré sa nachádzajú len v fragmentoch. Medzi najvzácnejšie patria biotypy vo vrcholových častiach Lúčanskej Fatry.

#### **Biotypy európskeho významu**

Kód Natura 2000	Kód Sk	Názov biotopu
3220	Br2	Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov
6430	Br6	Brehové porasty deväťsilov
4070*	Kr10	Kosodrevina
4060	Al9	Vresoviská a spoločenstvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni
6230*	Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
6510	Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky
6520	Lk2	Horské kosné lúky

6430	Lk5	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach
7110	Ra1	Aktívne vrchoviská
91E0*	Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
9130	Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
9410	Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové

\*prioritný biotop európskeho významu

#### **Biotopy národného významu**

-	<b>Lk6</b>	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
-	<b>Lk3</b>	Mezofilné pasienky a spásané lúky
-	<b>Tr7</b>	Mezofilné lemy

#### **B.1.3.6.Krajinno – estetické hodnoty územia**

Katastrálne územie obce Stránske sa nachádza v krajinnom priestore s vysokými estetickými hodnotami územia. Obec leží v údolí Stránskeho potoka na západnom okraji Lúčanskej Malej Fatry. Záujmové územie predstavuje na západe otvorenejší krajinný priestor bez zalesnenia s pahorkatinovou morfológiou terénu mimo zastavaného územia v údolí Stránskeho potoka a na východe lesnú krajinu v masíve Lúčanskej Malej Fatry.

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny sa považuje druh a spôsob osídlenia, spôsob poľnohospodárskeho a lesohospodárskeho využívania, trasovanie líniových prvkov infraštruktúry a devastačné zásahy do krajiny, ako sú koncentrácia priemyselných objektov a zariadení, veľké plochy spevnenej, alebo degradovanej pôdy a viditeľné ťažobne a lomy.

Vizuálny obraz krajiny je charakterizovaný vnímaním súboru harmonicky pôsobiacich prvkov a neharmonicky pôsobiacich (rušivých) prvkov. Krajinu vnímame ako esteticky a vizuálne príjemnú a harmonickú vtedy, ak sa rušivé prvky vyskytujú čo najmenej. V západnej časti územia tvorí zvlhnený reliéf intenzívne využívannej poľnohospodárskej krajiny v ktorej okrem vzdušného vedenia VVN a areálu poľnohospodárskeho dvora nevidujeme rušivé prvky. Pozitívne vnemy v území predstavujú meandrovité toky Stránskeho a Priečnikového potoka s bohatými brehovými porastmi, pôvabná zrúcanina gotického kostola, mohutné stromy v lokalite pri cintoríne (chránené javory), chránený solitér lipy pri kaplnke, rozptýlená vegetácia v kultúrnej poľnohospodárskej oráčinovej a lúčno-pasienkárskej krajine.

Mimoriadne atraktívne územie z krajinárskeho hľadiska sa nachádza na hrebene Lúčanskej Fatry, kde pozorovateľ vníma vysokohorský typ hôľnej krajiny s kosodrevinou a subalpínskou vegetáciou. Kompaktne zalesnené územie svahov je čiastočne fragmentované pásovými výrubmi, v členitom horskom teréne v doline Stránskeho potoka sa však nachádza dostatok zákutí, kde krajina pôsobí divoko a neprístupne. Poloha obce v údolí umožňuje atraktívne pohľady na obec a krajinu z okolitých vrchov. Vtedy pozorovateľ ocení štruktúru obce, jej prispôbenie reliéfu a celkový estetický dojem udržiavanej kultúrnej krajiny. Estetické vizuálne vnemy podporujú aj rozľahlé lúky a pasienky v okolí s líniovou vegetáciou vodných tokov, poľných ciest, medzí a úvozov. Významne pozitívne v krajinnom obraze pôsobí zrúcanina kostola na cintoríne s mohutnými chránenými javormi na svahu pred ním a solitér chránenej lipy pri kríži.

Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru, krajina vytvára malebné scenérie najmä na prechode územia z nivy do pahorkatiny, kde sa strieda mozaikovitý typ krajiny. Zastúpenie rušivých prvkov je minimálne.

## **B.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU**

### **B.2.1 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA**

Pri riešení ÚPN–O Stránske je nutné rešpektovať výstupy zo záväznej časti ÚPN-VÚC Žilinského kraja, ktorá bola odsúhlasená nariadením vlády SR č. 223/1998 dňa 26.05.1998 v znení schválených Zmien a doplnkov ÚPN-VÚC ŽK č.1, č.2, č.3, č.4 a ich záväzných častí zastupiteľstvom ŽSK.

Riešeného územia sa dotýkajú hlavne nasledovné ciele rozvoja územia vyplývajúce zo schváleného ÚPN-VÚC Žilinského kraja:

#### **Z časti 3.1. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia**

### **Z bodu 1 - v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry**

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.2 vychádzať pri územnom rozvoji kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),
- 1.4 zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyvázenej hierarchizovanej štruktúry:
  - 1.16.3 podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:
    - e) rajeckú rozvojovú os: Žilina – Rajec
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
  - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rulárnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
  - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
  - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,
  - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánym priestorom a dosiahnuť tak sklbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
- 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce, v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

### **Z bodu 2 - v oblasti sociálnej infraštruktúry**

- 2.1 riešiť priestorové podmienky provízorne umiestnených škôl, školských zariadení a skvalitniť ich vybavenosť,
- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotechnickú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasti existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

### **Z bodu 3 - v oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva**

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno-priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest, a ktorý

- vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a rekreačnú,
- 3.5 pre všetky mestá v kraji dobudovať existujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá, ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši,
  - 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály,

#### **Z bodu 4 - v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva**

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách:
  - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
  - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky:
  - 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
  - 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
  - 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane PP v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
  - 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
  - 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu priemetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,
- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17 rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19 zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru, uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov.

#### **Z bodu 5 - v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry**

- 5.3. infraštruktúra cestnej dopravy
  - 5.3.1 v návrhovom a výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy – definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ – ohraničenú jej ochrannými

pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia kraja.

#### **Z bodu 6 - v oblasti vodného hospodárstva**

- 6.1. rešpektovať z hľadiska ochrany vôd
  - 6.1.4 ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov vôd....., Rajecké Teplice,.....,
- 6.12 zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch a v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- 6.13 na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:
  - 6.13.4 komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spolmalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh, úpravy tokov realizovať tak aby nedochádzalo k napriameniam tokov,
  - 6.13.5 rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,
  - 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií vodohospodárskych stavieb.

#### **Z bodu 7 - v oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry**

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetickeho zásobovania kraja,
- 7.6 chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhlade po roku 2015:
  - 7.6.18 2x110 kV vedenie Lietavská Lúčka – Rajec,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej sústavy kraja v návaznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

#### **Z bodu 8 - v oblasti odpadového hospodárstva**

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2005,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadu obciach určených v ÚPD.

#### **bod 9 - v oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja**

- 9.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,

#### **Z časti 3.2. Verejnoprospešné stavby**

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto :

**Z bodu 1 - stavby na sledovanie stavu životného prostredia** - sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovísk) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

#### **Z bodu 3 - technická infraštruktúra**

- 3.1 vodohospodárske stavby :
  - 3.1.2 skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby:
    - v) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach,
  - 3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

### Upozornenie !!!

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa §108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č.175/1999 Z.z., zákona č.237/2000 Z.z., zákona č.416/2001 Z.z., zákona č.553/2001 Z.z. a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

## B.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

### B.3.1 OBYVATEĽSTVO, EKONOMICKÉ AKTIVITY, ZAMESTNANOSŤ

#### B.3.1.1 Demografická charakteristika

V Pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Stránske (2007) sú uvedené prvé údaje o počte obyvateľov pochádzajú z roku 1539, kde sa úvadza že v obci bolo 16 sedliakov.

V roku 1720 bolo v obci 23 daňovníkov, v roku 1784 97 rodín a 648 obyvateľov, v roku 1828 91 domov a 730 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľstva v obci Stránske:

- v roku 1990 707 obyv.
- v roku 1995 705 obyv.
- v roku 2000 690 obyv.
- v roku 2001 707 obyv.
- v roku 2002 688 obyv.
- v roku 2003 679 obyv.
- v roku 2004 679 obyv.
- v roku 2005 696 obyv.
- v roku 2006 707 obyv.
- v roku 2011 733 obyv
- v roku 2015 796 obyv.

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 mala obec Stránske 733 trvalo bývajúcich obyvateľov. V roku 2015 mala obec už 796 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1994 – 2015 podľa údajov k 1.1.jednotlivých rokov

Rok	1990	1995	2001	2006	2011	2015
Počet obyvateľov	707	705	707	707	733	796
Prírastok / úbytok	-	-2	+2	+0	+26	+63
Index rastu	100	99,7	100	100	103,7	112,6

V sledovanom období rokov 1990 až 2006 bol počet obyvateľov stabilizovaný. Od roku 2006 počet obyvateľov neustále narastal, pričom najväčší nárast bol zaznamenaný v posledných rokoch sledovaného obdobia.

Priemerný medziročný nárast populácie v rokoch 2006 až 2011 predstavoval nárast o 5 obyvateľov ročne, avšak za posledné štyri roky to bolo už 16 obyvateľov ročne. Na uvedenom raste sa podieľa jednak progresívny typ populácie, ale hlavne migrácia obyvateľov z okolitých sídiel vďaka priaznivým podmienkam na bývanie v obci.

Dá sa predpokladať, že tento rast bude pokračovať aj nasledujúcom období, nakoľko vybudovaná technická infraštruktúra, kvalita životného prostredia, priaznivá dochádzková vzdialenosť do okresného mesta Žilina, mesta Rajec a priama väzba územia obce na kúpele Rajecké Teplice vytvárajú predpoklady pre zvýšený záujem o bývanie v obci spojenú s migráciou obyvateľov okolitých sídiel do obce.

V súlade s doterajším demografickým vývojom a vyššie uvedenými priaznivými podmienkami bývania je možné predpokladať, že v roku 2030 bude mať obec Stránske cca 950 až 1050 obyvateľov za predpokladu vytvorenia podmienok pre rozvoj individuálnej, ale aj hromadnej bytovej výstavby v samotnom územnom pláne obce.



### B.3.1.2 Veková štruktúra obyvateľstva

Základné údaje o obyvateľstve obce Stránske podľa údajov 31.12.2011

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov Podľa metodiky EU		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
371	362	733	109	538	86
50,6 %	49,4 %	100 %	14,9 %	73,4 %	11,7 %

Index vitality = Počet obyvateľov v predproduktívnom veku : počet obyvateľov v poproduktívnom veku  
. 100 = 109 : 86 . 100 = 127

Na základe výpočtu indexu vitality je zrejmé, že obec má mierne progresívny typ populácie, ktorá je schopná narastať prirodzenou menou. Priemerný vek obyvateľov je 38,05 roka.

### B.3.1.3 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo a zamestnanosť

Z hľadiska ekonomických aktivít obyvateľstva a nezamestnanosti v obci Stránske možno konštatovať nasledovné:

- Najväčší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v období od roku 2005 bol v rokoch 2010 až 2015. Najvyšší počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v období od roku 2005 bol v roku 2011 – 54 uchádzačov, najnižší v roku 2007 – 9 uchádzačov.
- Podľa SOBD v roku 2011 v produktívnom veku žilo v Stránskom žilo 538 obyvateľov (73,40 %).
- Počet právnických osôb v obci sa v období od roku 2005 do roka 2014 sa pohyboval v rozpätí 5 až 24, pričom najvyšší bol zaznamenaný v roku 2014 – 26 a najnižší v roku 2005 – 5. Z uvedených údajov vyplýva každoročný nárast o cca 3 právnické osoby, pričom prevládajú ziskové právnické osoby, čo svedčí o progresívnej situácii aktivít obyvateľstva v ekonomickej oblasti.
- Pri evidovaných fyzických osobách – podnikateľoch výrazne prevládajú živnostníci, z evidovaných 71 je to 64 osôb (90,14%). Samostatne hospodáriacich roľníkov bolo 6.
- Podľa SOBD v roku 2011 bolo v obci 355 ekonomicky aktívnych obyvateľov, prevláda zamestnanosť v sekundárnom sektore – 131 zamestnancov (36,90%) a v terciálnom sektore – 187 zamestnancov (52,68%).

### B.3.2 BYTOVÝ FOND

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov v r. 2011 bolo v obci 253 bytov, z toho 221 trvalo obývaných, 29 neobývaných a 3 nezistené.

Stav bytového fondu a úrovne bývania je podľa jednotlivých ukazovateľov na vyššej úrovni ako celoslovenský priemer. Priemerná obložnosť bytov je 3,3 obyvateľa na byt.

V návrhovom období je možné predpokladať odpad bytového fondu v počte cca 21 bytov hlavne z dôvodu ich nevyhovujúceho technického stavu. Pôjde v prvom rade o staršie rodinné domy na okraji zastavaného územia.

Počet trvalo obývaných bytov podľa údajov v r. 2011.....	221
Odpad bytového fondu do r. 2030 .....	21
Zostatok súčasného bytového fondu v r. 2030.....	200
Potreba bytov v r. 2030 pri obložnosti 3,0 .....	300-330
Potreba výstavby nových bytov do r. 2030 .....	100-130

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že s ohľadom na predpokladaný demografický vývoj a odpad súčasného bytového fondu bude potrebné v návrhovom období vytvoriť podmienky pre výstavbu cca 100 až 130 bytov, predovšetkým v rámci IBV. S ohľadom na stupeň a podrobnosť spracovania obstarávanej ÚPD.

Uvedený počet nových domov potrebné považovať len za smerný.

### B.3.3 NÁVRH RIEŠENIA BYTOVÉHO FONDU A OBYVATEĽOV

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinno-priestorového a urbanistického členenia územia obce, ktoré reprezentuje pôvodný založený systém osídlenia. Taktiež

boli do navrhovaných rozvojových plôch zaradené požiadavky obstarávateľa, ktorými prezentoval záujem o výstavbu bývania v jednotlivých lokalitách.

Najvyšší (rozhodujúci) rozvoj s vytváraním podmienok pre rozvoj bytového fondu je riešený v hlavnom obytnom území obce – jadrovej časti (m.č. Stránske), menší (doplnkový) v ostatných obytných územiach (v miestnych častiach s existujúcou obytnou výstavbou mimo jadrovej časti obce, m.č. Borie, m.č. Diel). V oboch týchto polohách je riešený v priamej väzbe na obdobne využívané územie.

V návrhovom období sa počíta s odpadom bytového fondu v počte 21 bytov, z toho väčšina z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu. Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov akceptuje požiadavky vyplývajúce zo schváleného Zadaní pre ÚPN-O Stránske.

V následne uvedených údajoch sú uvedené počty zahŕňajúce byty v ÚPN-O Stránske na nových navrhovaných plochách.

#### **Návrh bytov**

▪ Počet trvalo obývaných bytov v r. 2011	221
▪ Odpad bytového fondu do r. 2030	21
▪ Zostatok súčasného bytového fondu	200
▪ Návrh nových bytov do r. 2030	100
▪ Celkový počet bytov do r. 2030	300

V Zadaní pre ÚPN-O Stránske bola uvedená celková potreba bytov 100 - 130 pri obložnosti 3,00. V Návrhu ÚPN-O Stránske uvažujeme s návrhom nových 100 bytov, t.j. v súlade so schváleným Zadaním pre ÚPN-O Stránske.

#### **Návrh obyvateľov**

▪ Súčasný počet obyvateľov (údaj 2015)	796
▪ Navrhovaný počet obyvateľov (pri obl. 3,30 ob./byť k roku 2030)	990
▪ Predpokladaný prírastok obyvateľov (k roku 2030)	104

Pri súčasnej obložnosti 3,30 ob./byť by počet obyvateľov obce Stránske dosiahol cca 990. Pri dimenzovaní technickej infraštruktúry savažovalo s týmto údajom, čím sa počítalo s rezervou cca 5%.

V Zadaní pre ÚPN-O Stránske je uvedený predpokladaný počet obyvateľov k návrhovému roku 2030, 950 až 1050 obyvateľov. Navrhovaný počet obyvateľov v ÚPN-O Stránske je v súlade so schváleným Zadaním ÚPN-O Stránske.

## **B.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENÉHO OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA**

### **B.4.1 ŠIRŠIE VZŤAHY**

#### **B.4.1.1 Funkcia a poloha obce v sídelnej štruktúre**

Obec Stránske sa nachádza v západnej časti Žilinského kraja, južne od okresného a zároveň krajského mesta Žilina. Susedí s katastrami obcí žilinského okresu (Rajecké Teplice, Kónská, Kúnerad, Turie, Poluvsie nad Rajčankou) a martinského okresu (mesto Martin). Obec Stránske je evidovaná ako samostatné rozvojové sídlo. Okresné mesto Žilina je pre Stránske administratívne nadradeným sídlom a zároveň centrum celoštátneho až medzinárodného významu.

Obec Stránske má hlavne predpoklady pre rozvoj bývania a rekreácie v CR s výrazným podielom hlavne vo forme IBV a rekreácie v CR, nakoľko sa nachádza v regióne s optimálnym potencionálom životného prostredia.

Stránske leží na ceste III/2105, ktorá sa odpája z cesty I/64 v obci Poluvsie nad Rajčankou. Cesta I/64 prechádza za severným okrajom katastra obce v východo – západnom smere.

Za severným okrajom k.ú obce (súbežne s cestou I/64), prechádza jednokolažová železničná trať č. 126 Žilina – Rajec. Miestna časť Borie – Brezie je prístupná z cesty III/2016 z k.ú. Kúnerad, miestna časť Rybníky tiež z cesty III/2016 z k.ú. Kónská. Miestne časti Sedliská a Diel sú sprístupnené z obslužných komunikácií mesta Rajecké Teplice. Miestna časť Medzihorie je prístupná z obslužnej komunikácie obce Poluvsie nad Rajčankou vedenej v smere od obce do Medzihorskej doliny.

Obec leží v krásnom prírodnom prostredí vymedzenom zo severovýchodu a severu Strážovskými vrchmi. Z juhu tvorí obci krajinný rámec Lúčanskej Malej Fatry, spadajúci aj do k.ú. obce. Rozloha katastrálneho územia obce je 1875,2 ha. V území prevládajú lesné pozemky s celkovou výmerou 1231,8 ha. Lesy sa nachádzajú len vo východnej časti katastra.

Obec Stránske je súčasťou mikroregiónu – Združenie Rajecká dolina (registr. č. OVVS ZZPO – 3/11). V združení je evidovaných 22 obcí, zaberá cca 40% rozlohy Žilinského okresu a geograficky kopíruje Rajeckú dolinu. Obec Stránske je tiež súčasťou Euroregiónu Beskydy, ktorého súčasťou sú vybrané obce katowickej, ostravskej a žilinskej aglomerácie.

#### **B.4.1.2 Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem určených osobitnými predpismi**

##### **Ochrana prírody a krajiny**

Územie obce sa nenachádza na veľkoplošnom chránenom území, je situované v krajine s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona NR SR č.543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa R-ÚSES okresu Žilina v území katastra obce sa nachádzajú resp. doň zasahujú biokoridory a biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu /RBc 29, RBc 30, RBk 22, RBc 32 a Nrbk 6/.

Na území katastra evidujeme čiastočný zásah maloplošného chráneného územia NPR Kozol a do k.ú tiež zasahuje genofondová lokalita č.ZA 71 Veľká lúka.

Vo východnej časti riešeného územia je vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra, ako územie európskej siete Natura 2000 a tiež SKUEV 0239 Kozol s 5. stupňom ochrany.

V k.ú. obce Stránske

evidujeme chránené stromy – štyri javory a lipu (pri cintoríne).

Pre obec z tohoto faktu vyplýva dodržiavanie podmienok vyplývajúcich z RÚSES-u s dôrazom na ochranu prírody lokálneho významu s obmedzeniami stavebnotechnických a investičných zámerov, ktoré by negatívnym spôsobom ovplyvnilo ochranu prírody.

##### **Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov**

###### **Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov**

Časť riešeného územia sa nachádza v II. ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach - v zmysle Vyhlášky MZ SR č.481/2001 Z. z. a podľa § 65 ods. 13 zákona NR SR č. 277/1995 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona 241/1998 Z.z.. Ochranné pásma I., II. a III: stupňa boli vyhlásené na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu (Méryová et al., 1996) pre ochranu žriedelnej štruktúry.

Slovenské liečebné kúpele Rajecké Teplice a.s., na základe povolenia MZ SR č. 09044/2011-43/2012 zo dňa 27.03.2012 v znení zmeny vydané rozhodnutím číslo 05106-49/2013/ŠKK zo dňa 16.09.2013 v znení zmeny vydané rozhodnutím číslo 09430/2015-2/2016/SKK zo dňa 25.01.2016, využívajú prírodné liečivé zdroje na liečivé účely a ako prírodnú minerálnu vodu na plnenie do spotrebiteľského balenia.

Podľa § 28 ods. 3 zákona NR SR č. 538/2005 Z.z., nie je v ochrannom pásme II. stupňa o. i. povolené vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie, zdravotnú neškodnosť, využiteľné množstvo alebo výdatnosť prírodného liečivého zdroja.

V ochrannom pásme II. stupňa je bez stanoviska ministerstva zdravotníctva zakázané – zriaďovať skládky odpadov a toxických látok, vykonávať vrty hlbšie ako 6m, vykonávať činnosť banským spôsobom, vykonávať ťažbu dreva, ktorá nie je ťažbou podľa osobitného predpisu, ťažiť štrk a zemínu, a povoľovať odber vody v množstve vyššom ako 0,5 l/s.

##### **Pamiatková ochrana**

V riešenom území (k.ú. obce Stránske) sa nachádza národná kultúrna pamiatka – kostol sv. Heleny zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 1369/1.

V súlade s § 27 ods.2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej je priestor v okruhu v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky.

#### **B.4.1.3 Existujúce a navrhované nadradené trasy a zariadenia dopravy, produktovodov, energetiky, spojov a väzba obce na ne**

Napojenie obce Stránske na nadradený komunikačný systém zabezpečujú cesty III/2105 a cesta III/2106.

Cesta III/2015 Poluvsie – Stránske začína na ceste I/64 a končí v obci Stránske (konečná autobusová zastávka). Cesta III/2106 Rajecké Teplice – Kunerad začína na ceste I/64 a končí pri Kuneradskom zámku (konečná autobusová zastávka).

Železničné spojenie umožňuje trať ŽSR č. 126 Žilina – Rajec, ktorá katastrom obce Stránske neprechádza. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v susednej obci Poluvsie nad Rajčiankou.

Riešeným územím obce Stránske prechádza trasa ZVN 400 kV vedenia č.495 na smere Nové Mesto nad Váhom – Varín. Zásobovanie obce je riešené po 22 kV vedení číslo 253, vyvedené z uzlov 110/22 kV Rajec – Lietavská Lúčka.

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádzajú plynárenské zariadenia, VTL plynovod PL Domaniža – Kunerad a PL Kunerad – Rosina o parametroch DN 500 PN63 (do 6,3 MPa) a VTL prípojka DN 150 PN63 k regulačnej stanici plynu RS 6.3 MPa/100kPa – 3000 m<sup>3</sup>/h Rajecké Teplice, situovanej na ul. Kuneradská. Zásobovanie zastavaného územia obce Stránske zemným plynom je riešené po STL sietí do 0,1 MPa z RS 3000 m<sup>3</sup>/h Rajecké Teplice ul. Kuneradská, umiestnenou v katastrálnom území obce Kónská. Rekreačná zóna v južnej časti katastra obce je pripojená na STL plynovod do 0,3 MPa zo smeru od Kamenná Poruba a regulačnej stanice RS Kónská 3000 m<sup>3</sup>/h.

Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. územie obce Stránske patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA).

Podľa nového usporiadania územie obce sa nachádza v primárnej oblasti (SO) Žilina, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka. Telefónni účastníci sú napojení na digitálnu ústredňu Rajecké Teplice prípojným telekomunikačným káblom zemou z dvoch smerov – jeden smer od Poluvsia, druhý od obce Kónská.

Riešeným územím prechádza trasa optického kábla DOK Žilina - Rajec vedená v podstate severozápadným prieťahom mimo intravilánu obce. DOK vstupuje do riešeného územia východne od prístupovej cesty do obce, pri areáli PD križuje miestnu komunikáciu a prechádza mimo intravilánu smerom na obec Kónská.

Obec Stránske je zásobovaná pitnou vodou zo skupinovému vodovodu SKV Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina. Voda je z vodárenského zdroja v Kamennej Porube – pramene č.1 č.2 s výdatnosťou 55 l/s, dopravovaná prírodným potrubím DN 300 do vodojemu Poluvsie VDJ 1 x 1000 m<sup>3</sup>, v nadmorskej výške 457,0/462,50 m.n.m.. Vedením profilu DN 150 je voda z vodojemu privádzaná do spotrebiska. Severnou časťou riešeného územia prechádza hlavný prívod vody Fačkov – Žilina profilu DN 400.

Obec Stránske je odkanalizovaná gravitačnou splaškovou kanalizáciou v správe Sevak a.s. Žilina. Odpadové vody sú hlavným kanalizačným zberačom odvádzané na čistenie do ČOV v Hornom Hričove. Severnou časťou riešeného územia prechádza hlavný prívod vody Fačkov – Žilina profilu DN 400.

#### **B.4.1.4 Vyhodnotenie vzájomných vplyvov pozitívnych a negatívnych javov širšieho územia voči obci**

##### **Pozitívne vplyvy a javy:**

- doterajšia realizácia technickej a dopravnej infraštruktúry v dotykovom území s možnosťou na jej napojenie vrátane pripravovaných investícií v návrhu iv o výhľade,
- dostatočné disponibilné plochy pre rozvoj obce vo všetkých oblastiach funkčného využitia (bývanie, vybavenosť, rekreácia),
- čistota prírodného prostredia pozitívne vplývajúca na životné prostredie v urbanizovaných častiach územia,
- optimálne podmienky pre bývanie,
- blízky súzťah s mestom Rajecké Teplice s možnosťami využitia občianskej vybavenosti tohto významného kúpeľného mesta.

##### **Negatívne vplyvy a javy:**

- existencia menších zosuvných území na potencionálnych rozvojových plochách, hlavne pre IBV, vyžadujúce podmienené využitie častí územia podrobným geologickým prieskumom,
- trasovanie hlavného prívodu vody Kamenná Poruba – Žilina do vodojemu Poluvsie obmedzujúca potenciálne rozvojové plochy IBV v dotyku so zastavaným územím obce.
- absencia cestného prepojenia hlavného obytného územia (Ústredie) s miestnou časťou Brezie – Borie katastrálnym územím obce (v súčasnosti len účelová komunikácia).

## **B.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA**

### **B.5.1 NÁVRH OCHRANY KULTÚRNYCH HODNÔT**

#### **B.5.1.1 História obce, pamiatky a objekty pamiatkového záujmu na území obce**

##### **História obce Stránske**

Najstaršie archeologické nálezy dokumentujú osídlenie Rajeckej doliny už v predhistorických obdobiach. K týmto nálezom patrí fragment keltskej keramiky (pochádzajúci z obdobia eneolitu – pri obci Trstená) a neďaleko nájdené strieborné mince Eraviskov.

K najstarším historickým opevneniam patrí Hrádok nad obcou Turie. Výšinné sídliská sa nachádzali na Vraninách (medzi Rajeckou Lesnou a Šujou), nad Veľkou Čiernou a Jasenové. Tieto sídliská slúžili na obranu vstupov do kotliny.

Slovania osídľovali Rajeckú dolinu od 6.st do 9.st., stala sa súčasťou Nitrianskeho kniežatstva, neskôr Veľkomoravskej ríše. Začiatkom 11.st. bola Rajecká dolina súčasťou Poľska, od konca 11. stor. sa stala súčasťou Uhorska.

Pôvodní obyvatelia Rajeckej doliny v nej neboli natrvalo usídlení až v období sťahovania národov sa územie začalo opäť kolonizovať. Domáce slovanské obyvateľstvo čoskoro prevýšilo počet kolonistov z iných krajín a nadobudlo tie isté práva (listina panovníka Ľudovíta z roku 1381 „Privilegium pro Slavis“). Pôvodní nemeckí kolonisti v území zaviedli poľnohospodársku výrobnú kultúru a remeslá.

Od konca 14 stor. sa postupne formujúce sídla pozdĺž Rajčianky stali súčasťou Trenčianskej župy v rámci ranofeudálneho Uhorska. Prvé písomné pramene o obciach v miniregiónu pochádzajú z 12. až 14. stor. (Rajec r. 1193). Prevažne sa stali súčasťou Lietavského panstva v ktorom boli tri kategórie obyvateľstva - šoltýsi, sediaci a bezroľníci (domkári). Deliacou líniou dvoch panstiev (Lietavského a Strečnianskeho) bola rieka Rajčianka – na ľavom brehu obce spadali do Lietavského panstva a na pravom do Strečnianskeho panstva.

Prítoky Rajčianky sa stali determinantom vzniku sídel (aj Stránskeho). Umiestnenie sídel tiež ovplyvnila morfológia terénu a obchodné cesty. Osobitné postavenie v mikroregiónu zaujalo mesto Rajec, ako najstaršia obec so založeným pôdorysom (pravidelný pôdorys, štvorcové námestie).

Pôvodné obyvateľstvo sa roľníctvom, včelárstvom, chovom oviec a dobytkou a spracovaním dreva.

V 14. stor. sa mesto Žilina stalo sídlom s osobitným postavením spadajúcim do Strečnianskeho panstva., vtedy sa stal Rajec novým ústredím Lietavského panstva. Nastalo obdobie (17. – 19. stor.) rozvoja remesiel, hlavne cechy – súkennický, obuvnícky, mäsiarsky, garbiarsky a čižmársky.

Rozvoj regiónu a jeho význam vzrástol vybudovaním žel. trate Žilina – Rajec v r. 1899. Taktiež s rozvojom regiónu úzko súvisí vznik Rajeckých Teplíc (pôv. osada pri teplých prameňoch s prvou písomnou zmienkou z roku 1376). Začiatkom 17. stor Turzovci, ako Lietavskí hradní páni, začali budovať kúpeľný dom. Od obce Kónská sa Rajecké Teplice oddelili v roku 1951 a štatút mesta získali Rajecké Teplice v roku 1989.

Vlastná obec Stránske sa spomína od roku 1368, podľa údajov zistených pri prestavbe tunajšieho kostola. Obec potom patrila k Hričovskému panstvu. V roku 1456 sa obec uvádza ako majetok hradu Lietava. V rokoch 1483, 1508, 1520 je uvádzaná v príslušnosti k župnému Strečnianskemu panstvu. Počas panstva Kostkovicov na Lietave bolo v obci v roku 1539 16 sedliakov, v roku 1543 16 roľníckych usadlostí, 15 rodín, 6 želiarov a 1 richtár. Urbár Lietavského panstva z roku 1626 zachytáva v Stránskom 16 sedliakov, 8 nemajetných želiarov a 3 podželiarov. Po rozdelení Lietavského panstva v roku 1628 podiel Lengyelovcov (v druhej polovici 17. stor záložným právom) dostal ostrihomský biskup Selepeční, ktorý svoj podiel na Lietavskom panstve testamentárne venoval jezuitom na založenie ich domu v Žiline. Po dočasnom zrušení jezuitskej rehole v roku 1773 ich majetkový podiel prešiel späť na príslušníkov rodiny predchádzajúcich držiteľov. Po zrušení poddanstva okolité lesy získal kúpou veľkostatkár Popper. Poľnohospodárska pôda sa postupne dostala do rúk miestnych roľníkov.

Názov obce je doložený z roku 1368 ako Stranska, z roku 1456 ako Stranske, z roku 1496 ako Ztranska, z roku 1808 ako Stránské, maďarsky Sztránszké, Alsóosztorány. Obec patrila rodine Balog, neskôr začas panstvu Strečno, potom panstvu Lietava. V roku 1598 mala 30 domov, v roku 1720 mala 23 daňovníkov, v roku 1784 mala 85 domov, 97 rodín a 648 obyvateľov, v roku 1828 mala 91 domov a 730 obyvateľov. Zaoberali sa prácou v lesoch, včelárstvom, chovom oviec a dobytkou. Za I. ČSR väčšina obyvateľov pracovala v poľnohospodárstve. Počas SNP vznikol v obci Revolučný národný výbor.

Stránske dostalo svoj názov podľa charakteru chotára. Leží v údolí potoka obklopenom príkrými stráňami, kedysi pokrytými jedľovým a dubovým porastom.

### **Ochrana pamiatok a archeologické náleziská**

V riešenom území (k.ú. obce Stránske) sa nachádza národná kultúrna pamiatka – kostol sv. Heleny zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 1369/1.

V súlade s § 27 ods.2 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej je priestor v okruhu v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky.

Systematický archeologický prieskum sa v obci doteraz nevykonával, nie je vylúčené, že by sa v riešenom území mohli nachádzať doposiaľ neznáme archeologické lokality.

Obec Stránske má bohatý archoologický potenciál a vzhľadom k tomu, že sa v jej katastri doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz nevidované a nám známe archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

V katastri obce Stránske sa podľa dostupnej evidencie nálezísk – CEANS a odbornej literatúry nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk:

- Stránske, poloha „Na roliach“ – stredovek, druh lokality neurčený,
- Stránske, poloha „Sedliská“ – stredovek, podľa názvu možné slovanské sídlisko
- Stránske, poloha „Na cintórine“ a blízke okolie (Za obrázkom, Dolina, Povrázky) – stredovek, zaniknutý príkostolný cintorín a možné zaniknuté stredoveké osídlenie,
- Stránske, poloha „Pasienky“ – mladšia doba železná, druh lokality neurčený,
- Stránske, poloha „Háj“ – podľa názvu možné slovanské pohrebisko,
- Stránske, poloha „Za obrázkom“ – novovek dva zaniknuté vodné mlyny,
- Stránske, poloha „Centrum obce“ – zaniknutý vodný mlyn.

V riešenom území KPÚ Žilina za plochu s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezísk považuje historickú časť chotára Stránske a je vyznačená hranicou vymedzujúcou územie. Túto plochu KPÚ Žilina identifikuje na základe:

- I. vojenského mapovania (1763 – 1787),
- II. vojenského mapovania (1806 – 1869),
- III. vojenského mapovania (1769 – 1887),
- Historickej ortofotomapy.

V riešenom území KPÚ Žilina ďalej vymedzuje plochu s archeologickým potenciálom vymedzuje plochu v okolí pôvodného kostola svätej Heleny a tri polohy (lokality) s potenciálom archeologických nálezísk. Uvedená plocha a polohy sú vyznačené v grafickej časti ÚPN-O Stránske.

Z urbanistického hľadiska nevidujeme v území žiadny hodnotný väčší komplex objektov pôvodnej urbanistickej štruktúry hodný pamiatkovej ochrany, či pamiatkového záujmu.

Pri návrhu zástavby bude nutné vychádzať z pôvodnej parcelácie pri jednotlivých sídelných jednotkách s dôrazom na ich skompaktňovanie využívaním voľných parciel v prielukách na dostavbu.

Pri urbanistickom návrhu bude nutné akceptovať dominantné postavenie a hodnotnú architektúru kostola sv. Heleny, ktorá sa zároveň výrazne uplatňuje vo vedute obce.

#### **B.5.1.2 Zásady zachovania kultúrnych a historických hodnôt**

Z urbanistického hľadiska je pre budúcnosť dôležité pri návrhu rozvoja obce v existujúcej i navrhovanej štruktúre vychádzať z nasledujúcich podmienok:

- pri umiestňovaní stavieb klášt' dôraz na zachovanie pôvodnej parcelácie,
- zastavovacími podmienkami udržať ráz ucelených súborov stavieb a tak zachovať ich kompaktné pôsobenie v krajinnom priestore,
- neumiestňovať realizáciu stavieb okrem zástavby na urbanisticky navrhovaných územiach v ÚPN-O.

Z architektonického hľadiska:

- klášt' dôraz na drobné merítko stavieb, prípadne súboru nových stavieb,
- pri architektonickom riešení prestavieb vychádzať z pôvodného tradičného výrazu stavieb, a tak kontinuálne naviazať na pôvodnú architektúru.

## B.5.2 ZÁKLADNÁ KONCEPCIA PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

### B.5.2.1 Súčasná krajinná štruktúra

#### Základné údaje

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Súčasná krajinná štruktúra odráža aktuálny stav využitia krajiny v záujmovom území a je vyjadrená pomocou druhov pozemkov.

#### Výmera obce m<sup>2</sup> Stránske

Názov ukazovateľa	Rok 2015
Celková výmera územia obce – mesta	18 752 026
Poľnohospodárska pôda - spolu	5 717 635
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	1 990 439
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	174 004
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	0
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	3 553 192
Nepoľnohospodárska pôda – spolu	13 034 391
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	12 318 571
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	56 075
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	535 482
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	124 263

#### Nezastavané plochy

##### Lesné pozemky

Les spadajúci do riešeného územia obce Stránske v rozlohe cca 1231,8571 ha (LPF) sa nachádza v území lesného masívu Lúčanskej Malej Fatry.

V území sa nachádzajú nasledovné agregované dreviny:

▪ Borovica	2,74 ha	0,24 %
▪ Brest	0,50 ha	0,04 %
▪ Breza	8,08 ha	0,70 %
▪ Buk	366,96 ha	31,98 %
▪ Dub	2,24 ha	0,20 %
▪ Jaseň	1,87 ha	0,16 %
▪ Javor	14,56 ha	1,27 %
▪ Jedľa	59,03 ha	5,14 %
▪ Jelša	7,08 ha	0,62 %
▪ Kosodrevina	13,81 ha	9,21 %
▪ Ostatné listnaté	0,04 ha	0,00 %
▪ Smrek	667,66 ha	58,19 %
▪ Smrekovec	2,67 ha	0,23 %
▪ Topoľ	0,01 ha	0,00 %
▪ Víba	0,04 ha	0,00 %

V riešenom území prevažujú hospodárske lesy a sú evidované aj ochranné lesy v nasledovných výmerách:

▪ Hospodárske lesy	814,42 ha
▪ Ochranné lesy	334,11 ha

##### Lúky a pasienky

Súvislejšie plochy trávnych porastov sa nachádzajú v členitejšej západnej a v severnej časti k.ú. Lúky sa pravidelne kosia a vypásajú, len časť lúk, ktoré sú v kontakte so súvislými lesnými porastami podliehajú zarastaniu.

##### Orná pôda

Veľká časť poľnohospodárskej pôdy sa využíva ako orná pôda. Je to kvalitná orná pôda, začlenené prevažne do kategórie chránených pôd. Pestujú sa najmä obiloviny. Pôdy sú stredne ohrozené eróziou. Maloplošne obhospodarovaná orná pôda sa nachádza len na okrajoch intravilánu.

##### Sady a záhrady

Vyskytujú sa v intraviláne v okolí rodinných domov, časť záhrad a sadov sa využíva na pestovanie plodín, časť už má len okrasný a rekreačný charakter.

Väčšia plocha sadov sa nachádza v návaznosti na intravilán na južnom okraji. Sad tvoria vysokokmene jabloní, v súčasnej dobe je prestarnutý, zanedbaný, oplodenie je poškodené, takže je voľne prístupný aj pre zver. V podraсте sa nachádzajú krovinové nálety drevín.

#### **Vodné toky a plochy**

Najvýznamnejším vodným tokom v širšom území je rieka Rajčianka, jej koryto však do riešeného k.ú. nezasahuje – je totožné na časti toku so severnou hranicou k.ú. obce. Riešeným územím tečú jej pravostranné prítoky – Stránsky, Priečnikový a Medzihorský potok. Na hranici s k.ú. Kunerad tečie Kuneradský potok.

Vodné toky majú charakter prírodných podhorských tokov, sú zahĺbené, prirodzene meandrujú, na brehoch sú vyvinuté brehové porasty. V zastavanom území sú čiastočne regulované. Vodné plochy sa nevyskytujú.

#### **Nelesná drevinová vegetácia**

Rozšírenie nelesnej drevinovej vegetácie v posudzovanom území je rôzne. Najviac sa vyskytuje zeleň pri vodných tokoch, kde sú vyvinuté brehové porasty. Okrem nich sa na časti územia vytvorili plošné drevinové porasty na sukcesne zarastajúcich plochách lúk.

### **Zastavané plochy**

#### **Plochy bývania a občianskej vybavenosti**

Vlastnú zástavbu možno charakterizovať ako nesúvislú, pomerne kompaktnú len v hlavnej časti obce (Ústredie). Táto časť sa nachádza južne od komunikácie I/64, vedúcej zo Žiliny v smere na Rajec, v údolí (údolnej nive) Stránskeho potoka na oboch brehoch. Zástavba tejto rozhodujúcej časti obce je sústredená hlavne okolo cesty III/2105 Poluvsie nad Rajčankou – Stránske, ktorá v obci končí. Súčasná zástavba vychádza z disponibilít morfológie územia (údolie Stránskeho potoka). Obec netvorí jeden kompaktný celok. Zástavba je rozptýlená v katastri obce do dvoch väčších celkov (Ústredie a Borie / Brezie) a štyroch menších celkov (Sedliská, Diel, Medzihorie a Rybníky) vo východnej časti k.ú. Západná časť k.ú. je reprezentovaná plochami LPF – Lúčaskej Malej Fatry.

Rozhodujúca zástavba priamo naväzuje na susednú obec Poluvsie nad Rajčankou v súvislom páse osídlenia. V k.ú. sa ešte formuje výstavba v lokalitách Brezie (rekreácia) a Borie (IBV) ako spoločnej samostatnej miestnej časti, ďalej v lokalite a samostatnej miestnej časti Rybníky (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Sedliská naväzujúcej na zástavbu Rajeckých Teplic (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Diel naväzujúcej na zástavbu IBV Rajecké Teplice (IBV) a v lokalite a samostatnej miestnej časti Medzihorie (rekreácia) naväzujúcej na rekreačnú výstavbu v ústi Medzihorskej doliny s prístupom cez obec Poluvsie nad Rajčankou.

V obci sa nachádza materská škola a základná škola v centre obce. V obci nie je vybudované samostatné zdravotné stredisko, ani zariadenie sociálnej starostlivosti. V rámci Obecného úradu je vybudovaná spoločenská sála a knižnica. V centre obce sa nachádza rímsko-katolícky kostol sv. Heleny (kultúrna pamiatka). Dom smútku, umiestnený na cintoríne. V obci sú zriadené obchodné služby a drobné prevádzky, hasičská zbrojnica.

#### **Rekreačné a športové plochy**

Medzi súčasné športové plochy je zaradený športový areál - otvorené futbalové ihrisko pre futbal na súťažné účely v lokalite Brezie. Územie obce Stránske spadá do rekreačných priestorov. Danosti okolitej krajiny s atrakciou prírodného prostredia a blízka existujúca a formujúca sa vybavenosť predurčujú aj smerovanie rozvoja územia vo forme rekreácie (Rajecké Teplice – kúpele, Kamenná Poruba – pripravovaný Aquapark Stome a okolité prírodné prostredie).

Viazaný cestovný ruch sa v obci doteraz etabloval v rozsiahlej ICHR v lokalite „Brezie“ (cca 126 objektov á 5 lôžok), v lokalite Sedliská (5 objektov á 5 lôžok) a v lokalite Medzihorie (3 objekty á 5 lôžok). V obci evidujeme zariadenie voľného cestovného ruchu ktoré reprezentuje Horský hotel Paradis (50 lôžok + zámer do 50 lôžok, penzión Kunerad (15 lôžok), Ranč – farma Prístavky (15 lôžok), Rekreačné zariadenie Selezáni (15 lôžok) a Detský tábor Beskyd (cca 60 lôžok v 15 – tich objektoch á 4 lôžka)

#### **Priemyselné plochy**

V obci Stránske sa nenachádzajú zariadenia a prevádzky výroby, stavebníctva a skladové hospodárstva.

#### **Poľnohospodárske areály**

Rozhodujúci subjekt, ktorý obhospodaruje pôdu v obci je poľnohospodársky podnik (PP) Agrožiar. Ten má na území katastra obce zriadený hospodársky dvor v dotyku so zastavaným územím východne v Jadrovom území obce. Činnosť agropodniku je zameraná na živočíšnu výrobu s chovom kôz (250 ks), hovädzieho dobytku (150 ks) a rastlinnú výrobu s produkciou krmovín (jarné miešanky, lucerka, ďatelina, seno). V rámci katastrálneho územia Stránskeho nie sú prevádzkované



iné salaše živočíšnej výroby. V rámci areálu PP v prenajatých priestoroch hospodári ešte malý súkromný subjekt s chovom ošípaných (305ks).

#### **Dopravná infraštruktúra**

Základnú komunikačnú os riešeného územia tvorí cesta III/2105. Západným okrajom katastra prechádza cesta III/2106 v smere Rajecké Teplice – Kunerad. Cestu III/2105 a III/2106 prepája účelová komunikácia. Železničné spojenie umožňuje trať ŽSR č. 126 Žilina – Rajec, ktorá katastrom obce Stránske neprechádza. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Poluvsie.

### **B.5.2.2 Urbanistické členenie a usporiadanie územia**

#### **Zaradenie obce v sídelnej štruktúre**

Obec Stránske prirodzene spadá do obvodu okresného mesta Žilina. Z hľadiska centier osídlenia podľa ÚPN-VÚC ŽK sú blízke Rajecké Teplice evidované ako centrum štvrtej skupiny s regionálnym až nadregionálnym významom.

Obec sa nachádza na vetve subregionálnej osi Žilina – Rajecké Teplice – Rajec vychádzajúcej z sídelnej osi celoštátneho významu Bratislava – Žilina – Košice. Vetvu subregionálnej osi tvoria obce ležiace v údolí Stránskeho potoka (Poluvsie nad Rajčankou – Stránske).

Stránske patrí medzi obce s primerane vyváženou polyfunkčnou sociálnou štruktúrou a len minimálne diverzifikovanou ekonomickou základňou.

V súčasnosti sa v obci nenachádzajú žiadne zariadenia vyššej vybavenosti presahujúce rámec regiónu.

#### **Základné priestorové členenie a usporiadanie riešeného územia**

Vlastnú zástavbu možno charakterizovať ako nesúvislú, pomerne kompaktnú len v jadrovej časti obce.

Jadrová časť obce sa nachádza južne od komunikácie I/64, vedúcej zo Žiliny v smere na Rajec, v údolí (údolnej nive) Stránskeho potoka na oboch brehoch. Zástavba tejto rozhodujúcej časti obce je sústredená hlavne okolo cesty III/2105 Poluvsie nad Rajčankou – Stránske, ktorá v obci končí.

Súčasná zástavba vychádza z dostupnosti morfológie územia (údolie Stránskeho potoka).

Obec netvorí jeden kompaktný celok. Zástavba je rozptýlená v katastri obce do dvoch väčších celkov (Stránske – jadrová časť a Borie / Brezie) a štyroch menších celkov (Sedliská, Diel, Medzihorie a Rybníky) vo východnej časti k.ú.obce.

Západná časť k.ú. je reprezentovaná plochami LPF – Lúčaskej Malej Fatry.

Väčšie urbanistické celky sa etablovali v údolí Stránskeho potoka.

Rozhodujúca zástavba (Jadrová časť obce) priamo naväzuje na susednú obec Poluvsie nad Rajčankou v súvislom páse osídlenia.

V k.ú sa ešte formuje naväzujúca výstavba v lokalitách Brezie (rekreácia) a Borie (IBV) ako samostatných miestnych častiach, ďalej v lokalite a samostatnej miestnej časti Rybníky (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Sedliská naväzujúcej na zástavbu IBV Rajecké Teplice (rekreácia), v lokalite a samostatnej miestnej časti Diel naväzujúcej na zástavbu IBV Rajecké Teplice a v lokalite a samostatnej miestnej časti Medzihorie (rekreácia) naväzujúcej na rekreačnú výstavbu v ústí Medzihorskej doliny s prístupom cez obec Poluvsie nad Rajčankou.

Riešené územie možno priestorovo rozčleniť nasledovne:

#### **A Zastavané obytné územia a príahlé rozvojové plochy**

Do tohto územia zaraďujeme plochy na ktorých sa v prevládajúcej forme etablovala obytná výstavba. Spadajú do neho m.č. Stránske ako hlavná časť obce v dolnej časti toku Stránskeho potoka s obytnou (IBV) a obecnou občianskou vybavenosťou (OÚ, kostol, obchod, hasičská zbrojnica, ZŠ a MŠ, hostinec..), m.č. Borie v strednej časti toku Stránskeho potoka pri ústí Stránskej doliny, m.č. Diel s IBV naväzujúca na obdobnú výstavbu mesta Rajecké Teplice.

#### **B Rekreačné územia obce a príahlé rozvojové plochy**

Do tohto územia zaraďujeme plochy na ktorých sa v prevládajúcej forme etablovala rekreačná výstavba. Spadajú do neho m.č. Brezie s ICHR, futbalovým ihriskom, záhradkovou osadou, detským táborm, hotelom Paradis s prístupom z cesty III/2106 prechádzajúcej k.ú obce Kunerad, m.č. Sedliská naväzujúca na obdobnú výstavbu mesta Rajecké Teplice, m.č. Rybníky s rekreačnou vybavenosťou s prístupom z cesty III/2106 prechádzajúcej k.ú obce Kónská a m.č. Medzihorie s rekreačnou vybavenosťou (ICHR + chata Selezáni) naväzujúcou na obdobnú výstavbu rekreačnej

lokality pri ústí Medzihorskej doliny s prístupom obslužnou komunikáciou prechádzajúcej v k.ú obce Poluvsie nad Rajčankou,

### **C Poľnohospodárska krajina**

Plochy v k.ú obce s prevládajúcim využívaním na poľnohospodársku rastlinnú výrobu reprezentované prevažne TTP a ornou pôdou. Poľnohospodárska krajina sa nachádza po celom obvode Jadrovej časti obce. Poľnohospodárska krajina sa nachádza v západnej časti k.ú. obce.

### **D Lesná krajina**

Plochy v k.ú. obce zahrňajúce územie s lesným porastom spadajúcim do územia Lúčanskej Malej Fatry s prevažne hospodárskymi lesmi a ochrannými lesmi.

Základom urbanistickej kompozície sídla v Jadrovej časti obce je jeho líniová (historická) os sledujúca hlavnú obslužnú komunikáciu cestu III/2105 s rozvíjajúcim sa centrom okolo kompozičnej dominanty kostola sv. Heleny. V tejto časti obce sa postupne formuje a rozvíja centrum reprezentované umiestnenou občianskou vybavenosťou.

Jedinú kompozičnú dominantu v súčasnosti predstavuje rímsko-katolícky kostol sv. Heleny.

Obec by mala naďalej posilňovať svoj vidiecky charakter, reprezentovaný samostatne stojacimi objektami pôvodných rodinných domov, vychádzajúc zo skompaktňovania existujúcich štruktúr zastavaného celku v pôvodnom „drobnom“ merítku a štruktúre vychádzajúcej z pôvodnej parcelácie, hlavne v „Jadrovom území“ a lokalite „Borie“. Zachoval by sa tak hodnotný krajinotvorný výraz v priestoroch umiestnenia urbanizovaných častí a celkov vo vysoko hodnotnom prírodnom krajinnom celku.

Obec by si mala zachovať svoj podhorský charakter v úzkom súvzťahu hlavne so susednou obcou Poluvsie nad Rajčankou. Menší rozvoj výstavby je riešený v lokalite miestnej časti „Sedliská“, v lokalite „Diel“ (Ráztoky) s prípadným menším rozvojom IBV a riešením obsluhy z Rajeckých Teplíc. Rekreačnú lokalitu miestnej časti „Medzihorie“ ÚPN-O navrhuje nerozširovať a vo väzbe na lokalitu „Rybníky“ umožniť len rozvoj (potvrdiť zámer) pre umiestnenie Záhradníctva a Agroturistickej rekreačnej vybavenosti.

Osobitné postavenie zaujíma v k.ú obce rekreačné územie Brezie. Rekreačnú lokalitu „Brezie“ ÚPN-O navrhuje nerozširovať a považovať ju za stabilizovanú. Pripúšťa modernizácie a zhodnocovanie plôch súčasnej výstavby a pri voľnom CR.

Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov. V rozvojových lokalitách ozn. č.12 a č.13 nachádzajúcich sa v ochrannom pásme lesa dodržať ochranné pásmo lesa tak, že pri výstavbe jednotlivých objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25-30 m. Zachovať pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky za účelom obhospodarovania lesa a nezabrániť tak riadnemu hospodáreniu v zmysle zákona o lesoch t.j. ponechať preluky v rámci lokality a nezastávať celý priestor popod lesné porasty (najmä na existujúcich približovacích trasách).

Súčasný rozsah výstavby ÚPN-O považovať za limitný, umožniť len rozvoj horského hotela Paradise na jeho pozemkoch s modernizáciou zariadení, zriadením chýbajúcich služieb – relaxačno športových a dobudovaním areálu s ubytovacími domčekmi (max. 10 objektov s max 50-timi lôžkami).

### **Uplatnené funkčné plochy v priestorovom členení územia**

V riešenom území sú umiestnené a uplatňujú nasledovné plochy. Uvedené plochy sú označované tak v textovej, tak i v grafickej časti ÚPN-O Stránske.

#### **Obytné plochy**

**B1** - Obytné plochy IBV

#### **Plochy cintorínov**

**C1** - Plochy cintorínov

#### **Lesná krajina**

**L1** - Lesná krajina s hospodárskymi lesmi a ochrannými lesmi

#### **Plochy občianskeho vybavenia**

**O1** - Plochy občianskeho vybavenia

#### **Poľnohospodárska krajina**

**P1** - Poľnohospodárska krajina

#### **Plochy rekreácie**

**R1** - Plochy rekreácie a turizmu (zmiešané územie viazaného a voľného cestovného ruchu)

**R2** - Plochy rekreácie vo viazanom cestovnom ruchu

**R3** - Plochy rekreácie bez umiestnenia výstavby

#### **Športové plochy**

**Š1** - Športové plochy a zariadenia telovýchovy

#### **Plochy technickej vybavenosti**

**T1** - Plochy a zariadenia technickej vybavenosti

#### **Plochy výroby**

**V1** - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby

#### **Plochy zelene**

**Z1** - Plochy verejnej parkovej zelene

**Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

### **Priestorové členenie jednotlivých urbanistických častí obce**

#### **A Zastavané obytné územia a príľahlé rozvojové plochy**

m. č. Stránske – jadrové územie. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

**B1** - Obytné plochy IBV

**C1** - Plochy cintorínov

**O1** - Plochy občianskeho vybavenia

**Š1** - Športové plochy a zariadenia telovýchovy

**V1** - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby

**Z1** - Plochy verejnej parkovej zelene

**Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

m. č. Borie. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

**B1** - Obytné plochy IBV

**Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

m. č. Diel. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

**B1** - Obytné plochy IBV

V Jadrovej časti obce a príľahlých rozvojových plochách je v ÚPN-O riešený predovšetkým rozvoj funkcie bývania, ďalej rozvoj základnej občianskej vybavenosti predovšetkým v jadrovej časti obce s posilnením významu centra obce, poľnohospodárskej výroby v existujúcom areáli, športu s dôrazom na vytvorenie podmienok pre umiestnenie absentujúcich zariadení – ich dostupnosti a verejnej zelene. Na výrobných plochách umiestňovať len prevádzky bez negatívnych vplyvov na obytné územie

#### **B Rekreačné územia obce a príľahlé rozvojové plochy**

m. č. Brezie. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

**B1** - Obytné plochy IBV

**L1** - Lesná krajina s hospodárskymi lesmi a ochrannými lesmi

**P1** - Poľnohospodárska krajina

**R1** - Plochy rekreácie a turizmu (zmiešané územie viazaného a voľného cestovného ruchu)

**R2** - Plochy rekreácie vo viazanom cestovnom ruchu

**R3** - Plochy rekreácie bez umiestnenia výstavby

**Š1** - Športové plochy a zariadenia telovýchovy

**Z2** - Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň

**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

m. č. Rybníky. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- R3** - Plochy rekreácie vo voľnom cestovnom ruchu  
**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

m. č. Sedliská. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- B1** - Obytné plochy IBV  
**R2** - Plochy rekreácie vo viazanom cestovnom ruchu  
**Z3** - Plochy vyhradenej zelene

m. č. Medzihorie. Do tejto vymedzenej časti územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- R2** - Plochy rekreácie vo viazanom cestovnom ruchu

Na rekreačných územiach a plochách so založenou rekreáciou je riešený obmedzený extenzívny rozvoj len v návaznosti na existujúce zariadenia (m.č. Sedliská) a bez extenzívneho rozvoja (m.č. Brezie a m.č. Medzihorie)

### **C Poľnohospodárska krajina**

Poľnohospodárska krajina je tvorená prevažne plochami poľnohospodárskej pôdy, ucelenými lánmi s TTP a ornou pôdou. Do tohto územia spadajú aj vodné toky a plochy a tiež nadradená technická infraštruktúra.

Na plochách poľnohospodárskej krajiny evidujeme:

- plochy PP evidované ako orná pôda,
- plochy PP evidované ako lúky a pasienky,
- plochy nelesnej drevinovej vegetácie
- línie a plochy vodných tokov

ÚPN-O rieši a chráni Poľnohospodársku krajinu v rozhodujúcich segmentoch krajiny tvorenú prevažne plochami s PP so zameraním na obhospodarovanie ornej pôdy, lúk a pasienkov ako hlavnú funkciu a rieši v území doplnkovú rekreačnú funkciu zameranú na realizáciu peších vychádzkových a turistických chodníkov, cykloturistických trás prípadne turistických lyžiarskych bežeckých tratí.

### **D Lesná krajina**

Lesná krajina je tvorená prevažne plochami hospodárskych lesov a ochrannými lesmi. ÚPN-O navrhuje vymedziť časť územia s hospodárskymi lesmi v ktorých sa etablovala rekreácia na hospodárske s charakterom a hospodárením vo forme lesoparku.

Do tohto vymedzeného územia spadajú nasledovné urbanistické funkčné plochy:

- L1** - Lesná krajina s hospodárskymi lesmi a ochrannými lesmi

ÚPN-O akceptuje s LPF na území Lúčanskej Malej Fatry s hlavnou hospodárskou funkciou a ochranou prírody a krajiny ako špecifické a ucelené územie.

### **Urbanistická koncepcia rozvoja obce**

Pri návrhu koncepcie rozvoja obce Stránske a budúceho funkčného využitia územia boli zvažované nasledovné faktory, ktoré ovplyvnili navrhované riešenie:

- pôvodná urbanistická štruktúra s najstaršou výstavbou,
- ochrana poľnohospodárskej pôdy,
- prírodné podmienky v okrajových častiach obce (svažitosť, zosuvné územia),
- záujmy ochrany pamiatok,
- záujmy ochrany prírodných hodnôt a chránených území prírody,
- ochranné pásma inžinierskych sietí (el. vedenia, VTL plynovod, vodovody tranzitujúce územím),
- existencia hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby v dotyku s obytným územím a jeho ochranné pásmo,
- ochranné pásmo cintorína,
- brehové porasty okolo vodných tokov,
- predpoklady rozvoja CR a rekreácie.

Intenzívne urbanizované územie v Jadrovej časti obce je vymedzené pre umiestnenie individuálnej bytovej výstavby (IBV), zariadení občianskej vybavenosti, športu a poľnohospodárskej výroby.

Ostatná IBV sa bude rozvíjať na etablovaných územiach hlavne v priamej väzbe na mesto Rajecké Teplice, no s dopravnou obsluhou a možnosťou pripojenia na technickú infraštruktúru z obce Stránske. Rekreačia a CR je sústredená na založených plochách, akým je Brezie a lokalitách s optimálnymi predpokladmi pre takéto využívanie územia. Na území Lúčanskej Malej Fatry nie sú navrhované žiadne nové aktivity.

Plochy pre HBV nie sú navrhované. IBV bude naďalej plniť jedinú formu bývania v obci. ÚPN-O Stránske akceptuje súčasné plochy a územia s IBV a navrhuje ich ďalší rozvoj predovšetkým v Jadrovej časti obce no obmedzene aj na ostatných polohách zastavaného obytného územia.

Súčasná občianska vybavenosť je akceptovaná. Pre zariadenia novej občianskej vybavenosti športového charakteru a služieb je vymedzené nezastavané územie v centre obce a pre ostatnú absentujúcu občiansku vybavenosť predovšetkým pripustením intenzifikácie existujúcich areálov.

Najdôležitejší rekreačný priestor so zariadeniami v CR zaujíma v urbanistickom priestore obce Brezie s regionálnym významom s dostatočnou ploch disponibilitou plôch len pre intenzívny rozvoj rekreačných zariadení.

### **Urbanistická kompozícia riešeného územia**

Urbanistická kompozícia riešeného územia obce Stránske je v navrhovanom riešení ÚPN-O založená na nasledovných zásadách:

- Hlavnou kompozičnou osou obce v Jadrovom území je cesta III/2015 prechádzajúca zastavaným územím v smere severovýchod – juhozápad.
- Vedľajšou kompozičnou osou v Jadrovom území obce reprezentuje trasa miestnej komunikácie, ktorá sa pripája pri kostole Sv. Heleny na hlavnú kompozičnú os obce a pokračuje v smere do obce Kónská.
- Ústredným priestorom v rámci jadrového územia obce je priestor medzi obecným úradom a kostolom sv. Heleny.
- Navrhuje sa rešpektovať výškovú úroveň zástavby Jadrovej časti obce s dominantným postavením kostola sv. Heleny, nenavrhujú sa nové dominanty v Jadrovej časti obce a ani v ostatných urbanizovaných plochách.
- Navrhuje sa zachovanie a doplnenie plôch verejnej zelene v kontakte s ťažiskovým priestorom obce a po jeho obvode, v obytnom území a na plochách občianskeho vybavenia.
- Navrhované plochy bývania, občianskej vybavenosti a výroby sú riešené s dôrazom aby zásadným spôsobom narušil vnímaný celkový obraz obce v hodnotnom krajinnom priestore.
- Navrhovaným riešením nie je narušená prírodná scenéria a krajinný obraz Lúčanskej Malej Fatry.
- Pri vodných tokoch, tam kde to umožňujú priestorové pomery, je riešená obnova, doplnenie a rekonštrukcia brehových porastov.
- V krajinnom priestore je navrhované zachovanie solitérnej a skupinovej vzrastlej zelene.

### **Obnova, prestavba a asanácie v navrhovanom priestorovom usporiadaní obce**

V ÚPN-O Stránske sa z hľadiska obnovy, prestavby a asanácií:

- Neuvažuje s plošnými asanáciami.
- Navrhuje aditívnu prestavbu a revitalizáciu najstaršieho obytného územia obce a s možnosťou prípadného polyfunkčného využívania disponibilných plôch a stavieb.
- Navrhuje vytvorenie podmienok na dotvorenie ťažiskového priestoru obce s podielom parkovej verejnej zelene (hlavne nábrežná zeleň Stránskeho potoka).
- Navrhuje vytvorenie podmienok pre obnovu a súvisiacu modernizáciu a rekonštrukciu detského tábora Beskyd v súvislosti s obnovením prevádzky tohto rekreačného zariadenia.

### **Plochy, pre ktoré je potrebné vypracovať územný plán zóny a urbanistickú štúdiu**

#### **Plochy pre ktoré je potrebné vypracovať územný plán zóny**

Po schválení ÚPN-O Stránske nenavrhuje obstarať a schváliť územný plán zóny v riešenom území.

#### **Plochy, pre ktoré je potrebné vypracovať urbanistickú štúdiu**

Po schválení ÚPN-O Stránske nenavrhuje spracovať urbanistickú štúdiu zóny v riešenom území.

## **B.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA OBCE**

### **B.6.1 VŠEOBECNE**

V súčasnosti i v budúcnosti možno obec Stránske charakterizovať ako samostatné sídlo s predpokladom pre rozvoj obytnej a rekreačnej funkcie a hospodárskej základne založenej na nezávadnej poľnohospodárskej výrobe.

V území katastra obce Stránske sa uplatňuje ochrana prírody a krajiny, ktorá neovplyvňuje funkčné využívanie riešeného územia.

Navrhované funkčné využitie obce je zrejmé z výkresu č.2 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia s vyznačenou záväznou časťou riešenia a VPS, v M 1:10 000.

V zastavanom území a v mimo zastavaného územia (v kontakte za súčasnou hranicou zastavaného územia) prevláda návrh na využitie územia obytnou funkciou, s prislúchajúcimi funkciami základného občianskeho vybavenia a tiež s plochou pre poľnohospodársku výrobu v existujúcom areáli. Druhou hlavnou rozvíjajúcou funkciou je rekreácia s prevládajúcim zameraním na viazaný CR.

Návrh riešenia funkčného využitia vychádza zo súčasného stavu a rozvojových zámerov, pri rešpektovaní obmedzení, vyplývajúcich z návrhu vyšších územníckych dokumentov (ÚPN-VÚC ŽK a jeho Zmien a doplnkov), ochranných pásiem, ekologických a krajinnoochrannárskych požiadaviek (RÚSES, KEP, NATURA 2000), morfológie terénu a ďalších vstupov, či relevantných obmedzení v snahe o optimálne a vyvážené využitie územia.

Využitie plôch bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, športu, výroby, zelene poľnohospodárskych plôch a lesov je podrobnejšie rozlíšené a regulované priradením regulatívov k jednotlivým funkčným plochám.

### **B.6.2 ROZVOJ OBYTNEJ FUNKCIE**

Rozhodujúcou plošne sa rozvíjajúcou funkciou je v obci obytná reprezentovaná predovšetkým IBV, ktorá sa uplatňuje takmer vo všetkých priestorových jednotkách už v súčasnosti umiestnenou zástavbou mimo m.č. Brezie, m.č. Rybníky a m.č. Medzihorie.

V ÚPN-O je navrhovaný ďalší rozvoj obytnej funkcie predovšetkým vo forme IBV vo všetkých miestnych častiach, kde sa táto funkcia už v súčasnosti nachádza, resp. kde priamo naväzuje na obytnú výstavbu v susednom katastrálnom území mesta Rajecké Teplice. Rozvoj obytnej funkcie je navrhnutý v návaznosti na súčasné obytné plochy. Obytná funkcia predstavuje ťažiskový rozvoj v Návrhu ÚPN-O Stránske.

Rozvoj obytnej funkcie je riešený v troch rovinách:

- na vytypovaných ucelených plochách v priamej väzbe na súčasnú výstavbu,
- dostavbou v prielukách existujúcej štruktúry.

**Navrhovaný rozvoj obytnej funkcie, prostredníctvom riešených obytných plôch, prispeje ku skompaktneniu sídla, hlavne v okrajových polohách Jadrovej časti obce a priľahlých rozvojových plochách s už existujúcou obytnou výstavbou. Rozsah navrhovaného riešenia tejto funkcie vyplynul z pretrvávajúceho veľmi vysokého záujmu o výstavbu IBV v obci, z aktuálnych demografických trendov, predpokladaného zníženia obložnosti bytov (na cca 3,00 obyv./byt), úbytku staršieho bytového fondu respektíve s predpokladanou zmenou funkčného využitia na rekreačné účely a občiansku vybavenosť (cca 21 objektov). Taktiež predpoklad rozvoja obytnej funkcie s vysokou disponibilnosťou umiestnenia IBV v obci Stránske súvisí aj s optimálnou dostupnosťou a väzbou na mesto Rajecké Teplice (s existujúcou disponibilnou infraštruktúrou vybavenosti a pracovnými príležitosťami).**

Navrhované rozvojové obytné plochy sú tiež determinované podmienkami dostupu na vybudovanú a do realizácie pripravovanú technickú infraštruktúru (min. podmieňujúce investície).

V navrhovaných obytných plochách, hlavne v m.č. Stránske (Jadrová časť obce) predpokladáme a pripúšťame zmiešané obytno-rekreačné využitie, hlavne v pôvodnej najstaršej obytnej výstavbe, kde môže dochádzať k postupnej prestavbe staršieho už aj často nevyužívaného bytového fondu na súkromné rekreačné objekty chalúp a víkendových rodinných domov.

V rámci IBV tiež pripúšťame polyfunkčné využívanie umiestňovaním neprevládajúcich prevádzok remeselnej výroby a služieb bez hygienicky negatívneho zaťaženia okolitého obytného územia. Pri takomto polyfunkčnom využití by mali prevládať funkcie a služby synergeticky pokrývajúce potreby obce a tiež služby v súvislosti s rozvojom rekreácie, turizmu a cestovného ruchu.

### **V ÚPN-O je navrhovaný ďalší rozvoj obytnej funkcie a to:**

#### V miestnej časti Stránske (Jadrová časť obce)

- pre IBV formou prielúk v existujúcej zástavbe,
- pre IBV intenzifikáciou obytných plôch (záhrady) existujúcej výstavby v jej zadných traktoch prevažne popri existujúcich účelových komunikáciách.

#### V miestnej časti Borie

- pre IBV formou prielúk v existujúcej zástavbe popri existujúcich obslužných a súčasných účelových komunikáciách.

#### V miestnej časti Diel

- pre IBV návrhom zástavby popri existujúcich účelových komunikáciách s priestorovou väzbou na obdobnú výstavbu v k.ú. Rajecké Teplice.

## **B.6.3 ROZVOJ VÝROBNEJ FUNKCIE**

### **B.6.3.1 Poľnohospodárska výrobná funkcia**

V súčasnej dobe na poľnohospodárskej pôde s prevahou TTP a ornej pôdy hospodári agropodnik Agrožiar.

Na území obce sa nachádza hospodársky dvor, ktorý slúži aj pre živočíšnu výrobu. Poľnohospodárska výroba na území obce je zameraná predovšetkým na obhospodarovanie lúk a pasienkov, rastlinnú výrobu s produkciou krmovín a chov hospodárskych zvierat (kozy, HD). PD bude naďalej plniť súčasné postavenie v portfóliu výroby v obci.

ÚPN-O Stránske reguluje živočíšnu výrobu, ustanovením vyplývajúcim veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) od ustajnenia ktoré nesmie zasiahnuť navrhované obytné plochy.

### **B.6.3.2 Lesohospodárska výrobná funkcia**

Lesy zaberajú viac ako polovicu výmery katastrálneho územia obce (67,29%). Lesy na riešenom území sú zaradené z väčšej časti medzi hospodárske lesy tvoria 70,90% % podiel v LPF. Hospodárenie v lesoch vykonávajú urbáre a lesné spoločenstvá.

ÚPN-O Stránske navrhovaným riešením neobmedzuje hospodárenie na plochách LPF. Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V rozvojových lokalitách ozn. č.12 a č.13 nachádzajúcich sa v ochrannom pásme lesa dodržať ochranné pásmo lesa tak, že pri výstavbe jednotlivých objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25-30 m.

ÚPN-O Stránske navrhuje zachovať pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky za účelom obhospodarovania lesa a nezabrániť tak riadnemu hospodáreniu v zmysle zákona o lesoch t.j. ponechať preluky v rámci lokality a nezastavať celý priestor popod lesné porasty (najmä na existujúcich približovacích trasách).

### **B.6.3.3 Priemyselná výrobná funkcia**

Priemyselná výroba sa v obci nenachádza a ÚPN-O nanavrhuje jej umiestnenie v k.ú. obce.

### **B.6.3.4 Koncepcia výrobnéj funkcie v obci**

Aktuálna hospodárska základňa zodpovedá postaveniu sídla – vidieckeho sídla, orientovaného v histórii kontinuálne na remeslá a poľnohospodársku rastlinnú a živočíšnu výrobu.

Pri ďalšom rozvoji obe sa neriešia nové plochy pre umiestnenie výrobných prevádzok. V obci pripúšťame umiestnenie aj malej remeselnej výroby a nezávadných výrobných služieb v rámci existujúcich a navrhovaných obytných a rekreačných území v súvislosti s predpokladaným rozvojom služieb a agroturistiky. Prevádzku hospodárskeho dvora poľnohospodárskej výroby považujeme za stabilizovanú. V lokalite Rybníky ÚPN-O Stránske vytvára podmienky na umiestnenie záhradníctva.

#### V ÚPN-O je navrhovaný ďalší rozvoj výrobnéj funkcie a to:

- na ploche agropodniku - existujúceho hospodárskeho dvora Agrožiar v m.č. Stránske – jadrová časť obce využívaním existujúcej infraštruktúry a plôch,
- v lokalite m.č. Rybníky umožňuje umiestnenie záhradníctva.

- pripúšťa na existujúcich a navrhovaných obytných plochách v rozptyle po území obce umiestňovať nezávadnú remeselnú výrobu, ktorá svojou prevádzkou negatívne neovplyvní okolitú obytnú funkciu.

## **B.6.4 ROZVOJ FUNKCIE ZARIADENÍ OBČIANSKEHO VYBAVENIA, REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU, TELOVÝCHOVNÝCH AKTIVÍT A ŠPORTOVÝCH PLÔCH**

### **B.6.4.1 Rozvoj funkcie zariadení občianskej vybavenosti**

V obci sa nachádza primerane diverzifikovaná občianska vybavenosť. Rozsah súčasnej vybudovanej občianskej vybavenosti a jej portfólio zodpovedá postaveniu obce v sídelnej štruktúre, s fungujúcou agrovýrobnou prevádzkou (Agrožiar). Umiestňovanie ďalšej vybavenosti je riešené vytvorením podmienok intenzifikáciou súčasných plôch. ÚPN-O Stránske rieši nový športový areál v jadrovej časti obce. Tiež sa vytvárajú podmienky pre synergetické umiestňovanie vybavenosti na navrhovaných obytných plochách (drobná obchodná vybavenosť, nevýrobné služby, služby v rekreácii a CR).

Zariadenia občianskej vybavenosti sú umiestnené prevažne v centre - najstaršej časti obce v m.č. Stránske. Táto vybavenosť v základnej rovine zodpovedá potrebám a postaveniu obce. Vyššia občianska vybavenosť je umiestnená v blízkom a optimálne dostupnom meste Rajecké Teplice a krajskom meste Žilina.

Umiestňovanie ďalšej občianskej vybavenosti v ÚPN-O je riešené:

- vytvorením podmienok pre intenzifikáciu súčasných plôch vymedzených pre občiansku vybavenosť,
- na navrhovaných novej ploche v m.č. Stránske – jadrová časť pre umiestnenie nového športového areálu.

### **B.6.4.2 Rozvoj funkcie zariadení rekreácie a cestovného ruchu**

Obec Stránske je v oblasti rekreácie a CR v ÚPN VÚC ŽK (Zmena a doplnok č.3) zaradená v rámci severopovažského nadregionálneho záujmového územia do hornopovažského subregiónu cestovného ruchu s nástupnými centrom Žilina, v regionálnom záujmovom území Rajecké Teplice a okolie spadajúceho do okresu Žilina, v rámci rovnomenného rekreačného krajinného celku, s východiskovým centrom Rajecké Teplice.

Subregionálne je k.ú. obec Stránske evidovaná ako rekreačný celok.

V súčasnosti sú v obci čiastočne vytvorené podmienky v komplexe vybudovanej infraštruktúry pre prítiahnutie návštevníkov (ubytovanie, informačné služby, rekreačná, relaxačná a športová vybavenosť a iné), či už vo voľnom alebo viazanom cestovnom ruchu.

V katastrálnom území sa tiež etablovala vo viazanom cestovnom ruchu, výrazne chatárska a čiastočne chalupnícka individuálna rekreácia (lokalita Brezie). Potenciál územia má do budúcnosti najväčšie predpoklady v rozvoji služieb a čiastočne ešte v rozvoji ubytovania v CR.

V ÚPN-O je zameraný rozvoj zariadení rekreácie a CR predovšetkým i intenzívnej polohe a to využívaním súčasnej infraštruktúry zariadení voľného i viazaného CR. Navrhovaný je minimálny extenzívny rozvoj (agroturistika v lokalite Rybníky).

Navrhované riešenie zodpovedá zameraniu na letný pobyt v horách s predpokladanou dennou návštevnosťou 200 návštevníkov.

### **B.6.4.3 Rozvoj funkcie zariadení vybavenosti telovýchovných aktivít a športových plôch**

Rozsah súčasnej vybudovanej vybavenosti v oblasti telovýchovných aktivít a športových plôch primerane zodpovedá postaveniu sídla. Problematické je súčasné umiestnenie areálu v polohe m.č. Brezie, t.j. mimo hlavnej obytnej časti obce – m.č. Stránske – jadrová časť.

ÚPN-O Stránske rieši novú športovú plochu v hlavnej obytnej časti obce – m.č. Stránske – jadrová časť. Existujúci športový areál ostane súčasťou m.č. Brezie ako športová vybavenosť rekreačného územia obce.

Umiestňovanie ďalšej športovej vybavenosti v ÚPN-O je riešené:

- na novej vymedzenej ploche v m.č. Stránske umiestniť obecný športový areál,
- existujúci športový areál v lokalite Brezie naďalej využívať pre športové a športovo – rekreačné účely v rámci vybavenosti rekreačnej zóny regionálneho významu.



## **B.6.5 ROZVOJ PLOCH A FUNKCIE ZELENE**

Ťažiskovú zeleň v zastavanej časti obce budú naďalej tvoriť záhrady s prevažne úžitkovou zeleňou. Taktiež sa na zeleni priamo v obci vysoko podieľajú a naďalej budú podieľať lipy a ostatné dlhoveké stromy, ktoré sa v rozptyle nachádzajú v zastavanom území obce na plochách verejnej i súkromnej zelene.

Túto zeleň, spolu so zeleňou okolo potokov a vodných tokov (hlavne okolo Stránskeho potoka – hydrický biokoridor) je nutné chrániť a naďalej zveľaďovať. Táto zeleň má významný pozitívny vplyv na životné prostredie obce. a vyvažuje intenzívne využívanie v zastavanom území sídla.

V rámci väčších areálov občianskej vybavenosti a zariadení športu a rekreácie bude nutné umiestňovať plochy zelene pre umiestnenie vzrastlých a dlhovekých stromov z autochtónnych druhov drevín.

Taktiež počítame so zabudovaním verejnej zelene a ulíc budúcich nových zón IBV s uličnými stromoradiami vo verejných priestoroch.

Veľký význam v plochách verejnej zelene zaujme nábrežná zeleň brehov Stránskeho potoka ktorý preteká obytným i rekreačným územím obca (Stránske - jadrovej časti, Borie a Brezie). Tento významný prírodný prvok s brehovými porastami a nábrežnou verejnou zeleňou bude nutné chrániť a naďalej zveľaďovať.

Zeleň tvorí významný podiel v krajinných priestoroch katastra vo forme lesov a nelesnej vzrastlej vegetácie. Z krajinotvorného hľadiska sa uplatní navrhovaná stromová alej umiestnená popri cyklotrase spájajúcej Rajecké Teplice a Jadrovú časť obce Stránske

V lesoch sa bude hospodáriť v zmysle schváleného LHP a odporúčaní KEP. Jedným z odporúčaní KEP-u je aj zveľaďovanie zelene – nelesnej vegetácie, situovanej hlavne pozdĺž vodných tokov.

## **B.6.6 URČENIE PRÍPUSTNÉHO, OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA NA JEDNOTLIVÝCH FUNKČNÝCH PLOCHÁCH**

### **B. 6.6.1 Obytné plochy - prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy**

#### **B1 - Obytné plochy IBV**

Prípustné funkcie: bývanie v nízkopodlažných rodinných domoch (suterén + 2 nadzemné podlažia, alebo suterén + 1 nadzemné podlažie + podkrovia), základná občianska vybavenosť - zariadenia obchodu, verejného stravovania a nerušiacich nevýrobných služieb pre obyvateľov územia, malé ihriská pre neorganizovaný šport pre obyvateľov územia, nevyhnutné plochy technického vybavenia územia, pešie, cyklistické a automobilové obslužné komunikácie a zastávky hromadnej dopravy (ďalej len „HD), nevyhnutné odstavňé plochy pre automobily, parkovo upravená zeleň, zeleň okrasných a úžitkových záhrad, malé ubytovacie zariadenia penziónového typu, malé zariadenia administratívy, menšie kostoly a motlítebne, sociálne, zdravotnícke a zariadenia, nerušiace výrobné služby ako súčasť pozemkov rodinných domov a doplnková funkcia bývania. Na rozvojových plochách IBV je ako doplnková funkcia možná výstavba rekreačných rodinných domov.

Nepripustné funkcie: zariadenia veľkoobchodu, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné služby, výrobné a všetky ostatné činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, prašnosť, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.) zasahujú obytné plochy a plochy občianskeho vybavenia.

Doplňujúce ustanovenia: odstavňé miesta obyvateľov musia byť riešené v rámci súkromných pozemkov, parkovanie užívateľov zariadení komerčného vybavenia a služieb musí byť riešené na pozemkoch ich prevádzkovateľov. Na rozvojových plochách IBV, do ktorých zasahujú potenciálne a stabilizované zosuvy, je potrebné vhodnosť výstavby rodinných domov posúdiť geologickým posudkom.

### **B.6.6.2 Plochy cintorínov – prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy**

#### **C1 - Plochy cintorínov**

Prípustné funkcie: hrobové miesta, pamätníky, plochy zelene, malá architektúra a mobiliár slúžiaci primárnej funkcii cintorína, pešie komunikácie súvisiace s hlavnou funkciou, dom smútku, menšie kostoly, cintorínske kaplnky, nevyhnutné plochy technického vybavenia, verejné hygienické zariadenie.

Nepripustné funkcie: bývanie v akejkoľvek podobe, ostatné zariadenia občianskeho vybavenia, výroby, skladov, dopravných zariadení a všetky druhy činností, ktoré negatívnymi vplyvmi priamo alebo nepriamo ovplyvňujú pietny charakter lokality.

Doplňujúce ustanovenia: zachovať a zabezpečiť pravidelnú údržbu hodnotnej vzrastlej zelene a doplniť zeleň z autochtónnych druhov dlhovekých drevín v rámci plochy cintorína a po celom jeho obvode.

### **B.6.6.3 Lesná krajina - prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy**

#### **L1 - Lesná krajina s hospodárskymi a ochrannými lesmi**

Prípustné funkcie: pri obhospodarovaní hospodárskych lesov vychádzať z platného lesného hospodárskeho plánu, pobytové pohybové rekreačné aktivity (značkové turistické a lyžiarska bežecké trate), zber liečivých rastlín a lesných plodov v primeranom rozsahu a mimo legislatívne chránených území.

Neprípustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 o lesoch.

Doplňujúce ustanovenia: akceptovať legislatívu súvisiacu s NP Malá Fatra, pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z.. Pri optimálnom využívaní krajiny sa riadiť odprúčaniami vyplývajúcimi z KEP.

### **B.6.6.4 Plochy občianskeho vybavenia - prípustné, obmedzujúce a zakazujúce využívanie plochy**

#### **O1 - Plochy občianskeho vybavenia**

Prípustné funkcie: školské zariadenia (materské školy, základné školy, ľudové školy umenia, stredné školy, odborné učilišťa), ihriská, zdravotnícke zariadenia, zariadenia sociálnej starostlivosti (detský domov, domov dôchodcov, chránené bývanie atď.), kultúrne zariadenia (kultúrny dom, múzeum, galéria, cirkevné zariadenia (modlitebne, zborové domy atď.), obchody, stravovacie a ubytovacie zariadenia, služby, administratíva a pod., správcovské bývanie, pešie, cyklistické a automobilové komunikácie, zastávky HD, nevyhnutné odstavné plochy pre automobily, potrebná technická vybavenosť, parkovo upravená zeleň, prvky malej architektúry.

Neprípustné funkcie: zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné a všetky ostatné činnosti s negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.)

Doplňujúce ustanovenia: na pozemkoch zariadení občianskeho vybavenia vyčleniť dostatočné plochy pre parkovanie návštevníkov.

### **B.6.6.5 Poľnohospodárska krajina**

#### **P1 - Poľnohospodárska krajina**

Prípustné funkcie: poľnohospodárska výroba veľkoblková, líniové inžinierske siete, účelové komunikácie, malé plochy LPF a ostatnej nelesnej drevinovej vegetácie.

Neprípustné funkcie: akákoľvek zástavba, činnosti s nepriaznivým vplyvom na kvalitu pôdy.

Doplňujúce ustanovenia: akceptovať vychádzkové a cyklotrasové trate v polohe účelových komunikácií. Pri optimálnom využívaní krajiny sa riadiť odprúčaniami vyplývajúcimi z KEP.

### **B.6.6.6 Plochy rekreácie**

#### **R1 - Plochy rekreácie a turizmu** (zmiešané územie so zariadeniami viazaného a voľného CR)

Prípustné funkcie: rekreačná vybavenosť (ohniská, prístrešky, lavičky, zeleň a pod.), penzióny, hotely, ubytovne, horské chaty, reštaurácie, firemné rekreačné zariadenia, účelové rekreačné zariadenia (služby, relax, oddych a zábava), rekreačné tábory, campings, existujúca ICHR,

Neprípustné funkcie: všetky činnosti s nepriaznivým vplyvom na rekreačnú funkciu; nepripustiť budovanie a umiestňovanie provizórnych objektov.

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a návštevníkov riešiť na vlastnom pozemku. Rekreačné objekty situovať tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny, zakázané oplotenie pozemkov – vymedzenie pozemkov max. ohradníkmi (umožnenie pohybu lesnej zveri).

#### **R2 - Plochy rekreácie vo viazanom CR**

Prípustné funkcie: ICHR a firemné chaty v rozsahu do 10 lôžok, rekreačná vybavenosť (ohniská, prístrešky, lavičky, zeleň a pod.).

Neprípustné funkcie: všetky činnosti s nepriaznivým vplyvom na rekreačnú funkciu; nepripustiť budovanie a umiestňovanie provizórnych objektov.

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a návštevníkov riešiť na vlastnom pozemku. Rekreačné objekty situovať tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny, zakázané oplotenie pozemkov – vymedzenie pozemkov max. ohradníkmi (umožnenie pohybu lesnej zveri)

#### **R3 - Plochy rekreácie bez umiestnenia výstavby**

Prípustné funkcie: univerzálna plocha pre viacúčelové rekreačné využívanie kultúrneho - spoločenského a oddychového charakteru (verejné rekreačno - spoločenské podujatia), športovo – rekreačného charakteru,

Neprípustné funkcie: všetky činnosti s nepriaznivým vplyvom na rekreačnú funkciu; pripustiť budovanie a umiestňovanie provizórnych objektov na jednotlivé akcie (pódium, stánky).

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a návštevníkov riešiť na vlastnom pozemku. Rekreačné objekty situovať tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny.

### **B.6.6.7 Športové plochy**

#### **Š1 – Športové plochy a zariadenia telovýchovy a športu**

Prípustné funkcie: športové a telovýchovné plochy, ihriská a športové halové objekty a zariadenia, stravovacie prevádzky pre návštevníkov, ubytovacie zariadenia, športové kluby, byty správcov zariadení, garáže súvisiacich prevádzok a obslužných zariadení, odstavné a parkovacie miesta pre potreby športových zariadení a vybavenosti, pešie, cyklistické a automobilové komunikácie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, parkovo upravená zeleň, súvisiace prevádzky obchodu a služieb (predaj, požičovne a oprava športových potrieb).

Neprípustné funkcie: IBV, HBV, veľkoobchodné prevádzky, zariadenia pre nakladanie s odpadmi, výrobné prevádzky a všetky ostatné činnosti s negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, nákladná doprava, zvýšený výskyt hlodavcov a pod.).

Doplňujúce ustanovenia: na pozemkoch zariadení telovýchovy a športu vyčleniť dostatočné plochy pre parkovanie návštevníkov športových podujatí.

### **B.6.6.8 Plochy technickej vybavenosti**

#### **T1 - Plochy a zariadenia technickej vybavenosti**

Prípustné funkcie: plochu využívať výhradne pre technickú infraštruktúru, zariadenia a vybavenosť v oblasti vodného hospodárstva (vodojemy, ochranné pásmo vodojemu I. stupňa je dané oplotením vodojemu, čerpacie stanice, malé ČOV), energetiky (trafostanice, výmenikové stanice, regulačné stanice), telekomunikácií (vykrývače signálu).

Neprípustné funkcie: všetky ostatné funkcie.

### **B.6.6.9 Plochy výroby**

#### **V1 - Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby**

Prípustné funkcie: zariadenia poľnohospodárskej výroby (ustajnenie hospodárskych zvierat vrátane súvisiacich zariadení, agroturistická vybavenosť, opravárenské a skladovacie objekty, služobné bývanie, nevyhnutné plochy technického vybavenia, odstavné miesta a garáže, manipulačné plochy), areálová zeleň.

Neprípustné funkcie: bývanie, zariadenia občianskeho vybavenia, rekreácie.

Doplňujúce ustanovenia: parkovanie a odstavovanie vozidiel majiteľov a zamestnancov riešiť na vlastnom pozemku, veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) od ustajnenia z počtu a druhu chovaných hospodárskych zvierat nesmie zasahovať do navrhovaného obytného územia.

### **B.6.6.10 Plochy zelene**

#### **Z1 - Plochy verejnej parkovej zelene**

Prípustné funkcie: parkovo usporiadaná a upravená vysoká a nízka zeleň, vodné plochy, pešie komunikácie a plochy, prvky malej architektúry, pamätníky, výtvarné diela, detské ihriská, nevyhnutné plochy technického vybavenia.

Neprípustné funkcie: bývanie, výroba, výrub zelene bez konzultácie s odbornou organizáciou ochrany prírody, všetky činnosti, ktoré negatívnymi vplyvmi obťažujú oddychový a rekreačný charakter plochy.

Doplňujúce ustanovenia: vymedzené plochy parkov využiť predovšetkým na zeleň, spevnené a dláždené plochy budovať v obmedzenej miere. Na plochách existujúcich a navrhovaných parkov uskutočniť pasport existujúcich drevín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.

#### **Z2 – Plochy ostatnej verejnej zelene a izolačná zeleň (zeleň okolo automobilových komunikácií, brehové porasty, nelesná drevinná vegetácia).**

Prípustné funkcie: vysoká a nízka zeleň založená a udržiavaná podľa jej špecifickej funkcie.

Neprípustné funkcie: všetky ostatné funkcie.

Doplňujúce ustanovenia: Na plochách existujúcej a navrhovanej zelene uskutočniť pasport existujúcich drevín. Pre každú navrhovanú alebo revitalizovanú plochu zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu. Funkciu izolačnej zelene môžu plniť aj súkromné záhrady s požiadavkou umiestnenia vzrastlej – sadovej zelene).

### **Z3 - Plochy vyhradenej zelene (záhrady, sady, záhradníctvá, záhradkové osady)**

**Prípustné funkcie:** plochy hospodárskej a okrasnej zelene, altánky, obslužné komunikácie ihriská,

**Neprípustné funkcie:** všetky ostatné funkcie, ktoré negatívnymi vplyvmi (zápach, hluk, zvýšený výskyt hľadavcov a pod.) obťažujú oddychový a rekreačný charakter plochy.

**Doplňujúce ustanovenia:** Pripúšťa sa oplotenie funkčnej plochy.

## **B.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA, VÝROBY A REKREÁCIE**

### **B.7.1 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA**

#### **B.7.1.1 Súčasný stav, vstupné podmienky**

Podľa sčítania obyvateľstva, bytov a domov v r. 2001 bolo v obci 253 bytov, z toho 221 trvalo obývaných a 29 neobývaných a 3 nezistené.

Stav bytového fondu a úrovne bývania je podľa jednotlivých ukazovateľov na vyššej úrovni ako celoslovenský priemer, priemerná obložnosť bytov v roku 2011 bola 3,30 obyvateľa na byt.

Počet trvalo obývaných bytov podľa sčítania v r. 2011 .....	221
Predpokladaný odpad bytového fondu do r. 2030 .....	21
Zostatok súčasného bytového fondu v r. 2030.....	200
Potreba bytov v r. 2030 pri obložnosti 3,00 .....	300 - 330
Potreba výstavby nových bytov do r. 2030 .....	100 - 130

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že v prípade naplnenia predpokladov demografického vývoja a zníženia obložnosti bytov na hodnotu 3,0 obyv./byt bude potrebné v návrhovom období vytvoriť podmienky pre výstavbu 100 až 130 bytov v rámci rodinných domov. S ohľadom na stupeň a podrobnosť spracovania obstarávanej ÚPD je však uvedený počet nových bytov potrebné považovať len za smerný.

#### **B.7.1.2 Navrhované riešenie k návrhovému roku 2030**

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinno-priestorového a urbanistického členenia územia obce, ktoré reprezentuje pôvodný založený systém osídlenia. Taktiež boli do navrhovaných rozvojových plôch zaradené požiadavky obstarávateľa, ktorými prezentoval záujem o výstavbu bývania v jednotlivých lokalitách.

Najvyšší (rozhodujúci) rozvoj s vytváraním podmienok pre rozvoj bytového fondu je riešený v hlavnom obytnom území obce – jadrovej časti (m.č. Stránske), menší (doplňkový) v ostatných obytných územiach (v miestnych častiach s existujúcou obytnou výstavbou mimo jadrovej časti obce, m.č. Borie, m.č. Diel). V oboch týchto polohách je riešený v priamej väzbe na obdobne využívané územie.

V návrhovom období sa počíta s odpadom bytového fondu v počte 21 bytov, z toho väčšina z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu. Návrh riešenia bytového fondu a obyvateľov akceptuje požiadavky vyplývajúce zo schváleného Zadania pre ÚPN-O Stránske.

V následne uvedených údajoch sú uvedené počty zahŕňajúce navrhované byty v ÚPN-O Stránske na nových navrhovaných plochách. Uvedené údaje treba považovať za smerné.

#### **Návrh bytov**

▪ Počet trvalo obývaných bytov v r. 2011 .....	221
▪ Odpad bytového fondu do r. 2030 .....	21
▪ Zostatok súčasného bytového fondu .....	200
▪ Návrh nových bytov do r. 2030 (pri obl. 3,00 obyv./byt) .....	100
▪ Celkový počet bytov do r. 2030 .....	300

V Zadaní pre ÚPN-O Stránske bola uvedená celková potreba bytov 100 - 130 pri obložnosti 3,00 obyv./byt. V návrhu ÚPN-O Stránske uvažujeme s návrhom nových 100 bytov, t.j. v súlade so schváleným Zadaním pre ÚPN-O Stránske.

#### **Smerný návrh bytov v jednotlivých rozvojových lokalitách (m.č.) k roku 2030:**

▪ IBV m.č. Stránske jadrová časť- západ .....	13 b.j.
▪ IBV m.č. Stránske jadrová časť - východ .....	40 b.j.
▪ IBV m.č. Stránske – jadrová časť - juh .....	10 b.j.

- IBV m.č. Borie - sever 14 b.j.
- IBV m.č. Borie - juh 10 b.j.
- IBV m.č. Diel 13 b.j.

### Návrh obyvateľov

- Súčasný počet obyvateľov (údaj 2015) 796
- Navrhovaný počet obyvateľov (pri obl. 3,30 ob./byť k roku 2030) 990
- Predpokladaný prírastok obyvateľov (k roku 2030) 104

Pri súčasnej obložnosti 3,30 ob./byť by počet obyvateľov obce Stránske dosiahol cca 990. Pri dimenzovaní technickej infraštruktúry savažovalo s týmto údajom, čím sa počítalo s rezervou cca 10%. V Zadaní pre ÚPN-O Stránske je uvedený predpokladaný počet obyvateľov k návrhovému roku 2030, 950 až 1050 obyvateľov. Navrhovaný počet obyvateľov v ÚPN-O Stránske je v súlade so schváleným Zadaním pre ÚPN-O Stránske.

## B.7.2 NÁVRH RIEŠENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA

Návrh občianskeho vybavenia v obci Stránske komplexne poníma sortiment a potreby týchto zariadení navrhovaných podľa zariadenia v jednotlivých skupinách:

- ŠKOLSTVO
- ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ
- KULTÚRA
- ŠPORTOVÉ A REKREAČNÉ ZARIADENIA
- MALOOBCHOD
- STRAVOVANIE
- UBYTOVANIE
- NEVÝROBNÉ SLUŽBY
- ADMINISTRATÍVA

### Zoznam existujúcej vybavenosti a zariadení v obci Stránske (ozn. vo výkresovej časti)

- ozn. vo výkr. 1 Obecný úrad Stránske, kultúrny dom (spoločenská sála), knižnica.
- ozn. vo výkr. 2 Potraviny KORUNA, rozličný tovar.
- ozn. vo výkr. 3 Hasičská zbrojnica.
- ozn. vo výkr. 4 r.k. kostol sv. Heleny.
- ozn. vo výkr. 5 Dom smútku, cintorín.
- ozn. vo výkr. 6 MŠ, ZŠ.
- ozn. vo výkr. 7 Hostinec Marcel.
- ozn. vo výkr. 8 Otvorené multifunkčné ihrisko.
- ozn. vo výkr. 9 Poľnohospodárske družstvo AGROŽIAR
- ozn. vo výkr. 10 Športový areál Brezie
- ozn. vo výkr. 11 Záhradková osada
- ozn. vo výkr. 12 Detský tábor BESKYD
- ozn. vo výkr. 13 Rekreačné zariadenie – horský hotel Paradise
- ozn. vo výkr. 14 Penzión KUNERAD
- ozn. vo výkr. 15 Farma Prístavky, záhradníctvo Prístavky - návrh
- ozn. vo výkr. 16 Rekreačné zariadenie Selezáni

### Zoznam navrhovanej občianskej vybavenosti v obci Stránske (ozn. vo výkr. časti)

- ozn. vo výkr. 17 Športový areál Stránske

## B.7.2.1 Školstvo a výchova

### Predškolské zariadenia

V obci sa nachádza predškolské zariadenie – materská škola v centre obce.

- ozn. vo výkr. 6 MŠ,

Existujúce predškolské zariadenie je súčasťou spoločného zariadenia ZŠ a MŠ Stránske. Postačuje pre súčasné potreby a v budúcnosti umožní dostavbou pokryť predpokladané potreby,

(v prípade uvažovanej akcelerácie rozvoja obce) pre umiestnenie detí v predškolskej výchove. V MŠ sa nachádza 1 trieda, v roku 2014 navštevovalo predškolské zariadenie 17 detí. V areáli je potrebné dobudovať detské ihrisko.

### **Základné školstvo**

- V obci sa nachádza základná škola v centre obce.  
ozn. vo výkr. 6 ZŠ Stránske

Prvá zmienka o existencii školy v Stránskom je už z roku 1798.

V rámci obce existuje samostatný spoločný areál materskej a základnej školy v centre obce. Plne pokrýva potreby výuky základného školstva pre deti obyvateľov obce v 1. stupni (1.- 4. ročník). Žiaci 2. stupňa 5. – 8. ročníka dochádzajú do ZŠ v Rajeckých Tepliciach.

V súčasnosti školu, s ukončením výstavby v roku 1984 navštevuje okolo 50 detí (2006 – 59, 2011 – 50, 2014 - 41), čo predstavuje optimálnych cca 12,5 žiakov na triedu. Súčasťou areálu je vonkajšia športová plocha (univerzálne ihrisko pre kolektívne hry) nepokrivajúca komplexom vybavenia potreby športovej vybavenosti školy. Škola nemá telocvičňu. Umiestnenie školy a disponibilný pozemok umožňuje v budúcnosti intenzívnejšie využívanie areálu školy.

Poloha školy v rámci obce je vyhovujúca. V areáli sú dostatočné plošnopriestorové podmienky pre prípadné dostavby potrebných objektov či komplexnej vybavenosti areálu. Obec uvažuje s výstavbou nového športového areálu v hlavnej časti obce. Ten bude môcť využívať aj budúca prevádzka ZŠ. Disponibilný areál s umiestnenými objektami umožňuje dostavbu samostatných pavilónov, či prípadné prístavby a nadstavby existujúcich objektov. Pre areál sú tak vytvorené plošnopriestorové podmienky pre prípadný intenzívny rozvoj. ÚPN-O akceptuje zavedený systém základného školstva v obci.

### **Stredné a iné školstvo**

V obci Stránske sa v súčasnosti nenachádza stredoškolské zariadenie a ÚPN-O nenavrhuje takúto školskú prevádzku.

#### **B.7.2.2 Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť**

V obci nie je vybudované samostatné zdravotné stredisko v základnej starostlivosti pokrývajúce potreby obyvateľov obce Stránske. Taktiež sa tu nenachádza zariadenie sociálnej starostlivosti. Občania obce v súčasnosti dochádzajú za zdravotnou službou do obvodného zdravotného strediska v Rajeckých Tepliciach a do polikliniky v Rajci. Špecializovanú lekársku starostlivosť zabezpečuje pre občanov obce nemocnica s poliklinikou v Žiline.

Opatrovateľskú službu v obci v súčasnosti zabezpečujú zamestnanci na čiastočný pracovný úväzok. ÚPN-O akceptuje zavedený systém zdravotníctva a sociálnej starostlivosti v obci.

#### **B.7.2.3 Kultúrne zariadenia**

- Kultúrne zariadenia v obci Stránske:  
ozn. vo výkr. 1 Spoločenská sála (kultúrny dom), knižnica, v rámci objektu OÚ

Vybavenosť obce kultúrnymi zariadeniami je štandardná. V rámci Obecného úradu sú vybudované spoločenská sála (kapacita 30 osôb a 120 osôb) a knižnica (4 820 zv.). Podľa vyjadrenia vedenia obce je uvedená kultúrna vybavenosť dostatočná. Vo výhľade (po roku 2030) v prípade realizácie navrhovaného rozvoja obce bude nutné uvažovať a rezervovať priestor pre umiestnenie komplexného polyfunkčného objektu kultúrneho domu, pre širokospektrálnu kultúrnu činnosť a spoločenské vyžitie v obci. Disponibilný pozemok za súčasným objektom polyfunkčného obecného úradu umožňuje realizovať takúto vybavenosť, prípadne sa nevyučuje iná lokalita v rámci miestnej časti - Jadrová časť obce.

#### **B.7.2.4 Cirkevné zariadenia, dom smútku, cintorín**

Pôvodne bol v obci umiestnený kostol zo 14. stor. na návrší nad obcou (zasvätený sv. Helene). Povolenie na výstavbu kostola žiadal v roku 1368 miestny šľachtic Dominik Balog. Bol postavený v druhej tretine 14. storočia. Koncom 15. storočia dostal neskorogotické úpravy. Po oprave v roku 1694 bol posvätený a v 18. storočí zbarokizovaný. Zemetrasením 15.januára.1858 bol veľmi poškodený a v roku 1877 uzavretý. Dnes už je to len zrúcanina evidovaná ako kultúrna pamiatka.

- Cirkevné zariadenia v obci Stránske:  
ozn. vo výkr. 4 r.k. kostol sv. Heleny

- ozn. vo výkr. **5** Dom smútku, cintorín

V cente obce sa nachádza rímsko-katolícky kostol sv. Heleny (novostavba na mieste bývalej cirkevnej školy z roku 1995 s farským úradom).

Nakoľko sa 85 % občanov hlási k rímsko-katolíckemu vyznaniu, a tiež vzhľadom k tomu, že kostol kapacitne i stavebno-technicky vyhovuje v budúcnosti nie je nutné uvažovať s výstavbou nového kostola.

Cintorín má dostatočnú rezervu plôch na pochovávanie k roku 2030 (aj s rezervou cca do roku 2050) V rámci cintorína je zriadený aj urnový háj. Priemerne sa za rok uskutoční 7 - 8 pohrebov. Dom smútku, umiestnený na cintoríne vyhovuje potrebám obce.

Ochranné pásmo cintorína je 50m. V tomto území nie je možné v budúcnosti umiestňovať stavebné objekty.

V obci sa ešte nachádza kaplnka z roku 1957 na mieste pôvodnej drevenej zvonice. V kaplnke sú tri zvony (jeden z roku 1662). Kaplnka je majetkom obce.

### **B.7.2.5 Telovýchova a šport**

#### Telovýchovné a športové zariadenia v obci Stránske:

- ozn. vo výkr. **8** otvorené multifunkčné ihrisko
- ozn. vo výkr. **10** športový areál v lokalite Brezie
- ozn. vo výkr. **17** športový areál v lokalite Stránske - návrh

V súčasnosti má obec k dispozícii v rekreačnej lokalite „Brezie“ futbalové ihrisko umiestnené mimo hlavnej miestnej časti „Ústredie“, čo nie je optimálne z hľadiska dostupnosti prevažnej časti obyvateľstva.

Nový obecný športový areál ÚPN-O navrhuje v jadrovej časti obce na čo má obec rezervovanú dostatočnú plochu a tak bude realizovať nové komplexné športové zariadenie (futbal, multifunkčné ihrisko a ďalšie ihriská pre kolektívne hry, príp. atletická 4 dráha a zariadenia pre ostatné atletické disciplíny).

Súčasný športový areál v lokalite Brezie by po výstavbe nového areálu v jadrovej časti obce mohol slúžiť ako športovo rekreačný areál pre toto rozsiahle rekreačné územie.

Pre ďalšie doplnkové vybavenie obce by však bolo nutné, hlavne v ponímaní rekreačno-športovej vybavenosti, doplniť o sieť malých detských ihrísk po celej obci (aj v rámci novej plošnej IBV), hlavne však v budúcom navrhovanom športovom areáli .

### **B.7.2.6 Obchod**

#### Obchodné prevádzky a zariadenia v obci Stránske:

- ozn. vo výkr. **2** Predajňa Potravín Koruna, rozličný tovar,

Uvedená existujúca vybavenosť vyhovuje potrebám obce aj do budúcnosti. Nevylučujeme synergetické umiestnenie takýchto prevádzok v budúcich plochách bývania v zmysle navrhovaného riešenia ÚPN-O.

### **B.7.2.7 Stravovanie**

#### Stravovacie, reštauračné a občerstvovacie zariadenia v obci Stránske:

- ozn. vo výkr. **7** Hostinec Marcel (pizzéria).
- ozn. vo výkr. **13** Rekreačné zariadenie – horský hotel Paradise

Existujúce stravovacie zariadenia pokrývajú dostatočne a sortimentne súčasné potreby obyvateľov obce a rekreantov v lokalite Brezie.

S predpokladaným rozvojom voľného cestovného ruchu prepokladáme vstup investorov zo súkromného sektora, ktorý pomôže synergetickou formou dobudovať absentujúce stravovacie zariadenia vo väzbe na umiestňované ubytovanie.

Takéto zariadenia by mali vznikať v troch polohách:

- vybudovaním, prípadne rekonštrukciou vhodných nevyužívaných objektov (aj staršej IBV) a prielúk v rámci zastavaného územia obce (občerstvenie – bufety, cukrárne, bary príp. penzióny),
- budovaním takýchto zariadení v rámci navrhovaných plôch rozvoja občianskej vybavenosti (nový športový areál),
- budovaním takýchto zariadení v navrhovaných lokalitách s rozvojom zariadení vo voľnom cestovnom ruchu (Brezie, Rybníky).

### B.7.2.8 Ubytovanie

#### Ubytovacie zariadenia v obci Stránske:

- ozn. vo výkr. 12 Detský tábor Beskyd (mimo prevádzky, cca 60 lôžok)
- ozn. vo výkr. 13 Rekreačné zariadenie – horský hotel Paradise
- ozn. vo výkr. 14 Penzión Kunerad (cca 15 lôžok)
- ozn. vo výkr. 15 Ranč Rybníky – farma Prístavky (cca 15 lôžok)
- ozn. vo výkr. 16 Rekreačné zariadenie Slezáni (cca 15 lôžok)

Na území obce Stránske sa nachádzajú vyššie uvedené ubytovacie zariadenia voľného cestovného ruchu. V územnom pláne treba počítať aj s budovaním ďalších zariadení s ubytovaním vo voľnom cestovnom ruchu.

Rozvoj týchto zariadení bude prebiehať v nasledovných priestoroch obce:

- vybudovaním, prípadnou rekonštrukciou vhodných nevyužívaných objektov a prielúk v rámci územia centra obce v minipenziónoch a ubytovaní na súkromí v rámci polyfunkčných rodinných domov (predpokladaná kapacita spolu max. 50 lôžok),
- budovaním takýchto zariadení v uvažovanej rozvojovej lokalite ako súčasť územia nového športového areálu – ubytovňa (predpokladaná kapacita max. 25 lôžok),
- realizáciou zámeru rozvojovej investície v rámci areálu hotela Paradis (cca 50 lôžok v chatkách).

Celková uvažovaná kapacita (stav + zámer) by k návrhovému roku v obci predstavovala 280 lôžok vo voľnom cestovnom ruchu .

### B.7.2.9 Nevýrobné služby

V obci Stránske sa nenachádzajú zariadenia a prevádzky nevýrobných služieb.

ÚPN-O vytvára podmienky pre rozvoj nevýrobných služieb hlavne vo väzbe pre obyvateľov a na návštevníkov v CR. Rozvoj týchto služieb bude prebiehať synergeticky tiež pre návštevníkov obce v súvislosti s požiadavkami vyplývajúcimi z rozvoja v cestovnom ruchu.

### B.7.2.10 Administratíva

#### Administratívne zariadenia v obci Stránske:

- ozn. vo výkr.1 Obecný úrad,
- ozn. vo výkr.3 Hasičská zbrojnica

V obci nepredpokladáme ďalšiu výstavbu zariadení administratívy.

## B.7.3 NÁVRH VÝROBY A VÝROBNÝCH SLUŽIEB

### B.7.3.1 Hospodárska základňa všeobecne

Obyvatelia obce Stránske sa pôvodne živilí chovom oviec a dobytkou, včelárstvom, prácou a hospodárením na poliach a v lesoch. V minulých storočiach bola v obci pila, v 19. stor. boli v obci 2 mlyny, pivovar, pálenica, 3 rybníky pre chov kaprov a pstruhov. V 20. stor. tieto výroby postupne zanikli. Poloha a veľkosť obce, prírodné podmienky, morfológia terénu a komunikačné väzby predurčujú v obci primeraný rozvoj hospodárskej základne. Je nutné konštatovať súčasnú vysokú migráciu obyvateľov za prácou (z 355 ekonomicko aktívnych odchádza 289 – 81,40%). Vytvorenie podmienok pre diverzifikáciu hospodárskej základne v obci je jedným z cieľov pri nastavení rozvoja v spracovávanom ÚPN-O. Obec Stránske nebola do roku 1989 charakterizovaná ako priemyselná, či sídlo s významnou výrobnou a zamestnaneckou základňou.

Vzhľadom k výrazným politickým, kultúrno-spoločenským a sociálno-ekonomickým zmenám po roku 1989 zmena tejto charakteristiky nastala len čiastočne. Prechod na trhové hospodárstvo, privatizácia, podnikateľské aktivity vytvorili podmienky na drobné podnikanie v oblasti remeselnej malovýroby a v oblasti služieb v CR, ktoré aj v budúcnosti budú popri zamestnaní v rámci prevádzky PD Agrožiar základ zamestnanosti občanov v obci.

Vytvorenie podmienok pre koncepčnú diverzifikáciu hospodárskej základne v obci je jedným z rozhodujúcich cieľov pri nastavení rozvoja v ÚPN-O Stránske.

#### Koncepcia rozvoja hospodárskej základne v obci Stránske v zmysle riešenia v ÚPN-O:

- podporovaním vzniku malých remeselníckych prevádzok, naväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,



- posilovaním zamestnanosti občanov so zameraním na služby vo voľnom cestovnom ruchu a zariadeniach rekreácie
- zachovaním areálu prevádzky PP Agrožiar a vytvorením podmienok pre intenzifikáciu využívania areálu,
- vytvorenie podmienok pre realizáciu nezávadných prevádzok výrobných služieb, a to na existujúcich a na navrhovaných nových plochách v ÚPN-O Stránske,
- vytvorenie podmienok a tak podporovanie vzniku malých remeselníckych prevádzok, naväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,
- posilovaním zamestnanosti občanov so zameraním na služby vo voľnom CR a zariadeniach rekreácie.

#### **Zoznam výrobných prevádzok, areálov a zariadení v k.ú. Stránske**

- ozn. vo výkr. **9** poľnohospodárske družstvo AGROŽIAR.
- ozn. vo výkr. **15** farma Pristavky, záhradníctvo Pristavky - návrh

#### **B.7.3.2 Ťažba nerastných surovín**

V katastrálnom území obce Stránske neevidujeme staré banské dielo.

Obvodný banský úrad v priestore katastrálneho územia obce neeviduje výhradné ložisko nerastných surovín s určeným dobývacím priestorom, ani výhradné ložisko nerastných surovín s určeným chráneným priestorom a ani neeviduje ložisko vyhradeného nerastu.

Predmetné územie spadá do nízkeho a stredného radónového rizika.

#### **B.7.3.3 Poľnohospodárstvo a organizácia poľnohospodárskej výroby**

V k.ú. obce Stránske evidujeme výmeru poľnohospodárskej pôdy 571,7635 ha. Z toho predstavuje:

- Orná pôda 199,0439 ha
- Záhrada 17,4004, ha
- TTP 355,3192 ha)

Na základe týchto údajov prevládajú trvalo trávnaté porasty (ďalej len „TTP“), ktoré v prevažnej miere predstavujú kosné lúky a pasienky. V súčasnosti evidujeme výrazný sukcesný proces na týchto plochách. Tento proces úzko súvisí so zrušením chovu hospodárskych zvierat (hovädzí dobytok, ovce) a tak s absenciou pasenia na týchto plochách.

Hospodárenie na PP v obci je realizované v dvoch formách. Na malých plochách (záhumienky a záhrady) hospodária vlastníci PP prevažne na plochách pri RD (spolu na záhradách, ornnej pôde a TTP - cca 35 ha). Rozhodujúci subjekt ktorý obhospodaruje pôdu v obci je poľnohospodársky podnik (PP) Agrožiar. Ten má na území katastra obce zriadený hospodársky dvor v dotyku so zastavaným územím východne hlavnej časti obce „Ústredie“.

Činnosť PP je zameraná na živočíšnu výrobu s chovom kôz (250 ks), hovädzieho dobytku (150 ks) a rastlinnú výrobu s produkciou krmovín (jarné miešanky, lucerka, ďatelina, seno). V rámci katastrálneho územia Stránskeho nie sú prevádzkované iné salaše živočíšnej výroby. Pri pasení oviec a dobytku sa využívajú TTP na pasienky a obhospodarovaná orná pôda a TTP (kosné lúky) pre rastlinnú výrobu. PP hospodári v k.ú. Stránskehoj na 351 ha PP, z toho na 185 ha ornej pôdy a 166 ha TTP. Taktiež hospodári aj na katastrálnom území obcí Pluvsie a Kónská. Spolu obhospodaruje cca 800 ha PP.

V rámci areálu PP v prenajatých priestoroch hospodári ešte malý súkromný subjekt s chovom ošípaných (30 ks).

Veterinárne ochranné pásmo pre prevádzku (y) v areáli nie je stanovené. Zo súčasného stavu chovu hospodárskych zvierat vyplýva výpočtové ochranné pásmo 155m. Uvedené pásmo je premietnuté do grafickej časti ÚPN-O Stránske. V ochrannom pásme nie je navrhovaná obytná výstavba.

Pri prevádzkovaní živočíšnej výroby bude nutné, v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavané územie a mimo zastavaného územia obcí SR“ stanoviť výpočtové veterinárne ochranné pásmo (ďalej len „VOP“) na dobyčtíu jednotku a počty opätovne ustajnených zvierat tak, aby VOP nezasahovalo do obytného územia.

Pri výpočte VOP bude nutné uplatniť nasledovné vzorce:

- Pri stanovení VOP pre ovädzí dobytok (..... ks : 1,612 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre ovce (..... ks : 10 VDJ) = bude .....m (od ustajnenia).
- Pri stanovení VOP pre hydinu (..... ks : 625 VDJ) = bude..... m (od ustajnenia).

Hlavný riešiteľ ÚPN-O Stránske, pri živočíšnej výrobe na hospodárskom dvore v Stránskom neodporúča rozširovanie chovu ošípaných, odporúča zavedenie chovu oviec pre ktoré sú v krajinom priestore hlavne v podhorí Malej Fatry na plochách TTP vytvorené ideálne podmienky pre pasenie a v kosných lúčkach krmovinová základňa.

Súčasný areál hospodárskeho dvora je rozsiahly. Disponibilné plochy umožňujú intenzívnejšie využívanie súčasných plôch a infraštruktúry. Hlavný riešiteľ ÚPN-O Stránske navrhuje uvedený problém riešiť:

- Rozšírením chovom hospodárskych zvierat limitovaný podľa druhu hospodárskych zvierat VOP s odporúčením pre chov hovädzieho dobytku a hlavne oviec. To znamená, že z počtu a umiestnenia vybaného druhu chovu vypočítané VOP nesmie zasahovať do okolitej obytnej výstavby.
- Využívaním časti areálu pre potravinársku výrobu z produktov hospodáriaceho subjektu AGROŽIAR (aj z iných hospodárskych dvorov) spracovaním produkcie z rastlinnej výroby (napr. sušené balené potraviny, balené tekutiny, exkluzívne ovocné džúsy a destiláty) i zo živočíšnej výroby (napr. mliečne výrobky, mäsové výrobky vrátane konzervovaných potravín, krmivá ap.).
- Využívaním časti areálu aj pre drobnú remeselnú výrobu so zameraním predovšetkým na drevársku výrobu a spracovanie druhotných produktov z rastlinnej poľnohospodárskej výroby (napr. slama, rastlinné vlákna ap.)
- Využívaním časti areálu na agroturistické aktivity spojené s prevádzkami prezentujúcimi pôvodnú výrobu tradičných jedál (slovenská koliba), mini ZOO - oboru (miestne pôvodné druhy zveri), s vybudovaním objektu pre školu westwernového jazdenia a hipoterapiu (v spojení s chovom koní), s tradičnou malou farmou.

#### **B.7.3.4 Lesné hospodárstvo**

Les je súvislý súbor rastlín (prevažne stromovitého vzrastu), živočíšstva a podmienok prostredia, ktoré tvoria jednotný celok. Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia a krajiny, poskytujú trvalý a jediný náš obnoviteľný surovínový zdroj - drevo. Ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, vytvárajú prírodné krásy, a sú zároveň zdrojom zdravia a osvieženia obyvateľstva. Pre tieto funkcie sa treba o les starať sústavne a cieľavedome ich ochraňovať a zveľaďovať. Podkladom pre zabezpečenia takejto starostlivosti je platný lesný hospodársky plán (LHP), ktorý má v riešenom území platnosť do roku 2025. Lesné pozemky v riešenom území predstavujú výmeru 1231,8571 ha, ide o hospodárske lesy a ochranné lesy. Lesy zaberajú 65,70 % územia katastra obce Stránske. Ochranné lesy sú vyhlásené na výmere 334,11 ha.

V zmysle legislatívnych noriem platí povinnosť hospodáriť vo všetkých lesoch podľa Lesného hospodárskeho plánu (ďalej len "LHP"). Pre lesné porasty na území k. ú. Stránske platí LHP, ktorý bol vypracovaný v roku 2015 na obdobie 10 rokov na lesné užívateľské celky (ďalej len „LUC“). Jeho autorom je Lesoprojekt Zvolen, pobočka Žilina. LHP bol schválený KÚ O PPLH v Žiline.

Dodržiavanie záväzných predpisov LHP kontrolujú orgány štátnej správy. Na LPF hospodária urbáre a lesné spoločenstvá a lesy SR. Realizáciou predpisov platného LHP je možné dosiahnuť nielen ekonomický efekt zvyšovaním prírastku ale aj trvalé zabezpečenie všetkých ekologických funkcií.

#### **B.7.3.5 Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo**

V obci Stránske neevidujeme prevádzky priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva a skladového hospodárstva. V ÚPN-O nenavrhuje hospodársky rozvoj obce v tomto segmente výroby.

#### **B.7.4 NÁVRH REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU**

##### **B.7.4.1 Rekreačné útvary, rekreačné zariadenia a vybavenosť**

##### **Rekreačný potenciál územia a jeho súčasné využitie pre rekreačný cestovný ruch (turizmus) a kúpeľníctvo**

Krajinný celok Lúčanskej Malej Fatry vystupuje ako ponukový priestor pre domáci i zahraničný cestovný ruch, najmä však pre návštevníkov zo severozápadnej časti Žilinského kraja, hlavne však pre obyvateľov z vlastného územia a okresu Žilina.

Územie obce Stránske spadá do rekreačných priestorov. Danosti okolitej krajiny s atraktívnym prírodným prostredím a blízka existujúca a formujúca sa vybavenosť v blízkych Rajeckých Tepliciach a Kamennej Porube predurčujú aj smerovanie rozvoja územia vo forme rekreácie.

Obec Stránske je v oblasti rekreácie a CR v ÚPN VÚC ŽK (doplnok č.3) zaradená v rámci severopovažského nadregionálneho záujmového územia do hornopovažského subregiónu cestovného ruchu s nástupnými centrom Žilina, v regionálnom záujmovom území Rajecké Teplice a okolie spadajúceho do okresu Žilina, v rámci rovnomenného rekreačného krajinného celku, s východiskovým centrom Rajecké Teplice. Subregionálne je k.ú. obec Stránske evidovaná ako rekreačný celok, no skôr sa dá chápať ako súčasť s rekreačným územím Rajeckých Teplíc.

V súčasnosti sú v obci čiastočne vytvorené podmienky v komplexe vybudovanej infraštruktúry pre pritiahnutie návštevníkov (ubytovanie, informačné služby, rekreačná, relaxačná a športová vybavenosť a iné), či už vo voľnom alebo viazanom cestovnom ruchu.

V katastrálnom území sa tiež etablovala vo viazanom cestovnom ruchu, výrazne chatárska a čiastočne chalupnícka individuálna rekreácia.

Potenciál územia má do budúcnosti najväčšie predpoklady v rozvoji služieb a čiastočne ešte v rozvoji ubytovania v CR.

V súčasnosti športovo – rekreačnú vybavenosť pre letnú turistickú sezónu viac menej reprezentujú len značené turistické chodníky a cyklotrasy, v zimnej turistickej sezóne zimné neudržiavané bežecko lyžiarske stopy. Značené turistické chodníky a cyklotrasy prispievajú k návštevnosti územia a tak zabezpečujú hlavne krátkodobú t.j. každodennú a koncotýždňovú rekreáciu.

V letnej turistickej sezóne sú využívané lesné cesty pre horské bicykle. Absentuje komplexné však značenie týchto trás s informačnými tabuľami pre rekreačných horských cykloturistov.

V zimnej turistickej sezóne sú v priestore katastra vytvorené optimálne prírodné podmienky na bežecké lyžovanie. Obec Stránske neprevádzkuje značené a udržiavané bežecko lyžiarske trasy.

#### **Zameranie hlavných druhov rekreačných činností v riešenom území**

- horská turistika (Lúčanská Malá Fatra, turistické chodníky) - stav,
- rekreačná turistika (Brezie, Rybníky) – stav + návrh,
- cykloturistika (značené cyklotrasy) – stav + návrh,
- horská cykloturistika (značené cyklotrasy) – stav,
- hipoturistika, westernové jazdenie (agroturistika v hospodárskom dvore agropodniku AGROŽIAR + okolie) – návrh - výhľad,
- rekreačná lyžiarska turistika a bežecko lyžiarsku turistiku (Borie + Brezie a okolie) – návrh
- poznávací turizmus (obec, kultúrne pamiatky) - stav,
- agroturistika (hospodársky dvor agropodniku AGROŽIAR, Rybníky) – návrh + výhľad,
- krátkodobé a dlhodobé rekreačné a relaxačné pobyty (Brezie, Rybníky, Medzihorie) – stav + návrh,
- tréningové výkonnostné a rekreačné športové pobyty (športový areál Brezie,) – návrh,
- zotavovacie pobyty (Brezie),
- vidiecky turizmus - stav,
- welnees pobyty (Brezie hotel Paradise),

#### **Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení**

##### **1. Základňa „Brezie“ - stav a návrh**

V priestore katastra obce sa vytvorila rozsiahla rekreačná zóna pri ústí Stránskej doliny. V lokalite sú umiestnené prevažne zariadenia vo viazanom CR (ICHR), v menšej miere vo voľnom CR (hotel, penzión, tábor). Toto územie je už v súčasnosti limitne využívané na rekreačné účely.

Do budúcnosti nenavrhujeme ďalší extenzívny a intenzívny rozvoj mimo areálu horského hotela Paradise, kde pripúšťame rozšírenie ubytovacích kapacít o cca 50 lôžok a dobudovanie športovej rekreačno relaxačnej vybavenosti. Všetky ostatné existujúce zariadenia bude možné modernizovať.

Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V rozvojových lokalitách ozn. č.12 a č.13 nachádzajúcich sa v ochrannom pásme lesa dodržať ochranné pásmo lesa tak, že pri výstavbe jednotlivých objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25-30 m. V riešenom území je potrebné zachovať pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky za účelom obhospodarovania lesa a nezabrániť

tak riadnemu hospodáreniu v zmysle zákona o lesoch t.j. ponechať preluky v rámci lokality a nezastavať celý priestor popod lesné porasty (najmä na existujúcich približovacích trasách).

## **2. Základňa „Jadrová časť obce“ - stav a návrh.**

Rozvoj rekreácie v CR bude v budúcnosti smerovať aj priamo do obce, jej hlavnej časti „Ústredie“.

Je vysoký predpoklad že sa tu postupne vo väčšom rozsahu etabluje tzv. chalupnícka rekreácia ktorá bude využívať starší bytový fond (staršie, v súčasnosti neobývané RD) a tak sa tu rozvinie rekreácia vo viazanom CR.

Vo voľnom CR, v tomto území odporúčame vytvoriť podmienky pre rozptýlené umiestňovanie malých penziónov, prípadne ubytovacieho zariadenia so službami v CR v rámci uvažovaného nového športového areálu.

## **3. Základňa „Rybníky“ - stav a návrh**

V tomto menšom - samostatnom rekreačnom celku je v súčasnosti umiestnený ranč s ubytovaním a službami v agroturistike. Areál by bude naďalej plniť súčasnú funkciu v tomto segmente zariadení v CR s:

- prezentáciou prevádzok pôvodných remesiel,
- realizáciou prevádzok prezentujúcich pôvodnú výrobu tradičných jedál,
- tradičnou malou farmou a záhradníctvom,
- agruturistickým ubytovaním (cca 15 lôžok),
- prípadne rybníkom (rybníkmi) s rybárskou reštauráciou /slovenskou reštauráciou).

## **4. Základňa „Sedliská“ - stav**

V súčasnosti sa v menšej miere etablovala individuálna rekreačná vybavenosť v kontakte s k.ú. Rajecké Teplice v lokalite „Sedliská“. V ÚPN-O neriešime extenzívny rozvoj tejto lokality.

## **5. Základňa „Medzihorie“ - stav a návrh**

V tejto lokalite sa rozvinula rekreačná vybavenosť v rámci k.ú. obce Poluvsie nad Rajčankou. Malou časťou zasahuje do k.ú oce Stránske. S ďalším extenzívnym rozvojom v rámci k.ú. Stránske ÚPN-O Stránske neuvažuje.

## **Územné rozloženie rekreačných útvarov a zariadení, rekreačné územia a zóny**

Rekreačné územia na území obce rozdeľujeme na:

- Rekreačné plochy a územia vo viazanom CR.
- Verejné rekreačné plochy a územia.
- Rekreačné plochy zariadenia vo voľnom CR.

### **Rekreačné plochy a územia vo viazanom CR**

Najväčšie predpoklady na vybudovanie rekreačných základní vo viazanom CR (rekreačné chalupy a rekreačné rodinné domy) v obci majú nasledovné lokality s novým rekreačným a zmiešaným obytno - rekreačným využívaním v rozptyle na individuálne rodinné účely navrhované ÚPN-O Stránske, a to:

- Rekreačná základňa v m.č. Brezie (len stav).
- Rekreačná základňa v m.č. Stránske – jadrová časť obce.
- Rekreačná základňa v m.č. Sedliská (len stav).
- Rekreačná základňa v m.č. Medzihorie (len stav v k.ú obce).

V týchto územiach umožňujeme okrem umiestnenia rekreačných zariadení vo viazanom CR aj využívanie pôvodných prevažne starších jednotraktových RD na rekreačné chalupy prípadne aj pôvodných drobných hospodárskych objektov na individuálne rekreačné účely.

### **Verejné rekreačné plochy a územia**

V ÚPN-O Stránske sú navrhované nasledovné verejné rekreačné plochy a územia:

- Plochy a územia, krajinný priestor vo väzbe na m.č. Brezie
- Obecný športový areál Brezie (športové a rekreačné objekty a plochy).

### **Rekreačné plochy a zariadenia vo voľnom CR**

Do týchto plôch a zariadení zaraďuje ÚPN-O Stránske:

- Existujúce zariadenia a obmedzenú navrhovanú vybavenosť (hotel Paradise) na plochách v m.č. Brezie a m.č. Rybníky – rozvoj agroturistiky
- Synergeticky umiestnenú vybavenosť na ploche v m.č. Stránske – jadrová časť územia.

Zoznam existujúcej občianskej vybavenosti s potenciálom využívania v oblasti rekreácie, turizmu a CR (podčiarknuté sú len rekreačné zariadenia s existujúcim a navrhovaným poskytovaním ubytovania vo voľnom a viazanom CR mimo ICHR v riešenom území):

- ozn. vo výkr. **7** Hostinec Marcel
- ozn. vo výkr. **8** Otvorené multifunkčné ihrisko
- ozn. vo výkr. **9** PD Agrožiariváň
- ozn. vo výkr. **10** Športový areál Brezie
- ozn. vo výkr. **12** Detský tábor Beskyd (v súčasnosti mimo prevádzky – návrh na obnovenie prevádzky)
- ozn. vo výkr. **13** Rekreačné zariadenie – horský hotel Paradise
- ozn. vo výkr. **14** Penzión Kunerad
- ozn. vo výkr. **15** Farma Prístavky (agroturistika, návrh ubytovanie)
- ozn. vo výkr. **16** Rekreačné zariadenie Selezáni
- ozn. vo výkr. **17** Športový areál Stránske - návrh

### **Navrhované ubytovacie kapacity**

Na území obce Stránske sa nachádzajú ubytovacie zariadenia voľného cestovného ruchu. V územnom pláne treba počítať aj s budovaním ďalších zariadení s ubytovaním vo voľnom cestovnom ruchu.

Rozvoj týchto zariadení bude prebiehať v nasledovných priestoroch obce:

- vybudovaním, prípadnou rekonštrukciou vhodných nevyužívaných objektov a prielúk v rámci územia centra obce v minipenziónoch a ubytovaní na súkromí v rámci polyfunkčných rodinných domov (predpokladaná kapacita spolu max. 50 lôžok),
- budovaním takýchto zariadení v uvažovanej rozvojovej lokalite ako súčasť územia nového športového areálu – ubytovňa (predpokladaná kapacita max. 25 lôžok),
- realizáciou zámeru rozvojovej investície v rámci areálu hotela Paradis (cca 50 lôžok v chatkách).

Celková uvažovaná kapacita (stav + návrh) by k návrhovému roku 2030 v obci predstavovala 280 lôžok vo voľnom cestovnom ruchu.

### **B.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE**

ÚPN-O Stránske navrhuje rozšírenie súčasného zastavaného územia obce o navrhované plochy v lokalitách s navrhovanou výstavbou.

Navrhované rozšírenie je zrejmé z grafickej časti. Do zastavaného územia sú na začlenenie navrhované:

plochy pre rozvoj IBV:

- v m.č. Stránske – jadrová časť obce, rozvojové plochy na východnom, západnom a južnom okraji
- v m.č. Borie, rozvojové plochy na západnom okraji,
- v m.č. Diel, rozvojové plochy na južnom okraji,

pre občiansku vybavenosť:

- v m.č. Stránske – jadrová časť, športový areál existujúce plochy na južnom okraji,

pre rekreáciu v rekreačných územiach:

- v m.č. Brezie, existujúce plochy na južnom okraji,

## **B.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV**

### **B.9.1 OCHRANA PRÍRODNÝCH HODNÔT**

#### **B.9.1.1 Chránené časti prírody a ich ochranné pásma**

Osobitne chránenými časťami prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov rozumieme územia začlenené v národnej sústave chránených území, kde sa uplatňuje druhý až piaty stupeň ochrany a chránené stromy, ďalej územia, ktoré boli zaradené do európskej sústavy chránených území Natura 2000 (územia európskeho významu a chránené vtáčie územia).

Do riešeného územia zasahujú nasledovné osobitne chránené územia. Vymedzenie chránených území v riešenom území je vyznačené v gafickej časti.

Do riešeného územia zasahuje, resp. sa nachádza na jeho severovýchodnom okraji v rámci územia Lúčanskej Malej Fatry nasledovné maloplošné chránené územie:

#### **NPR KOZOL**

výmera 91,58 ha (rozhodujúca časť v k.ú Poluvsie nad Rajčankou), platí tam 5. stupeň ochrany.

#### **B.9.1.2 Európska sústava chránených území Natura 2000.**

##### **Územia európskeho významu (SKUEV)**

Do riešeného územia zasahuje, resp. sa nachádza na jeho severovýchodnom okraji v rámci územia Lúčanskej Malej Fatry nasledovné maloplošné chránené územie:

#### **SKUEV 0239 KOZOL**

Výmera je 91,58 ha (rozhodujúca časť v k.ú Poluvsie nad Rajčankou), určený stupeň ochrany je 5.

##### **Chránené vtáčie územia**

Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území bol schválený vládou Slovenskej republiky dňa 9.7.2003, obsahoval 38 území. V súčasnosti aktualizovaný národný zoznam obsahuje spolu 41 chránených vtáčích území, pre ktoré boli vydané platné vyhlášky.

Do riešeného územia zasahuje:

#### **Chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra**

Vyhlásené Vyhláškou MŽP SR 2/2011 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Malá Fatra. Výmera 66 228,06 ha. Zasahuje do k.ú. Bystrička, Kláštor pod Znievom, Lazany, Lipovec, Martin, Priekopa, Slováky, Sučany, Šútovo, Trebostovo, Trnovo, Stránske, Turčianske Kľačany, Turčiansky Peter, Valča, Vrútky, Záturčie, Itebné, Kralovany, Kubínska Hoľa, Párnica, Revišné, Veličná, Zázrivá, Žaškov, Hruštín, Oravská Lesná, Kľačno, Stankovany, Belá, Dolná Tižina, Ďurčiná, Fačkov, Horná Tižina, Kamenná Poruba, Krasňany, Kunerad, Nezbudská Lúčka, Poluvsie nad Rajčankou, Rajec, Rajecká Lesná, Stránske, Stráňavy, Strečno, Terchová, Turie, Višňové, Varín.

V riešenom území zaberá východnú časť územia a vje výhradne vymedzené v území Lúčanskej Malej Fatry.

#### **B.9.1.3 Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov**

V riešenom území sa nenachádzajú lokality, zapísané do Zoznamu medzinárodne významných mokradí, ani Národne významné mokrade.

#### **B.9.1.4 Priemet územného systému ekologickej stability (GNÚSES a RÚSES)**

##### **Nadregionálny územný systém ekologickej stability**

Generel nadregionálneho ÚSES SR (GNÚSES 1992) a jeho aktualizácia pre KURS 2001 v riešenom území k.ú. Stránske vymedzuje nadregionálny biokoridor hrebeňom Lúčanskej Fatry.

##### **Regionálny územný systém ekologickej stability**

Pre riešené územie je platný dokument *Aktualizácia prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto (SAŽP 2006)*, kde boli zohľadnené aj závery, vyplývajúce z Aktualizácie GNÚSES pre KURS 2001.

Do riešeného územia zasahujú tieto prvky Regionálneho územného systému ekologickej stability (biocentrá a biokoridory):

- **Nadregionálny biokoridor Nrbk6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry**  
terestrický biokoridor prepája Krivánsku Fatru s Kľakom hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty
- **Regionálny biokoridor Rbk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry**  
významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou
- **Regionálne biocentrum Rbc 32 Krížava - Veľká Lúka**  
Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom vzácných ohrozených druhov rastlín a biotopov
- **Regionálny biokoridor Rbk 18 vodný tok a niva Rajčianky** hydricko-terestrický biokoridor, niva využívaná – poľnohospodárstvo, výstavba, horný tok takmer bez bariér s významnými brehovými porastami, dolný tok regulovaný  
V blízkosti hraníc s riešeným k.ú Stránske sa nachádzajú ďalšie prvky RÚSES
- **Regionálne biocentrum Rbc 29 Ústie Medzihorskej doliny (Zakamenné)** - Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko.) Výskyt ohrozených druhov rastlín
- **Regionálne biocentrum Rbc 30 Kozol** - Pestré geologické zloženie, kryštalikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Výrazné povrchové štruktúry v podobe bralnatých zoskupení na hrebeni Kozla i na príľahlom J svahu. Rôzne typy hornín, na prechode od kryštalického jadra do mezozoika. Rastlinné spoločenstvá na dvoch diametrálne odlišných podložiach  
Miestny územný systém ekologickej stability vypracovaný nebol.  
Do riešeného územia zasahujú tieto prvky Regionálneho územného systému ekologickej stability (genofondové lokality):

V riešenom území sa nachádza podľa dokumentu Aktualizácia RÚSES okresu Žilina (SAŽP 2006) regionálne významná genofondová lokalita.

<b>ZA 71</b>	94.	<b>Veľká lúka</b>	Vrcholové psicové spoločenstvá, pôvodné porasty kosodreviny a maloplošné, často fragmentárne rašeliniská
--------------	-----	-------------------	--

Tesne za hranicou riešeného územia v k.ú. Poluvsie. sa nachádzajú ďalšie dve regionálne významné genofondové lokality

<b>ZA 69</b>	67.	<b>Zakamenné</b>	Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko. Výskyt ohrozených druhov rastlín
<b>ZA 70</b>	87.	<b>Kozol (NPR)</b>	Pestré geologické zloženie – kryštalikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov

Ochrana stromov rastúcich mimo les je zakotvená v zákone č.543/2002 Z.z. a vzťahuje sa na všetky dreviny určitých parametrov, rastúce na nelesnej pôde.

V riešenom území sa nachádzajú tieto vyhlásené chránené stromy:

- **Javory v Stránskom - ev.č. S 197**, dôvod ochrany – pozoruhodná a esteticky pôsobivá skupina stromov na svahu pod cintorínom, plniaca pôdoochrannú funkciu. Jej súčasťou je javor s najväčším obvodom kmeňa v okrese. Chránené sú 4 stromy javora horského (*Acer pseudoplatanus*) vo veku 120 rokov, s obvodom kmeňa od 200 do 270 cm , s výškou od 17 – 19 m.
- **Lipa v Stránskom - ev.č. S 196**, dôvod ochrany - vysoká estetická hodnota, výrazná dominanta v okolitej poľnohospodárskej krajine. Jedná sa o druh Lipa malolistá (*Tilia cordata*), obvod kmeňa 321 cm, výška cca 20m, vek cca 120 rokov.

## B.9.2 OCHRANA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VŮD A VODNÝCH ZDROJOV

### B.9.2.1 Základné legislatívne dokumenty

Základným právnym dokumentom v oblasti vody je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Tento zákon vytvára podmienky na:

- všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd,
- účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- zabezpečenie funkcií vodných tokov,
- bezpečnosť vodných stavieb.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb k vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia pri ich ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

**Nakladanie s vodami**, §17, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Časť zájmového územia sa nachádza v II. ochrannom pásme prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach. Slovenské liečebné kúpele Rajecké Teplice a.s., na základe povolenia MZ SR č. M/369/2002/KŽ-132 zo dňa 22. 2. 2002, využívajú prírodné liečivé zdroje na liečebné účely v nasledovnom rozsahu a nasledovným spôsobom:

**Vrt BJ – 19:** povolené odberné množstvo zo zdroja kontinuálnym čerpaním je 3 l/s pri znížení hladiny vody v zdroji maximálne 7,5 m od terénu, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

**Kúpeľný vrt BJ – 22:** povolené odberné množstvo zo zdroja kontinuálnym čerpaním je 1,8 – 2 l/s pri znížení hladiny vody v zdroji maximálne 4,0 m od terénu, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

**Ženský bazén I – vrt B1:** povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén II a Mužský bazén je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

**Ženský bazén II - vrt B-2:** povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén I a Mužský bazén je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

**Mužský bazén vrt - B-3:** povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén I a Ženský bazén II je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

### **B.9.2.2 Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov**

**Všeobecné povinnosti**, §30, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov:

- ten kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd a vodných pomerov, je povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu,
- vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia,
- orgán štátnej vodnej správy môže uložiť vlastníkom poľnohospodárskych a lesných pozemkov vykonať opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v predchádzajúcom odseku,
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity vyplývajúcej pre neho z vodného zákona,
- v ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.

**Chránená vodohospodárska oblasť, § 31, zákona č.364/2004 Z.z.** (vodný zákon).

Katastrálne územie obce sa nenachádza v CHVO.

**Ochranné pásma vodárenských zdrojov**, §32, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Do katastrálneho územia obce Stránske nezasahuje žiadne ochranné pásmo vodárenského zdroja.



### **Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd**

- v zmysle Vyhlášky MZ SR č.481/2001 Z. z. a podľa § 65 ods. 13 zákona NR SR č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona 241/1998 Z.z., ktorou boli vyhlásené ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach – je celé riešené územie súčasťou ich II. ochranného pásma.

Podľa § 28 ods. 3 zákona NR SR č. 538/2005 Z.z., nie je v ochrannom pásme II. stupňa o. i. povolené vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo zdravotnú neškodnosť prírodnej liečivej vody alebo prírodnej minerálnej vody a bez vydania záväzného posudku MZ SR vykonávať banskú činnosť.

### **Inundačné územie**

Inundačné územie je vymedzené záplavovou čiarou povodne. Rozsah určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. V katastrálnom území obce Stránske nie je legislatívne stanovené inundačné územie vodného toku Stránsky potok.

**Správa vodných tokov - oprávnenia pri správe vodných tokov**, § 49, odst.2, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon).

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky.

V katastrálnom území obce Stránske pobrežnými pozemkami sú pri drobných vodných tokoch pozemky do 5 m od brehovej čiary a 10 m pri vodohospodársky významnom toku Rajčianka.

## **B.9.3 OCHRANNÉ A BEZPEČNOSTNÉ PÁSMA HLAVNÝCH RÁDOV TECHNICKEJ A DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY, OSTATNÉ OCHRANNÉ PÁSMA**

### **B.9.3.1 Ochranné pásma**

#### **Ochranné pásma technickej infraštruktúry**

##### **Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií**

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

##### **Plynovody**

V zmysle zákona č.251/2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrán. Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice.

Ochranné pásma v zmysle zákona č.251/2012 pre rozvody plynu sú stanovené:

- VTL plynovod do svetlosti potrubia 200 mm - 4 m
- VTL plynovod do svetlosti potrubia 500 mm - 8 m
- STL plynovod D 225 – voľný terén - 4 m
- STL plynovod v zastavanom území - 1 m
- Regulačná stanica - 8 m

Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu:

- VTL plynovod s prevádzkovým tlakom nad 4 MPa o svetlosti potrubia do 350 mm – 20 m
- VTL plynovod s prevádzkovým tlakom nad 4 MPa o svetlosti potrubia nad 350 mm – 150 m
- STL a plynovodné prípojky vo voľno m teréne s tlakom do 0,4 MPa - 10 m potrubia
- STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní normy STN 386415, STN 736005.
- Regulačná stanica - 50 m
- § 57 odsek (3) Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostne pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

##### **Elektrorozvody**

Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu:

- ZVN 400 kV vedenie ..... 25 m
- VN 22 kV vedenie vzdušné ..... 10 m

- VN 22 kV kábel v zemi ..... 1 m
- VN 22 kV závesný kábel ..... 1 m
- trafostanice 22/0,4 kV od konštrukcie stožiaru..... 10 m

### **Ochranné pásma dopravnej infraštruktúry**

#### **Cestná doprava**

Podľa vyhlášky FMV číslo 35/1984 Zb. §15 pre úsek komunikácie mimo zastavané územia platí ochranné pásmo:

- pre cestu III. triedy ..... 20 m od osi cesty na obe strany,  
Ochranné pásmo od železničnej trate podľa vyhlášky číslo 52/1964 Zb. Zákon o dráhach, zmenou vyhlášky číslo 122/1974 Zb. prináleží 60 m od osi koľaje.

Dopravný úrad vydal oznámenie verejnou vyhláškou o začatí konania o zmene / určení nových ochranných pásiem Letiska Žilina a o upustení od ústneho konania podľa §36 ods. 4 a §41 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. OP proti laserovému žiareniu určuje Dopravný úrad pre všetky medzinárodné letiská a letiská s pravidelnou leteckou dopravou s cieľom znížiť možné nebezpečenstvo v letovej prevádzke spôsobené laserovým vyžarovaním. OP proti laserovému žiareniu tvoria:

- Pásmo bez laserového žiarenia, Kritické ochranné pásmo proti laserovému žiareniu, Citlivé ochranné pásma proti laserovému žiareniu - podrobne vid'. „Ochranné pásma Letiska Žilina, apríl 2015, zodp.riešiteľ Prof.Ing. Antoním Kazda, CSc.“.

#### **Železničná doprava**

Ochranné pásmo od železničnej trate podľa vyhlášky číslo 52/1964 Zb. Zákon o dráhach, zmenou vyhlášky číslo 122/1974 Zb. prináleží 60 m od osi koľaje.

V riešenom území sa neuplatňuje.

### **Ostatné ochranné pásma**

#### **Ochrana pohrebísk**

Akceptovať ustanovenia zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.

#### **Ochrana lesa**

Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov. V rozvojových lokalitách ozn. č.12 a č.13 nachádzajúcich sa v ochrannom pásme lesa dodržať ochranné pásmo lesa tak, že pri výstavbe jednotlivých objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25-30 m. Zachovať pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky za účelom obhospodarovania lesa a nezabrániť tak riadnemu hospodáreniu v zmysle zákona o lesoch t.j. ponechať preluky v rámci lokality a nezastávať celý priestor popod lesné porasty (najmä na existujúcich približovacích trasách).

## **B.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, CIVILNEJ OCHRANY A OCHRANY PRED POVODŇAMI**

### **B.10.1 ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU**

Na území katastra obce Stránske sa nenachádzajú vyhradené priestory záujmov obrany štátu.

### **B.10.2 ŠPECIÁLNA OCHRANA**

Na území katastra obce Stránske sa nenachádzajú vyhradené priestory špeciálnej ochrany.

### **B.10.3 POŽIARNA OCHRANA**

Požiarnu ochranu v obci Stránske zabezpečuje obecný dobrovoľný hasičský zbor a v prípade potreby je zásah realizovaný Hasičským a záchraným zborom z Žiliny. Zdrojom požiarnej vody je verejný vodovod a povrchová voda z vodných tokov. Podrobnosti pre zabezpečenie požiarnej vody stanovuje STN 92 0400 a Vyhláška MV SR č. 699/2004 Z. z..

V návrhu doporučujeme vnútornú požiarnu vodu zabezpečiť z rozvodu pitnej vody a miestnych vodných tokov.Pri ochrane pred požiarimi sa bude v obci Stránske potrebné riadiť v súlade s ustanoveniami § 28 zákona č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov, a to:

- na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle vyhl. MV SR č. 699/2004 Z.z.,

- na zabezpečenie prístupových komunikácií a nástupných plôch na zásah hasičskou technikou podľa vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb v znení neskorších predpisov,
- na zabezpečenie ochrany stavieb proti povodňam podľa zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

#### **B.10.4 CIVILNÁ OCHRANA**

Obecný úrad v Stránskom má vypracovaný a schválený Plán ukrytia obyvateľstva obce Stránske (1987). Úlohy evakuácie a ochrany zabezpečuje Obecný úrad v závislosti na skutočnej meteorologickej situácie.

V prípade vzniku mimoriadnych udalostí spojených s únikom nebezpečnej látky, alebo veľkých požiarov budú k vykonávaniu záchranných prác vyžiadané profesionálne jednotky štátu, ktorým zabezpečovacie a výpomocné práce budú vykonávať jednotky CO obce.

Úlohy evakuácie a ochrany zabezpečuje Obecný úrad Stránske v závislosti na skutočnej meteorologickej situácii. Ohrozenie obyvateľstva môže nastať tiež v súvislosti s požiarimi v lesných masívoch, ktoré potencionálne môžu zasiahnuť hlavne zástavbu na okrajových územiach obce.

V prípade vzniku mimoriadnych udalostí spojených s únikom nebezpečnej látky, alebo veľkých požiarov budú k vykonávaniu záchranných, lokalizačných a likvidačných prác vyžiadané profesionálne jednotky štátu, ktorým zabezpečovacie a výpomocné práce budú vykonávať jednotky CO obce.

V návrhu ÚPN-O Stránske je riešená koncepcia a umožnenie vytvorenie podmienok a zároveň podmienenie následnej výstavby v obci pre ukrytie obyvateľstva obce podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok a zároveň riadenie následnej výstavby v obci pre ukrytie obyvateľstva je v kompetencii obecného úradu v Stránskom a príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany (OÚ Žilina, odbor krízového riadenia).

V tejto oblasti CO sa v návrhu ÚPN-O Stránske uplatňujú nasledovné regulatívy:

- v rámci navrhovaných plôch IBV zabezpečiť ukrytie s kapacitou do 50 ukryvaných osôb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne.
- v rámci umiestňovaných objektov občianskej vybavenosti zabezpečiť ukrytie podľa projektovanej kapacity na najpočetnejšiu zmenu pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie pri návrhu ochranných stavieb rešpektovať ustanovenia §4 ods.4 a 5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov

Ďalej sa v návrhu ÚPN-O Stránske rieši koncepcia a umožňuje vytvorenie podmienok a zároveň podmienenie následnej výstavby v obci pre spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb podľa § 4 ods.3 a § 16 ods. 1 písm. e), resp. § 16 ods. 12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok a zároveň riadenie následnej výstavby v obci pre ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb je v kompetencii príslušných jednotlivých prevádzok ktoré sa nachádzajú na území obce Stránske.

V tejto oblasti CO sa v návrhu ÚPN-O Stránske uplatňujú nasledovné regulatívy:

- v budove obecného úradu zabezpečiť ukrytie pre plánovaný počet zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods. 5 vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
- v rámci materskej školy a základnej školy zabezpečiť ukrytie podľa prevádzkovej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.
- v rámci vymedzených území pre objekty a areály podnikateľských aktivít zabezpečiť ukrytie podľa charakteru prevádzky, prevádzkovej kapacity pre personál a osoby prevzaté do starostlivosti v JÚBS za dodržania ustanovení §4 ods.5 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.

Ďalej sa v návrhu ÚPN-O Stránske rieši koncepcia a pre obec umožňuje zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitnej pomoci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany.

Riešiť a umožniť vytvorenie podmienok pre zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci pre obyvateľstvo, ktoré bude v kompetencii mestského úradu v Stránskom a príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany.

V tejto oblasti CO sa uplatnia nasledovné regulatívy:

- vychádzať z predpokladu, že do konca návrhového obdobia – roku 2030 vzrastie počet obyvateľov oproti súčasným o cca 150 až 160 obyvateľov.
- v súvislosti s rastom počtu obyvateľov vychádzať z predpokladu, že obec Stránske zabezpečí doplnenie materiálu CO do skladov materiálu CO v súčinnosti s Obvodným úradom Žilina, odborom CO a KR Žilina, odborom krízového riadenia.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie rešpektovať ustanovenia vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie hospodárenia s materiálom CO v znení neskorších predpisov.

Ďalej sa v návrhu ÚPN-O Stránske rieši a umožňuje zabezpečiť technické a prevádzkové podmienky informačného systému civilnej ochrany v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany. Riešenie a umožnenie vytvorenia podmienok pre zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany bude v kompetencii obecného úradu v Stránskom. V existujúcej a navrhovanej výstavbe bude nutné umožniť umiestnenie informačného systému civilnej ochrany.

V súlade s požiadavkami príslušných orgánov štátnej správy v oblasti civilnej ochrany:

- vychádzať zo skutočnosti, že navrhované rozvojové plochy bývania, občianskeho vybavenia a výroby budú v dosahu počuteľnosti sirén ako prostriedku varovania CO.
- z dôvodu počuteľnosti prostriedkov vyznenia riešiť rozšírenie miestneho rozhlasu na navrhovaných plochách bývania, výroby a občianskej vybavenosti.
- v následných stupňoch projektovej dokumentácie je podmienené riešenie regulatívami v ÚPN-O Stránske pre rešpektovanie ustanovení vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému CO v znení neskorších predpisov.

Individuálna bytová výstavba je v návrhu ÚPN-O Stránske navrhovaná mimo území určených na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón.

Výstavba v návrhu ÚPN-O Stránske je navrhovaná mimo aktívnych zosuvných území a podmienená v územiach s potencionálnym zosuvom podrobným geologickým prieskumom.

Výstavba v návrhu ÚPN-O Stránske je navrhovaná mimo vymedzených území ohrozovaných 50-ročnou, resp. 100-ročnou vodou.

Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami § 6, ods.8, mapu povodňového ohrozenia mal zabezpečiť správca vodohospodársky významných vodných tokov do 22.12.2013. Podľa §8, ods.10 zákona č.7/2010 Z.z. mesto zabezpečí vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného plánu zóny.

V následných stupňoch projektovej dokumentácie podmieňuje riešenie ustanoveniami v návrhu ÚPN-O Stránske pre spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa §4 ods.3 a §15 ods.1 písm.e) Zákona č.42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.

V následných stupňoch projektovej dokumentácie podmieňuje riešenie ustanoveniami v návrhu ÚPN-O Stránske pre spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e) resp. §16 ods. 12 Zákona č. 42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.

### **B.10.5 OCHRANA PRED POVODŇAMI**

Obec má spracovaný Povodňový plán. Korytá tokov sú v rámci intravilánu udržiavané, s menšími brehovými úpravami. Na toku neboli vykonávané špeciálne väčšie opatrenia na ochranu intravilánu obce pred povodňami. Je možné predpokladať, že v prípade extrémnych prítokov bude v časti intravilánu dochádzať k vybreženiu vôd z koryta. Obec Stránske nemá zriadenú povodňovú komisiu. Plnenie úloh na úseku ochrany pred povodňami počas povodňovej situácie zabezpečuje, podľa § 27 ods. 16 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, krízový štáb.

Podľa § 8, ods.10 zákona č.7/2010 Z. z. obec zabezpečuje vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce alebo územného

plánu zóny. Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami § 6, ods.8, mapu povodňového ohrozenia zabezpečí správca vodohospodársky významných vodných tokov.

Katastrálnym územím obce Stránske preteká vodný tok Stránsky potok. Upozorňujeme na skutočnosť, že predmetné územie nie je chránené na prietok  $Q_{100}$  – ročnej vody. Nakoľko pre uvedený vodný tok nebol doposiaľ určený rozsah inundačného územia, v prípade záujmu o výstavbu v lokalitách situovaných v jeho blízkosti, bude potrebné vypracovať hladinový režim tokov a následne vlastnú výstavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu  $Q_{100}$  - ročnej veľkej vody. V zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami sa v inundačnom území nesmú umiestňovať stavby vymenované týmto zákonom. V prípade situovania rozvojových lokalít v potenciálne zaplavovanom území si musí obstarávateľ – investor protipovodňovú ochranu zabezpečiť z vlastných finančných zdrojov vrátane príslušnej projektovej dokumentácie, ktorú je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov. Protipovodňová ochrana nesmie negatívne ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku. Stavby, ktoré budú navrhované na území s trvalo zvýšenou hladinou podzemných vôd je potrebné osádzať s úrovňou terénu min. 0,5 m nad rastlým terénom, bez budovania pivničných priestorov.

K návrhu protipovodňových úprav v piatich lokalitách v intraviláne Správa NP Malá Fatra odporúča dodržať sklon úpravy brehov v pomere max. 1:2; tam, kde to možnosti zastavaného územia obce dovoľia, prípadne zmierniť sklon brehov. Ak to priestorové podmienky neumožňujú navrhuje, aby bol tento sklon dodržaný aspoň pre jeden z brehov.

#### V rámci riešenia ochrany pred povodňami je akceptované a riešené:

- rozvojové aktivity sú riešené v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami,
- ochrana pred záplavami, ktoré môžu byť spôsobené vybrežovaním miestnych tokov,
- opatrenia, ktoré spomaľujú odtok vody z povodia do vodných tokov,
- nie je navrhovaná nová zástavba v inundačnom území miestnych tokov a urbanistickým riešením je zabezpečená adekvátna protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- sú vytvorené podmienky pre budovanie potrebných protipovodňové opatrení s dôrazom na ochranu intravilánu,
- odvádzanie dažďových vôd je riešené zadržaním povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby.

## **B.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY**

### **B.11.1 OCHRANA PRÍRODNÝCH HODNÔT, IDENTIFIKÁCIA PRVKOV R-ÚSES V KATASTRI**

#### **B.11.1.1 Legislatívna ochrana prírody a krajiny**

##### **Chránené časti prírody a ich ochranné pásma**

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Na riešenom území v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platí 1. stupeň územnej ochrany.

V dotyku riešeného územia (na hranici riešeného územia) s k.ú. Poluvsie sa nachádza:

##### **Národná prírodná rezervácia NPR Kozol**

Výmera NPR je 91,58 ha, na území NPR platí 5° ochrany. Predmetom ochrany sú výrazné povrchové štruktúry v podobe bralnatých zoskupení na hrebeni Kozla i na príľahlom J svahu, rôzne typy hornín na prechode od kryštalického jadra do mezozoika a rastlinné spoločenstvá na dvoch diametrálne odlišných podložiach.

##### **Európska sústava chránených území Natura 2000**

Cieľom programu budovania sústavy NATURA 2000 je zachovanie prírodných biotopov a biotopov ohrozených druhov rastlín a živočíchov v celoeurópskom meradle. Program je postavený na

prísne vedeckých princípoch na základe presne stanovených kritérií. Vychádza z poznania rozšírenia biotopov a biotopov druhov,).

#### Sústavu Natura 2000 tvoria dva typy území:

- Územia európskeho významu (vyčlenené na základe smernice rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín, na ochranu ktorých sa vyčleňujú osobitné chránené územia.
- Chránené vtáčie územia (vyčlenené na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, známa tiež ako smernica o vtákoch Birds Directive).

#### **Územia európskeho významu**

V riešenom území nie sú vymedzené žiadne územia európskeho významu.

V k.ú. Poluvsie tesne na hraniciach s riešeným územím sa rozprestiera SKUEV 0239 Kozol (výmera 91,58 ha, stupeň ochrany 5, k.ú. Poluvsie, Turie).

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kolinného stupňa (8160), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Vápnomilné bukové lesy (9150), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110) a druhov európskeho významu: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) a rys ostrovid (*Lynx lynx*).

Hranica SKUEV Kozol je totožná s hranicou NPR Kozol.

#### **Chránené vtáčie územia**

Na východnej časti riešeného územia je vyhlásené Vyhláškou MŽP SR 2/2011 Z.z. **Chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra**. Územie je tvorené biotopmi listnatých, ihličnatých aj zmiešaných lesov, čím je zabezpečená vysoká diverzita vtáčích druhov.

Malá Fatra je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), žlna sivá (*Picus canus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), ďateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrký (*Ficedula albicollis*) a jedným z piatich pre hniezdenie skaliara pestrého (*Monticola saxatilis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), chriaštel poľný (*Crex crex*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), strakoš sivý (*Lanius excubitor*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), žltouchvost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*) a muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*).

Chránené vtáčie územie Malá Fatra je vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného, sokola sťahovavého, výra skalného, žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bielochrbtého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrkého, skaliara pestrého, rybárika riečneho, bociana čierneho, včelára lesného, sovy dlhochvostej, lelka lesného, ďatľa hnedkavého, chriašteľa poľného, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, muchárika sivého, tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

a) vykonávanie mechanizovaných prác pri hospodárení v lese krem ich vykonávania v súvislosti s plnením povinností pri ochrane lesa alebo vykonávanie rekultivácie pozemkov v blízkosti hniezda bociana čierneho od 1. apríla do 31. júla, orla skalného od 15. marca do 31. júla, sokola sťahovavého od 1. apríla do 30. júna, včelára lesného od 1. mája do 31. júla a výra skalného od 1. marca do 31. mája, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

b) odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov žlny sivej, kuvika kapcavého, ďatľa bielochrbtého, ďatľa čierneho, muchárika bieločrkého, sovy dlhochvostej, ďatľa hnedkavého, kuvika vrabčieho, strakoša sivého, žltouchvosta lesného, ďatľa trojprstého a muchárika červenohrdlého okrem ich vykonávania v súvislosti s plnením povinností podľa osobitného predpisu, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

c) budovanie poľovného zariadenia a lov zveri od 15. marca do 31. júla v blízkosti hniezda orla skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

d) organizovanie verejného telovýchovného, športového alebo turistického podujatia, ako aj iného verejnosti prístupného spoločenského podujatia od 15. marca do 31. júla v hniezdných lokalitách orla skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

e) rozorávanie existujúcich trvalých trávnych porastov okrem ich obnovy,

f) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov od 1. apríla do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu,

g) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, ktorých výška letu je menšia ako 300 metrov nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 metrov od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia v období od 1. marca do 31. júla okrem vykonávania tejto činnosti v súvislosti s plnením povinností podľa osobitného predpisu,5) ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Obmedzenie výkonu činností sa určí každoročne do 31. októbra podľa stavu obsadenosti známych hniezd a hniezdisk v roku, ktorý predchádza roku, v ktorom sa obmedzenie uplatňuje, alebo ak sa po určení takéhoto obmedzenia preukážu nové skutočnosti odôvodňujúce potrebu jeho uplatnenia.

Do SKCHVU Malá Fatra v k. ú. Stránske patria nasledovné parcely:

1286/1, 1286/3, 1286/4, 1317, 1321, 1327, 1589 časť, 1590, 1591, 1592, 1593, 1594/1, 1594/2, 1595, 1597, 1609, 1610, 1907 časť, 2032, 2033, 2034, 2037, 2056, 2057, 2058, 2060, 2061, 2063, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076/1, 2076/2, 2079, 2080, 2082, 2083, 2084/1, 2084/3/1, 2084/3/2, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2092, 2093/1, 2093/2, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113/1, 2113/2, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2144/1, 2144/2, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2159, 2160, 2161/1, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2168, 2169, 2171 časť, 2181 časť, 2182, 2183, 2186 časť, 2187, 2188, 2190 časť, 2191, 2192, 2193, 2195, 2197, 2198, 2199, 2200.

### B.11.1.2 Biotopy Európskeho významu a národného významu

Podľa Zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z., prílohy č. 1 - Zoznam a spoločenská hodnota biotopov národného významu, biotopov európskeho významu a prioritných biotopov (§1 vyhlášky) sa v území nachádzajú viaceré biotopy národného a európskeho významu, niektoré sa nachádzajú len v fragmentoch.

#### Biotope európskeho významu

Kód Natura 2000	Kód Sk	Názov biotopu
3220	Br2	Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov
6430	Br6	Brehové porasty devätsilov
4070*	Kr10	Kosodrevina
4060	Al9	Vresoviská a spoločensvá kríčkov v subalpínskom a alpínskom stupni
6230*	Tr8	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
6510	Lk1	Nížinné a podhorské kosné lúky
6520	Lk2	Horské kosné lúky
6430	Lk5	Vysokobylinné spoločensvá na vlhkých lúkach
7110	Ra1	Aktívne vrchoviská
91E0*	Ls1.3	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
9130	Ls5.1	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
9410	Ls9.1	Smrekové lesy čučoriedkové

Pozn. \* prioritný biotop európskeho významu

#### Biotope národného významu

Kód Natura 2000	Kód Sk	Názov biotopu
-----------------	--------	---------------

-	<b>Lk6</b>	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
-	<b>Lk3</b>	Mezofilné pasienky a spásané lúky
-	<b>Tr7</b>	Mezofilné lemy

### B.11.1.3 Chránené stromy

Ochrana stromov rastúcich mimo les je zakotvená v zákone č.543/2002 Z.z. a vzťahuje sa na všetky dreviny určitých parametrov, rastúce na nelesnej pôde.

Všeobecná ochrana drevín je ustanovená v štvrtej hlave zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/ 2002 (§ 46- 49). Štátnu správu vo veciach ochrany drevín vykonáva obec. Obec a ostatní vlastníci sú povinní vykonávať starostlivosť o dreviny a zabezpečiť ich ochranu . Ochrana sa vzťahuje na všetky dreviny rastúce mimo les, ktoré je zakázané bez súhlasu príslušného orgánu ochrany drevín (obecný úrad) rúbať, alebo inak poškodzovať . Vlastník (správca, nájomca) pozemku, na ktorom sa nachádza drevina, je povinný sa o ňu starať. Pri poškodení alebo výskyte nákazy dreviny chorobami môže orgán ochrany prírody uložiť vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku vykonať nevyhnutné opatrenia na jej ozdravenie alebo rozhodnúť o jej vyrúbaní, pričom určí podmienky a povinnosti pri výrube drevín a podmienky náhradnej výsadby.

Stromy a ich skupiny, vrátane stromoradií, je možné podľa zákona č. 543/2002 Z.z. vyhlásiť za chránené stromy. Predmetom ochrany je ich biologická a estetická hodnota, zriedkavý výskyt a historická hodnota.

V riešenom území sa nachádzajú tieto vyhlásené chránené stromy:

- Javory v Stránskom - ev.č. S197, dôvod ochrany – pozoruhodná a esteticky pôsobivá skupina stromov na svahu pod cintorínom, plniaca pôdoochrannú funkciu. Jej súčasťou je javor s najväčším obvodom kmeňa v okrese. Chránené sú 4 stromy javora horského (*Acer pseudoplatanus*) vo veku 120 rokov, s obvodom kmeňa od 200 do 270 cm , s výškou od 17 – 19 m.
- Lipa v Stránskom - ev.č. S196, dôvod ochrany - vysoká estetická hodnota, výrazná dominanta v okolitej poľnohospodárskej krajine. Jedná sa o druh Lipa malolistá (*Tilia cordata*), obvod kmeňa 321 cm, výška cca 20m, vek cca 120 rokov.

### B.11.1.4 Významné krajinárske štruktúry

- **Lokalita cintorína so zrúcaninou gotického kostolíka a chránenými stromami**
- **Kaplnka s chránenou lipou**
- **Prírodno-kultúrna členitá lúčno-pasienkárka krajina v kontakte s kompaktnými lesnými porastami** - krajina s trvalými trávnyimi porastami na morfológicky výrazných svahoch, orientovaných prevažne západne, severozápadne až severne, s priemerným až nižším príkonom slnečného žiarenia, s vyšším zastúpením sukcesnej zelene. Sklonitosť sa pohybuje v rozmedzí 7 - 12°, ojedinele aj viac. Podložie tvorí prevažne flyš, pôdy predstavujú pseudogleje typické na polygénnych hlinách, so skeletom, stredne ťažké až ťažké, lokálne sú zamokrené. V území sa nachádza viacero potenciálnych a stabilizovaných zosuvov. Súčasťou prírodno-kultúrnej krajiny sú vodné toky, ktoré majú charakter horských a podhorských potokov s premenlivou vodnatosťou, ich korytá sú zahĺbené do pôdy, meandrujú a nie sú nijako regulované. Ich súčasťou sú dobre vyvinuté brehové porasty. Tieto toky prirodzene členia krajinu a dopĺňajú jej prírodno-kultúrny charakter. Ich význam spočíva v tom, že majú prirodzený biokoridorový charakter a rozširujú ponuku vhodných biotopov na zvýšenie biodiverzity krajiny. Veľká časť územia zasahuje do vyhláseného chráneného vtáčieho územia CHVU Malá Fatra, časť tvorí súčasť ekotónového biokoridoru regionálneho významu.
- **Hôľna krajina s alpínskymi biotopmi a kosodrevinou** - Typické hole, ktoré boli vytvorené v období valašskej kolonizácie vypaľovaním a kľčovaním vrcholových častí Lúčanskej Fatry. Hranica lesa bola umelo znížená. Vyvinuli sa na nich špecifické vysokohorské biotopy a kosodrevina, ktoré predstavujú v súčasnosti chránené biotopy európskeho významu, niektoré z nich sú prioritné. Územie je súčasťou nadregionálneho biokoridoru, zasahuje sem regionálne biocentrum. Ohrozené sú umelým vysádzaním kosodreviny, zarastaním, ako i intenzívnym rekreačným využívaním (tlak na ich využívanie v súvislosti s budovaním strediska Martinské hole, ako i nadmerným turistickým zaťažením).

### B.11.1.5 Ekologicky významné segmenty

Ekologicky významné krajinné prvky predstavujú tie časti krajiny, ktoré sú tvorené ekosystémami s relatívne vyššou ekologickou stabilitou, alebo v nich tieto ekosystémy prevažujú.



Vyznačujú sa trvalosťou bioty a ekologickými podmienkami umožňujúcimi existenciu druhov prirodzeného genofondu krajiny.

Na základe prieskumu boli z hľadiska významnosti v území zhodnotené ako ekologicky významné segmenty krajiny najcennejšie lokality z hľadiska ochrany prírody a zachovania biodiverzity, ktoré môžu tvoriť kostru ekologickej stability na miestnej úrovni (miestne biocentrá, biokoridory, interakčné prvky na ochranu jestvujúcich prírodných a krajinárskych hodnôt v území).

Ako ekologicky významné segmenty v riešenom k.ú. boli vyčlenené:

- miestne neregulované vodné toky so sprievodnými brehovými porastmi, ktoré plnia funkciu miestnych biokoridorov
- Lokality s rozvíjajúcim sa sukcesným procesom, ktoré vykazujú oproti ostatnému územiu zvýšenú biodiverzitu a poskytujú podmienky pre život, úkryt a potravu pre zver a vtáctvo,
- vlhké podmáčané lúky a mokrade v okolí tokov, prameniská
- extenzívne využívané trvalé trávne porasty s výskytom biotopov európskeho a národného významu
- líniová a soliterna zeleň v území - popri poľných cestách, úvozy starých úvozoch ciest
- kompaktné lesné porasty s vhodným drevinovým zložením, odpovedajúcim potenciálnej prirodzenej vegetácii,
- ochranné lesy
- kosodrevina a subalpínske hôľne biotopy.

#### B.11.1.6 Genofondové lokality

V území sa nachádza podľa dokumentu Aktualizácia RÚSES okresu Žilina (SAŽP 2006) regionálne významná genofondová lokalita.

<b>ZA 71</b>	94.	<b>Veľká lúka</b>	Vrcholové psicové spoločenstvá, pôvodné porasty kosodreviny a maloplošné, často fragmentárne rašeliniská
--------------	-----	-------------------	--

Tesne za hranicou riešeného územia v k.ú. Poluvsie sa nachádzajú ďalšie dve regionálne významné genofondové lokality.

<b>ZA 69</b>	67.	<b>Zakamenné</b>	Extenzívne využívané pasienky a sukcesné krovinné štádiá, prameniská, prechodné rašelinisko. Výskyt ohrozených druhov rastlín
<b>ZA 70</b>	87.	<b>Kozol (NPR)</b>	Pestré geologické zloženie – kryštalinikum i vápence. Pestré lesné i nelesné spoločenstvá, výskyt horských i teplomilných druhov. Druhy: <i>Sesleria albicans</i> , <i>Teucrium montanum</i> , <i>Anthericum ramosum</i> , <i>Kernera saxalitis</i> , <i>Galium pumillum</i> ssp. <i>anisophyllum</i> , <i>Thesium alpinum</i> , <i>Melittis melissophyllum</i> , <i>Cornus mas</i> , <i>Campanula cochleariifolia</i> , <i>Bellidiastrum michelii</i> , <i>Valeriana tripteris</i> , <i>Saxifraga paniculata</i> , <i>Cystopteris montana</i> , <i>Aquilegia vulgaris</i> , <i>Aconitum lycoctonum</i> , <i>Lilium martagon</i> , <i>Listera ovata</i> , <i>Minuartia striata</i> ssp. <i>kitabelii</i> , <i>Coronilla vaginalis</i> . Chránené druhy: <i>Cephalanthera rubra</i> , <i>Epipactis atrorubens</i> , <i>Orchis mascula</i> , <i>Primula auricula</i> , <i>Pulsatilla slavica</i> , <i>Platanthera bifolia</i> , <i>Soldanella carpatica</i> , <i>Gymnadenia conopsea</i> , <i>G. odoratissima</i>

#### B.11.1.7 Návrh ochrany prírody a krajiny, spracovanie MÚSES

V súčasnosti nie je potrebné zabezpečiť legislatívnu ochranu žiadnemu prírodnému prvku, na celom riešenom území zostane zachovaný 1. stupeň ochrany prírody a krajiny, čo znamená všeobecnú ochranu prírody a krajiny. Osobitne chránené územia sa nenavrhujú.

MÚSES v riešenom území nie je potrebné vypracovať.

#### B.11.2 KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN (OPTIMÁLNE PRIESTOROVÉ A FUNKČNÉ VYUŽÍVANIE ÚZEMIA OBCE STRÁNSKE) – všeobecné opatrenia a záver

Krajinnoekologický plán (ďalej len „KEP“) bol súčasťou PR+R ÚPN-O Stránske. Do celkovej navrhovanej urbanistickej koncepcie riešenia ÚPN-O Stránske boli zapracované relevantné konkrétne ekostabilizačné opatrenia.

Všeobecné ekostabilizačné a krajinnoekologické opatrenia ponímané z hľadiska ochrany prírody, ochrany poľnohospodárskej pôdy, ochrany abiotických zložiek, ochrany biotopov, rastlinstva a živočíšstva, ktoré sú aplikovateľné na všetky krajinnoekologické komplexy a celú krajinu riešeného územia

#### **B.11.2.1 Všeobecné ekostabilizačné opatrenia**

##### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia vyplývajúce z hľadiska výstavby, rekreácie a hospodárskych aktivít:**

- pri výstavbe dôsledne dbať o čo najmenšiu degradáciu priľahlých plôch a dočasne zabratých pozemkov, po ukončení tieto dôsledne revitalizovať,
- riešenie nárokov na bytovú výstavbu riešiť prevažne v rámci intravilánu – voľné plochy, prieluky medzi domami, ozelenenie podriaďiť typu okolitej krajiny, nepoužívať nepôvodné druhy rastlín, vyhýbať sa nevhodným záhradným úpravám,
- zabezpečiť údržbu značených vychádzkových trás a bežkárskych trás a cyklotrás,
- eliminovať aktivity, poškodzujúce nelesné biotopy (motokros, cyklokros, skútre, štvorkolky, nadmerná turistika).

##### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia vyplývajúce z krajinárskeho hľadiska**

- zachovať pestrú krajinnú štruktúru s rozptýlenou vegetáciou, remízkami, a solitérnou zeleňou, podmáčanými plochami a bohatými kosnými lúkami.

##### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia smerujúce k zachovaniu prírodných a krajinárskych hodnôt územia, prvkov ÚSES, biotopov európskeho a národného významu, chránených území a druhov**

- zachovať a zvýrazniť biologické a krajinárske hodnoty územia
- rešpektovať manažment územia a obmedzenia, vyplývajúce z podmienok ochrany chráneného vtáčieho územia CHVU 013 Malá Fatra
- dôsledne rešpektovať pri antropogénnych aktivitách v krajine zachovanie a zlepšovanie ekologickej siete prvkov ÚSES, eliminovať jestvujúce bariéry, v prípade potreby realizovať zmierňujúce opatrenia
- zachovávať charakteristické znaky regionálnych a lokálnych špecifík, krajinný svojráz, originalitu a neopakovateľnosť
- výstavbu smerovať na plochy v intraviláne a na plochy s intravilánom susediace
- obmedziť novú zástavbu po stránke výškovej a objemovej s prihliadnutím na zachovanie prvkov miestnej architektúry
- využiť rekreačný potenciál územia, pričom je nutné vhodným spôsobom usmerniť pohyb a aktivity návštevníkov
- rekreačnú vybavenosť a aktivity prispôbiť merítku krajiny
- vytvoriť v intraviláne kapacitne dostatočné parkovacie plochy, aby sa zabránilo parkovaniu vo voľnej krajine
- chrániť národné kultúrne pamiatky

##### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia pre poľnohospodárske využitie krajiny**

- zachovať poľnohospodársku výrobu z dôvodu zachovania typického krajinného rázu a existujúcej biodiverzity druhov,
- erózne ohrozené svahy využívať výlučne na pestovanie plodín s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. previesť tieto plochy na intenzívne trvalé trávne porasty
- zamedziť sukcesii a zarastaniu lúk a v maximálnej miere uplatňovať tradičné obhospodarovanie lúčnych porastov (kosenie, pasenie)
- realizovať pravidelné spásanie alebo kosenie trávnych porastov
- vlhké lúky kosiť ľahšími mechanizmami len v čase preschnutia,
- pokosenú biomasu je potrebné z plôch odstrániť
- pri pasení a košarovaní dodržiavať stanovené limity počtu hospodárskych zvierat
- zabrániť erózii pôdy na priehonových cestách
- pri aplikácii hnojenia a košarovania dodržiavať usmernenia stanovené v Pláne rozvoja vidieka

##### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia z hľadiska ochrany abiotických zložiek**

- v lesných porastoch s vysokými sklonmi svahov používať citlivé ťažobné postupy, nepovoliť holoruby, zamedziť obnažovanie pôdy
- zabezpečiť erózne ohrozené plochy hlbokokoreniacimi druhmi rastlín
- ponechať plochy s plytkými a kamenitými pôdami prirodzenej sukcesii

- optimalizovať využívanie pôdneho fondu, na vyšších sklonoch pestovať plodiny s vysokou protieróznou účinnosťou, resp. trvalé porasty krmovín na ornej pôde
- obrábanie pôdy realizovať s ohľadom na reliéf a sklonitosť
- zabrániť zhutňovaniu a degradácii pôd
- zabrániť aktivizácii potenciálnych a stabilizovaných zosuvov vhodným využívaním územia
- technicky sanovať výmole a erózne ryhy, doplniť vegetačnými opatreniami

#### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia pre vodné biotopy a biotopy mokradí**

na dosiaľ nezregulovaných úsekoch tokov nedovoliť regulácie toku, meniť charakter koryta, udržať prúdový charakter toku so striedaním kľudných zátočínových lokalít

- brehové porasty obnovovať len z pôvodných stanovištne vhodných druhov drevín a krov s uprednostňovaním jemšie lepkavej (*Alnus glutinosa*), ktorej opad pre vodné biocenózy je najvhodnejší
- minimálna šírka brehových porastov z oboch strán toku by mala byť 10 m, v prípade len jednobrežnej vegetácie by sa mala zvýšiť aspoň na dvojnásobok. Orná pôda v okolí by mala byť oddelená pásom trávy, šírky 10 – 15 m, aby sa zamedzili splachy ornej pôdy do povrchových tokov
- pri riešení protipovodňových opatrení v krajine dbať na to, aby sa technické opatrenia začlenili do systému ekologickej stability
- zabrániť akejkoľvek zmene vodného režimu a odvodňovaniu
- dbať na ochranu, údržbu a úpravu liahnísk pre obojživelníky
- zabrániť znečisťovaniu a eutrofizácii
- monitorovať výskyt invázných a ruderalných druhov, v prípade výskytu okamžite ich odstraňovať

#### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia z hľadiska ochrany rastlinstva a živočíšstva**

- regulovať výstavbu a iné ľudské aktivity, ktoré by mohli narušiť významné biotopy
- udržať čo najväčšiu rozmanitosť biotopov, zachovať prirodzené kosienkové a pasienkové biotopy (kosenie, pasienie), podporovať tradičné formy hospodárenia v území
- odstraňovať nálety drevín a tým zabrániť zarastaniu lúčnych biotopov
- zachovávať prirodzené lesné porasty s prirodzeným drevinovým zložením
- obmedziť, alebo úplne vylúčiť používanie chemických prostriedkov a pesticídov v blízkosti zamokrených plôch a vodných tokov
- vylúčiť akékoľvek vypaľovanie trávnych porastov, medzí, pasienkov a pod.
- zachovať v území aspoň súčasný stav ekosystémov vodných tokov
- odstrániť potenciálne zdroje znečistenia tokov (skládky, nezabezpečené poľné hnojiská)
- kosenie lúk realizovať v období po vyvedení a osamostatnení mláďat, pri mechanizovanom kosení väčších plôch postupovať zásadne od stredu záhona k jeho okrajom (ochrana zveri), tradičné obhospodarovanie lúčnych porastov
- pre ochranu zoocenóz v lesných komplexoch je dôležité najmä vytvárať a udržať rôznorodé a rôznoveké lesné porasty, využívať pri obnove porastov prirodzené zmladenie a dodržiavať ďalšie navrhované opatrenia na stabilizáciu a ochranu lesných porastov
- pri rekonštrukciách budov v intraviláne vykonať opatrenia, aby nedošlo k úhynu netopierov a hniezdiacich vtákov
- zabezpečiť všetky línie elektrického vedenia s vysokým napätím v záujme ochrany loviacich dravcov (stĺpy smrti)
- udržiavať mimolesnú stromovú a krovinnú zeleň na neprodukcčných plochách, plochách postihnutých eróziou, potenciálnych erózných plochách, medziach, a pod.
- v remízках udržiavať nezapojený porast, odstraňovať invázne druhy náletových drevín, inak ponechať porasty na prirodzený vývoj, prípadné odstraňovanie treba realizovať postupne, nie jednorazovo
- monitorovať výskyt invázných a expanzívnych druhov, zabrániť ich rozširovaniu v území.

#### **Všeobecné ekostabilizačné opatrenia na elimináciu stresových javov**

- eliminovať vplyv intenzívnej automobilovej a železničnej dopravy,
- znižovať úroveň znečistenia ovzdušia a vôd,
- znižovať hlukovú záťaž,
- odstraňovať nelegálne skládky odpadov,
- vyhýbať sa rozsiahlym terénnym úpravám svahov, ktoré by narušili stabilitu svahov a aktivizovali zosuvy,

- zvyšovať zastúpenie plôch verejnej, účelovej a ochrannej zelene, zabezpečiť im primeranú starostlivosť,
- revitalizovať regulované vodné toky, znižovať bariérový efekt umelo upravených brehov,
- dôsledne obmedzovať šírenie invázných druhov rastlín z existujúcich ohnisk šírenia, ako i zamedziť introdukcii nových potenciálne invázných druhov.

### **B.11.2.2 Záver**

Vypracované optimálne priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia spolu s krajinnoekologickými odporúčaniami (krajinnoekologický plán) tvorí východiskový podklad pre nekonfliktné využívanie krajiny katastrálneho územia obce Stránske pri rešpektovaní základných krajinnoekologických podmienok.

Záveru KEP sú premietnuté do navrhovaného riešenia ÚPN-O Stránske.

## **B.12 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA**

### **B.12.1 NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA**

#### **B.12.1.1 Napojenie územia na nadradenú dopravnú sieť**

Obec Stránske leží juhovýchodne od mesta Rajecké Teplice. Napojenie obce Stránske na nadradený komunikačný systém zabezpečujú cesty III/2105 a cesta III/2106. Cesta III/2105 Poluvsie – Stránske začína na ceste I/64 a končí v obci Stránske (konečná autobusová zastávka). Cesta III/2106 Rajecké Teplice – Kunerad začína na ceste I/64 a končí pri Kuneradskom zámku (konečná autobusová zastávka).

Územím obce neprechádzajú železničné dráhy ani sa tu nenachádzajú zariadenia železníc. Najbližšie železničné távky sa nachádzajú v obci Poluvsie nad Rajčiankou v meste Rajecké Teplice na jednokofajnej železničnej trati č. 126 Žilina – Rajec, s diesel motorovou trakciou.

#### **B.12.1.2 Organizácia dopravy**

##### **Cestná doprava**

##### **Súčasný stav**

Základnú komunikačnú os riešeného územia tvorí cesta III/2105, ktorá je ukončená autobusovou zastávkou. Cesta III/2105 v intraviláne obce plní funkciu zbernej a čiastočne aj obslužnej komunikácie. Západným okrajom katastra prechádza cesta III/2106 v smere Rajecké Teplice – Kunerad. Cestu III/2105 a III/2106 prepája účelová komunikácia.

Z hľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete SSC Bratislava požaduje rešpektovať pre cestu III/2105 výhľadové šírkové usporiadanie v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110 a mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6101.

Komunikačný skelet riešeného územia dopĺňa sieť obslužných komunikácií funkčnej triedy C3. Sieť komunikácií zabezpečujúcich dopravnú obsluhu obce pokračuje mimo intravilán obce sieťou poľných a lesných ciest a účelových komunikácií. Povrchovú úpravu komunikácií tvorí asfalt, panely alebo štrk. Šírka komunikácií sa pohybuje v rozmedzí cca 3,0 – 7,0 m podľa priestorových možností.

Existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované budú zjednosmernené. V prípade, že takéto komunikácie budú naďalej používané ako obojsmerné, bolo by vhodné ich opatriť výhybňami (podľa možností obce a priestorových možností).

##### **Návrh riešenia**

ÚPN-O navrhuje rešpektovať trasy ciest III. triedy mimo zastavaného územia s výhľadovou kategóriou C 7,5/70 a v zastavanom území s výhľadovou kategóriou MZ 8,5(8,0)/50, vo funkčnej triede B3.

Obslužné komunikácie so živičnou úpravou sú v malej miere miestami rozrušené rozkopávkami a prekopávkami z kladenia inžinierskych sietí, preto z hľadiska životnosti vozovky je potrebné vyspraviť alebo zrekonštruovať (podľa možností obce). Tieto komunikácie zaraďujeme medzi verejnoprospešné stavby.

V ÚPN-O navrhujeme v rozvojových územiach systém miestnych komunikácií v príslušnej funkčnej triede a kategórii. Ide o navrhované miestne komunikácie obslužné, funkčnej triedy C3. Obslužné komunikácie sú navrhované ako dvojpruhové, obojsmerné (prípadne – jednoruhové, obojsmerné s výhybňami). V prípade, že komunikácia je dlhšia ako 50 m a je ukončená slepo, uvažuje

sa s realizáciou otočky, resp. otáčacieho kladiva. Navrhované riešenie je zrejmé z výkresovej časti. Naznačené umiestnenie obslužných komunikácií v rozvojových plochách treba považovať za smerné.

Navrhované obslužné komunikácie v rozvojových územiach budú mať šírkové parametre komunikácii totožné s komunikáciami, na ktoré navádzajú v ich predĺžení, alebo budú mať min. parametre v zmysle navrhovaných kategórií:

Dvojpruhová obojsmerná MK s krajinami (bez obrubníkov):

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	nespevnená časť krajnice (m)
<b>C3</b>	<b>MOK 7,00/30</b>	2 x 2,75	2 x 0,75

Prípadné riešenie s jednopruhovou obojsmernou MK s krajinami a výhybňami s obmedzením do 100 m (bez obrubníkov) :

Funkčná trieda :	Kategória :	Parametre :	
		jazdný pruh (m)	nespevnená časť krajnice (m)
<b>C3</b>	<b>MOK 4,00/30</b> (modifikovaná)	1 x 3,00	2 x 0,50

### Železničná doprava

Železničné spojenie umožňuje trať ŽSR č. 126 Žilina – Rajec, ktorá katastrom obce Stránske neprechádza. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v susednej obci Poluvsie nad Rajčankou.

Severozápadne od obce Stránske prechádza jednokoľajová železničná trať č. 126 tretej kategórie s motorovou trakciou v smere Žilina – Rajec. Trať slúži pre osobnú a nákladnú dopravu. Charakter trate je konečný (Rajec).

Železničná trať v Žilinskom kraji prechádzajúca v dotyku s k.ú. Stránske:

Číslo trate	Kategória	Úsek	Počet priebežných medzistaničných koľají	Trakcia
126	tretia	Žilina - Rajec	jedna	Motorová

### Vodná doprava

V katastrálnom území obce Stránske sa nenachádza vodná cesta a v zmysle nadradenej ÚPD (ÚPN VÚC ŽK) sa s umiestnením neuvažuje.

### Cyklistická doprava

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce Stránske. Priamo katastrálnym územím obce Stránske prechádza vyznačená cykloturistická trasa:

- zelená značka, trasa č. 5406 : Poluvsie – **Stránske** – Kunerad – Kuneradský zámok.  
Neďaleko k.ú. Stránske prechádzajú vyznačené cykloturistické trasy:
- červená značka, trasa č. 026 : Rajecká cyklomagistrála z Považskej Bystrice do Žiliny (dĺžka trasy 40 km). Trasa začína v Orlovom (Vážska cyklomagistrála) a pokračuje v smere Považská Bystrica – Rajec – Kamenná Poruba – Kónská – Rajecké Teplice – Turie – Višňové – Rosina – Žilina, kde končí na sídlisku Solinky,

V návrhu riešenia dopravy v ÚPN – O Stránske sa uvažuje s miestnou cyklotrasou v smere Kónská / Aquapark Stome – Stránske / Farma Prístavky – Stránske cintorín – Stránske / Jadrová časť západ – Stránske / Dielček – Rajecké Teplice, ...

### Dopravné zariadenia

V obci Stránske sa nenachádza žiadne dopravné zariadenie. Najbližšia čerpacia stanica pohonných hmôt sa nachádza v k.ú. Poluvsie pri ceste I/64.

### Letecká doprava

V obci Stránske sa nenachádza letisko. Najbližšie letisko sa nachádza v k.ú. Dolný Hričov, kde sa nachádza Letisko Žilina – verejné medzinárodné letisko pre leteckú dopravu.

### Pešie trasy a verejné priestranstvá

Peší pohyb sa v súčasnosti realizuje po jednostrannom chodníku a po miestnych komunikáciách obslužných. Chodník je vedený pozdĺž cesty III/2105 (striedavo po jednej alebo po

druhej strane cesty) a pozdĺž miestnej komunikácie na ulici Záhradná. Existujúce chodníky predstavujú komunikácie pre chodcov funkčnej triedy D3.

ÚPN-O navrhuje riešiť jednostranné chodníky ktoré spoja rozvojové územia s Jadrovou časťou obce. Ide o chodníky:

- m.č. Stránske jadrová časť – m.č. Diel
- m.č. Stránske jadrová časť – m.č. Borie

### **Statická doprava**

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch.

Parkovanie vozidiel prebieha v rámci obslužných komunikácií a spevnených plôch pri zariadeniach občianskeho vybavenia (Obecný úrad, obchod Koruna, Agrožiar Stránske, penzión Kunerad, hotel Paradise ...).

V návrhu riešenia dopravy v ÚPN-O Stránske sa uvažuje, že potrebné nápočty a situovanie odstavňích a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné realizovať v zmysle „STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií“ pre výhľadový stupeň automobilizácie.

### **Značené pešie turistické trasy**

Priamo katastrálnym územím obce Stránske prechádzajú značené turistické trasy:

- modrá značka, trasa č. 2756 : Kunerad – Stránska dolina chaty – Motúzková – Veľká Lúka,
- zelená značka, trasa č. 5652 : Turie – Horáreň Turská – Pod ostrým – Kobylie – Pod Krížavou.

Východne od katastra obce Stránske prechádzajú značené turistické trasy, na ktoré naväzujú trasy priamo prechádzajúce katastrom obce:

- červená značka, trasa č. 0802a, E3 : Kľak – Ostrá skala – Vríčanské sedlo – Skalky – Janková – sedlo Pod Úplazom – Úplaz – sedlo Pod hlinickou Kýčera – Hlinická Kýčera – sedlo Majbíková – Horná Lúka – Veterné – Vidlica – Veľká Lúka – Krížava vysieláč – Pod Krížavou – Minčol - ... ;
- žltá značky, trasa č. 8634 : Krížava vysieláč – Martinské hole, chaty – Pod Kalužnou – Martin, Stráne;

Uvedené turistické trasy boli prevzaté zo stránky [www.freemap.sk](http://www.freemap.sk)

### **Systém hromadnej dopravy**

Hromadná doprava je na k.ú. obce Stránske prevádzkovaná autobusovou dopravou. Autobusovú hromadnú prepravu cestujúcich zabezpečuje SAD Žilina a.s., OZ Žilina po cestách III. triedy.

Na ceste III/2015 je zabezpečená autobusová doprava prostredníctvom linky č. 511431 v smere Žilina – Stránske – Rajecké Teplice – Konská (v k.ú. Stránske - 4 autobusové zastávky Kotel, Skotňa, ZŠ, Hasičská zbrojnica).

Na ceste III/2106 je zabezpečená autobusová doprava prostredníctvom linky č. 511432 v smere Žilina – Rajecké Teplice – Kunerad (autobusová zastávka Rázcestie, kríž – križovatka ciest III/2106, III/2114 a účelovej komunikácie prepájajúcej cesty III/2106 a III/2105).

Rozmiestnenie autobusových zastávok z hľadiska dochádzkových vzdialeností je cca 500 m. Súčasťou zastávok sú väčšinou aj prístrešky pre čakajúcich.

V návrhu riešenia dopravy v ÚPN – O Stránske sa poloha autobusových zastávok rešpektuje a ostáva bez zmeny.

### **Ochranné pásma**

V území je potrebné rešpektovať ochranné pásmo dopravného systému v extraviláne obce:

- cesta III. triedy (od osi vozovky na obe strany) : 20 m

Dopravný úrad vydal oznámenie verejnou vyhláškou o začatí konania o zmene / určení nových ochranných pásiem Letiska Žilina a o upustení od ústneho konania podľa §36 ods. 4 a §41 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. OP proti laserovému žiareniu určuje Dopravný úrad pre všetky medzinárodné letiská a letiská s pravidelnou leteckou dopravou s cieľom znížiť možné nebezpečenstvo v letovej prevádzke spôsobené laserovým vyžarovaním. OP proti laserovému žiareniu tvoria:

Pásmo bez laserového žiarenia, Kritické ochranné pásmo proti laserovému žiareniu, Citlivé ochranné pásma proti laserovému žiareniu - podrobne vid' „Ochranné pásma Letiska Žilina, apríl 2015, zodp.riešiteľ Prof.Ing. Antoním Kazda, CSc.“.

V zmysle ustanovení §30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Dopravným úradom nasledovné stavby:

- Stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písmeno a) leteckého zákona);
- Stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písmeno b) leteckého zákona),
- Zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1, písmeno c) leteckého zákona);
- Zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 ods. 1, písmeno d) leteckého zákona).

## **Vplyv dopravy na územie obce, ochranné a hlukové pásma**

### **Hluková záťaž**

Posúdenie zaťaženia obce hlukom a vibráciami z ciest III. triedy nie je možné relevantne vypočítať, nakoľko na týchto cestách nebolo realizované sčítanie dopravy a nie sú k dispozícii potrebné údaje.

### **Koncepcia rozvoja dopravy**

Rozvoj obce Stránske sa bude z hľadiska dopravného komunikačného systému riadiť nasledovnou koncepciou:

- z hľadiska koncepcie cestnej siete SSC Bratislava požaduje rešpektovať pre cestu III/51811 výhľadové šírkové usporiadanie: v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110; mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6110,
- v rozvojových územiach umiestniť miestne komunikácie obslužné, funkčnej triedy C3, ako komunikácie dvojpruhové, obojsmerné (pripadne jednopruhé, obojsmerné s výhybňami). V prípade, že komunikácia je dlhšia ako 50 m a je ukončená slepo, uvažuje sa s realizáciou otočky, resp. otáčacieho kladiva. Navrhované obslužné komunikácie v rozvojových územiach budú mať šírkové parametre komunikácii totožné s komunikáciami, na ktoré naväzujú v ich predĺžení alebo budú mať min. parametre v zmysle navrhovaných kategórií MOK 7/30 (alt. MOK 4/30),
- komunikácie, ktoré svojou smerovou, šírkovou a povrchovou úpravou nevyhovujú vždy kladeným požiadavkám, doporučujeme ich rekonštruovať (podľa možností obce),
- existujúce miestne komunikácie funkčnej triedy C3, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované budú zjednosmernené. V prípade, že takéto komunikácie budú naďalej používané ako obojsmerné, bolo by vhodné ich opatriť výhybňami (podľa možností obce a priestorových možností),
- potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie,
- riešiť pripojenia rozvojových území umiestnených mimo jadrovej časti obce popri obslužných komunikáciách súbežnými jednostrannými chodníkmi, hlavne m. č. Diel (zároveň spojenie s Rajeckými Teplicami), a m.č. Borie.

## **B.12.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO**

### **B.12.2.1 Širšie vzťahy**

#### **Východiskový stav**

Obec Stránske je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina. Voda je z vodárenského zdroja v Kamennej Porube – pramene č.1 a č.2

s výdatnosťou 55 l/s, dopravovaná prírodným potrubím DN 300 do vodojemu Poluvsie VDJ 1 x 1000 m<sup>3</sup>, v nadmorskej výške 457,0/462,50 m.n.m.. Vedením profilu DN 150 je voda z vodojemu privádzaná do spotrebiska. Severným okrajom riešeného územia prechádza hlavný prívod vody Fačkov – Žilina profilu DN 400. Obec Stránske odkanalizovaná gravitačnou splaškovou kanalizáciou v správe Sevak a.s. Žilina. Odpadové vody sú hlavným kanalizačným zberačom odvádzané na čistenie do ČOV v Hornom Hričove.

### **Návrh riešenia**

ÚPN obce Stránske z hľadiska širších vzťahov:

- rešpektuje systém zásobovania pitnou vodou prostredníctvom SKV Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina vrátane hlavného prívodu vody Kamenná Poruba – Žilina do vodojemu „Poluvsie“,
- rešpektuje vodárenský zdroj - pramene v Kamennej Porube s výdatnosťou 55 l/s,
- rešpektuje diaľkový prívod vody DN 400 Fačkov – Žilina,
- rešpektuje gravitačnú splaškovú kanalizáciu v správe Sevak a.s. Žilina, s čistením v mechanicko–biologickej ČOV v Hornom Hričove,
- rešpektuje existujúce vodohospodárske zariadenia, vrátane ich ochranných pásiem.

### **B.12.2.2 Vodárenské zdroje**

#### **Východiskový stav**

Priamo v k.ú. obce Stránske sa nenachádzajú vodárenské zdroje pre zásobovanie pitnou vodou.

Na zásobovanie pitnou vodou je využívaný vodný zdroj – pramene v katastrálnom území obce Kamenná Poruba s výdatnosťou 55 l/s. Pre zabezpečenie akosti vodného zdroja, je v zmysle úpravy č 17/79 MZ SSR, vyhlásené pásmo hygienickej ochrany so stanovenými podmienkami v tomto území tak, aby nebola ohrozená kvalita vodného zdroja.

### **Návrh riešenia**

ÚPN obce Stránske, z hľadiska vodárenských zdrojov na hromadné zásobovanie obce pitnou vodou, rešpektuje využívanie prameňov v katastrálnom území Kamenná Poruba, ktoré budú postačujúce aj pre výhľadové obdobie pre rozvojové lokality s možnosťou napojenia na SKV.

Lokality s ICHR budú aj naďalej ako vodný zdroj využívať lokálne zdroje, rekreačná lokalita Brezie bude zásobovaná zo skupinového vodovodu SKV Žilina vetvou profilu DN150 z obce Kunerad, resp. rozšírením existujúcich sietí obce Stránske.

### **B.12.2.3 Zásobovanie pitnou vodou**

#### **Východiskový stav**

Obec Stránske je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Žilina v správe Sevak a.s. Žilina, vybudovaného v roku 1974.

Voda je z vodárenského zdroja v Kamennej Porube – pramene č.1 a č. 2 (s výdatnosťou 55 l/s) - dopravovaná prírodným potrubím DN 300 do vodojemu Poluvsie VDJ 1 x 1000 m<sup>3</sup> v nadmorskej výške 457,0/462,50 m.n.m.

Vedením profilu DN 150 je voda z vodojemu privádzaná do spotrebiska. Rozvodná vodovodná sieť je profilu DN100 a DN150. Obec má jedno tlakové pásmo v rozpätí hydrostatického pretlaku 0,3 – 0,6 MPa.

Chatová oblasť Brezie je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu SKV Žilina vetvou profilu DN150 z obce Kunerad. Trasovanie prírodného a zásobného potrubia, umiestnenie vodojemu a rozvodná sieť verejného vodovodu je zakreslená vo výkrese.

#### **Potreba pitnej vody**

Návrh ÚPN obce Stránske predpokladá, že na verejný vodovod bude v roku 2030 napojených 990 obyvateľov (údaj s uplatnenou rezervou 10%), zariadenia občianskej vybavenosti, rekreácie a športu.

#### **Výpočet potreby pitnej vody**

Pre obyvateľstvo (návrh pre 100 % zásobovaného obyvateľstva)



- pre bytový fond ( $k_d = 1,6$ ;  $k_h = 1,8$ ) – veľkosť územia od 1000 do 5000 obyvateľov - špecifická potreba vody je závislá od vybavenia bytov. Podľa úpravy navrhujeme  $150 \text{ l. obyv}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$
- pre základnú občiansku a technickú vybavenosť - pre lokalitu predstavuje  $25 \text{ l. osoba}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}$ .

Popis	MJ	Počet MJ	Spec. potreba	Qd m <sup>3</sup> /deň	Kd	Qd max m <sup>3</sup> /deň	Qh max l/s	kh	Qh max l/s	Počet dní/rok	Qr m <sup>3</sup> /rok
Navrhovaný stav pre rok 2030	obyv.	990	150	148,05	1,6	236,88	2,74	1,8	4,93	365	54 038,25
Občianska a technická vybavenosť	obyv.	990	25	24,67	1,6	39,47	0,46	1,8	0,82	365	9 006,42
<b>Potreba pitnej vody celkom</b>				<b>172,72</b>		<b>276,35</b>	<b>3,20</b>		<b>5,75</b>		<b>63 044,67</b>

Z tabuľky vyplýva celková potreba vody pre obec:

Priemerná denná spotreba:  $Q_p^{\text{obyv}} = 17\,272 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 2,13 \text{ l.s}^{-1}$   
 Max. denná potreba :  $Q_m^{\text{obyv}} = Q_p^{\text{obyv}} \times k_d = 276\,350 \text{ l. deň}^{-1} \Rightarrow 3,2 \text{ l.s}^{-1}$   
 Max. hodinová potreba :  $Q_h^{\text{obyv}} = (Q_m^{\text{obyv}} / 24) \times k_h = 20\,700 \text{ l.h}^{-1} \Rightarrow 5,75 \text{ l.s}^{-1}$

Pre zariadenia cestovného ruchu a športu (zariadenia nad rámec základnej občianskej vybavenosti)

Agroturistický areál a zariadenia viazaného cestovného ruchu (cca 120 lôžok á  $150 \text{ l. lôžko}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1}$ )

$Q_p = 120 \text{ lôžok} \times 150 \text{ l. lôžko}^{-1} \cdot \text{deň}^{-1} = 18\,000 \text{ l. deň}^{-1}$

Športový areál (kapacita 100 návštevníkov/deň, potreba pitnej vody  $15 \text{ l. návšt}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$ , služby spojené so športovým areálom – občerstvenie - 2 zamestnanci -  $400 \text{ l. zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$ )

$Q_p = 100 \text{ návšt.} \times 15 \text{ l. návšt}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} + 2 \text{ zam.} \times 400 \text{ l. zam}^{-1} \cdot \text{d}^{-1} = 2\,300 \text{ l. d}^{-1}$

Celkom pre cestovný ruch ( $k_d = 1,6$ ):

$Q_p^{\text{CR}} = 20\,300 \text{ l. deň}^{-1} = 0,23 \text{ l.s}^{-1} = Q_m^{\text{CR}}$

Celková potreba pitnej vody pre obec (návrhový stav r.2030):

Priemer. denná spotreba:  $Q_p = Q_p^{\text{obyv}} + Q_p^{\text{CR}} = 193\,011 \text{ l. deň}^{-1} = 2,23 \text{ l.s}^{-1}$

Max. denná potreba :  $Q_m = Q_m^{\text{obyv}} + Q_m^{\text{CR}} = 314\,124 \text{ l. deň}^{-1} = 3,63 \text{ l.s}^{-1}$

#### Posúdenie vodojemu

Potrebná minimálna akumulácia vody je 60 % z maximálnej dennej potreby t.j. min.  $189 \text{ m}^3$ . Vodojem Polusvie VDJ 1 x  $1000 \text{ m}^3$  je pre výhľadovú potrebu vody postačujúci.

#### Rozvodná vodovodná sieť

ÚPN obce navrhuje rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete profilu DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj.

#### Návrh riešenia

ÚPN-O Stránske z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

- zásobovanie pitnou vodou realizovať prostredníctvom SKV Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina v jednom tlakovom pásme,
- pre akumuláciu pitnej vody využívať existujúci VDJ 1 x  $1000 \text{ m}^3$ ,
- rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť profilov DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,
- v časti Brezie využiť pre zásobovanie pitnou vodou existujúci skupinový vodovod SKV Žilina, vetvu profilu DN150 z obce Kunerad, resp. rozšírením existujúceho vodovodu v obci Stránske,
- novo navrhované vodovodné vedenia situovať do verejných pozemkov s možnosťou ich zokruhovania, dodržať STN 736 005,
- lokality ICHR zásobovať z lokálnych zdrojov,
- rešpektovať trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma.

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený v grafickej časti ÚPN-O Stránske vo výkrese č. 4 v mierke 1: 10 000. Navrhované vodovodné zariadenia sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Závaznej časti ÚPN-O Stránske.

## **B.12.2.4 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd**

### **Východiskový stav**

Obec Stránske je v rámci plánu rozvoja verejných kanalizácií SR zaradené do jednej kanalizačnej aglomerácie spolu s mestom Rajecké Teplice a obcami Kamenná Poruba a Kónská.

V obci Stránske bola čiastočne vybudovaná gravitačná kanalizácia profil DN300 v rámci realizácie projektu „Intenzifikácia ČOV v Žiline a rozšírenie kanalizácie – 3. stavba - Odkanalizovanie Rajeckej doliny“. Kanalizácia je v celom rozsahu riešená ako gravitačná. Stoky sú trasované v cestných komunikáciách, chodníkoch a zelených pásoch.

Splaškové vody sú odvádzané hlavným kanalizačným zberačom do ČOV v Hornom Hričove s kapacitou 1 617 l/s.

Ostatné splaškové vody, produkované v lokalitách bez kanalizácie, vrátane chatovej lokality Brezie, sú zachytávané v septikoch alebo žumpách. V niektorých prípadoch sú produkované odpadové vody vypúšťané priamo do miestnych tokov.

V rámci kanalizácie nie je riešené odvádzanie dažďových vôd. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku je z väčšej časti riešené vsakovaním, resp. sú odvádzané rigolmi do miestnych tokov.

Pre rozšírenie kanalizácie má obec spracovaný projekt „Stránske – rozšírenie splaškovej kanalizácie“ (2011), v rámci ktorého je prädpoklad napojenia cca 87% producentov odpadových vôd.

### **Návrh riešenia**

ÚPN obce Stránske rešpektuje súčasný stav odkanalizovania obce skupinovú kanalizáciu so zaústením do ČOV Horný Hričov. Navrhuje rozšírenie kanalizačnej siete profilu DN 300 do rozvojových lokalít.

V oblastiach ICHR budú splaškové vody zachytávané v nepriepustných žumpách s následnou likvidáciou v zmysle platnej legislatívy.

Odvádzanie dažďových vôd bude z väčšej časti riešené vsakovaním, resp. odvádzaním rigolmi do vodných tokov. Z parkovacích plôch bude voda pred vtokom do kanalizácie predčistená v odľučovači ropných látok.

ÚPN obce Stránske z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd navrhuje:

- rešpektovať súčasný systém odvádzania odpadových vôd skupinovú gravitačnou kanalizáciou so zaústením do ČOV v Hornom Hričove,
- rozšíriť existujúcu kanalizačnú sieť profilu DN 300 vo väzbe na plánovaný územný rozvoj,
- v lokalitách ICHR splaškové vody zachytávať v nepriepustných žumpách,
- odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť vsakovaním, resp. odvádzaním rigolmi do drobných tokov,
- rešpektovať trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma,
- rešpektovať projekt „Stránske – rozšírenie splaškovej kanalizácie“ (2011),
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd musí zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z.

Návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie je zakreslený v grafickej časti ÚPN-O Stránske vo výkrese č. 4 v mierke 1: 10 000. Rozšírenie splaškovej kanalizácie, vrátane ČOV, sú špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnom článku Závaznej časti ÚPN-O Stránske.

## **B.12.2.5 Vodné toky, nádrže, úprava odtokových pomerov**

### **Východiskový stav**

#### **Povrchové vody**

Hlavným recipientom riešeného územia je vodohospodársky významný tok Rajčianka, s číslom hydrologického poradia 4 -21 – 06 - 115, ktorá predstavuje ľavostranný prítok Váhu. Pramení v Strážovských vrchoch pod Javorinkou v nadmorskej výške asi 780 m.n.m.. Rajčianka má dažďovosnehový režim odtoku, s priemerným ročným prietokom 3,95 m<sup>3</sup>/s, s akumuláciou v mesiacoch december až február, najvyššou vodnosťou v marci a najnižšou v septembri.

Priemerný ročný elementárny odtok Rajčianky je 7,5 - 10 l/s/km<sup>2</sup>, špecifický odtok z povodia Rajčianky je 16,22 l/s/km<sup>2</sup> a priemerný prietok 4 m<sup>3</sup>/s pri obci Stránske.

Priamo katastrálnym územím obce Stránske pretekajú prítoky Rajčianky - Stránsky potok, Priečnikový potok a Medzihorský potok. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku je z väčšej časti riešené vsakovaním, resp. sú povrchové vody odvádzané rigolmi do miestnych tokov.

#### Stránský potok

S číslom hydrologického poradia 4-21-06-141 je tok IV. rádu a pramení pod vrchom Veľká Lúka. V minulosti boli na toku vybudované krátke úpravy, ktoré odolali náporu povodňovej vody. V nespevných úsekoch sa vyskytuje najmä brehová a dnová erózia s hlbokými výmoľmi.

#### Medzihorský potok

Pramení v Lúčanskej Malej Fatre v nadmorskej výške okolo 1 237 m n. m.. Priberá niekoľko menších prítokov a pokračuje severozápadným smerom popri chatovej oblasti. Ďalej sa stáča na sever, priberá pravostranný prítok spod Kozla, obteká Poluvsie a ako pomerne vodnatý potok ústi pri Slnečných skalách do Rajčianky v nadmorskej výške asi 392 m n. m..

Povodie **Priečnikového potoka** s číslom hydrologického poradia 4-21-06-142 sa nachádza taktiež v katastrálnom území obce Stránske. Pramení pod vrchom Žiar a vteká do Stránskeho potoka ako jeho pravostranný prítok.

Pre katastrálne územie obce Stránske nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá by orientačne zobrazovala rozsah povodne stanovený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Obec má spracovaný Povodňový plán.

V obci Stránske dochádza počas privalových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z tokov a zaplavovaniu priľahlého územia čo sa naposledy stalo v auguste 2010.

Z uvedených dôvodov sa obec rozhodla pristúpiť k realizácii protipovodňových opatrení - ochrane proti veľkým vodám - realizáciou úprav koryt tokov v rámci projektu „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“. Úpravy toku sú navrhované v piatich úsekoch celkovej dĺžky 405 m v centrálnej a severnej časti obce.

#### **Návrh riešenia**

ÚPN obce Stránske z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov navrhuje:

- rešpektovať vodohospodársky významný tok Rajčianka,
- rešpektovať projekt „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“,
- v prípade výstavby v lokalitách situovaných v blízkosti Stránskeho potoka - vypracovať hladinový režim toku a následne výstavbu situovať mimo inundačného územia nad hladinu  $Q_{100}$ - ročnej vody,
- zachovať ochranné pásmo obojstranne pozdĺž vodohospodársky významného toku Rajčianka v šírke 10 m od brehovej čiary a min. 5 m od ostatných vodných tokov,
- akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s vodnými tokmi riešiť so správcom toku.

### **B.12.3 ENERGETIKA A ENERGETICKÉ ZARIADENIA**

#### **B.12.3.1 Elektrická energia**

##### **Súčasný stav**

##### **Širšie vzťahy**

##### **VVN a VN vedenia**

Riešeným územím obce Stránske prechádza trasa ZVN 400 kV vedenia V495 na smere Bošáca – Varín. Zásobovanie obce je riešené po 22 kV vedení číslo 253, vyvedené z uzlov 110/22 kV Rajec – Lietavská Lúčka.

##### **Plánovaný zámer**

Vo výhľade po roku 2030 sa eviduje zámer výstavby 2x110 kV vedenia na smere Lietavská Lúčka – Rajec (zdroj: ÚPN VÚC ŽK).

##### **Riešené územie**

##### **VN vedenia a trafostanice**

V obci 22 kV rozvod je realizovaný vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch. VN odbočné vedenie je trasované zo smeru od obce Konská, z ktorého sú prepojené súčasne trafostanice vo vonkajšom resp. vnútornom prevedení. Trafostanice T1, T2, T3, T4, T5 sú situované v katastri obce Stránske, T6 je umiestnená v území obce Kunerad, z ktorej sú zásobované ICHR, Penzión „Kunerad“, Hotel „Paradise“ a Záhradkárska osada.

V riešenom území sa nachádza malá vodná elektrárňa (ďalej len „MVE“) pri Stránskom potoku umiestnená južne od Jadrovej časti obce, jej južného okraja. vo vzdialenosti cca 600m s výkonom 0,05 MW. Vyrobený výkon vyvedený do existujúcej trafostanice T5.

## Návrh riešenia

### Základné údaje o riešenom území

V súčasnosti v riešenom území obce Stránske je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období k roku 2030.

Vstupné údaje	Etapa	
	Stav	Rok 2030
Byty :		
- trvalo obývané byty – stav ( r. 2011)	221	221
- odpad bytov do r. 2030		-21
- zostatok bytov z r. 2011	200	200
- návrh bytov k r. 2030		100
Spolu byty r. 2030		300
Občianska vybavenosť	OU, KD, Knižnica, Potraviny, HZ, ZŠ+MŠ, Hostinec, Kostol	
Športové zariadenia	10. Multi funkčne ihrisko Kunerad - Brezie	10. Rozvoj areálu Brezie + 17. Hlavný šport . Areál (pri PD)
Voľný a viazaný cestovný ruch	13. Horský hotel Paradise	
	14. Penzión Kunerád	15. Ranč - farma Prístavky
	11. Záhradkárska osada 40	
Výroba	9. PD „AGROŽIAR“	

Merné príkony:

- príkon pre byty : stav – 2,0 až 2.2 kW / b.j.  
navrhované 2,4 kW/ b.j.
- príkon pre vybavenosť podľa podobných objektov v súčasnosti
- výroba á 50 až 80 kW/ha

### Výpočet elektrického príkonu podľa druhu odberu a územného členenie

Obec Stránske	kW	
	Stav	2030
<b>Druh odberu</b>		
1. Byty stav : 221 b.j. /odpad bytov 21 b.j.	442	440
návrh : 100 b.j.		240
Spolu : 300 b.j.	<b>442</b>	<b>680</b>
2. Občianska vybavenosť		
- existujúca spolu (cca 10% z bytov)	40	40
3. Rekreačno športove zariadenia		
- existujúce spolu	70	70
- navrhované zariadenia		
Rozvoj športového areálu Brezie		10
Hlavný športový areál (telocvičňa, štadión, šatne)		25
Agroturistický areál (ubytovanie, stravovanie)		35
Záhradkárska osada (40 chát ICHR)		60
Spolu	70	<b>200</b>
4. Výroba		
- existujúca (PD Agrožiar)	90	90

Celkom obec	552	970
<b>Maximálne zaťaženie územia - koef. 0,85</b>	440	<b>825</b>

#### Požiadavka územia na transformačný výkon podľa členenia odberu odberu v kVA

Obec Stránske	Stav kVA		Návrh kVA - rok 2030	
	Inštalovaný výkon	Potreba územia	Inštalovaný výkon	Potreba územia
	<b>1690</b>	<b>555</b>	<b>2210</b>	<b>1040</b>
Spolu				

#### Transformačné stanice 22/0,4 kV

Číslo TS	Prevedenie TS	Výkon v kVA		Názov TS	Poznámka
		Stav	Návrh		
T1	4- stĺpová	400	400	Agrožiar + obec	Stav
T2	kiosk	250	250	IBV pri ihrisku	Stav
T3	2- stĺpová	160	250	Pri OU	Rekonštrukcia
T4	1- stĺpová	160	250	Horný koniec	Rekonštrukcia
T5	1 - stĺpová	160	250	Pri záhrad. osade	Rekonštrukcia
T6	stožiarová	400	400	Kuneradský potok	Stav
T7	kompaktná	160	160	Rybníky	Stav
T8	kiosk	-	250	IBV - východ	Návrh
	Spolu kVA	1690	2210		

Poznámka: Rekonštrukcia transformačných staníc bude riešená podľa požiadaviek na odbery elektrickej energie, umiestnenie trafostanice T8 je len orientačné, definitívne umiestnenie bude riešené následnou projektovou dokumentáciou.

#### Návrh riešenia elektrifikácie

##### VVN vedenie 400 kV

V návrhovom období do roku 2030 je potrebné rešpektovať existujúce elektrické VVN zariadenia s ich ochranným pásmom – 25 m od krajných vodičov na každú stranu.

##### VN 22 kV zariadenia

V ÚPN O Stránske sa na existujúcich VN zariadeniach navrhujú zmeny z dôvodu uvoľnenia územia pre navrhovanú výstavbu, dobudovanie, premiestnenie a úprava transformačných jednotiek:

1. demontáž VN vedenia k T1, T2 v dĺžke 450 m a jeho náhrada novou trasou VN v dĺžke cca 600 m,
2. výstavba závesného VN kábla pre navrhovanú trafostanicu T8.

S ohľadom na zvýšenie zaťaženia územia obce do roku 2030 sa navrhuje rekonštrukcia existujúcich trafostaníc s osadením väčších transformačných jednotiek T3 (250 kVA), T4 (250 kVA) - všetky Stránske jadrová časť, Západ, T5 (250 kVA), Borie - sever. Navrhuje sa i nová trafostanica T8 (250 kVA) pre Stránske jadrová časť Východ, túto riešiť ako kioskovú do 630 kVA.

Lokalita na okrajoch katastru obce priľahlé k územiu Rajecké Teplice: Diel s počtom navrhovaných cca 13 RD sa navrhuje pripojiť na NN rozvody mesta Rajecké Teplice. Lokalita Prístavky ostáva napojená z existujúcej trafostanice T7, Borie ( sever + juh) s počtom cca 24 rodinných domov bude pripojená na trafostanicu T5, na ktorej sa navrhuje výmena transformačnej jednotky na 250 kVA.

Pre rekreačný priestor Brezie sa neuvažuje so žiadnou výstavbou elektrotechnických zariadení - ostáva v pôvodnom stave.

##### Sekundárna sieť

Vedenia nízkeho napätia v intraviláne riešiť ako zemné káblové so zokruhovaním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie. Pripojovanie navrhovanej

výstavby rodinných domov a objektov vybavenosti realizovať NN kábelmi zemou, elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr v oplatení.

Verejné osvetlenie v plochách s elektrickou NN káblovou sieťou budovať po oceľových stĺpkoch s káblovým prepojením.

Poznámka: Pri prekládke energetických zariadení sa riadiť v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. § 45 „Preložka elektroenergetického rozvodného zariadenia“, v ktorom sa uvádza:

- Náklady na preložku elektroenergetického rozvodného zariadenia je povinný uhradiť ten, kto potrebu preložky vyvolal, ak sa vlastník tohto zariadenia a ten, kto preložky vyvolal, nedohodnú inak. Vlastníctvo rozvodného zariadenia sa preložkou nemení.
- SSE-D, a.s. ako vlastník energetického zariadenia si vyhradzuje právo schválenia spôsobu, termínu preložky tohto zariadenia ako aj realizátora. Toto schválenie musí byť vykonané minimálne 60 dní pred plánovaným termínom preložky. V otázke zabezpečenie uvedeného súhlasu je potrebné sa obrátiť na SSE (t.č 0915/9133753).

### **Ochranné pásma**

V riešenom území sa nachádzajú elektrické vedenia a zariadenia pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásmo v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.:

- ZVN 400 kV vedenie ..... 25 m
- VN 22 kV vedenie vzdušné ..... 10 m
- VN 22 kV kábel v zemi ..... 1 m
- VN 22 kV závesný kábel ..... 1 m
- stožiarová trafostanica od konštrukcie ..... 10 m

### **B.12.3.2 Zásobovanie plynom**

#### **Širšie vzťahy**

V riešenom území obce Stránske sa v súčasnosti nachádzajú plynárenské zariadenia SPP-D, VTL, STL2 a STL1 DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 6,3 MPa a 300/100 kPa). Obec Stránske je zásobovaná zemným plynom PL Kunerad – Rosina DN 500 PN63 (OP do 6,3 MPa).

Prívod zemného plynu do regulačných staníc je zabezpečený cez VTL pripojovací plynovod :

- PR Korská DN 100 PN 63 (OP do 6,3 MPa)
- PR Rajecké Teplice DN 150 PN 63 (OP do 6,3 MPa)

Zdrojom zásobovania obce zemným plynom sú:

- RS Rajecké Teplice Kuneradská 6,3 MPa/100 kPa, výkon 3000 m<sup>3</sup>/h
- RS Korská 6,3 MPa /300/100 kPa, výkon 3000 m<sup>3</sup>/h

Z predmetných RS sú zásobované zemným plynom obce Rajecké Teplice, Poluvsie nad Rajčiankou, Stránske , Kunerad , Kamenná Poruba a Korská.

#### **Riešené územie**

Zásobovanie obce Stránske zemným plynom je riešené po STL sietí do 100 kPa (pripojovací plynovod z RS Rajecké Teplice - umiestnená v katastrálnom území obce Korská).

Miestna časť Brezie je pripojená na RS Korská po STL sietí do 300 kPa (pripojovací plynovod od smeru Kamenná Poruba. Distribučná STL sieť v riešenom je budovaná z materiálu PE.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn z celkovo obývaných bytov cca 90 % domácností a objekty vybavenosti OÚ, Potraviný, Kostol, ZŠ+MŠ, Pohostinstvo a Penzión Kunerad. Zemný plyn je využívaný komplexne na riešenie potrieb tepla – kúrenie, príprava TUV a varenie.

#### **Návrh**

Návrh ÚPN O Stránske rieši nárast potrieb zemného plynu z existujúcich plynárenských zariadení RS Rajecké Teplice (Stránske jadrová časť) a z RS Korská a miestna časť Borie.

#### **Základné údaje o riešenom území**

V súčasnosti v riešenom území obce Stránske je využívaný zemný plyn komplexne (varenie, príprava TUV, vykurovanie) a predpokladá sa jeho komplexné používanie i v návrhovom období do roku 2030.

Vstupné údaje	Etapa	
	Stav	Rok 2030
Byty :		
- trvalo obývané byty stav ( r. 2011)	221	221
z toho plynofikované	199	199
- odpad bytov do r. 2030		-21
- zostatok bytov z r. 2011	200	200
- návrh bytov k r. 2030		100
Spolu byty r. 2030		300
Občianska vybavenosť	OU,KD, Knižnica, Potraviny, HZ ZŠ+MŠ, Hostinec, Kostol	
Športové zariadenia	10. Multi funkčne ihrisko Kunerad - Brezie	10. Rozvoj areálu Brezie 17. Hlavný šport . Areál (pri PD)
Voľný a viazaný cestovný ruch	13. Horský hotel Paradise	
	14. Penzión Kunerád,	15. Ranč - farma Prístavky
	11. Záhradkárská osada 40 ICHR	
Poľnohospodárstvo	9. PD „AGROŽIAR“	

Priemerný odber plynu na b.j.:

- súčasné – 1,07 m<sup>3</sup>/h a 2140 m<sup>3</sup>/r
- navrhované – 1,6 m<sup>3</sup>/h a 3500 m<sup>3</sup>/r
- odbery plynu pre vybavenosť a prevádzky cca 15 % z potreby bytov
- ICHR objekty nebudú pripájané na zemný plyn

Bilancia zemného plynu

Druh odberu	Stav		Rok 2030	
	m <sup>3</sup> /h	tis.m <sup>3</sup> /rok	m <sup>3</sup> /h	tis.m <sup>3</sup> /rok
<b>1. Byty</b>				
Stav 199 b.j.	213	425	213	425
Návrh 100 b.j.	-	-	160	350
<b>S p o l u 299 b.j.</b>	<b>213</b>	<b>425</b>	<b>373</b>	<b>775</b>
<b>2. Občianska vybavenosť</b>				
- existujúca spolu (odhad)- rozvoj Brezie	33	65	38	75
- navrhovaná				
Hlavný šport. Areál	-	-	8	15
Agroturistický areál	-	-	11	21
<b>S p o l u vybavenosť</b>	<b>33</b>	<b>65</b>	<b>57</b>	<b>111</b>
<b>3. Výroba</b>				
- existujúci areál PD spolu	<b>5</b>	<b>10</b>	<b>5</b>	<b>10</b>
<b>Obec celkom</b>	<b>251</b>	<b>500</b>	<b>435</b>	<b>896</b>

Poznámka: Do rekreačného územia Brezie sa neuvažuje s prívodmi zemného plynu.

### Návrh riešenia plynofikácie

Návrh plynofikácie rešpektuje vybudovanú plynárenskú sústavu STL 100 kPa pre Stránske jadrovú časť obce Stránske s regulačnou stanicou plynu RS Rajecké Teplice a STL sieť do 300 kPa vyvedenou z RS Konská, ktorou je zásobované zemným plynom južná časť obce - lokalita Borie. STL sústavy nie sú navzájom prepojené. Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t. j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Súčasne rodinne domy budú plynofikované na cca 90%, nová výstavba bytov na cca 100% a navrhovaná vybavenosť sa navrhuje na cca 100% plynofikáciu. Agroturistický areál sa navrhuje pripojiť na STL plynovod do 100 kPa. Body napojenia nových vetiev plynu na existujúce plynovody a technické parametre budú určené pri zahájení výstavby

v danej lokalite. STL rozvod 0,1 MPa vyžaduje u odberateľov inštaláciu regulátorov tlaku plynu STL/NTL.

Nové rozvody zemného plynu sa navrhujú rozširovať do lokalít s plánovanou výstavbou bytov a občianskej vybavenosti. Rekreačný areál Brezie“ s objektami ICHR sa neuvažuje na plynofikáciu.

### **Ochranné a bezpečnostné pásma**

Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice.

V zmysle zákona č.251/ 2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany:

- VTL plynovod do svetlosti potrubia 200 mm - 4 m
- VTL plynovod do svetlosti potrubia 500 mm - 8 m
- STL plynovod D 225 – voľný terén - 4 m
- STL plynovod v zastavanom území - 1 m
- Regulačná stanica - 8 m

Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu:

- VTL plynovod s prevádzkovým tlakom nad 4 MPa o svetlosti potrubia do 350 mm – 20 m
- VTL plynovod s prevádzkovým tlakom nad 4 MPa o svetlosti potrubia nad 350 mm – 150 m
- STL a plynovodné prípojky vo voľno m teréne s tlakom do 0,4 MPa - 10 m
- STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní normy STN 386415, STN 736005.
- Regulačná stanica - 50 m
- § 57 odsek (3) Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostne pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.

### **B.12.3.3 Zásobovanie teplom**

#### **Súčasný stav**

Riešené územie patrí do oblasti s výpočtovou teplotou - 18°C, so strednou dennou teplotou vykurovacieho obdobia + 2,9 °C. Zásobovanie teplom sa v súčasnosti realizuje decentralizovaným spôsobom t.j. z objektových kotolní vybavenosti a domových kotolní UK (IBV). Existujúce zdroje tepla v základnej škole 1 - 4 + materská škola (100 kW), v penzióne Kunerad (150 kW) s plynovými kotolňami sú použiteľné len pre potrebu vlastných objektov. Ostatne objekty vybavenosti potrebu tepla riešia kotolňami do výkonu cca 40 kW. Hotel Paradise (170 kW) je vykurovaný elektrickou energiou.

#### **Základné údaje o riešenom území**

V súčasnosti v riešenom území obce Stránske je využívaný zemný plyn komplexne a predpokladá sa jeho používanie i v návrhovom období roku 2035.

Vstupné údaje	Etap	
	Stav	Rok 2030
Byty :		
- trvalo obývané byty – stav ( r. 2011)	221	221
- odpad bytov do r. 2030		-21
- zostatok bytov z r. 2011	200	200
- návrh bytov k r. 2030		100
Spolu byty r. 2030		300
Občianska vybavenosť	OU,KD, Knižnica, Potraviny, HZ, ZŠ+MŠ, Hostinec, Kostol	
Športové zariadenia	10. Multi funkčne ihrisko Kunerad - Brezie	10. Rozvoj areálu Brezie 17. Hlavný šport . Areál (pri PD)
Voľný a viazaný cestovný ruch	13. Horský hotel Paradise	



	14. Penzión Kunerad,	15. Ranč - farma Prístavky
	11. Záhradkárska osada	
Výroba	9. PD „AGROŽIAR“	

- priemerná potreba tepla na b.j. 14 kW/ hod. - 108 GJ/rok
- príkon pre vybavenosť a výrobu odhadom podľa odberov zemného plynu

#### Bilancia potrieb tepla

Druh odberu	Stav		Rok 2030		Paliva
	MW	GJ	MW	GJ	
<b>1. Byty</b>					
Stav 221 b.j. / odpad 21 b.j.	3,09	23,86	2,8	21,6	ZPN, DO, HU
Návrh 100 b.j.	-	-	1,4	10,8	ZPN, DO
<b>S p o l u 300 b.j.</b>	<b>3,09</b>	<b>23,86</b>	<b>4,2</b>	<b>32,4</b>	
<b>2. Občianska vybavenosť</b>					
- existujúca spolu (odhad)	0,46	3,8	0,46	3,8	ZPN
- navrhovaná					
17. Hlavný šport. Areál	-	-	0,12	0,87	
15. Agroturistický areál	-	-	0,12	0,87	
<b>S p o l u vybavenosť</b>	<b>0,46</b>	<b>3,8</b>	<b>0,7</b>	<b>5,54</b>	
<b>3. Výroba</b>					
- existujúci areál PD spolu	<b>0,2</b>	<b>1,44</b>	<b>0,2</b>	<b>1,44</b>	
<b>Obec celkom</b>	<b>3,75</b>	<b>29,1</b>	<b>5,1</b>	<b>39,38</b>	

Poznámka: Do rekreačných priestoru Brezie sa neuvažuje s prívodmi zemného plynu.

#### Návrh riešenia

Zásobovanie obce Stránske teplom sa navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z objektových plynových zdrojov tepla, ktoré riešia potrebu občianskej vybavenosti a domových kotolní UK pre IBV zástavbu.

Hlavným vykurovacím médiom pre riešenie potrieb tepla bude zemný plyn a dostupné ekologické paliva (drewný odpad – resp. pelety, elektrina) ako doplnkové najmä v lokalite rekreačného areálu s výstavbou ICHR Brezie. Nové plynové kotolne budú realizované v navrhovanej občianskej vybavenosti, tepelne výkony kotolní sú odhadované, tieto budú definitívne určené v ďalšej projektovej dokumentácii jednotlivých stavieb.

V navrhovanej etape zamerať sa na využívanie slnečnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporovať sa všetky iniciatívy z netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období. V budúcnosti sa ponecháva využívať dostupné miestne palivo (drevo, drewný odpad z ťažby stromov), najmä v okrajových častiach územia, kde absentujú rozvody plynu. Rozvoj zásobovania teplom elektrinou sa nenavrhuje v zástavbe, kde sú dostupne rozvody plynárenskej siete. S rozšírením využitia elektrickej energie pre potreby tepla sa navrhuje len v rekreačných priestoroch (ICHR).

#### Ochranné pásma

V riešenom území sa nenachádzajú a neplánujú žiadne tepelné rozvody vyžadujúce si ochranné pásmo v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z.

### B.12.4 NAPOJENIE ÚZEMIA NA TELEKOMUNIKAČNÉ A INFORMAČNÉ SIETE

#### B.12.4.1 Elektronické komunikačné siete, pošta

##### Súčasný stav

##### Pošta

Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou významnejších poštových objektov v riešenom území.

Poštové služby pre obec Stránske sú zabezpečované poštovou prevádzkou, situovanou v meste Rajecké Teplice. Donáška poštových zásielok v jej spádovom území je riešená poštovými doručovateľmi.

### Telekomunikácie

Územie obce Stránske patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA) začlenené v primárnej oblasti (SO) Žilina, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka.

Telefónni účastníci sú napojení na digitálnu ústredňu Rajecké Teplice telekomunikačným káblom z dvoch smerov – od obce Poluvsie a od obce Kónská. Miestna telefónna sieť v území obce je vybudovaná káblami zemou, okrajové časti zástavby sú riešené závesnými káblami po stĺpoch. Telefónni účastníci sú pripojovaní z rozvádzačov UR vzdušnými prípojnými vedeniami.

#### Diaľkové káble

Riešeným územím prechádza trasa optického kábla DOK Žilina – Rajec, vedená severozápadným prieťahom mimo zástavby obce nad miestnou komunikáciou. Pod areálom PD Agrožiar križuje miestnu komunikáciu a prechádza do smeru k poľnej ceste smerom na obec Kónská. Trasu DOK je potrebné rešpektovať.

### Ostatné slaboprúdové zariadenia

Príjem televíznych programov je zabezpečený televíznym vykryvačom TVV Krížava. Obec nemá riešenú káblovú TV.

Služby mobilnej telefónnej siete v riešenom území sú zabezpečované operátormi ORANGE, T-Mobile a K4 vysielacím zariadením nad obcou Stránske. Signál O2 nie je prístupný v celej obci.

Sieť miestneho rozhlasu je riešená po oceľových stĺpkoch vzdušným rozvodom, signál MR je zabezpečený z rozhlasovej ústredne situovanej v objekte OÚ Stránske.

Príjem internetu je zabezpečený telekomunikačnou sieťou T-COM a ostatnými poskytovateľmi mobilnej telefónnej siete.

### Návrh riešenia

Pri spracovaní návrhu ÚPN – M Stránske bol rešpektovaný pôvodný ÚPN SÚ Stránske v platnom znení.

#### Základné údaje riešeného územia

U k a z o v a t e ľ	E t a p a	
	Stav	Rok 2030
- počet obyvateľov r. 2015	796	990
- počet bytov celkom	221	300
- odpad bytov do r. 2030		-21
- počet bytov k r. 2030		300
z toho navrhované byty		100
- počet staníc na navrhované byty		1 až 1,5/b.j.
- počet staníc na objekt vybavenosti		2-3 HTS

### Pošta

Pre poštovú prevádzku v obci Stránske nie sú známe žiadne rozvojové zámery, v poskytovaní poštových služieb sa zamerať na zvyšovanie ich kvality. Rozvoj poštovej prevádzky je plne v kompetencii Slovenská pošta, a.s. a Regionálne poštové centrum RPC Žilina .

### Telekomunikácie

#### Telefonizácia

#### Výpočet HTS pre rozvojové aktivity v území do roku 2030

ÚPN – O Stránske	Počet obyvateľov v	Počet bytov	P o č e t H T S		
			bytové	nebytové	s p o l u
A. Byty stav	796	221	40	-	40
- zostatok b.j. z roku 2011		200	-	-	
- návrh bytov	254	100	120	-	120
S p o l u byty	1050	300	160	-	160
B. Občianska vybavenosť					

- existujúce zariadenia stav			18	18
- návrh :				
Hlavný športový areál			3	3
Agroturistický areál „Prístavky“			3	3
S p o l u O V			24	24
Počet HTS k roku 2030		160	30	184
z toho nárast nových HTS		120	12	126

#### Riešenie navrhovaného stupňa telefonizácie

Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v roku 2030 pre novú výstavbu bytov a vybavenosti sa navrhuje riešiť:

- Rozšírením kapacity prípojného kábla a digitálnej ústredne RSU Rajecké Teplice o predpokladaný nárast zriaďovania hlavných telefónnych staníc cca 130 HTS, z toho bytových staníc 120HTS a nebytových staníc 12.
- **Súčasný miestny telefónny rozvod riešený závesným káblovým vedením postupne nahradzovať káblovou telekomunikačnou sieťou**
- Rozšírením miestnej telekomunikačnej káblovej siete do rozvojových miestnych častí s navrhovanou výstavbou obce s cca počtom prípojných párov:
  - Jadrová časť: IBV Západ + OV 25 Pp, IBV Východ 40 Pp, IBV Juh 15 Pp,
  - Ostatné urbanizované plochy: OV Prístavky 3 Pp, IBV Borie 25 Pp, IBV Diel 20 Pp

Lokality v Jadrovej časti obce budú pripojené na káblovú m.t.s. obce Stránske, lokalita Borie sa pripojí z káblovej m.t.s. Kunerad a lokalita Diel z káblovej m.t.s. Rajecké Teplice. Telefónnych účastníkov v sústredenej zástavbe IBV a objekty vybavenosti pripájajú cez káblové prípojkové skrine, bytovú zástavbu v rozptyle z účastníckych stĺpových rozvádzačov závesným káblovým vedením.

Body napojenia novej zástavby budú určené v podmienkach pri začatí územno konania výstavby konkrétnej lokality (požiadavka ST a.s.). Rešpektovať zámer ST a.s. na rozšírenie portfólia služieb o dátové služby, ktoré budú určené hlavne pre podnikateľský segment a pre domácnosti s využívaním pripojenia na internet.

#### **Ostatné slaboprúdové zariadenia**

V jadrovej časti obce sa navrhuje budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť VEKS zemnými káblovými rozvodmi. Samotné body napojenia na sieť VEKS budú určené na požiadanie, pričom samotné budovanie tejto siete v obci bude závisieť od záujmu zákazníkov. Celá sieť bude riešená optickými kábelmi.

#### Miestny rozhlas

Navrhnutá je modernizácia, resp. kompletná výmena vzdušného rozvodu rádiovým signálom s osadením reproduktorov na samostatných oceľových sadových stĺpikoch.

#### Diaľkové káble

Riešeným územím obce prechádza trasa optického kábla DOK Žilina-Rajec, ktorú je potrebné rešpektovať, jeho ochranné pásmo je 1,5 m od krajného kábla na každú stranu.

### **B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

#### **B.13.1 ZÁSADY FUNKČNÉHO VYUŽÍVANIA ÚZEMIA VO VZŤAHU K EKOLOGICKEJ ÚNOSNOSTI ÚZEMIA**

Urbanistická koncepcia rozvoja obce, navrhnutá v ÚPN-O Stránske, rieši rozvoj obce vyváženým spôsobom vo vzťahu k celkovej ekologickej únosnosti územia.

V súvislosti s poľnohospodárstvom sa v primeranom rozsahu zasahuje do plôch obhospodarovateľných ako PP, ktoré zodpovedá hospodárskemu postaveniu a funkcii sídla v danom mikroregióne s historickou väzbou a potenciálom pre poľnohospodársku výrobu.

Navrhované zábery PP priamo naväzujú na súčasné zastavané územie obce Stránske a mesta Rajecké Teplice, s cieľom celkového skompaktovania urbanistickej štruktúry rozvojového významu sídla.

V rámci navrhovaných obytných plôch uvažujeme s vysokým podielom verejnej a súkromnej zelene. V súvislosti s lesným hospodárstvom, územný plán rešpektuje LHP a do neho premietnuté opatrenia, v súvislosti s ochranou prírody (RÚSES, KEP,...). V území sa neuvažuje so záberom LPF.

Napriek vhodným danostiam územia pre rozvoj cestovného ruchu miestneho a regionálneho významu, v územnom pláne je priorita postavená na ochrane prírody a krajiny hlavne v priestore lesnej krajiny kde nepripúšťa žiadny extenzívny rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Navrhované aktivity a budovanie rekreačného zázemia v rekreácii a CR sú sústredené v prevažnej miere do vlastnej obce. Navrhovaný stavebný rozvoj v podstatnej miere rozvíja predovšetkým obytnú funkciu vo forme IBV a k nej prislúchajúcu občiansku vybavenosť, čo negatívne neovplyvní kvalitu životného prostredia a ekologickú únosnosť územia. S rozvojom plôch výroby sa neuvažuje.

### **B.13.2 NÁVRH OPATRENÍ NA ELIMINÁCIU ALEBO OBMEDZENIE STRESOVÝCH PRVKOV V KRAJINE**

Riešené územie obce Stránske je minimálne zasiahnuté stresovými prvkami v krajine. V dotyku s obytným územím v súčasnosti neprechádza diaľnica ani cesta I. triedy či žel. trať. Územím obce prechádzajú len cesty III. triedy.

Na území obce sa z výrobných prevádzok nachádza len hospodársky dvor poľnohospodárskej výroby.

Opatrenia na elimináciu alebo obmedzenie stresových prvkov v krajine sa v ÚPN-O Stránske navrhujú nasledovne:

- V prípade rozširovania chovu hospodárskych zvierat v areáli hospodárskeho dvora AGROŽIAR vypočítané VOP - veterinárne ochranné pásmo od ustajnenia podľa druhu hospodárskych zvierat nesmie zasahovať do existujúceho a navrhovaného obytného územia. V ochrannom pásme realizovať izolačnú zeleň.

### **B.13.3 ZÁSADY VYMEDZENIA HRANÍC ZASTAVANÉHO ÚZEMIA, NÁVRH OPATRENÍ NA ZACHOVANIE A OBNOVENIE KRAJINNOESTETICKÝCH HODNÔT ÚZEMIA**

Do zastavaných území sú v ÚPN-O Stránske začlenené navrhované obytné plochy, plochy občianskej a rekreačnej vybavenosti a plochy dvora poľnohospodárskej výroby. Tie negatívne neovplyvnia ani v jednom z navrhovaných priestorov krajinno-estetické hodnoty územia.

Navrhovaná urbanistická štruktúra kladie dôraz na skompaktneutie územia a zachovanie merítka zástavby – typického vidieckeho sídla v podhorí Malej Fatry.

Pri návrhu ÚPN-O Stránske kladený dôraz na zachovanie pôvodnej urbanistickej štruktúry (hlavne v odľahlejších častiach sídla – m.č. Borie, Diel), kde sa nachádza pôvodná zástavba. Pri umiestňovaní novej obytnej a rekreačnej výstavby v existujúcich a rozvojových územiach je kladený dôraz na skompaktneutie týchto urbanistických celkov sídla s návrhom zvýšeného podielu obytnej a vyhradenej zelene.

Pre neurbanizované územie s PP (orná pôda, pasienky, kosné lúky) a LPF (lesy) stanovil – odporúča spracovaný krajinno-ekologický plán (ďalej len „KEP“) optimálne podmienky využívania územia, ktoré boli premietnuté do riešenia ÚPN-O Stránske. Tieto podmienky bude nutné spätne premietnuť aj do LHP. V KEP bol tiež kladený dôraz na zachovanie a obnovenie krajinno-estetických hodnôt katastrálneho územia obce, hlavne v súvislosti s priemetom požiadaviek legislatívnej ochrany prírody, a tiež lokálnych opatrení (napr. doprovdná zeleň vodných tokov, podmienené rekreačné využívanie krajiny, vodné ekosystémy a pod.).

### **B.13.4 OCHRANA ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

#### **B.13.4.1 Voda**

Základným právnym dokumentom v oblasti vody je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Tento zákon vytvára podmienky na:

- všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- zachovanie alebo zlepšovanie stavu vôd,
- účelné, hospodárne a trvalo udržateľné využívanie vôd,
- manažment povodí a zlepšenie kvality životného prostredia a jeho zložiek,
- znižovanie nepriaznivých účinkov povodní a sucha,
- zabezpečenie funkcií vodných tokov,
- bezpečnosť vodných stavieb.

Tento zákon upravuje práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb k vodám a nehnuteľnostiam, ktoré s nimi súvisia pri ich ochrane, účelnom a hospodárnom využívaní, oprávnenia a povinnosti štátnej vodnej správy a zodpovednosť za porušenie povinností podľa tohto zákona.

**Nakladanie s vodami**, §17, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

### **Ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov**

**Všeobecné povinnosti**, §30, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov:

- ten kto vykonáva činnosť, ktorá môže ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd a vodných pomerov, je povinný vynaložiť potrebné úsilie na ich uchovanie a ochranu.
- vlastník, správca alebo nájomca poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov je povinný ich obhospodarovať takým spôsobom, ktorý nielen zachová vhodné podmienky na výskyt vôd, ale aj napomáha zlepšovanie vodných pomerov; je povinný najmä zabráňovať škodlivým zmenám odtokových pomerov, splavovaniu pôdy a dbať o udržiavanie pôdnej vody a o zlepšenie retenčnej schopnosti územia.
- orgán štátnej vodnej správy môže uložiť vlastníkom poľnohospodárskych a lesných pozemkov vykonať opatrenia smerujúce k splneniu povinností uvedených v predchádzajúcom odseku.

#### **Chránená vodohospodárska oblasť, § 31, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon).**

Katastrálne územie obce Stránske sa nenachádza v CHVO.

**Ochranné pásma vodárenských zdrojov**, §32, zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) v znení neskorších predpisov.

Do katastrálneho územia obce Stránske nezasahuje žiadne ochranné pásmo vodárenského zdroja.

**Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd** - v zmysle Vyhlášky MZ SR č.481/2001 Z. z. a podľa § 65 ods. 13 zákona NR SR č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona 241/1998 Z.z., ktorou boli vyhlásené ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach. Riešené územie je súčasťou ich II. ochranného pásma.

Slovenské liečebné kúpele Rajecké Teplice a.s., na základe povolenia MZ SR č. 09044/2011-43/2012 zo dňa 27.03.2012 v znení zmeny vydané rozhodnutím číslo 05106-49/2013/ŠKK zo dňa 16.09.2013 v znení zmeny vydané rozhodnutím číslo 09430/2015-2/2016/SKK zo dňa 25.01.2016, využívajú prírodné liečivé zdroje na liečivé účely a ako prírodnú minerálnu vodu na plnenie do spotrebiteľského balenia v nasledovnom rozsahu a nasledovným spôsobom:

Vrt BJ – 19: povolené odberné množstvo zo zdroja kontinuálnym čerpaním je 3 l/s pri znížení hladiny vody v zdroji maximálne 7,5 m od terénu, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

Kúpeľný vrt BJ – 22: povolené odberné množstvo zo zdroja kontinuálnym čerpaním je 1,8 – 2 l/s pri znížení hladiny vody v zdroji maximálne 4,0 m od terénu, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

Ženský bazén I – vrt B-1: povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén II a Mužský bazén je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

Ženský bazén II - vrt B-2: povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén I a Mužský bazén je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

Mužský bazén vrt - B-3: povolené odberné množstvo zo zdroja prelivom spolu s odberom zo zdrojov Ženský bazén I a Ženský bazén II je 1,9 – 5 l/s, ktoré zodpovedá doporučenému odbernému množstvu zo zdroja.

Podľa § 28 ods. 3 zákona NR SR č. 538/2005 Z.z., nie je v ochrannom pásme II. stupňa o. i. povolené vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo zdravotnú neškodnosť prírodnej liečivej vody alebo prírodnej minerálnej vody a bez vydania záväzného posudku MZ SR vykonávať banskú činnosť.

#### **Citlivé oblasti**

Za citlivé oblasti v zmysle vodného zákona sú považované vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu

kvality vôd, ktoré sú využívané ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, ako aj tie, ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.

V zmysle nariadenia vlády č. 617/2004 Z.z. sa za citlivé oblasti ustanovujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území SR, alebo týmto územím pretekajú, teda celé územie k.ú Stránske patrí k citlivým oblastiam.

### **Zraniteľné oblasti**

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l/1, alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Hospodárenie sa riadi podľa podmienok hospodárenia na poľnohospodárskej pôde v súlade so Smernicou Rady 91(676)EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva.

Katastrálne území obce Stránske nie je zaradené medzi zraniteľné územia.

### **Inundačné územie**

Inundačné územie je vymedzené záplavovou čiarou povodne. Rozsah určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. V katastrálnom území obce Stránske nie je legislatívne stanovené inundačné územie vodného toku Stránsky potok.

### **Správa vodných tokov**

Vodný tok Rajčianka je v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., ostatné vodné toky v území sú v správe spoločnosti Lesy SR.

Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v blízkosti tokov a ich ochranného pásma je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov a ich ochranného pásma je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodných tokov a povodia.

V ochrannom pásme vodných tokov nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí. Zároveň je potrebné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity vyplývajúcej pre neho z vodného zákona.

### **Znečistenie povrchových a podzemných vôd**

V katastrálnom území obce Stránske sa nenachádzajú významní znečisťovatelia vôd. Potenciálnym zdrojom znečistenia sú obyvatelia nenapojení na kanalizáciu.

**Povrchové vody** - kvalita vody povrchového toku Stránsky potok nie je známa. K dispozícii sú údaje o toku Rajčianka, do ktorého Stránsky potok ústi.

V zmysle STN 75 7221 kvalitu vody reprezentuje II. až IV. stupeň znečistenia. Kvalita povrchovej vody v Rajčianke je pomerne dobrá, až na mikrobiologické ukazovatele, v dôsledku čiastočnej absencie kanalizácie.

V súčasnosti sú splaškové vody v neodkanalizovanej časti obce zachytávané v žumpách (často presakujúcich), nemožno vylúčiť ani vypúšťanie odpadových vôd do vodných tokov, čo má za následok ich znečistenie.

Na toku Rajčianka v mieste odberu Rajčianka-Žilina (rkm 1,5) je zjavný vplyv minerálnych a bazénových vôd z kúpaliska Veronika, Slovenských liečebných kúpeľov Rajecké Teplice a komunálnych odpadových vôd z ČOV Rajec. Štvrtú triedu kvality podľa STN spôsobujú všetky mikrobiologické ukazovatele.

(Zdroj: Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2006-2007, SHMÚ Bratislava, 2008).

Kvalita povrchových vôd Rajčianky v profile Žilina (SHMÚ Bratislava)

Ukazovatele podľa STN 75 7221					
A	B	C	D	E	F
II	III	III	II	IV	IV

A – ukazovatele kyslíkového režimu

B – základné chemické ukazovatele

C – nutrienty

I – najnižší stupeň znečistenia

E – mikrobiologické ukazovatele

F – mikropolutanty

D – biologické ukazovatele

V – najvyšší stupeň znečistenia

**Podzemné vody** – znečistenie sa dá predpokladať predovšetkým kontamináciou z netesných žúmp a septikových (mikrobiologické znečistenie).

Je predpoklad, že tento druh kontaminácie bude postupne doznievať.

Dobudovanie kanalizácie v obci a následné odvádzanie splaškových vôd do SČOV Žilina bude mať pozitívny doúpad na životné prostredie a zároveň aj na čistotu podzemných a povrchových vôd.

#### Návrh opatrení

V ÚPN-O Stránske sú z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov navrhované nasledujúce opatrenia:

- rešpektovať ustanovenia zákona 364/2004 Z.z. o vodách,
- rešpektovať ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach, ktoré boli vyhlásené Vyhláškou MZ SR č.481/2001 Z. z.,
- rešpektovať ochranné pásma vodných tokov - 10 m od brehovej čiary u vodohospodársky významného vodného toku Rajčianka a 5 m u ostatných vodných tokov,
- likvidáciu odpadových vôd riešiť dobudovaním verejnej kanalizácie,
- revitalizovať korytá a brehy miestnych potokov v súčinnosti so správcom toku.

#### **B.13.4.2 Ovzdušie**

Stav ovzdušia v k.ú. nie je ovplyvnený miestnymi väčšími a strednými znečisťovateľmi. Čiastočne na kvalitu ovzdušia, najmä na zápach vplýva živočíšna výroba v poľnohospodárskom dvore Agrožiar, v súčasnosti je tam zavedený chov kôz (250 ks), hovädzieho dobytku (150 ks).

V rámci areálu PP v prenajatých priestoroch hospodári ešte malý súkromný subjekt s chovom ošípaných (30 ks).

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, ovzdušie nie je ovplyvňované lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo,

Na kvalitu ovzdušia vplývajú najmä emisie z osobných automobilov.

Prašné prostredie vzniká v suchých obdobiach roka hlavne z automobilovej dopravy okolo ciest III. triedy a z orných pôd, ktoré nie sú pokryté vegetačnou pokrývkou.

#### **B.13.4.3 Pôda**

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Najkvalitnejšie patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

Od 1. 4. 2013 sa zavádza osobitná ochrana najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v danom konkrétnom katastrálnom území, pričom takáto pôda je identifikovaná pre každé konkrétne katastrálne územie podľa kódu BPEJ.

Cieľom je chrániť relatívne najkvalitnejšiu pôdu v každom katastrálnom území tak, aby do kategórie chránených pôd spadalo 30% jeho výmery. Výška odvodu za odňatie sa potom stanoví diferencovane podľa zaradenia príslušného chráneného kódu BPEJ do jednej z 9 skupín kvality.

#### **Chránené pôdy**

V zmysle Nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z, ktoré je platné od 1.4.2013 sa za chránené pôdy v k.ú. Stránske považujú pôdy s kódom BPEJ: 0702002, 0706025, 0711045, 0764203, 0770203, 0770403, 0770503, 0789032, 0789103, 0857402, 0864403, 0864503, 0871522, 0889012, 1060245, 1060445, 1071442.

#### **B.13.4.4 Biota**

Do komplexného riešenia ÚPN–O Stránske sú premietnuté zásady vyplývajúce z odporúčaní krajinnno-ekologického plánu (KEP) a priemet R-ÚSES-u. Tieto zásady z uvedených dokumentov tvoria základnú kostru ochrany a rozvoja bioty v území.

Okrem takto legislatívne stanovených opatrení s vyčlenením území v územnom pláne sú zakomponované ďalšie návrhy, ktoré v rámci celkového rozvoja sídla, a hlavne v jeho zastavanej časti, uvažujú s trvalo udržateľným rozvojom obce, kde sú vo vzájomnom súlade riešené potreby súvisiace s investíciami a rozvoj bioty.

Podrobný popis ochrany bioty vrátane prijatých legislatívnych opatrení je podrobne popísaný v príslušnej kapitole tejto Sprievodnej správy (viď. kap. B.9. Vymedzenie ochranných pásiem a

chránených území podľa osobitných predpisov a kap. B.11.2 Krajinnoekologický plán – Všeobecné krajinnoekologické opatrenia).

### **Priemet opatrení v územnom systéme ekologickej stability**

#### **Nadregionálny biokoridor Nrbk6 Prepojenie hrebeňom Lúčanskej Fatry**

Terestrický biokoridor prepája Krivánsku Fatru s Kľakom hrebeňovými partiami Lúčanskej Fatry. Tvoria ho závery dolín, pramenné oblasti, horské lúky a hole, zachovalé lesné porasty.

#### **Ohrozenia**

- turistika, výstavba rekreačných stredísk vo vrcholových častiach hlavného hrebeňa.

#### **Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia**

- zachovať krajinú štruktúru, usmerňovať rekreáciu,
- zabrániť rozširovaniu výstavby do záverov dolín, mäkká turistika,
- obmedziť hromadné športové akcie.

#### **Regionálny biokoridor Rbk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry**

Významný terestrický biokoridor ekotónového typu so zvýšenou biodiverzitou na hranici s poľnohospodárskou krajinou.

#### **Ohrozenia**

- rekreačné aktivity, tlak na výstavbu rekreačných zariadení, znečisťovanie, výrubu lesných okrajov.

#### **Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia**

- manažment ekotonov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu, podpora poľnohospodárskeho obhospodarovania (pasenie, kosenie obmedziť výstavbu, zabrániť oplocovaniu pozemkov.

#### **Regionálne biocentrum Rbc 32 Krížava - Veľká Lúka**

Cenné lesné i nelesné spoločenstvá s výskytom vzácnych ohrozených druhov rastlín a biotopov.

#### **Ohrozenia**

- Rekreačné a športové areály,
- Rozširovanie výstavby telekomunikačných zariadení
- Zámer vybudovania veterných elektrární,
- Nadmerná návštevnosť, zošľapávanie,
- Používanie terénnych vozidiel, štvorkoliek a skútrov
- Lyžiarske vleky a trate,
- Zber lesných plodov.

#### **Ekostabilizačné a manažmentové opatrenia**

- Usmernené pasenie väčšiny trávno bylenných hôľnych fytoocenóz,
- Hole nezalesňovať, nešíriť nepôvodnú kosodrevinu podporiť prirodzený vývoj,
- Regulovať zber lesných plodov,
- Eliminovať tlaky na výstavbu.

## **B.13.5 FAKTORY NEGATÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

### **B.13.5.1 Hluk a vibrácie**

Hluková záťaž predstavuje významný problém, ktorý môže limitovať využitie územia, najmä pre rekreačné a obytné účely.

Hlavným zdrojom hlučnosti je hluk z cestnej dopravy. Železničná trať územím neprechádza.

Hluková zaťaženosť cestnou dopravou v súčasnosti spôsobuje len minimálne hlukové zaťaženie obytného územia z ciest III. triedy.

#### **Opatrenia**

- realizovať izolačnú zeleň v dotyku s cestami III. triedy prechádzajúcich k.ú. obce, najmä v rozvojových lokalitách v dotyku s uvedenými cestami.
- neumiestňovať v umiestnených prevádzkach výrobných služieb v areáli PD Agrožiar a prípadne vo výrobných službách v obytnom a rekreačnom území prevádzky s neprípustnými hladinami hluku a vibrácií (§22 ods.2/zákona č.355/2007 Z.z.),
- pri realizácii nových ciest alebo rekonštrukcii starých ciest je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č237/2009 Z.z., ktorou sa dopňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí



#### **B.13.5.2 Zápach, exaláty**

Úroveň zápachu sa hodnotí len subjektívne. Zápach vzniká najmä pri poľnohospodárskej výrobe (živočišna výroba, výroba kompostov, silážne jamy, poľné hnojiská a pod.) a pri niektorých priemyselných činnostiach.

V riešenom území sa okrem areálu hospodárskeho dvora Agrožiar nenachádzajú objekty, ktorý by mohli výrazne ovplyvniť úroveň zápachu.

V uvedenom hospodárskom dvore je v súčasnosti prevádzkovaná živočišna výroba. ÚPN-O Stránske ju akceptuje.

##### Opatrenia

- neuvažovať s rozšíreným a druhovým chovom hospodárskych zvierat, ktorého veterinárne ochranné pásmo zasahovalo do existujúceho a navrhovaného obytného a rekreačného prostredia,
- v riešenom území vo väzbe na obytné a rekreačné územie obce nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom a exhalátmi obťažovali uvedené územia.

#### **B.13.5.3 Znečistenie ovzdušia**

Kvalita ovzdušia v oblasti záujmového územia je ovplyvňovaná existujúcimi veľkými, strednými a malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia nachádzajúcimi sa v širšom okolí riešeného územia. Stredné a veľké zdroje znečistenia sa v území nenachádzajú.

Malé zdroje predstavujú lokálne kúreniská.

##### Opatrenia

- na území s LPF dodržať LHP,
- v riešenom území neumiestňovať prevádzky s veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia a také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia, rešpektovať ustanovenia Zákona 137/2010 Z.z. o ovzduší.
- realizovať opatrenia na znižovanie imisí od malých zdrojov znečisťovania ovzdušia,
- zabezpečiť pravidelnú údržbu komunikácií, hlavne po zimnom období odstrániť zostatkový posypový materiál,
- všetky komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom.

#### **B.13.5.4 Svahové deformácie - zosuvy**

Územie katastra obce Stránske patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. V území sa nachádzajú zosuvy stabilizované, potenciálne, bol zaznamenaný aj jeden aktívny zosuv.

Je potrebné dôkladne zvážiť všetky plánované zásahy do horninového podložia, aby sa potenciálne a stabilizované zosuvy za vhodných podmienok neaktivizovali (podrezanie svahov pri budovaní ciest, porušenie stability svahov výkopmi, úpravami a podobne).

V návrhu ÚPN-O je podmienená prípadná výstavba v týchto územiach predchádzajúcim podrobným geologickým prieskumom. Pri aktívnych zosunoch treba realizovať opatrenia na ich stabilizáciu.

##### Riziká

- výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom aktívnych zosuvov nie sú vhodné pre stavebné účely.

##### Opatrenia

- dodržať navrhované odporúčania užívania pôdy navrhované v KEP,
- podmieniť výstavbu v takomto území (stabilizovaných a potenciálnych zosuvov) podrobným inžiniersko geologickým prieskumom a akceptovaním prípadných opatrení súvisiacich so zakladaním stavieb v tomto území,
- neumiestňovať výstavbu do území s aktívnymi zosuvmi.

#### **B.13.5.5 Vodná erózia**

Pod vodnou eróziou pôdy rozumieme proces odstraňovania pôdy a najvrchnejších vrstiev materskej horniny vodou v kvapalnom skupenstve. Vo všeobecnosti rozlišujeme vodnú eróziou plošnú a líniovú. Ľudské zásahy do prírodného prostredia ovplyvňujú prirodzené erózne procesy.

V niektorých prípadoch môžu jej intenzitu znižovať, ale väčšinou ľudská činnosť spôsobuje jej urýchlenie.

Prírodná vodná erózia je viazaná predovšetkým na toky, a to už od ich pramennej oblasti. V podstate sa uplatňuje takmer na celom území regiónu, ktorý je z hľadiska recentných pohybov v zdvihovom režime. Horná časť tokov je modelovaná pomerne strmo, s tvarom dolín do V. Odnos uvoľneného materiálu býva počas privalových vôd, kedy je unášacia schopnosť toku vysoká. V obdobiach s nízkym stavom vody dochádza k prechodnej akumulácii zvetraných a gravitačne napadaných usadenín v celom zrnitostnom spektre až do veľkosti blokov. Bočná erózia tokov sa uplatňuje pomerne intenzívne vzhľadom na bystrinný charakter tokov, kde hlavne počas vysokých prietokov je narušovaná stabilita brehov. V spodnej časti tokov dochádza k prechodnej akumulácii (štrky a piesky), no celkove prevláda erózia a odnos.

Najväčšiu intenzitu vodnej erózie môžeme pozorovať na miestach, ktoré sú bez vegetačnej pokrývky. Na územiach, ktoré sú pokryté lesmi alebo trávnatými porastmi sú prejavy vodnej erózie slabé. Charakter stanovištných podmienok je však na týchto miestach taký, že v prípade odstránenia týchto porastov by boli ohrozené silnou eróziou. Preto je veľmi dôležité zachovať ich kompaktnosť a uvážene realizovať činnosti spôsobujúce zásah do územia.

V riešenom území sú vodnou eróziou ohrozené takmer všetky orné pôdy v svahovitom teréne.

#### Opatrenia

- riešenie naznačujú odporúčania z KEP.

### **B.13.5.6 Pôdna erózia**

V minulosti orbou po vrstevnici a následným zberom kameňa a jeho ukladaním na hranách pozemkov sa vytvárali antropogénne terasy, ktoré kopírovali terén, okraje sa spevňovali ovocnými drevinami. Táto špecifická krajinná štruktúra, ktorá umožňovala využívanie strmých svahov, zabraňovala splavovaniu ornice sa prejavila ako vysokoúčinné protierózne a protipovodňové opatrenie.

Intenzívnou výmoľovou eróziou je riešené územie porušené do značnej miery. Výmole a rokliny dosahujú hĺbku aj 2 - 3 m, vznikajú na poľných a lesných cestách, ktoré sa postupne zmenili na hlboké úvozy. Výmoľová erózia ohrozuje lesné aj poľnohospodárske pôdy a spolupôsobí pri vzniku alebo aktivizácii zosuvov. Intenzívny rozvoj erózie podmieňuje geologická stavba, energia reliéfu a človek svojou činnosťou (porušením alebo odstránením vegetačného krytu, pasením dobytká, výrubom lesov, ťažkou kolesovou technikou a pod.). V niektorých zosuvoch hlboké ryhy drénujú zosuvné masy a prispievajú tak k ich stabilizácii.

#### Opatrenia

- akceptovať riešenia ktoré naznačujú odporúčania z KEP,
- akceptovať LHP.

### **B.13.5.7 Ohrozenie územia záplavami**

Povodeň je prírodný proces, počas ktorého voda dočasne zaplaví zvyčajne nezaplavené územie. Povodne sú stálou súčasťou kolobehu vody v prírode, pričom sú extrémnym hydrologickým javom, ktorý sa vyskytoval v minulosti, vyskytuje sa v súčasnosti a bude sa vyskytovať aj v budúcnosti. Vzniku povodní sa nedá zabrániť. Povodňové riziko vzniká vtedy, keď povodňová vlna zasiahne územie, na ktorom žijú a pracujú ľudia a začne ich ohrozovať, čiže môže mať nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo alebo hospodársku činnosť. Riziko ohrozenia záplavami sa zvyšuje extrémnymi klimatickými prejavmi (dlhodobé suchá, privalové zrážky, dlhodobý dažď)

Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). V obci Stránske dochádza počas privalových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z toku Stránskeho a Priečnikového potoka a následne k záplavám priľahlého územia, čo sa naposledy stalo v auguste 2010. Korytá týchto tokov sú v súčasnosti v zlom technickom stave.

Úpravou sa zabezpečí príslušný stupeň ochrany proti veľkým vodám. Ide sa o zrealizovanie úpravy koryta Stránskeho a Priečnikového potoka v zastavaných častiach obce Stránske v dĺžke 405 m. Cieľom úpravy riešeného koryta tokov je zvýšenie prietoknosti a stabilizácia brehov aj v obdobiach s intenzívnymi zrážkami. Zrealizovaním uvedených úprav sa zabezpečí protipovodňová ochrana zastavaných častí obce. Dôjde k dostatočnej ochrane obyvateľov a ich majetku pred veľkými vodami.

Obec má spracovaný Povodňový plán. V pláne manažmentu povodňového rizika je potrebné realizovať opatrenia na zníženie objemu odtoku prostredníctvom technických aj netechnických zásahov do povodia a do koryt vodných tokov.

### Opatrenia

V plánoch manažmentu povodňového rizika je potrebné realizovať opatrenia na zníženie objemu odtoku prostredníctvom zásahov do povodia a do koryt vodných tokov. Ide najmä o:

- optimalizáciu spôsobu obrábania pôdy a optimalizáciu spôsobov a druhovej skladby výsadby pre spomalenie prívalového odtoku vody z povodia,
- úpravy a opatrenia v lesoch aj mimo lesov podporujúce prirodzenú akumuláciu vody,
- permanentne udržiavať v dobrom stave systémy kanálov na zachytávanie a odvádzanie povrchovej vody v intravilánoch obcí. Systematicky venovať pozornosť udržiavaniu prietokovej kapacity vodných tokov, odstraňovať nánosy z koryt a nevhodné porasty z brehov (opatrenia na ochranu pred povodňami podľa § 4 ods. 2 písm. e) zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami)
- v rámci povodňových prehliadok vykonávaných podľa § 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sústavne venovať pozornosť objektom, ktoré obmedzujú plynulé prúdenie vody a zachytávajú vodou unášané predmety, čo máva za následok vytváranie bariér a vylievanie vody na územia vedľa vodných tokov,
- je nevyhnutné realizovať organizačné, agrotechnické, biologické a technické opatrenia na obmedzenie splavovania humusového horizontu z poľnohospodárskej a lesnej pôdy náchylnej k vodnej erózii a to nielen z dôvodu ochrany pred povodňami,
- najlacnejším a najjednoduchším opatrením na ochranu pred povodňami je prevencia založená v zastavení výstavby na miestach, o ktorých je známe, že sú ohrozované povodňami. Tento cieľ je možné dosiahnuť najmä nástrojmi racionálneho územného plánovania,
- v prípade potreby výstavby v lokalitách situovaných v blízkosti Stránskeho potoka bude potrebné vypracovať hladinový režim toku a následne výstavbu situovať mimo inundačného územia nad hladinu  $Q_{100}$ - ročnej vody.

#### **B.13.5.8 Znečistenia povrchových a podzemných vôd**

V katastrálnom území obce Stránske sa nenachádzajú významní znečisťovatelia vôd. Potenciálnym zdrojom znečistenie sú obyvatelia nenapojení na kanalizáciu.

Kvalita vody povrchového toku Stránsky potok nie je známa. K dispozícii sú údaje o toku Rajčianka, do ktorého Stránsky potok ústi. V zmysle STN 75 7221 kvalitu vody reprezentuje II. až IV. stupeň znečistenia.

Kvalita povrchovej vody v Rajčianke je pomerne dobrá, až na mikrobiologické ukazovatele, v dôsledku čiastočnej absencie kanalizácie.

Na toku Rajčianka v mieste odberu Rajčianka-Žilina (rkm 1,5) je zjavný vplyv minerálnych a bazénových vôd z kúpaliska Veronika, Slovenských liečebných kúpeľov-Rajecké Teplice a komunálnych odpadových vôd z ČOV Rajec. Štvrtú triedu kvality podľa STN spôsobujú všetky mikrobiologické ukazovatele.

### Opatrenia

- prijať opatrenia na zabránenie znečisťovania vôd z výstavby nenapojenej na verejnú kanalizáciu,
- dôsledne zabezpečiť ochranu povrchových a podzemných vôd z prevádzky hospodárskeho dvora PD Agrožiar s potenciálom znečisťovania vôd močovkou.

#### **B.13.5.9 Seizmicita**

Riešené územie spadá do oblasti 6 - 7°MSK-64, riziko zemetrasenia je nízke, výstavba v regióne si nevyžaduje špeciálne opatrenia na zabezpečenie funkčnosti a bezpečnosti stavieb.

### Opatrenia

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb riešiť stavebné konštrukcie, ktoré sú schopné eliminovať uvedené seizmické ohrozenie.

#### **B.13.5.10 Prírodná rádioaktivita, radónové riziko**

Podľa mapy „Prognóza radónového rizika“ uverejnenej v atlase krajiny Slovenskej republiky spadá riešené územie zaradené do oblasti s nízkym a so stredným radónovými rizikom.

### Riziká

- stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia

územia je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

#### Opatrenia

- pri stavebnom povolení a následnej realizácii stavieb v území so stredným radónovým rizikom riešiť stavebné konštrukcie, ktoré sú schopné eliminovať uvedené radónové riziko.

#### **B.13.5.11 Kontaminácia pôd a horninového prostredia**

Podľa mapy Kontaminácia pôd sa v riešenom území vyskytujú pôdy zaradené do kategórie nekontaminované pôdy, a to relatívne čisté pôdy resp. mierne kontaminované pôdy, kde geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A, A1, teda pôdy nekontaminované. Poľnohospodárske pôdy v oblasti podľa obsahu cudzorodých látok, nepresahujú najvyššie povolené hodnoty množstiev nežiaducich látok v pôde určenej k pestovaniu poľnohospodárskych plodín.

Zdrojom kontaminácie pôd a horninového prostredia sú najmä skládky odpadov a environmentálne záťaž, ako i emisie z automobilovej dopravy. Lokálne kontaminácie hrozia v prípade havárií pri preprave nebezpečných látok a pri výstavbe.

#### Opatrenia

- pri realizácii stavieb zabrániť kontaminácii z havárií,
- pri poľnohospodárskej činnosti prijať opatrenia tzv. ekologického hospodárenia
- pri výrobo - remeselnej výrobe stavieb zabrániť kontaminácii z činnosti a havárií,

#### **B.13.5.12 Environmentálne záťaž**

Environmentálne záťaž sú evidované v Registri environmentálnych záťaží, ktorý obsahuje údaje z celého územia Slovenska. Environmentálne záťaž sú zoradené podľa ich relatívnej rizikovosti na život a zdravie obyvateľov a na biodiverzitu a prírodu. Register je členený na:

- REZ - časť A (pravdepodobné environmentálne záťaž),
- REZ - časť B (environmentálne záťaž),
- REZ - časť C (sanované a rekultivované lokality).

V registri nie sú evidované environmentálnej záťaž.

#### Opatrenia

- zabrániť umiestneniu prevádzky s potencionálnym ohrozením enviromentálnou záťažou,
- pravidelný monitoring územia.

#### **B.13.5.13 Skládky odpadov**

V území sa nenachádza povolená skládka odpadov, Likvidáciu komunálneho odpadu realizuje zmluvnými firmami. V obci je zavedený kontajnerový systém zberu a vrecový systém zberu.

V katastrálnom území obce je registrovaná jedna nelegálna skládka odpadov bez prekrytia. Okrem toho boli zaznamenané viaceré menšie nelegálne navážky odpadov, najmä na okrajoch zastavaného územia a popri vodných tokoch a poľných cestách.

#### Opatrenia

- pravidelný monitoring územia,
- sanovať nelegálne skládky.

#### **B.13.5.14 Poškodenie vegetácie**

Poškodenie lesných porastov je badateľné najmä v smrekových monokultúrach, ktoré sú náchylné na kalamitný rozvoj biotických škodcov. Lesné porasty s prevažujúcou drevinou smrekom sú poškodzované lykožrútkami, mykózami a oslabené porasty podliehajú často vetrom, čím dochádza k veterným kalamitám.

K poškodzovaniu vegetácie začleňujeme aj ohrozovanie pôvodných biotopov inváznymi druhmi rastlín. V katastri sa nachádzajú ohniská výskytu pohánkovca japonského (*Fallopia japonica*), zlatobytle (*Solidago, sp.*), najviac na rumoviskách, brehoch potokov a na nelegálnych skládkach. Povinnosť ničiť invázne druhy rastlín má v zmysle zákona 543/2002 Z.z. vlastník, či užívateľ pozemku.

#### Opatrenia

- riadiť sa naznačenými opatreniami v KEP,
- hospodáriť na plochách LPF podľa LHP,

- ničiť invázne druhy rastlín vlastníkami užívateľmi pozemkov.

### **B.13.5.15 Lavíny**

Za snehovú lavínu je označované náhle uvoľnenie snehovej hmoty gravitačnou silou a jej následný zosuv po dráhe dlhšej ako 50 m. V snehovej pokrývke prebiehajú mechanické a fyzikálne procesy. Pre vznik lavíny je potrebné, aby svah splňoval podmienky pre vznik lavíny a súčasne snehová pokrývka vykazovala prítomnosť potenciálnej nestabilnej vrstvy. Za lavínový svah sa pokladá každý svah so sklonom cez 30 stupňov. Lavíny tak padajú najčastejšie na svahoch od 30 – do 60 stupňov.

Lavinózne územia sa v menšej miere nachádzajú vo vrcholových polohách Lúčanskej Malej Fatry.

#### Opatrenia

- realizovať protilavínové zábrany na potenciálnych lavinóznych svahoch,

### **B.13.5.16 Nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**

Akceptovať stratégiu vyplývajúcu z Metodického usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

#### Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav

- koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu,
- zabezpečiť zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov obci,
- zabezpečiť a podporovať zamedzovaniu prehrievania stavieb napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou a tienením transparentných výplní,
- podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre,
- zabezpečiť a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať a podporovať vhodnú mikroklímu pre chodcov a cyklistov v mestách,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v sídlach,
- zabezpečiť prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu v obci meniacim sa klimatickým podmienkam,
- vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení od kontaktných hraníc obce do príľahlej krajiny.

#### Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchríc

- zabezpečiť a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v mimo zastavaného územiae obce,
- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie,
- zabezpečiť dostatočnú odstupovú vzdialenosť stromovej vegetácie v blízkosti elektrického vedenia,
- zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbou vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných zábran,

#### Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha:

- podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- v menších obciach a samostatných miestnych častiach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd,
- v prípade, že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť opatrenia voči riziku lesných požiarov,
- podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov.
- v súlade s návrhom územného plánu podporovať budovanie vodných plôch naúzemí obce.

#### Opatreniami voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok

- v prípade že samospráva je vlastníkom lesov, zabezpečiť udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev,

- zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení navrhnutých ohľadom k životnému prostrediu,
- zabezpečiť a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v mimo zastavaného územiae obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v zastavané územiee obce,
- zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci,
- zabezpečiť a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí,
- v prípade že samospráva vlastní lesy, zabezpečiť udržiavanie siete lesných ciest s účinnou protipovodňovou ochranou a rozrušovať nepotrebné lesné cesty,
- usmerniť odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení,
- zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy.

#### **B.13.5.17 Ostatné**

Ide o nasledovné faktory, ktoré by negatívne ovplyvnili životné prostredie obce a súvisiace opatrenia.

Faktor a príslušné popatrenie:

- rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska, v ochrannom pásme napovoľovať a neumiestňovať stavby v zmysle §15 ods.7, zák. NR SR č.131/2010 o pohrebníctve

#### **B.13.6 FAKTORY POZITÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**

- Existencia územia Lúčanskej Malá Fatra v blízkom krajinnom priestore obce, vysoký podiel LPF v k.ú obce (66 %).
- Vysoký podiel ostatnej zelene v k.ú. obce - záhrady, TTP (cca 19%).
- Komplexné riešenie technickej infraštruktúry, vrátane zámeru odvádzania odpadových vôd a plynifikácie obce.
- Návrh nových plôch verejnej a izolačnej zelene a zapojenie vodného toku Stránskeho potoka s nábrežnou zeleňou do urbanistického obytno – rekreačného priestoru sídla.

#### **B.13.7 NÁVRH ZÁSAD A OPATRENÍ PRE NAKLADANIE S ODPADMI**

##### **B.13.7.1. Nakladanie s odpadmi**

Nakladanie s odpadmi a spôsob ich zneškodňovania na území obce Stránske určuje schválený program „Odpadového hospodárstva, ktorý je spracovaný v súlade s požiadavkami stanovenými v legislatívnych predpisoch SR a EÚ, so zákonom č. 223/2001 Z.z. O odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc. Na základe tohto zákona obec zodpovedá za vytvorenie podmienok s nakladaním s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi.

Obsah Programu je zostavený podľa požiadaviek § 1 – 4 Vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Zákona o odpadoch a zodpovedá Osnove programu obce uvedenej v prílohe č.4 vyššie uvedenej vyhlášky.

Program je vypracovaný v súlade s cieľmi a opatreniami stanovenými v Programe odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 - 2015, ktorý schválila vláda SR uznesením č. 69 na svojom zasadnutí dňa 22.02.2012. POH SR bol vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rozvoja a je základným koncepčným dokumentom rozvoja odpadového hospodárstva v SR a východiskovým dokumentom pre vypracovanie programov odpadového hospodárstva nižšieho stupňa, t.j. POH kraja.

Na POH SR nadväzujú POH jednotlivých krajov. Východiskom pre vypracovanie Programu odpadového hospodárstva obce Stránske na roky 2011 – 2015 je Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja, ktorý je strategickým dokumentom a určuje smerovanie odpadového hospodárstva na vytýčené obdobie 2011 – 2015 na regionálnej úrovni. Závazná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2011 – 2015 bola vyhlásená Všeobecne záväznou vyhláškou Okresného úradu Žilina č. 1/2014 z 10.1.2014. POH ZASK nadobudol účinnosť dňom 15.2.2014.

Predložený Program má na zreteli hierarchiu a ciele odpadového hospodárstva podľa § 3 zákona o odpadoch. Obsahuje analýzu súčasného stavu odpadového hospodárstva na území obce, pre ktorú sa program vydáva, a tiež aj opatrenia, ktorých cieľom je minimalizácia vplyvu odpadov na

zdravie ľudí a životné prostredie. Okrem plnenia cieľov recyklácie a zhodnocovania odpadov kladie dôraz najmä na predchádzanie vzniku odpadov.

Komunálne odpady vznikajúce na území obce sa zhromažďujú v kuka nádobách a tiež vo veľkoobjemových kontajneroch. Zber a prepravu vykonávajú zmluvné firmy:

1. **Peter Bolek EKORAY** (vyr. zar. chlórfl. uhl., batérie a akumulátory, vyrad. el. a elektron. zar).
2. **Združenie obcí Rajecká dolina** (papier, lepenka, biologicky rozl. odpad, plasty, kompozitné obaly, sklo).
3. **Skládka odpadov Rajec** (zmesový odpad, odpad z čist. ulíc, veľkorozmerový odpad, drobný stav. odpad).
4. **Obec Kónská** (zemina, kamenivo).

### **Popis komunálnych odpadov**

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Tak v obci Stránske ako aj v celom Žilinskom kraji dominuje zneškodňovanie komunálneho odpadu skládkovaním, aj keď je to najmenej ekologický spôsob nakladanie s odpadom. Dôvodom je pomerne výhodná cena skládkovania a dostatok skládkovacích kapacít v regióne na jednej strane a nedostatok zariadení na dotriedňovanie a spracovanie jednotlivých zložiek komunálneho odpadu (ak neberieme do úvahy zariadenia lokálneho významu, ktoré nie sú súčasťou na seba naviazujúcich integrovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadmi) a väčšia finančná náročnosť separovaného zberu na strane druhej.

### **Triedený zber komunálnych odpadov**

Triedený zber komunálnych odpadov je zber oddelených zložiek komunálnych odpadov. Ide teda o činnosť, pri ktorej pôvodca odpadov oddelí určitú časť odpadu – zložku komunálneho odpadu a ďalej s ňou nakladá podľa všeobecne záväzného nariadenia obce a zavedeného systému triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov.

Cieľom triedeného zberu je vyzbierať čo najväčšie množstvo zhodnotiteľných odpadov, ktorými je možné nahradiť primárne surovinné zdroje, tým znížiť množstvo skládkovaných komunálnych odpadov, šetriť životné prostredie a chrániť zdravie obyvateľstva.

Úroveň triedeného zberu komunálnych odpadov je závislá najmä od environmentálneho správania sa občanov. Je dôležité, aby každý občan pochopil naliehavosť problematiky odpadového hospodárstva a začal sa dobrovoľne správať v súlade s hierarchiou a cieľmi odpadového hospodárstva.

V zmysle § 39, ods.16 zákona o odpadoch platí v Slovenskej republike pre obce povinnosť zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre:

- papier, plasty, kovy, sklo,
- biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.

Okrem týchto základných piatich zložiek je obec podľa zákona o odpadoch povinná zaviesť alebo umožniť triedený zber viacerých zložiek komunálneho odpadu. Ide o zber:

- objemných odpadov (§ 39, ods.5 zákona o odpadoch),
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5),
- drobných stavebných odpadov (§ 39 ods. 5),
- elektroodpadov z domácností (§ 54),
- použitých batérií a akumulátorov (§48),
- odpadových olejov (§ 42),
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 18 ods.4 m) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1.1.2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky a spaľovať.

### **Zo záväznej časti Programu odpadového hospodárstva vyplýva**

Záväzná časť POH je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva na území obce Stránske do roku 2015. Vzhľadom na to že ešte nie je schválený POH do nasledujúceho obdobia ostáva naďalej v platnosti POH do roku 2015

Do záväznej časti programu sú priemietnuté princípy riadenia odpadového hospodárstva a cieľové smerovanie nakladania s určenými druhmi odpadov (prúdy odpadov), ako aj opatrenia na ich dosiahnutie.

Hierarchia a ciele odpadového hospodárstva SR sú určené zákonom o odpadoch (viď § 3 zákona o odpadoch). Hierarchia odpadového hospodárstva je záväzná. Ide v nej o záväzné poradie priorít s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov vzniku odpadov:

- predchádzanie vzniku odpadu,
- príprava na opätovné použitie,
- recyklácia,
- iné zhodnocovanie, napríklad energetické,
- zneškodňovanie odpadov.

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie. Dôležitým hľadiskom je tiež obmedzovanie využívania primárnych zdrojov a ich nahrádzanie druhotnými surovinami získanými z odpadov.

V odpadovom hospodárstve je potrebné uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov okrem všeobecného princípu „znečisťovateľ platí“, aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov za odpady, ktoré vzniknú z ich výrobkov.

Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva v SR je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky. K tomu je potrebné na všetkých úrovniach, vrátane výrobcov, pôvodcov odpadov, miest a obcí:

- prijať opatrenia na predchádzanie vzniku odpadov, znižovanie nebezpečných vlastností odpadov a na podporu opätovného použitia výrobkov,
- zaviesť integrované systémy nakladania s odpadmi v danom území, ktoré by boli spojené s racionálnym využitím energie vyrobenej z odpadov v tomto území,
- zaviesť podporu používania materiálov získaných z recyklovaných odpadov na výrobu výrobkov a zlepšenie trhových podmienok pre takéto materiály,
- zvýšiť mieru materiálového a energetického zhodnocovania odpadov.

## **B.14 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽÍSK A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV**

V riešenom území sa nenachádzajú výhradné ložiská nerastných surovín s určeným dobývacím priestorom, výhradné ložiská nerastných surovín s určeným chráneným ložiskovým územím, ložiská nevyhradených nerastov a určené prieskumné územia pre vyhradené nerasty ani staré banské diela.

## **B.15 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU**

### **B.15.1 NÁVRH OPATRENÍ OCHRANY PRÍRODY**

Zvýšenú ochranu si vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany území stanovených R-ÚSES-om s prevzatím do riešenia ÚPN-O Stránske. V grafickej časti sú vyznačené územia vyžadujúce zvýšenú ochranu. Ide o plochy na PP a LPF. V samostatnej kapitole boli podrobne popísané jednotlivé územia, a to:

- biocentrá
- genofondová lokalita
- biokoridory
- chránené stromy

Tieto ekologicky hodnotné územia treba chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, respektíve zničením, napríklad odvodnením, zasypaním a inými protiochrannými aktivitami.

Podrobný popis krajinnoekologických a ochranných opatrení je popísaný v samostatnom elaboráte ÚPN-O Stránske – KRAJINNOEKOLOGICKÝ PLÁN.



## B.15.2 NÁVRH PROTIPOVODŇOVÝCH A VODOHOSPODÁRSKYCH OPATRENÍ

### Ochrana pred povodňami

Korytá tokov sú v rámci intravilánu udržiavané, s menšími brehovými úpravami. Na toku neboli vykonávané špeciálne väčšie opatrenia na ochranu intravilánu obce pred povodňami. Je možné predpokladať, že v prípade extrémnych prítokov bude v časti intravilánu dochádzať k vybrežovaniu vôd z koryta.

Pre katastrálne územie obce Stránske nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá by orientačne zobrazovala rozsah povodne stanovený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Obec má spracovaný Povodňový plán.

V obci Stránske dochádza počas privalových dažďov a topenia snehu k vybrežovaniu vody z tokov a zaplavovaniu príslušného územia čo sa naposledy stalo v auguste 2010.

Z dôvodu zaplavovania územia ÚPN obce Stránske navrhuje protipovodňové opatrenia - ochranu proti veľkým vodám - realizáciou úprav koryt tokov v rámci projektu „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“. Úpravy toku sú navrhované v piatich úsekoch celkovej dĺžky 405 m v centrálnej a severnej časti obce. Každý úsek je samostatne projekčne riešený.

#### Úsek 1: km 0,505 – 0,578 Stránsky potok

V predmetnom úseku Stránsky potok výrazne meandruje. Úprava koryta v danom úseku pozostáva v korekcii zakrivenia trasy a opevnení koryta lichobežníkovým profilom. Dno bude nespevnené brehy upravené kamennou rovnatinou v sklone 1:1,25. Tento úsek bude budovaný z kamenného muriva na betónovom základe.

Stavba je dimenzovaná na základe hydrotechnického výpočtu pre návrhový prietok  $Q_{50}$ , ale pre danú polohu v obci na  $Q_{100} = 12,1 \text{ m}^3/\text{s}$ .

#### Úsek 2: km 1,380 – 1,479 Stránsky potok

Úsek sa nachádza v centre obce Stránske v blízkosti ihriska. Tok je vedený súbežne s cestou vzdialenou 10 až 13 m od navrhovanej brehovej čiary. Na brehoch je krovinná vegetácia. Opevnenie koryta bude obojstranné lichobežníkovým profilom rovnatinou z lomového kameňa v sklone 1:1,25. V km 1,474 budú vybudované mostné železobetónové podpery. Na pravom brehu sa navrhuje pod existujúcim výpustom vybudovanie oporného múru.

Stavba je dimenzovaná na základe hydrotechnického výpočtu pre návrhový prietok v obci na  $Q_{50} = 6,76 \text{ m}^3/\text{s}$  nad prítokom a  $8,64 \text{ m}^3/\text{s}$  pod prítokom.

#### Úsek 3: km 1,890 – 1,918 Stránsky potok

Po oboch brehoch sa nachádzajú hospodárske budovy, obidva brehy ohrozuje erózia päty svahu. Brehy sú zatravnené s porastom štyroch stromov. Spevnenie koryta bude lichobežníkovým profilom, dno nespevnené, brehy v sklone 1:1,5 z kamennej rovnatiny. Výška úpravy 1m, šírka v korune 5 m a v dne 2 m.

Stavba je dimenzovaná na základe hydrotechnického výpočtu pre návrhový prietok v obci na  $Q_{50}$ .

#### Úsek 4: km 1,903 – 2,045 Stránsky potok

Opevnenie koryta bude tvoriť oporný železobetónový múr výšky 1,2 m, na líci s prefabrikovanými dielcami s dobetónovaním a vystužením sieťovinou. Dno bude železobetónové z vodotesného betónu so sieťovinou.

Stavba je dimenzovaná na základe hydrotechnického výpočtu pre návrhový prietok pre danú polohu v obci na  $Q_{100} = 8,86 \text{ m}^3/\text{s}$ .

#### Úsek 5: km 0,035 – 0,098 Priečnikový potok

Priečnikový potok je v danom úseku zaštrkovaný, brehy sú podomleté a poškodené, bez krovitej a stromovej vegetácie. Navrhnutá je úprava celého profilu. Brehy aj dno bude spevnené opornými monolitickými múrmi na dĺžke 12 m z dôvodu veľmi stiesnených pomerov. Obojstranný oporný múr o celkovej dĺžke 16 m je navrhnutý od zaústenia úpravy Priečnikového potoka do existujúceho priepustu DN 1200 (pod cestou) po napojenie sa na lichobežníkový profil upravovaného koryta. Súčasný brod bude nahradený betónovým mostom v km 0,089 s monolitickou železobetónovou doskou.

Stavba je dimenzovaná na základe hydrotechnického výpočtu pre návrhový prietok v obci na  $Q_{50} = 6,0 \text{ m}^3/\text{s}$  v km 0,035 – 0,051,  $Q_{50} = 9,0 \text{ m}^3/\text{s}$  v km 0,051 – 0,083 a  $Q_{100} = 6,3 \text{ m}^3/\text{s}$  pre most v km 0,089.

Súčasťou celej stavby bude výsadba sprievodnej zelene.

V rámci rozvoja obce je potrebné, v zmysle Zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102, zachovať ochranné pásmo obojstranne pozdĺž vodohospodársky významného toku Rajčianka v šírke 10 m od brehovej čiary a min 5 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov. V ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou a navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám a výstavby súbežných inžinierskych sietí

#### ÚPN- O Stránske z hľadiska ochrany pred povodňami navrhuje:

- ochranu územia pred povodňami je potrebné riešiť návrhom vodozádržných opatrení v celom povodí týchto tokov - aj v susedných katastrálnych územiach,
- rešpektovať terénne depresie tokov a občasných drobných tokov, ktoré sú recipientmi vôd z povrchového odtoku,
- identifikovať a vymedziť v území prirodzené retenčné priestory pre núdzové zvládnutie povodňových prietokov,
- nenavrhnúť novú zástavbu v inundačnom území miestnych tokov, prípadne zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- rešpektovať projekt „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“,
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby,
- v prípade výstavby pri vodných tokoch vypracovať hladinový režim tokov a zástavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu  $Q_{100}$  - ročnej vody,
- rozvojové aktivity riešiť v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a Plánom manažmentu povodia.

## **B.16 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDE**

### **B.16.1 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE**

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na PP je dokumentované v ÚPN-O Stránske ako: Prehľad nových stavebných a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde.

Navrhované vyhodnotenie jednotlivých lokalít je označené v prehľadnom postupe, čo je dokumentované aj vo výkresovej časti (v.č.5).

#### **B.16.1.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde**

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v lokalitách ÚPN-O Stránske je spracované v zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a zákona č. 58/2013 Z.z. (osobitne chránené pôdy).

Pre spracovanie záberov pôdy boli použité podklady z Výskumného ústavu pôdozvedectva a ochrany pôdy (Banská Bystrica).

V zmysle nariadenia vlády SR č.589/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sú od 1.4.2013 v katastrálnom území Stránske chránené poľnohospodárske pôdy s týmito kódmi bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (ďalej len „BPEJ“): 0702002, 0706025, 0711045, 0764203, 0770203, 0770403, 0770503, 0789032, 0789103, 0857402, 0864403, 0864503, 0871522, 0889012, 1060245, 1060445, 1071442.

Dotknuté BPEJ riešením v ÚPN-O Stránske sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín:

**5 – 0770203, 0764203,**

**6 – 0702002,**

**7 – 0770403, 0889012**

Tieto pôdy patria medzi osobitne chránené pôdy v zmysle zákona č. 58/2013 Z.z.

Dotknuté BPEJ riešením v ÚPN-O Stránske sú zaradené do týchto kvalitatívnych skupín:

**7 – 0789232, 0889212, 0889312,**

**9 – 0782772, 0782673, 0883672.**

Tieto pôdy nepatria medzi osobitne chránené pôdy v zmysle zákona č. 58/2013 Z.z.

Dotknuté lokality určené pre iné ako poľnohospodárske využitie patriace do k.ú. Stránske sú zaradené podľa kódov do týchto klimatických regiónov:

- **07 – mierne teplý, mierne vlhký**, suma priemerných denných teplôt nad 10 °C za rok je 2500 – 2200, dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 215.
- **08 – mierne chladný, mierne vlhký**, suma priemerných denných teplôt nad 10 °C za rok je 2200 – 2000, dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 208.

V dotknutých lokalitách sa na pôdotvorných substrátoch vyvinuli nasledovné typy pôd:

- **82 KM** - kambizeme (typ) na flyši, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké,
- **83 KM** - kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12 – 25°, stredne ťažké až ťažké,
- **89 PGM** – pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké

Dotknuté lokality sú z hľadiska zrnitosti pôdy zaradené do nasledujúcich kategórií (7. miesto kódu):

**2** – stredne ťažké pôdy (hlinité)

**3** – ťažké pôdy (ílovitohlinité)

Kategórie zrnitosti pôdy vychádzajú z Novákovej klasifikačnej stupnice zrnitosti.

## **VYHODNOTENIE ZÁBEROV POĽNOHOSPODÁRSKEJ PODY**

Urbanistický návrh rieši rozvoj jednotlivých funkčných zložiek v 12-tich lokalitách (ozn. 1 - 7, 10 – 13), čo je zdokumentované v tabuľke – Prehľad nových stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde.

**Celková výmera lokalít v ÚPN-O Stránske je 38,76 ha, z toho 23,15 ha je záber poľnohospodárskej pôdy.**

**V zmysle zákona č. 58/2013 Z.z. je z celkovej poľnohospodárskej pôdy záber „osobitne chránenej poľnohospodárskej pôdy“ 6,94 ha.**

**Uvedená pôda sa nachádza v navrhovaných lokalitách č. 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10,**

- Lokalita č.1 - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.2a - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.2b - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.3 - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby)
- Lokalita č.4 - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.5 - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.6 - je určená pre obecného športového areálu
- Lokalita č.7 - je určená pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.10 - je určená pre umiestnenie rekreácie vo voľnom CR
- Lokalita č.11 - je určená pre umiestnenie komunikácií
- Lokalita č.12 - je pre umiestnenie IBV (individuálnej bytovej výstavby) a komunikácií
- Lokalita č.13 - je určená pre umiestnenie športovej vybavenosti

Hydromeliorácie š.p. evidujú vo svojej správe v lokalite č.1. odvodňovací kanál z roku 1976. Upozorňujú, že do lokalít 1, 2a, 2b, 6, 7, 10, 11 a 12 zasahujú vybudované detailné odvodnenia poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom im neznámym vlastníkom.

## **ZDÔVODNENIE ZÁBEROV POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY**

V štruktúre osídlenia bude obec Stránske plniť predovšetkým funkciu bývania a rekreácie miestneho významu s úzkou väzbou na susedné mesto Rajecké Teplice s vyššou občianskou vybavenosťou – kúpeľmi celoštátneho až medzinárodného významu. Uvedený súvzťah sa premieta do vzájomnej konvergencie týchto sídiel a v zásade obmedzené priestorové možnosti pre umiestnenie obytnej výstavby, hlavne vo forme IBV v Rajeckých Tepliciach, zatriktívňujú obec Stránske pre umiestnenie takejto výstavby, ktorá má dostatočné priestorové predpoklady pre rozvoj. Dôkazom tohto trendu je v posledných rokoch dokumentovaný rastom obyvateľstva a pretrvávajúcim záujmom o bývanie v obci.

V súčasnosti i v budúcnosti možno obec charakterizovať ako samostatné sídlo – typické vidiecke osídlenie podhorského typu, s predpokladom stať sa obytným satelitom mesta Rajecké Teplice. Obec Stránske ako jedno z mála sídiel zaznamenáva v poslednom období progresívny rast populácie.

Stránske sa tiež nachádza v príjemnom životnom prostredí a hodnotnom krajinnom priestore podhoria masívu Lúčanskej Malej Fatry. Nie je zaťažené negatívnymi javmi znehodnocujúcimi obytné prostredie, v území sa nenachádzajú priemyselné preádzky a tiež riešeným územím neprechádza nadradená doprava. V území sa etablovala rekreačná vybavenosť vo voľnom i viazanom CR.

Sídlo je tiež atraktívne pre umiestňovanie rekreačnej vybavenosti regionálneho

Jedným z cieľov územného plánu je zabezpečenie územných a technických podmienok pre ďalší rozvoj obce, na základe vysokého záujmu o obytnú výstavbu. Rozhodujúcim cieľom ÚPN-O je zabezpečiť výrazný stabilný prírastok obyvateľstva k návrhovému roku 2030 na stav v priemere cca 950 -1000 obyvateľov, nastaviť medziročne stúpajúci počet obyvateľstva na cca 13 - 16 obyvateľov ročne, v priemere v 5-tich nových bytoch (IBV). Týmto sa potvrdí fakt, že obec sa stáva významne a výrazne sa rozvíjajúcim obytným satelitom mesta Rajeké Teplice. ÚPN-O vytvára v návrhovom období podmienky pre výstavbu cca 100 bytov, predovšetkým v rámci IBV.

Spracovanie ÚPN-O Stránske tak rieši:

**Z dlhodobého hľadiska (k návrhovému roku 2030) ďalší rozvoj a potreby obce v komplexnom funkčnom zložení vyplývajúceho z analýzy vyhodnotených potrieb.**

Návrh budúceho možného použitia PP na stavebné a iné zámery aj na osobitne chránených plochách PP je riešený z nasledovných dôvodov:

**1. Absenciou schválených extenzívnych plôch na dlhodobý a trvalo udržateľný rozvoj obytnej výstavby.**

Súčasný dynamický obce vyvoláva potreby riešenia súvisiacich problémov pre zabezpečenie stabilizácie obyvateľstva a vytvorenie podmienok pre možnú migráciu obyvateľov do obce, vyplývajúcu z nárastu pracovných príležitostí v službách (i v záujmovom území) a s tým súvisiacu nevyhnutnú potrebu riešiť individuálnu bytovú výstavbu (IBV). Súčasný stav neumožňuje pokryť potreby súvisiace s rozvojom bytovej výstavby intenzifikáciou výstavby v súčasnom zastavanom území.

V miestnej časti Jadrová časť obce, ako rozhodujúcej urbanistickej časti sídla sa rieši len potreba pre umiestnenie IBV prevažne vo forme izolovaných rodinných domov o ktorých výstavbu je v riešenom území výrazný záujem. Táto výstavba sa naviaže na obdobne využívané obytné plochy.

V lokalitách je navrhovaný rozvoj v priamej väzbe na súčasné zastavané územie.

**2. Absenciou schválených extenzívnych plôch na dlhodobý a trvalo udržateľný rozvoj občianskej vybavenosti s väčšími plošnými nárokmi na pozemok**

S rozvojom rekreácie, služieb a priemyslu a súvisiacou zamestnanosťou a tiež rozvojom bývania úzko súvisí riešenie špecifickej občianskej vybavenosti – predovšetkým športového a rekreačného charakteru.

Pre rozvojové sídlo je nevyhnutné vytvárať podmienky rozvoja aj pre takýto druh vybavenosti, ktorá v súčasnosti v obci absentuje a tiež ju nie je možné umiestniť, vzhľadom na absenciu vhodných plôch v zastavanom území obce. Lokalita pre umiestnenie obecného športového areálu v Jadrovej časti obce je pre jej umiestnenie polohou urbanisticky najvhodnejšia.

**Obec má značne limitované možnosti rozvoja, nakoľko osobitne chránené pôdy priamo nadväzujú na zastavané územie v rozhodujúcej miestnej časti obce JADROVÁ ČASŤ OBCE. Ak sa obec má dlhodobo rozvíjať ako významné a plnohodnotné vidiecke sídlo – satelit mesta Rajeké Teplice, je nevyhnutné nastaviť rozvoj aj na takto chránených pôdach a nevyhnutnosť riešiť návrh ich nepoľnohospodárskeho využitia.**

Exaktné odôvodnenie záberov v jednotlivých lokalitách (v zátvorke plocha osobitne chránenej pôdy):

**Lokality č.4 (0,32 ha), č.5 (1,38 ha), č.7 (0,31 + 1,86 ha) a č.10 (1,45 ha) - sú určené pre rozvoj IBV v rozptyle obce v m.č. Ústredie, ako súbor drobných plôch prevažne na okraji súčasného zastavaného územia.** Tieto drobné rozvojové plochy obce z hľadiska celkovej urbanistickej koncepcie:

- sú plochy (minimálne plochy) vhodné len pre umiestnenie IBV a vytvoria možnosť pre trvalo udržateľný rozvoj bytovej výstavby pre stabilizáciou občanov v obci. Absentujúce byty znemožňujú migráciu obyvateľov do obce,
- predstavujú minimálny podiel osobitne chránenej pôdy spolu v 4 lokalitách spolu 3,87 ha, rozhodujúca chránená pôda ostáva v nadväzujúvcom území zo scelených plôch obhospodarovaných PD Agrožiar,
- pomáhajú v riešení skompaktovania sídla,

**Lokalita č.6** (1,62 ha) - je určená pre nový športový areál

- v súčasnosti obec nemá v Jadrovej časti obce športový areál,

**Lokalita č.10** (1,45 ha) – je určená pre rozvoj rekreácie vo voľnom CR

- nevhodné polohy pre veľkoplošné využívanie PP,

### ÚPN-O Stránske - prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Lok. číslo	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality celková v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy		Vykonané investičné zásahy	Užívateľ poľnohosp. pôdy	
				celkom v ha	z toho			
					kód/skupina BPEJ			Výmera lok. v ha
1	Stránske	IBV + komunikácie	13,16	6,36	0889312 / 7	2,83	odvodnenie odv. kanál	PD Súkr.
					0889212 / 7	3,53		
2a	Stránske	IBV + komunikácie	0,54	0,27	0889212 / 7	0,27	odvodnenie	PD Súkr.
2b	Stránske	IBV + komunikácie	0,50	0,25	0889212 / 7	0,25	odvodnenie	PD Súkr.
3	Stránske	IBV + komunikácie	2,14	1,06	0883672 / 9	0,93	-	PD Súkr.
					0889212 / 7	0,13		
4	Stránske	IBV	1,76	0,88	0782673 / 9	0,56	-	Súkr.
					<b>0770203 / 5</b>	0,32		
5	Stránske	IBV + komunikácie	3,68	1,84	<b>0764203 / 5</b>	1,38	-	Súkr.
					0782673 / 9	0,46		
6	Stránske	Šport	1,62	1,62	<b>0702002 / 6</b>	1,62	odvodnenie	PD
7	Stránske	IBV Komunikácie	5,42	2,71	<b>0770403 / 7</b>	0,31	odvodnenie	Súkr.
					<b>0770203 / 5</b>	1,86		
					0782772 / 9	0,00		
					0782673 / 9	0,54		
10	Stránske	Rekreácia	1,90	1,90	<b>0889012 / 7</b>	1,45	odvodnenie	PD + Súkr.
					0789232 / 7	0,45		
11	Stránske	komunikácie	0,28	0,28	0883672 / 9	0,25	odvodnenie	PD
					0889212 / 7	0,03		
12	Stránske	IBV + komunikácie	7,18	5,40	0889212 / 7	5,40	odvodnenie	Súkr.
13	Stránske	Šport	0,58	0,58	0889212 / 7	0,58	-	Súkr.
<b>Celkom lokality</b>			<b>38,76</b>	<b>23,15</b>		<b>23,15</b>		

### B.16.2 VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA LESNEJ PÔDE

V ÚPN-O Stránske nie je navrhované trvalé vyňatie lesného pozemku. Hospodárske lesy sú z lesníckeho hľadiska normálne obhospodarované, vzťahujú sa na ne len obmedzenia dané lesným zákonom a hospodári sa na základe schváleného **lesného hospodárskeho plánu**.

### B.17 CELKOVÉ HODNOTENIE KONCEPCIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

#### B.17.1 POTENCIÁL RIEŠENÉHO ÚZEMIA Z HĽADISKA ŠIRŠÍCH SÚVISLOSTÍ

Návrh ÚPN-O odráža postavenie obce ležiacej na vetve žilinsko-podtatranskej rozvojovej osi prvého stupňa celoštátneho významu s rekreačným potenciálom miestneho a regionálneho významu determinovaným existenciou susedného sídla – významného kúpeľného mesta Rajecké Teplice.

Obec Stránske svojou polohou a administratívnym začlenením (k.ú) spadá do Žilinského kraja, okresu Žilina je evidovaná ako rozvojové sídlo. Nachádza sa v západnej časti kraja v prímestskom pásme žilinskej aglomerácie.

V rámci okresu Žilina spadá do priestoru južnej časti Žilinskej kotliny. Obec Stránske je administratívne začlenená do územia okresu Žilina – priestoru južnej časti Žilinskej kotliny a priestoru lesných masívov Lúčanskej Malej Fatry s lesohospodárskou, vodohospodárskou, ekologickou a rekreačnou funkciou.

Najbližšie administratívne nadradené sídlo je pre Stránske okresné mesto Žilina, z hľadiska centier osídlenia centrum celoštátneho až medzinárodného významu.

Z hľadiska zaradenia územia v krajinnej štruktúre v súvislosti s ochranou prírody a krajiny kataster obce Stránske nespadá do veľkopošných chránených území.

Do riešeného územia zasahuje ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach. Mesto Rajecké Teplice susedí s riešeným územím a v zásade sa Stránske pre uvedené mesto stáva obytným satelitom. Obec Stránske má hlavne predpoklady pre rozvoj bývania a rekreácie v CR, nakoľko sa nachádza v regióne s optimálnym potenciónom životného prostredia a rekreácie.

Obec Stránske je súčasťou mikroregiónu – Združenie Rajecká dolina. V združení je evidovaných 22 obcí, zaberá cca 40% rozlohy Žilinského okresu a geograficky kopíruje Rajeckú dolinu. Obec Stránske je tiež súčasťou Euroregiónu Beskydy, ktorého súčasťou sú vybrané obce katowickej, ostravskej a žilinskej aglomerácie.

### **B.17.2 KRAJINNO – EKOLOGICKÝ A ENVIROMENTÁLNY POTENCIÁL**

Výsledok navrhovaného riešenia ÚPN-O Stránske potvrdzuje skutočnosť, že súčasná organizácia štruktúrnych prvkov krajiny v zásade zohľadňuje a rešpektuje existenciu chránených území, chránené územia podľa medzinárodných dohovorov, základné krajinnoekologické danosti, podmienky či enviromentálny potenciál katastrálneho územia. Navrhované riešenie detailnejšie špecifikuje optimálne možnosti funkčného využitia riešeného priestoru a navrhuje urbanistické riešenie pre výstavbu v krajine s optimálnym životným prostredím.

Najzávažnejšie nároky spoločnosti na krajinu katastra (poľnohospodárska výroba) sú „usporiadané“ tak, aby bezozvyšku a bez stretov záujmov kopírovali krajinnoekologické podmienky a potenciál územia katastra.

Do zastavaných území sú v ÚPN-O Stránske začlenené navrhované obytné plochy, plochy občianskej a rekreačnej vybavenosti. Tie negatívne neovplyvnia ani v jednom z navrhovaných priestorov krajinno-estetické hodnoty územia.

Navrhovaná urbanistická štruktúra kladie dôraz na skompaktovanie územia v jeho súčasnej urbanistickej štruktúre (miestne časti, osady) a zachovanie merítka zástavby – typického vidieckeho sídla. Navrhovaná výstavba priamo naväzuje na existujúcu (aj naväzujúcu na susedné Rajecké Teplice).

Územie obce sa nenachádza na veľkopošnom chránenom území, je situované v krajine s prvým stupňom ochrany v zmysle zákona NR SR č.543/2002 Z.z. O ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa R-ÚSES okresu Žilina v území katastra obce sa nachádzajú resp. doň zasahujú biokoridory a biocentrá regionálneho a nadregionálneho významu /RBc 29, RBc 30, RBk 22, RBc 32 a Nrbk 6/. Na území katastra evidujeme čiastočný zásah maloplošného chráneného územia NPR Kozol a do k.ú tiež zasahuje genofondová lokalita č.ZA 71 Veľká Lúka na hrebeni Lúčanskej Malej Fatry.

Vo východnej časti riešeného územia je vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra, ako územie európskej siete Natura 2000 a tiež do územia zasahujú SKUEV 0239 Kozol s 5. stupňom ochrany a v priestore hrebeňa Lúčanskej Malej Fatry navrhovaný SKUEV 0668.

V k.ú. obce evidujeme chránené stromy – štyri javory a lipu (pri cintoríne).

Pre obec z tohoto faktu vyplýva dodržiavanie podmienok vyplývajúcich z RÚSES-u s dôrazom na ochranu prírody lokálneho významu s obmedzeniami stavebnotechnických a investičných zámerov, ktoré by negatívnym spôsobom ovplyvnilo ochranu prírody.

### **B.17.3 KULTÚRNO – HISTORICKÝ POTENCIÁL ÚZEMIA, RETROSPEKTÍVA OSÍDLŔOVANIA A VYUŽÍVANIA RIEŠENÉHO ÚZEMIA**

Výhodná geografická poloha, priaznivé klimatické a pôdne podmienky, boli determinujúcimi činiteľmi osídľovacieho procesu Rajeckej kotliny a tým aj Stránskeho. Od stredoveku bolo Stránske radené medzi typické vidiecke, pôvodne podanské dediny. Návrh ÚPN-O nastavuje nový rozvoj sídla kontinuálne naväzujúci na hospodárske tradície naviazané na poľnohospodársku výrobu a aktuálne rekreačné danosti sídla.

Najstaršie archeologické nálezy dokumentujú osídlenie Rajeckej doliny už v predhistorických obdobiach. Slovania osídľovali Rajeckú dolinu od 6.st do 9.st., stala sa súčasťou Nitrianskeho kniežatstva, neskôr Veľkomoravskej ríše. Začiatkom 11.st. bola Rajecká dolina súčasťou Poľska, od konca 11. stor. sa stala súčasťou Uhorska.

Pôvodní obyvatelia Rajeckej doliny v nej neboli natrvalo usídlení, až v období sťahovania národov keď sa územie začalo opäť kolonizovať. Pôvodní nemeckí kolonisti v území zaviedli poľnohospodársku výrobnú kultúru a remeslá.

Prítoky Rajčianky sa stali determinantom vzniku sídel (aj Stránskeho). Osobitné postavenie v mikroregióne zaujalo mesto Rajec, ako najstaršia obec so založeným pôdorysom (pravidelný pôdorys, štvorcové námestie).

Pôvodné obyvateľstvo sa zaoberalo roľníctvom, včelárstvom, chovom oviec a dobytky a spracovaním dreva. Rozvoj regiónu a jeho význam vzrástol vybudovaním žel. trate Žilina – Rajec v r. 1899.

Taktiež s rozvojom regiónu úzko súvisí vznik Rajeckých Teplíc (pôv. osada pri teplých prameňoch s prvou písomnou zmienkou z roku 1376). Začiatkom 17. stor Turzovci, ako Lietavský hradní páni, začali budovať kúpeľný dom. Od obce Konská sa Rajecké Teplice oddelili v roku 1951 a štatút mesta získali Rajecké Teplice v roku 1989.

Vlastná obec Stránske sa spomína od roku 1368, podľa údajov zistených pri prestavbe tunajšieho kostola. Obec potom patrila k Hričovskému panstvu. V roku 1456 sa obec uvádza ako majetok hradu Lietava. V rokoch 1483, 1508, 1520 je uvádzaná v príslušnosti k župnému Strečnianskemu panstvu. Po zrušení poddanstva okolité lesy získal kúpou veľkostatkár Popper. Poľnohospodárska pôda sa postupne dostala do rúk miestnych roľníkov.

Pri návrhu zástavby sa v ÚPN-O vychádzalo z pôvodnej parcelácie pri jednotlivých sídelných jednotkách s dôrazom na ich skompaktňovanie využívaním voľných parciel v prielukách na dostavbu. Pri urbanistickom návrhu bolo akceptované dominantné postavenie a hodnotná architektúra kostola sv. Heleny, ktorá sa zároveň výrazne uplatňuje vo vedute obce.

#### B.17.4 SÍDELNÝ POTENCIÁL

Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 mala obec Stránske 733 trvalo bývajúcich obyvateľov. V roku 2015 mala obec už 796 obyvateľov.

Od roku 2006 počet obyvateľov neustále narastal, pričom najväčší nárast bol zaznamenaný v posledných rokoch sledovaného obdobia.

Priemerný medziročný nárast populácie v rokoch 2006 až 2011 predstavoval nárast o 5 obyvateľov ročne, avšak za posledné štyri roky to bolo už 16 obyvateľov ročne. Na uvedenom raste sa podieľa jednak progresívny typ populácie, ale hlavne migrácia obyvateľov z okolitých sídel vďaka priaznivým podmienkam na bývanie v obci.

Tento trend bude pokračovať aj nasledujúcom období, nakoľko vybudovaná technická infraštruktúra, kvalita životného prostredia, priaznivá dochádzková vzdialenosť do okresného mesta Žilina, mesta Rajec a priama väzba územia obce na kúpele Rajecké Teplice vytvárajú predpoklady pre zvýšený záujem o bývanie v obci spojenú s migráciou obyvateľov okolitých sídel do obce.

V súlade s doterajším demografickým vývojom a vyššie uvedenými priaznivými podmienkami bývania je možné predpokladať, že v roku 2030 bude mať obec Stránske cca 950 až 1050 obyvateľov.

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov Podľa metodiky EÚ		
Muži	Ženy	Celkom	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
371	362	733	109	538	86
50,6 %	49,4 %	100 %	14,9 %	73,4 %	11,7 %

Index vitality = Počet obyvateľov v predproduktívnom veku : počet obyvateľov v poproduktívnom veku . 100 = 109 : 86 . 100 = 127

Na základe výpočtu indexu vitality je zrejmé, že obec má mierne progresívny typ populácie, ktorá je schopná narastať prirodzenou menou. Priemerný vek obyvateľov je 38,05 roka.

#### Návrh bytov

- Počet trvalo obývaných bytov v r. 2011 221
- Odpad bytového fondu do r. 2030 21

▪ Zostatok súčasného bytového fondu	200
▪ Návrh nových bytov do r. 2030	100
▪ Celkový počet bytov do r. 2030	300

#### **Návrh obyvateľov**

Súčasný počet obyvateľov (údaj 2015)	796
▪ Navrhovaný počet obyvateľov (pri obl. 3,30 ob./byt k roku 2030)	990
▪ Predpokladaný prírastok obyvateľov (k roku 2030)	104

### **B.17.5 SOCIÁLNO – EKONOMICKÝ A HOSPODÁRSKY POTENCIÁL**

Obyvatelia obce Stránske sa pôvodne živili chovom oviec a dobytká, včelárstvom, prácou a hospodárením na poliach a v lesoch.

V minulých storočiach bola v obci pila, v 19. stor. boli v obci 2 mlyny, pivovar, pálenica, 3 rybníky pre chov kaprov a pstruhov. V 20. stor. tieto výroby postupne zanikli. V súčasnosti rozhodujúcim hospodárskym subjektom v obci je PD Agrožiar so zameraním na rastlinnú aj živočíšnu výrobu.

Poloha a veľkosť obce, prírodné podmienky, morfológia terénu a komunikačné väzby predurčujú v obci primeraný rozvoj hospodárskej základne. Je nutné konštatovať súčasnú vysokú migráciu obyvateľov za prácou (z 355 ekonomicko aktívnych odchádza 289 – 81,40%).

Vytvorenie podmienok pre koncepcnú diverzifikáciu hospodárskej základne v obci je jedným z cieľov pri nastavení urbanistického rozvoja v ÚPN-O Stránske.

#### Koncepcia rozvoja hospodárskej základne v obci Stránske v zmysle riešenia v ÚPN-O:

- podporovaním vzniku malých remeselníckych prevádzok, naväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,
- posilovaním zamestnanosti občanov so zameraním na služby vo voľnom cestovnom ruchu a zariadeniach rekreácie
- zachovaním areálu prevádzky PP Agrožiar a vytvorením podmienok pre intenzifikáciu využívania areálu,
- vytvorenie podmienok pre realizáciu nezávadných prevádzok výrobných služieb, a to na existujúcich a na navrhovaných nových plochách v ÚPN-O Stránske,
- vytvorenie podmienok a tak podporovanie vzniku malých remeselníckych prevádzok, naväzujúcich na tradičné služby a remeslá v rozsahu drobnej výroby,
- posilovaním zamestnanosti občanov so zameraním na služby vo voľnom CR a zariadeniach rekreácie.

### **B.17.6 POTENCIÁL ROZVOJA OBČIANSKEHO VYBAVENIA ÚZEMIA VRÁTANE REKREÁCIE**

#### **Občianska vybavenosť**

V obci sa nachádza primerane diverzifikovaná občianska vybavenosť. Rozsah súčasnej vybudovanej občianskej vybavenosti a jej portfólio zodpovedá postaveniu obce v sídelnej štruktúre. Umiestňovanie ďalšej vybavenosti je riešené vytvorením podmienok pre intenzifikáciu súčasných plôch.

ÚPN-O Stránske rieši nový športový areál v jadrovej časti obce. Tiež sa vytvárajú podmienky pre synergetické umiestňovanie vybavenosti na navrhovaných obytných plochách (drobná obchodná vybavenosť, nevýrobné služby, služby).

Zariadenia občianskej vybavenosti sú umiestnené prevažne v centre - najstaršej časti obce v m.č. Stránske jadrovej časť. Táto vybavenosť v základnej rovine zodpovedá potrebám a postaveniu obce. Vyššia občianska vybavenosť je umiestnená v blízkom a optimálne dostupnom meste Rajecké Teplice a krajskom meste Žilina.

#### Umiestňovanie ďalšej občianskej vybavenosti v ÚPN-O je riešené:

- vytvorením podmienok pre intenzifikáciu súčasných plôch vymedzených pre občiansku vybavenosť,
- na navrhovaných novej ploche v m.č. Stránske – jadrovej časť pre umiestnenie nového športového areálu.

#### **Vybavenosť v rekreácii a CR**

Obec Stránske je v oblasti rekreácie a CR v ÚPN VÚC ŽK zaradená v rámci severopovažského nadregionálneho záujmového územia do hornopovažského subregiónu CR s nástupnými centrom Žilina, v regionálnom záujmovom území Rajecké Teplice a okolie spadajúceho



do okresu Žilina, v rámci rovnomenného rekreačného krajinného celku, s východiskovým centrom Rajecké Teplice. Subregionálne je k.ú. obec Stránske evidovaná ako rekreačný celok.

V súčasnosti sú v obci čiastočne vytvorené podmienky v komplexe vybudovanej infraštruktúry pre prítiahnutie návštevníkov (ubytovanie, informačné služby, rekreačná, relaxačná a športová vybavenosť a iné), či už vo voľnom alebo viazanom cestovnom ruchu. V katastrálnom území sa tiež etablovala vo viazanom cestovnom ruchu, výrazne chatárska a čiastočne chalupnícka individuálna rekreácia (lokality Brezie).

Potenciál územia má do budúcnosti najväčšie predpoklady v rozvoji služieb a čiastočne ešte v rozvoji ubytovania v CR. V ÚPN-O je zameraný rozvoj zariadení rekreácie a CR predovšetkým i intenzívnej polohy a to využívaním súčasnej infraštruktúry zariadení voľného i viazaného CR. Navrhovaný je minimálny extenzívny rozvoj (agroturistika v lokalite Rybníky). Navrhované riešenie zodpovedá zameraniu na letný pobyt v horách s predpokladanou dennou návštevnosťou 200 návštevníkov.

### **B.17.7 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA DOPRAVY A DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ**

Územím obce neprechádzajú trasy nadradenej dopravy, dopravná dostupnosť obce na ňu je riešená prostredníctvom ciest tretej triedy. Cestou 1/64 je obec pripojená na regionálny dopravný systém.

Rozvoj obce Stránske sa bude z hľadiska dopravného komunikačného systému riadiť nasledovnou koncepciou:

- z hľadiska koncepcie cestnej siete SSC Bratislava požaduje rešpektovať pre cestu III/51811 výhľadové šírkové usporiadanie: v zastavanom území v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110, mimo zastavaného územia v kategórii C 7,5/70 v zmysle STN 73 6110,
- v rozvojových územiach zabezpečiť dopravnú obsluhu miestne komunikácie obslužné, funkčnej triedy C3, ako komunikácie dvojpruhové, obojsmerné (pípadne jednopruhé, obojsmerné s výhybňami).
- potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie,
- riešiť pripojenia rozvojových území umiestnených mimo jadrovej časti obce popri obslužných komunikáciách súbežnými jednostrannými chodníkmi, hlavne m. č. Diel (zároveň spojenie s Rajeckými Teplicami), m.č. Povrážky a m.č. Borie.

### **B.17.8 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA VODNÉHO HOSPODÁRSTVA**

Na území obce sú už v súčasnosti vytvorené optimálne podmienky pre fungovanie vodného hospodárstva. Pre nastavený rozvoj v ÚPN-O vyhovuje vybudovaná nadradená infraštruktúra a umožňuje jej rozšírenie.

#### **Zásobovanie pitnou vodou**

Zásobovanie pitnou vodou obce Stránske zabezpečujú vodárenské zdroje mimo katastrálneho územia obce. Verejný vodovod v obci je napojený na skupinový vodovod SKV Žilina s akumuláciou vody vo VDJ 1000m<sup>3</sup>. Severným okrajom riešeného územia prechádza hlavný prívod vody Fačkov – Žilina profilu DN 400. Obec Stránske je odkanalizovaná gravitačnou splaškovou kanalizáciou v správe Sevak a.s. Žilina. Odpadové vody sú hlavným kanalizačným zberačom odvádzané na čistenie do ČOV v Hornom Hričove.

ÚPN obce Stránske z hľadiska zásobovania pitnou vodou navrhuje:

- zásobovanie pitnou vodou realizovať prostredníctvom SKV Žilina v správe Sevak, a.s. Žilina v jednom tlakovom pásme,
- pre akumuláciu pitnej vody využívať existujúci VDJ 1 x 1000 m<sup>3</sup>,
- rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť profilov DN 100 a DN 150 vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,
- v časti Brezie využiť pre zásobovanie pitnou vodou jestvujúci skupinový vodovod SKV Žilina vetvu profilu DN150 z obce Kunerad, resp. rozšírením existujúcej vodovodnej siete v obci Stránske,
- novo navrhované vodovodné vedenia situovať do verejných pozemkov s možnosťou ich zokruhovania, dodržať STN 736 005,
- lokality ICHV zásobovať z lokálnych zdrojov,

- rešpektovať trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma.

#### **Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd**

Obec Stránske je odkanalizovaná v rámci jednej kanalizačnej aglomerácie, spolu s mestom Rajecké Teplice a obcami Kamenná Poruba a Korská, gravitačnou kanalizáciou profil DN300. Splaškové vody sú odvádzané hlavným kanalizačným zberačom do ČOV v Hornom Hričove s kapacitou 1 617 l/s. Ostatné splaškové vody, produkované v lokalitách bez kanalizácie, vrátane chatovej lokality Brezie, sú zachytávané v septikoch alebo žumpách, prípadne sú vypúšťané priamo do miestnych tokov. Odvádzanie vôd z povrchového odtoku je z väčšej časti riešené vsakovaním, resp. odvádzaním do miestnych tokov. Pre rozšírenie kanalizácie má obec spracovaný projekt „Stránske – rozšírenie splaškovej kanalizácie“ (2011), v rámci ktorého je prädpoklad napojenia cca 87% producentov odpadových vôd.

ÚPN obce Stránske z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd navrhuje:

- rešpektovať súčasný systém odvádzania odpadových vôd skupinovú gravitačnou kanalizáciou so zaústením do ČOV v Hornom Hričove,
- rešpektovať trasy existujúcich a navrhovaných vedení ako aj polohu vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranného pásma,
- rešpektovať projekt „Stránske – rozšírenie splaškovej kanalizácie“ (2011),
- rozšíriť existujúcu kanalizačnú sieť profilu DN 300 vo väzbe na plánovaný územný rozvoj,
- v lokalitách ICHR splaškové vody zachytávať v nepriepustných žumpách,
- odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť vsakovaním, resp. odvádzaním rigolmi do drobných tokov,
- pri odvádzaní a čistení odpadových vôd zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z..

#### **Vodné toky, nádrže, úprava odtokových pomerov**

Hlavným recipientom riešeného územia je tok Rajčianka, s číslom hydrologického poradia 4 - 21 – 06 - 115, ktorá predstavuje ľavostranný prítok Váhu. Priamo katastrálnym územím obce Stránske preteká vodohospodársky významný tok Rajčianka a jej prítoky - Stránsky potok, Priečnikový potok a Medzihorský potok.

Odvádzanie vôd z povrchového odtoku je z väčšej časti riešené vsakovaním, resp. sú povrchové vody odvádzané rigolmi do miestnych tokov. Korytá tokov sú v rámci intravilánu udržiavané, s menšími brehovými úpravami. Na toku neboli vykonávané špeciálne väčšie opatrenia na ochranu intravilánu obce pred povodňami.

Pre katastrálne územie obce Stránske nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá by orientačne zobrazovala rozsah povodne stanovený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Obec má spracovaný Povodňový plán. Z dôvodu zaplavovania územia ÚPN-O Stránske navrhuje protipovodňové opatrenia. Úpravy toku sú navrhované v piatich úsekoch celkovej dĺžky 405 m v centrálnej a severnej časti obce.

V rámci rozvoja obce je potrebné, v zmysle Zákona č. 364/2004 Z.z. (Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102, zachovať ochranné pásmo obojstranne pozdĺž vodohospodársky významného toku Rajčianka v šírke 10 m od brehovej čiary a min 5 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov.

ÚPN obce Stránske v oblasti vodných tokov, nádrží a odtokových pomeroch navrhuje:

- rešpektovať vodohospodársky významný tok Rajčianka,
- ochranu územia pred povodňami je potrebné riešiť návrhom vodozadržných opatrení v celom povodí týchto tokov - aj v susedných katastrálnych územiach,
- rešpektovať terénne depresie tokov a občasných drobných tokov, ktoré sú recipientmi vôd z povrchového odtoku,
- rešpektovať prirodzené meandrovanie vodných tokov, zabezpečiť spomalenie odtoku povrchových vôd z územia,
- nenavrhovať novú zástavbu v inundačnom území miestnych tokov, prípadne zabezpečiť adekvátnu protipovodňovú ochranu navrhovanej zástavby, ktorá negatívne neovplyvní odtokové pomery nižšie položených úsekov vodných tokov,
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby,
- v prípade výstavby pri vodných tokoch vypracovať hladinový režim tokov a zástavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu  $Q_{100}$  - ročnej vody,

- rešpektovať projekt „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“,
- zachovať ochranné pásmo obojstranne pozdĺž vodohospodársky významného toku Rajčianka v šírke 10 m od brehovej čiary a min. 5 m od ostatných vodných tokov,
- akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s vodnými tokmi riešiť so správcom toku,
- rozvojové aktivity riešiť v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a Plánom manažmentu povodia.

### **B.17.9 POTENCIÁL A KONCEPCIA ROZVOJA ENERGETIKY**

Na území obce sú už v súčasnosti vytvorené podmienky pre optimálne fungovanie energetickej infraštruktúry. Pre nastavený rozvoj v ÚPN-O vyhovuje vybudovaná nadradená infraštruktúra a umožňuje jej rozšírenie.

#### **Technická vybavenosť s elektrickou energiou.**

Riešeným územím obce Stránske prechádza trasa ZVN 400 kV vedenia č.495 na smere Nové Mesto nad Váhom – Varín. Zásobovanie obce je riešené po 22 kV vedení číslo 253, vyvedené z uzlov 110/22 kV Rajec – Lietavská Lúčka. V obci 22 kV rozvod je realizovaný vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch. VN odbočné vedenie je trasované zo smeru od obce Konská, z ktorého sú prepojené súčasne trafostanice vo vonkajšom resp. vnútornom prevedení. Trafostanice T1, T2, T3, T4, T5 sú situované v katastri obce Stránske, T6 je umiestnená v území obce Kunerad, z ktorej sú zásobované ICHR, Penzión „Kunerad“, Hotel „Paradise“ a Záhradkárka osada.

V návrhovom období do roku 2030 je potrebné rešpektovať existujúce elektrické VVN zariadenia s ich ochranným pásmom – 25 m od krajných vodičov na každú stranu. S ohľadom na zvýšenie zaťaženia územia obce do roku 2030 sa navrhuje rekonštrukcia existujúcich trafostaníc s osadením väčších transformačných jednotiek T3 (250 kVA), T4 (250 kVA) - všetky Stránske jadrová časť, Západ, T5 (250 kVA), Borie - sever. Navrhuje sa i nová kompaktná trafostanica T8 (250 kVA) pre Stránske jadrová časť Východ. NN sieť pre navrhovanú výstavbu rodinných domov a objektov vybavenosti realizovať NN káblami zemou. Pripájanie objektov riešiť cez káblové prípojkové skrine. Verejné osvetlenie v plochách s elektrickou NN káblou sieťou budovať po oceľových stĺpikoch s káblovým spojením.

#### **Technická vybavenosť v oblasti zásobovanie plynom**

V záujmovom území obce sa v súčasnosti nachádzajú plynárenské zariadenia:

- VTL plynovod Domaniža – Kunerad – Rosina o parametroch DN 500 PN63 (do 6,3 MPa),
- VTL prípojka DN 150 PN63 k regulačnej stanici plynu RS Rajecké Teplice 6,3/0,1 situovanej na ul. Kuneradská.

Zásobovanie obce Stránske zemným plynom je riešené po STL sieť do 0,1 MPa z RS 3000 m<sup>3</sup>/h Rajecké Teplice, umiestnenou v katastrálnom území obce Konská. Rekreačná zóna Brezie je pripojená na RS Konská 3000 m<sup>3</sup>/h STL plynovodom do 0,3 MPa od smeru Kamenná Poruba. Distribučná sieť v obci a rekreačnej zóne Brezie je budovaná z materiálu oceľ – PE. V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn z celkovo obývaných bytov cca 90 % domácností a objekty vybavenosti OÚ, Potraviny, Kostol, ZŠ+MŠ, Pohostinstvo a Penzión Kunerad. Zemný plyn je využívaný komplexne na riešenie potrieb tepla – kúrenie, príprava TUV a varenie.

Návrh plynifikácie rešpektuje vybudovanú plynárenskú sústavu STL 100 kPa pre Stránske jadrovú časť obce Stránske s regulačnou stanicou plynu RS Rajecké Teplice a STL sieť do 300 kPa vyvedenou z RS Konská, ktorou je zásobované zemným plynom južná časť obce - lokalita Borie. STL sústavy nie sú navzájom prepojené. Využitie zemného plynu sa navrhuje komplexne, t. j. na vykurovanie, prípravu teplej úžitkovej vody a na varenie. Súčasný rodinné domy budú plynifikované na cca 90%, nová výstavba bytov na cca 100% a navrhovaná vybavenosť sa navrhuje na cca 100% plynifikáciu. Nové rozvody zemného plynu sa navrhujú rozširovať do lokalít s plánovanou výstavbou bytov a občianskej vybavenosti. Rekreačný areál Brezie“ s objektami ICHR sa neuvažuje na plynifikáciu.

#### **Technická vybavenosť v zásobovaní teplom**

Zásobovanie teplom sa v súčasnosti realizuje decentralizovaným spôsobom t.j. z objektových kotolní vybavenosti a domových kotolní UK (IBV). Existujúce zdroje tepla v základnej škole 1 - 4 + materská škola (100 kW), v penzióne Kunerad (150 kW) s plynovými kotolňami sú použiteľné len pre potrebu vlastných objektov. Ostatné objekty vybavenosti potrebu tepla riešia kotolňami do výkonu cca 40 kW. Hotel Paradise (170 kW) je vykurovaný elektrickou energiou.

Zásobovanie obce Stránske teplom sa navrhuje ponechať decentralizovaným systémom z objektových plynových zdrojov tepla, ktoré riešia potrebu občianskej vybavenosti a domových kotolní

UK pre IBV zástavbu. Hlavným vykurovacím médiom pre riešenie potrieb tepla bude zemný plyn a dostupné ekologické paliva (drewný odpad – resp. pelety, elektrina), ako doplnkové najmä v lokalite rekreačného areálu s výstavbou ICHR Brezie. V navrhovanej etape zamerať sa na využívanie slnečnej energie konvertormi pre prípravu teplej vody, taktiež podporovať sa všetky iniciatívy z netradičných druhov energií na získavanie tepelnej energie, čo bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia najmä v zimnom období. V budúcnosti sa ponecháva využívať dostupné miestne palivo (drevo, drewný odpad z ťažby stromov), najmä v okrajových častiach územia, kde absentujú rozvody plynu. Rozvoj zásobovania teplom elektrinou sa nenavrhuje v zástavbe, kde sú dostupne rozvody plynárenskej siete. S rozšírením využitia elektrickej energie pre potreby tepla sa navrhuje len v rekreačných priestoroch (ICHR).

### **Technická vybavenosť v oblasti elektronických komunikačných sietí**

Územie obce Stránske patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA) začlenené v primárnej oblasti (SO) Žilina, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka. Telefónni účastníci sú napojení na digitálnu ústredňu Rajecké Teplice telekomunikačným káblom z dvoch smerov – od obce Poluvsie a od obce Kónská. Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v roku 2030 sa uvažuje s výsledným počtom cca 132 HTS pre novú výstavbu bytov a vybavenosti. Súčasný miestny telefónny rozvod riešený závesným káblovým vedením postupne nahradzovať káblovou telekomunikačnou sieťou.

Riešeným územím prechádza trasa optického kábla DOK Žilina – Rajec, vedená severozápadným prietahom mimo zástavby obce nad miestnou komunikáciou. Trasu DOK je potrebné rešpektovať.

Príjem televíznych programov je zabezpečený televíznym vykryvačom TVV Krížava. Obec nemá riešenú káblOVú TV. Služby mobilnej telefónnej siete v riešenom území sú zabezpečované operátormi ORANGE, T-Mobile a K4 vysielacím zariadením nad obcou Stránske. Signál O2 nie je prístupný v celej obci. Sieť miestneho rozhlasu je riešená po oceľových stĺpkoch vzdušným rozvodom, signál MR je zabezpečený z rozhlasovej ústredne situovanej v objekte OÚ Stránske. Príjem internetu je zabezpečený telekomunikačnou sieťou T-COM a ostatnými poskytovateľmi mobilnej telefónnej siete. V jadrovej časti obce sa navrhuje budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť VEKS zemnými káblOVými rozvodmi. Celá sieť bude riešená optickými káblami.

## **B.17.10 ZÁVER**

Navrhované riešenie zohľadňuje význam a polohu obce Stránske, ako aj predpokladaný progresívny demografický vývoj. Návrh nových funkčných plôch v riešenom území čiastočne rešpektuje najlepšie poľnohospodárske pôdy, plne rešpektuje lesy a legislatívne chránené časti krajiny, prvky územného systému ekologickej stability, genofondové lokality, brehové porasty a hodnotnú vzrastlú zeleň.

Ďalšia plynofikácia prinesie zlepšenie kvality ovzdušia, realizácia rozšírenia navrhovanej splaškovej kanalizácie zlepši kvalitu povrchových vôd. Odstránenie týchto závad v území bude mať pozitívny vplyv na kvalitu životného prostredia a tiež vzhľad obce, respektíve krajiny.

Nové rozvojové plochy riešia plochy pre obytnú výstavbu, občiansku vybavenosť, hlavne vo forme športu. Navrhované plochy skompaktia celkovú urbanizáciu priestoru obce v jej pôvodnej štruktúre. Nové plochy sú navrhované v dosahu existujúcej technickej infraštruktúry a dopravnej obsluhy územia, s cieľom minimalizovať podmieňujúce investície pre výstavbu. Návrh doplnenia a kvalitatívneho zhodnotenia zariadení občianskeho vybavenia sleduje zlepšenie podmienok, hlavne pre športovo-rekreačné využitie občanov a v oblasti obchodu a služieb. Realizáciu investičných zámerov v týchto oblastiach vybavenosti vzrastie počet pracovných miest, čo tiež priaznivo ovplyvní súčasnú vysokú mieru v dochádzaní za prácou mimo obce.

Osobitné postavenie v rozvoji obce zaujme riešená rekreačná vybavenosť, čím sa podporí rozvoj voľného cestovného ruchu na území obce ale aj rekreácie vo viazanom CR.

Navrhované podmienky pre zachovanie poľnohospodárskej výroby zhodnocujú potenciál sídla, historické tradície a vytvárajú podmienky pre jeho ďalší mierny hospodársky rast.

Celkovo možno navrhované riešenie hodnotiť ako vhodné a primerané, ktoré vytvára optimálne podmienky pre trvalo udržateľný rozvoj obce Stránske.

## NÁVRH REGULATÍVOV ÚZEMNÉHO ROZVOJA, NÁVRH ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ

### Článok 1

#### Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

1. Katastrálne územie obce Stránske je členené na nasledovné priestorovo a funkčne homogénne jednotky:
  - a) Zastavané obytné územia a príslušné rozvojové plochy
    - a1) m. č. (miestna časť) Stránske - Jadrová časť, hlavné zastavané územia obce, rozvojové územie s IBV, základnou občianskou vybavenosťou a poľnohospodárskym dvorom Agrožiar v údolí Stránskeho potoka po oboch stranách jeho dolnej časti toku,
    - a2) m. č. Stránske – Borie, rozvojové územie s IBV v údolí Stránskeho potoka v jeho strednej časti toku pri ústí Stránskej doliny,
    - a3) m. č. Stránske – Diel, rozvojové územie s IBV na severnom okraji k. ú. naväzujúce a na obdobnú výstavbu mesta Rajecké Teplice,
  - b) Rekreačné územia a príslušné rozvojové plochy
    - b1) m. č. Stránske – Brezie, časť obce na území LPF s prevládajúcou rekreačnou výstavbou vo viazanom CR a doplnená rekreačnou výstavbou vo voľnom CR a športovou vybavenosťou v ústí Stránskej doliny,
    - b2) m. č. Stránske - Sedliská, malé územie bez extenzívneho rozvoja na severnom okraji k.ú. s prevládajúcou rekreačnou výstavbou vo viazanom CR, nadväzujúce na obdobnú výstavbu mesta Rajecké Teplice,
    - b3) m. č. Stránske - Rybníky, malé rozvojové územie na západnom okraji k. ú. s rekreačnou výstavbou vo voľnom CR,
    - b4) m. č. Stránske - Medzihorie, malé územie na severovýchodnom okraji k.ú. s rekreačnou výstavbou vo viazanom CR, v ústí Medzihorskej doliny nadväzujúce na obdobnú výstavbu obce Polusvie nad Rajčankou.
  - c) Poľnohospodárska krajina
    - c1) plochy v západnej časti k. ú. obce s prevládajúcim využívaním na veľkoblukovú rastlinnú poľnohospodársku výrobu reprezentované prevažne TTP, doplnené ornou pôdou po celom obvode Jadrovej časti obce,
  - d) Lesná krajina
    - d1) plochy LPF vo východnej časti k. ú. obce s prevládajúcimi lesnými porastmi a horskými lúkami spadajúcimi do Lúčanskej Malej Fatry reprezentované prevažne hospodárskymi lesmi s enklávami ochranných lesov.
2. Využívanie územia v priestorovo a funkčne homogénnych jednotkách:
  - a) ozn. B1 - Plochy s prevládajúcou obytnou výstavbou rodinných domov
    - a1) základné funkcie: obytná,
    - a2) doplnkové funkcie: občianska vybavenosť, rekreácia a šport
    - a3) spôsob zástavby: novostavby, rekonštrukcie, prístavby a nadstavby so zohľadnením okolitej výstavby (stavebné čiary, výškové zónovanie, insolácia, spôsob zastrešenia, odstup stavieb), max. výška zástavby rodinných domov - 2NP, OV (aj služby) - 3NP, (vrátane využiteľného podkrovia),
    - a4) kompozičné zásady: bez nových dominánt, uličný priestor s verejnou zeleňou (stromoradia) hlavne v novej výstavbe,
    - a5) krajinné - ekologické zásady: hodnotná vzrastlá zeleň, autochtónne druhy a rastlín.
  - b) ozn. C1 – Plocha cintorína
    - b1) základné funkcie: pochovávanie,
    - b2) doplnkové funkcie: areálová zeleň a činnosti priamo súvisiace so základnou funkciou,
    - b3) spôsob zástavby: hrobové miesta, urnový háj a urnové steny, oplotenie, dom smútku, drobná architektúra, komunikácie v úrovni terénu,
    - b4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, uplatnenie vzrastlej zelene z dlhovekých drevín z diaľkových pohľadov,
    - b5) krajinné - ekologické zásady: zachovanie chránených stromov a ostatnej hodnotnej vzrastlej zelene, areálová zeleň z autochtónnych druhov, parkový charakter areálu.
  - c) ozn. L1 Plochy LPF - Lesná krajina s hospodárskymi a ochrannými lesmi
    - c1) základná funkcia: lesné hospodárstvo,
    - c2) doplnkové funkcie: rekreačná,
    - c3) spôsob zástavby: účelové komunikácie, značené turistické chodníky a trasy, povolené hospodárske a účelové stavby správy LPF, turistické útulne, na rekreačných plochách povolená existujúca výstavba,
    - c4) kompozičné zásady: bez dominánt,
    - c5) krajinné ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA (maloplošné, biocentrá biokoridory), hospodáriť v zmysle LHP.
  - d) ozn. O1 – Plochy občianskeho vybavenia
    - d1) základné funkcie: občianska vybavenosť,
    - d2) doplnkové funkcie: bývanie v polyfunkčných objektoch, zeleň, rekreačné ihriská, hromadný parking, nevýrobné služby, nezávadná remeselná výroba,
    - d3) spôsob zástavby: novostavby, rekonštrukcie, prístavby a nadstavby so zohľadnením existujúcej výstavby (stavebné čiary, nastavené výškové zónovanie, spôsob zastrešenia), max. výška zástavby 3NP (vrátane využiteľného podkrovia), komunikácie v úrovni terénu,
    - d4) kompozičné zásady: bez nových dominánt, akceptovať dominantu veže kostola,

- d5) krajinno - ekologické zásady: parková verejná zeleň, autochtónne druhy drevín a rastlín.
- e) ozn. P1 – Územie poľnohospodárskej krajiny
- e1) základná funkcia: poľnohospodárka výroba,
- e2) doplňkové funkcie: ekologická (identifikovaná RÚSES), rekreačná,
- e3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo stavieb technickej a dopravnej infraštruktúry, turistických trás a účelových komunikácií,
- e4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, bez reklamných pútačov na PP,
- e5) krajinno - ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA,
- f) ozn. R1 – Plochy rekreácie a turizmu, zmiešané územie viazaného a voľného CR
- f1) základné funkcie: rekreácia – rekreačné ubytovanie,
- f2) doplňkové funkcie: verejná a vyhradená zeleň, rekreačný šport, prislúchajúca občianska vybavenosť a nevýrobné služby,
- f3) spôsob zástavby: súčasný stav, rekonštrukcie existujúcej výstavby, komunikácie v úrovni terénu, novostavby len na navrhovaných plochách a v areáloch hotela Paradise a detského tábora Beskyd do 3NP vrátane využiteľného podkrovia,
- f4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, zeleň z dlhovekých drevín,
- f5) krajinno ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA, autochtónne druhy rastlín a drevín, parková zeleň.
- g) ozn. R2 – Plochy rekreácie vo viazanom CR
- g1) základné funkcie: rekreácia - rekreačné ubytovanie ICHR
- g2) doplňkové funkcie: vyhradená a verejná zeleň, rekreačný šport,
- g3) spôsob zástavby: súčasný stav, rekonštrukcie existujúcej výstavby, komunikácie v úrovni terénu, novostavby len na navrhovaných plochách do 2NP vrátane využiteľného podkrovia,
- g4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt,
- g5) krajinno ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA, autochtónne druhy rastlín a drevín,
- h) ozn. R3 – Rekreačné územia (plochy rekreácie bez umiestnenia novej nadzemnej výstavby)
- h1) základné funkcie: poľnohospodárska výroba na TTP a nezalesnenom LPF,
- h2) doplňkové funkcie: rekreačná - univerzálne rekreačné plochy prírodného charakteru,
- h3) spôsob zástavby: účelové komunikácie, turistické chodníky, bez umiestnenia iných stavieb,
- h4) krajinno ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA,
- i) ozn. Š1 – Športové plochy a zariadenia telovýchovy
- i1) základné funkcie: súťažný a rekreačný šport,
- i2) doplňkové funkcie: nevýrobné služby, bývanie v správe zariadenia,
- i3) spôsob zástavby: novostavby, rekonštrukcie existujúcej výstavby vonkajšie športové plochy, objekty a halové stavby max. 3NP resp. 12m, verejná zeleň, komunikácie.
- i4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, areálová zeleň,
- i5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- j) ozn. T1 – Plochy a zariadenia technickej vybavenosti
- j1) základné funkcie: zariadenia technickej vybavenosti.
- j2) doplňkové funkcie: izolačná zeleň,
- j3) spôsob zástavby: novostavby, prestavby a modernizácie, oplotenie areálu, komunikácie,
- j4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt mimo telekomunikačných veží,
- j5) krajinno ekologické zásady: zachovanie hodnotnej vzrastlej zelene, pravidelná údržba.
- k) ozn. V1 – Plochy a zariadenia poľnohospodárskej výroby
- k1) základné funkcie: poľnohospodárska výroba - hospodársky dvor,
- k2) doplňkové funkcie: výrobné služby, agroturistické zariadenia, predaj poľnohospodárskych výrobkov,
- k3) spôsob zástavby: modernizácie existujúcich stavieb, novostavby, max. výška zástavby - 2NP, halové stavby 9m (technologické a technické stavby môžu byť vyššie),
- k4) kompozičné zásady: bez architektonických dominánt, zeleň min. 15% areálu,
- k5) krajinno ekologické zásady: izolačná zeleň po obvode areálu, areálová zeleň.
- l) ozn. Z1 – Plochy verejnej parkovej zelene
- l1) základné funkcie: plochy parkovej zelene,
- l2) doplňkové funkcie: oddychové a relaxačné plochy a ihriská, výtvarné diela,
- l3) spôsob zástavby: hodnotná verejná zeleň, pešie komunikácie, vodné plochy,
- l4) kompozičné zásady: len dominantné pôsobenie parkovo upravenej zelene,
- l5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- m) ozn. Z2 – Plochy ostatnej verejnej zelene, izolačná zeleň
- m1) základné funkcie: plochy prírodnej zelene mimo plôch na PP a LPF, nábrežná zeleň tokov,
- m2) doplňkové funkcie: rekreačná, komunikácie,
- m3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo nevyhnutných komunikácií a príp. prírodných ihrísk,
- m4) kompozičné zásady: len dominantné pôsobenie zelene,
- m5) krajinno ekologické zásady: rešpektovať chránené územia RÚSES a NATURA, autochtónne druhy rastlín a drevín, pravidelná údržba.
- n) ozn. Z3 – Plochy vyhradenej zelene
- n1) základné funkcie: úžitková a okrasná zeleň (záhrady, záhradníctva, záhradkárske osady)
- n2) doplňkové funkcie: rekreácia (oddychové a relaxačné plochy),
- n3) spôsob zástavby: bez výstavby mimo prípustného oplotenia, komunikácií a nevyhnutných stavieb hospodárskeho zázemia,

- n4) kompozičné zásady: len dominantné pôsobenie zelene,  
n5) krajinno ekologické zásady: autochtónne druhy rastlín a drevín (aj úžitkovej zelene).

## **Článok 2** **Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky** **na využitie jednotlivých plôch pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky**

1. Na obytných plochách , ozn. B1 (územia s prevládajúcou obytnou výstavbou rodinných domov)
  - a) Prípustné funkcie: bývanie v rodinných domoch, rekreačné rodinné domy, základná občianska vybavenosť vrátane výrobných a nevýrobných služieb ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu bývania, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám obytného územia, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, záhrady pri rodinných domoch.
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: na rozvojových plochách s výskytom potenciálnych zosuvov vykonať geologické posúdenie vhodnosti umiestnenia výstavby. Drobnochov umožniť za podmienky dodržania hygienických predpisov. V lokalite Diel je výstavba podmienená vybudovaním obslužnej komunikácie (C3), napojenej na dopravný systém obce Stránske. V lokalite Borie je výstavba podmienená vybudovaním (dobudovaním) obslužnej komunikácie (C3), na hranici k.ú. Stránske a Kunerad, napojenej na cestu III/2106 a jej prevzatím do majetku obce.
2. Na plochách cintorínov, ozn. C1
  - a) Prípustné funkcie: plochy pre pochovávanie a ostatné prislúchajúce vybavenie ktoré spolu s obslužnými komunikáciami a verejnou zeleňou zodpovedá pietnemu charakteru územia.
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: akceptovať ustanovenia zákona č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.
3. Na plochách lesnej krajiny, ozn. L1
  - a) Prípustné funkcie: lesy s pravidlami hospodárenia a užívania stanovenými v LHP, rekreácia po značených turistických chodníkoch a lyžiarsko-bežeckých trasách a cyklotrasách.
  - b) Nepripustné funkcie: činnosti uvedené v § 31 zákona č. 326/2005 o lesoch.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: akceptovať legislatívu ochrany prírody, zosúladiť hospodárenie s rekreačným využívaním.
4. Na plochách občianskeho vybavenia, ozn. O1
  - a) Prípustné funkcie: základná občianska vybavenosť vrátane výrobných a nevýrobných služieb, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na kvalitu bývania a prevádzku občianskeho vybavenia, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám občianskej vybavenosti, verejná zeleň vrátane ihrísk pre deti a neorganizovaný šport, vyhradená zeleň, hromadné parkovacie plochy.
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: zachovať hodnotnú vzrastlú zeleň.
5. Na plochách poľnohospodárskej krajiny, ozn. P1
  - a) Prípustné funkcie: poľnohospodárska rastlinná výroba veľkobloková a doplnkovo malobloková, líniové inžinierske siete a účelové komunikácie, územia so zvýšenou ochranou prírody a krajiny vymedzené v RÚSES, ostatné plochy nelesnej drevinovej vegetácie a vodné toky a plochy,
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie mimo povoleného rekreačného využívania,
  - c) Doplňujúce ustanovenia: akceptovať umiestnenie vychádzkových a cyklistických tratí aj v polohe účelových komunikácií, akceptovať umiestnené rády technickej infraštruktúry a cestných komunikácií.
6. Na plochách rekreácie a turizmu, ozn. R1, (zmiešané územie voľného a viazaného CR)
  - a) Prípustné funkcie: zariadenia a vybavenosť vo voľnom CR a privátne zariadenia vo viazanom CR (vrátane ICHR) poskytujúce nevýrobné služby, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na kvalitu rekreácie, ihriská pre deti a neorganizovaný šport, verejná a vyhradená zeleň, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám rekreačného územia.
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie a všetky ostatné činnosti ktoré negatívnymi vplyvmi ohrozujú prírodné a rekreačné prostredie.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: rekreačné objekty situovať tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny, uplatnenie prevládajúcich prírodných materiálov (drevo, kameň), zakázané oplotenie pozemkov pripúšťa sa ich vymedzenie ohradníkmi ktoré umožňujú pohyb lesnej zveri. V lokalite Brezie je výstavba podmienená vybudovaním obslužnej komunikácie funkčnej triedy C3, resp. dobudovaním existujúcej miestnej komunikácie na hranici k. ú. Stránske a Kunerad, napojenej na cestu III/2106 a jej prevzatím do majetku obce.
7. Na plochách vo viazanom cestovnom ruchu, ozn. R2,
  - a) Prípustné funkcie: ICHR a firemné chaty v rozsahu do 10 lôžok, verejná a vyhradená zeleň, ihriská pre deti a neorganizovaný šport, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám rekreačného územia,
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie a všetky ostatné činnosti ktoré negatívnymi vplyvmi ohrozujú prírodné a rekreačné prostredie.
  - c) Doplňujúce ustanovenia: rekreačné objekty zakomponovať do lesnej krajiny tak, aby nerušili prírodnú scenériu a charakter okolitej krajiny, zakázané je oplotenie pozemkov pričom sa pripúšťa ich vymedzenie ohradníkmi ktoré umožňujú pohyb lesnej zveri,
8. Na plochách rekreácie bez umiestnenia nadzemnej výstavby, ozn. R3,
  - a) Prípustné funkcie: poľnohospodárske využívanie TTP, univerzálna prírodná plocha pre viacúčelové rekreačné využívanie a agroturistickú činnosť bez umiestnenia výstavby,
  - b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie .

- c) Doplňujúce ustanovenia: zosúladiť využívanie územia so základnou funkciou územia ktorou je poľnohospodárske využívanie TTP, pri využívaní územia na rekreačné činnosti primerane zabezpečiť nevyhnutné sociálne a hygienické zázemia akcií a súvisiacu údržbu poriadku.
9. Na športových plochách a zariadeniach telovýchovy, ozn. Š1,
- a) Prípustné funkcie: vybavenosť súťažného a rekreačného športu a súvisiace zariadenia vrátane prislúchajúcich nevýrobných služieb, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na kvalitu okolitého obytného územia, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnenej vybavenosti, verejná zeleň.
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie, nepripustiť obťažovanie okolitého územia nadmerným svetelným smogom.
- c) Doplňujúce ustanovenia: v existujúcom území zachovať prípadne rozšíriť plochy zelene.
10. Na plochách a zariadeniach technickej vybavenosti, ozn. T1,
- a) Prípustné funkcie: plochy zariadení technickej infraštruktúry,
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie.
- c) Doplňujúce ustanovenia: neumiestňovať objekty na opticky exponovaných miestach.
11. Na plochách areálu a zariadeniach poľnohospodárskej výroby, ozn. V1,
- a) Prípustné funkcie: zariadenia poľnohospodárskej rastlinnej a živočíšnej výroby súvisiace prevádzky, agroturistická vybavenosť, služobné ubytovanie, dopravné a technické vybavenie slúžiace potrebám umiestnených prevádzok, izolačná zeleň, drobná remeselná výroba.
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.
- c) Doplňujúce ustanovenia: veterinárne ochranné pásmo (v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR“) ktoré vyplýva z počtu a druhu chovaných hospodárskych zvierat, nesmie zasahovať do obytného územia.
12. Na plochách verejnej parkovej zelene, ozn. Z1,
- a) Prípustné funkcie: parkovo usporiadaná a upravená zeleň, vodné plochy a toky a prislúchajúce pešie komunikácie, malá architektúra, výtvarné diela, detské ihriská a technické vybavenie,
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: spevnené plochy budovať v obmedzenej miere. Pre plochy zelene zabezpečiť vypracovanie odbornej dokumentácie a pravidelnú údržbu.
13. Na plochách ostatnej verejnej zelene a izolačnej zelene ozn. Z2,
- a) Prípustné funkcie: izolačná a ostatná zeleň, vodné plochy a toky a z širších súvislostí umiestnené komunikácie a technické vybavenie,
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: na prislúchajúcich plochách zelene zabezpečiť pravidelnú údržbu.
14. Na plochách vyhradenej zelene, ozn. Z3,
- a) Prípustné funkcie: plochy súkromnej drobnej hospodárskej a okrasnej zelene s prislúchajúcim prevádzkovým a rekreačným zázemím, obslužným a technickým vybavením.
- b) Nepripustné funkcie: ostatné funkcie,
- c) Doplňujúce ustanovenia: pripúšťa sa oplotenie funkčnej plochy.

### Článok 3

#### Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia

1. Prednostne situovať občiansku vybavenosť do rozvíjajúceho centra obce.
2. Umožniť zhodnotenie existujúcich areálov modernizáciou, prístavbami a nadstavbami, pokiaľ to disponibilné podmienky umožňujú s cieľom rozšíriť poskytovanie služieb a vybavenosti.
3. Umožniť vybudovanie hlavného obecného športového areálu v m. č. Jadrová časť obce, ihriskami pre kolektívne športy objektmi halových športov a súvisiacou vybavenosťou a službami.
4. Riešiť využívanie pôvodného športového areálu v m. č. Brezie, ako spoločný areál pre súťažný a nesúťažný šport, prednostne pre kolektívne športy a súvisiacu vybavenosť a služby.
5. Umožniť dobudovanie horského hotela Paradise v rámci existujúceho areálu o absentujúce ubytovacie kapacity a prislúchajúcu rekreačnú vybavenosť.
6. V súvislosti s diverzifikáciou obchodu, nevýrobných služieb, služieb v CR v stravovaní a ubytovaní, umožniť synergetické umiestňovanie takýchto zariadení v rámci existujúcich plôch a na navrhovaných obytných plochách prednostne vo formujúcom sa centre obce.
7. Pri urbanistickom riešení rozvojových lokalít s rozsiahlym bývaním riešiť ihriská pre nesúťažný šport a deti.

### Článok 4

#### Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia územia

1. V návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry ciest III. triedy - definovanú pasportom SSC „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastavaného územia obce.
2. Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty vybavenosti budú riešiť v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5. Na plochách statickej dopravy riešiť parkovanie pre bicykle v počte min. 20% kapacity parkoviska pre motorové vozidlá.
3. Navrhované obslužné komunikácie riešiť ako dvojpruhové, obojsmerné, vzájomne zokruhované, alebo ako slepé s obrátkom. V prípade stiesnených priestorových pomerov komunikácie riešiť ako jednopruhé, obojsmerné s výhybňami alebo jednopruhé, jednosmerné.



4. Rešpektovať súčasnú a navrhovanú polohu autobusových zastávok v k. ú. obce a realizovať zastavovacie pruhy autobusových zastávok pokiaľ to umožnia priestorové podmienky.
5. Súbežné chodníky realizovať okolo hlavných obslužných komunikácií, umiestňovať ich hlavne popri komunikáciách so zvýšeným pohybom vozidiel (cesty III. triedy). Šírkové usporiadanie peších trás je potrebné navrhnuť v zmysle STN 736110.
6. Akceptovať umiestnenie a vedenie vychádzkových trás, lyžiarskych turistických trás a cyklotrás predovšetkým v polohách poľných a lesných ciest.
7. Pokiaľ je v grafickej časti naznačený vnútorný skelet obslužných komunikácií v rámci navrhovaných rozvojových plôch, považovať ho za smerný.
8. Pri projektovej príprave nových komunikácií i ich rekonštrukcií je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
9. V prípade potreby umiestniť výstavbu na územiach ohrozených hlukom z automobilovej dopravy riešiť príslušné protihlukové opatrenia na náklady investora navrhovanej výstavby.

## Článok 5

### Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia územia

1. Napojenie rozvojových lokalít Borie a Brezie na inžinierske siete obce Kunerad je podmienené jej súhlasom. V prípade nesúhlasu riešiť napojenie na inžinierske siete v obci Stránske.
2. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti vodného hospodárstva:
  - a) rešpektovať zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a zmenu zákona SNR č. 372/1991 o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy (STN 73 6822 „Križovanie a súběhy komunikácií s vodnými tokmi a STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“).
  - b) v oblasti zásobovania pitnou a úžitkovou vodou:
    - b1) akceptovať koncepciu zásobovania pitnou vodou prostredníctvom SKV Žilina v správe Sevak a.s. Žilina,
    - b2) rešpektovať diaľkový prívod vody DN 400 Fačkov – Žilina,
    - b3) rešpektovať vodárenský zdroj v Kamennej Porube s kapacitou 55 l/s,
    - b4) rešpektovať a naďalej využívať existujúci vodojem s objemom 1 x 1000m<sup>3</sup>.
    - b5) rozšíriť rozvodnú vodovodnú sieť profilov DN 100 a DN 150 vo väzbe na územný rozvoj.
    - b6) v časti Brezie vyžiť pre zásobovanie pitnou vodou existujúci skupinový vodovod profilu DN 150 z obce Kunerad, resp. rozšíriť existujúce siete v obci Stránske,
    - b7) zásobovať lokality ICHR bez možnosti prístupu zásobovania z verejného vodovodu z lokálnych zdrojov,
    - b8) realizovať rekonštrukciu kapacitne nevyhovujúcej vodovodnej siete (po upresnení reálnej potreby vody) aj pre potreby požiarnej vody na zabezpečenie stavieb vodou na hasenie požiarov v zmysle vyhl. MV SR č. 699/2004 Z.z.,
  - c) v oblasti odvádzania odpadových, užitých a dažďových vôd:
    - c1) rešpektovať súčasný systém odvádzania odpadových vôd verejnou gravitačnou kanalizáciou v správe Sevak a.s. Žilina s čistením ČOV v Dolnom Hričove, ktorá je pre navrhovaný územný rozvoj postačujúca,
    - c2) rešpektovať projekt stavby „Stránske – rozšírenie splaškovej kanalizácie (2011),
    - c3) rozšíriť existujúcu splaškovú kanalizáciu vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,
    - c4) v rekreačných lokalitách ICHR mimo dosahu kanalizácie riešiť zneškodnenie splaškových vôd v samostatných ČOV resp. individuálne vo vlastných zariadeniach s následným odvozom na zneškodnenie v ČOV,
    - c5) odvádzanie vôd z povrchového odtoku riešiť delenou kanalizáciou, vsakovaním, resp. zaústením do vodných tokov, v prípade potreby prečistené na čistiaciach zariadeniach,
    - c6) rešpektovať trasy existujúcich potrubí verejnej kanalizácie a príslušných vodohospodárskych objektov, vrátane ich ochranných pásiem v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z.,
    - c7) pri odvádzaní a čistení odpadových vôd zohľadňovať požiadavky na čistenie odpadových vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. a NV SR č. 269/2010 Z.z..
  - d) v oblasti vodných tokov:
    - d1) ochranu územia pred povodňami je potrebné riešiť návrhom vodozádržných opatrení v celom povodí týchto tokov (aj v susedných katastrálnych územiach),
    - d2) dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zadržať v území akumuláciou do zberných nádrží a následne túto vodu využívať na závlahy, resp. kontrolované vypúšťať do recipientu po odznení prívalovej zrážky,
    - d3) vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánu obce, príp. protipovodňová ochrana nesmie ovplyvniť odtokové pomery nižšie položených úsekov vodného toku,
    - d4) realizovať pravidelnú údržbu vodných tokov, súčasťou ktorých bude aj revitalizácia korýt,
    - d5) rešpektovať projekt „Protipovodňová ochrana Stránskeho a Priečnikového potoka“,
    - d6) v prípade výstavby pri vodných tokoch vypracovať hladinový režim tokov a zástavbu situovať mimo zistené inundačné územie nad hladinu Q<sub>100</sub> - ročnej vody,
    - d7) zachovať ochranné pásmo obojstranne pozdĺž vodohospodársky významného toku Rajčianka v šírke 10 m od brehovej čiary a min. 5 m od ostatných vodných tokov,

- d8) akúkoľvek investorskú činnosť v dotyku s vodnými tokmi riešiť so správcom toku,
  - d9) rešpektovať vodohospodársky významný tok Rajčanka,
  - d10) rešpektovať terénne depresie tokov a občasných drobných tokov, ktoré sú recipientmi vôd z povrchového odtoku,
  - d11) rešpektovať prirodzené meandrovanie vodných tokov,
  - d12) v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby,
2. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenie územia v oblasti zásobovania elektrickou energiou
- a) Rešpektovať existujúce trasy 400 kV a 22 kV vedení, vrátane ochranných pásiem.
  - b) Akceptovať navrhované výmeny stožiarových trafostaníc za kioskové, resp. kompaktné, výmeny vzdušných VN rozvodov a VN prípojok za VN káble zemou.
  - c) Súčasnú vzdušnú sekundárnu sieť v jadrovom území postupne prebudovať na jednoduchú mrežovú sieť s káblami uloženými v zemi, pri verejnom osvetlení riešiť rekonštrukciu s úspornými osvetľovacími telesami.
  - d) Elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplatení.
  - e) V súlade s ustanoveniami § zákona č. 543/2002 Z.z. pri rekonštrukcii a výstavbe vzdušných VN vedení použiť také technické opatrenia, ktoré zabránia usmrcovaniu vtákov.
3. Zásady a regulatívy umiestnenie verejného technického vybavenia územia v oblasti zásobovania zemným plynom a teplom
- a) Zásobovanie Jadrovej časti územia riešiť z existujúcej a navrhovanej plynárenskej sieta do 0,1 MPa pripojenej na regulačnú stanicu plynu RS Rajecké Teplice.
  - b) Rozvojové lokality s navrhovanou výstavbou v kontakte s k. ú Rajecké Teplice riešiť pripojením na STL plynovod mesta Rajecké Teplice.
  - c) Riešené územie v m. č. Borie riešiť pripojením na existujúcu STL sieť do 300 kPa Kunerad pripojenú na regulačnú stanicu RS Kanská.
  - d) Zemný sa bude využívať v riešenom území komplexne t.j. na vykurovanie a varenie.
  - e) Z dôvodu nárastu odberov ZPN do roku 2030 prehodnotiť integrovanú STL plynárensku sústavu 0,1 a 0,3 MPa.
  - f) Potrebu tepla riešiť decentralizovaným systémom domovými zdrojmi tepla s palivovou základňou zemný plyn, v okrajových častiach použiť iné dostupné palivá (napr. na báze dreva).
  - g) Pri získavaní energií využívať aj slnečnú energiu a netradičné druhy (napr. tepelné čerpadlo).
4. Zásady a regulatívy umiestnenia verejného vybavenia územia v oblasti telekomunikácií
- a) Rešpektovať navrhované trasy m.t.s., výstavbu optickej siete, prestavbu závesnej káblovej siete za úložné káble zemou. Rozšíriť m.t.s. do navrhovaných rozvojových území.
  - b) Zabezpečiť zvýšenie kapacity RSU Rajecké Teplice o predpokladaný nárast o cca 130 vývodných párov pre riešené územie a rozšírenie portfólia služieb o dátové služby v území.
  - c) Budovať verejnú elektronickú komunikačnú sieť zemnými káblovými rozvodmi.
  - d) Riešiť náhradu súčasného rozvodu miestneho rozhlasu za šírenie signálu rádiovou sieťou.
  - e) Rešpektovať trasy káblov diaľkovej a miestnej siete vrátane ich ochranných pásiem. Pri križovaní a v súbehu s inými podzemnými vedeniami rešpektovať STN 73 6005.
5. Zásady a regulatívy v oblasti civilnej ochrany
- a) Pri spracovaní projektovej dokumentácie navrhovaných stavieb v zmysle zámerov ÚPN-O riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obca podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a §4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.
  - b) Pri spracovaní PD navrhovaných stavieb v zmysle zámerov ÚPN-O riešiť spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e), resp. §16 ods.12 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.
  - c) V obci vytvoríť podmienky pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojených s ich únikom v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.533/2006 Z.z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok, ktoré sa prepravujú po cestách III. triedy.
  - d) V obci vytvoríť podmienky pre zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitnej pomoci v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.314/1998 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom CO.
  - e) V obci riešiť a vytvoríť podmienky ktoré umožnia zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v súlade s ustanoveniami vyhlášky MV SR č.388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok infor. systému CO.
  - f) IBV umiestňovať mimo zosuvných území, respektíve podmieniť výstavbu v takýchto územiach podrobným geologickým prieskumom a riadením sa pri výstavbe v tomto území technickými podmienkami stanovenými z tohto geologického prieskumu.
  - g) Akúkoľvek výstavbu umiestňovať mimo vymedzených území ohrozovaných 50-ročnou, resp. 100-ročnou vodou. Pre katastrálne územie obce nie je spracovaná mapa povodňového ohrozenia, ktorá orientačne zobrazuje rozsah povodne znázornený záplavovou čiarou (priesečnica hladiny vody záplavy s terénom). Podľa zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami § 6, ods.8, mapu povodňového ohrozenia zabezpečí správca vodohospodársky významných vodných tokov do 22.12.2013. Podľa §8, ods.10 zákona č.7/2010 Z.

z. obec následne zabezpečí vyznačenie všetkých záplavových čiar zobrazených na mapách povodňového ohrozenia do územného plánu obce.

- h) V následných stupňoch projektovej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa §4 ods.3 a §15 ods.1 písm.e) Zákona č.42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č.532/2006 Z.z.
- i) V následných stupňoch PD spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa §4 ods.3 a §16 ods.1 písm. e) resp. §16 ods. 12 Zákona č. 42/1994 Z.z. a §4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z.
- j) V záujme zabezpečenia ochrany pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z. o ochrane pod povodňami.

## Článok 6

### Zásady a regulatívy zachovania kultúrno-historických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

1. Pri hospodárení na PP a LPF, a tiež pri využívaní krajinného priestoru v súvislosti s rekreačným využívaním rešpektovať zákon č. 543/2002 Z.z. O ochrane prírody. V chránených územiach a ich ochranných pásmach, vo vymedzených plochách a prvkoch, a tiež významných biotopoch usmerňovať činnosť v zmysle platnej legislatívy orgánov štátnej ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy.
2. Rešpektovať biotopy európskeho významu a genofondové lokality v riešenom území, ako aj územia s výskytom cenných druhov živočíchov a rastlín. V prípade nevyhnutnosti vykonania obmedzených zásahov do územia biotopov postupovať podľa zákona č. 543/2002 Z.z.
3. Rešpektovať migračné trasy voľne žijúcich živočíchov v územiach terestrických biokoridorov. hydrické biokoridory pôvodnú pobrežnú vegetáciu tokov vrátane jej revitalizácie autochtónnymi druhmi. V maximálnej miere zachovať skupinovú a líniovú nelesnú drevinnú vegetáciu a podporovať jej doplnenie, ktorá plní funkcie z hľadiska biodiverzity a štruktúry krajiny a umožní prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a migráciu živočíšnych druhov.
4. Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu, vylúčiť devastačné zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity týchto ekosystémov. Zabezpečiť monitoring a následný manažment pre udržanie prirodzeného charakteru jednotlivých ekosystémov systému ekologickej stability a odstraňovať invázne druhy rastlín.
5. Inundačné pásma vodných tokov posilniť vegetačnými úpravami v rozsahu a zložení potenciálnych biotopov. Ponechať a chrániť existujúce fragmenty močiarnej a vlhkomilnej vegetácie v kontaktnej aluviálnej nive ako významné refúgia fauny a flóry.
6. Chrániť a budovať plochy sídelnej zelene v zastavanom území obce. Pri navrhovaných výsadbách verejnej zelene použiť autochtónne druhy drevín a rastlín. Pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.
7. Nepripustiť v riešenom území možnosť umiestnenia fotovoltaických elektrární.
8. Rešpektovať nasledovné legislatívne vymedzené veľkoplošné a maloplošné územia ochrany prírody a krajiny ktoré sa nachádzajú na okraji riešeného územia:
  - a) Národná prírodná rezervácia Kozol, 5. stupeň ochrany (k.ú. Poluvsie nad Rajčankou).
9. Rešpektovať nasledovné vyhlásené chránené územia Natura:
  - a) Územia európskeho významu SKUEV 0239 Kozol a SKUEV 0668 Hrebeň Lúčanskej Malej Fatry.
  - b) Chránené vtáčie územie SKCHVU 013 Malá Fatra.
10. Rešpektovať nasledovné prvky kostry Regionálneho územného systému ekologickej stability (RÚSES) :
  - a) Biocentrá: Regionálne biocentrum RBc29 Ústie Medzihorskej doliny, Regionálne biocentrum RBc30 Kozol, RBc32 Krížava – Veľká Lúka,
  - b) Biokoridory: Nadregionálny biokoridor NRBk 6 Hrebeň Lúčanskej Malej Fatry, Regionálny biokoridor RBk 22 Ekotón Lúčanskej Fatry, Regionálny biokoridor RBk 18 Vodný tok a niva Rajčanky,
  - c) Regionálne významné genofondové lokality (GL): ZA GL69 Zákamenné, ZA GL70 Kozol, ZA GL71 Veľká Lúka.
  - d) Chránené stromy, Javory v Stránskom a Lipa v Stránskom (v okolí cintorína).
11. Pri hydrických biokoridoroch zachovať pôvodnú morfológiu toku, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť pôvodnú pobrežnú vegetáciu v celej dĺžke tokov.
12. Podporovať doplnenie mimo lesnej drevinovej vegetácie a jej rovnomerné rozmiestnenie v krajine tak, aby umožňovala prepojenie jednotlivých významných krajinných prvkov a umožňovala migráciu živočíšnych druhov medzi nimi. Zachovať prirodzený charakter vodných tokov, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu.
13. Pri ochrane kultúrneho dedičstva je potrebné:
  - a) rešpektovať a zachovať Národnú kultúrnu pamiatku, r.k. kostol sv. Heleny (ÚZPF č. 1369/1),
  - b) v prípade náhodného odkrytia archeologického náleziska postupovať podľa ustanovení §40 ods. 2–4 pamiatkového zákona v spojitosti s ustanoveniami §127, ods. 1) a 2) stavebného zákona,
  - c) rešpektovať ustanovenia §41 ods. 4) pamiatkového zákona na základe ktorých krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní,
  - d) podľa § 36 ods. 2 pamiatkového zákona pred začatím stavebnej činnosti alebo inej hospodárskej činnosti na evidovanom archeologickom nálezisku v CEANS je vlastník, správca alebo stavebník povinný podať žiadosť o vyjadrenie k zámeru na Krajský pamiatkový úrad,
  - e) V územnom a stavebnom konaní rešpektovať ustanovenia §30 ods.4 pamiatkového zákona o postavení KPÚ v týchto konaniach. V opodstatnených prípadoch môže Krajský pamiatkový úrad rozhodnúť

- o povinnosti vykonať archeologický výskum a o podmienkach jeho vykonávania podľa §35 ods.7), §36 ods.2) a 3) a §39 ods.1) Pamiatkového zákona.
- f) rešpektovať evidované archeologické lokality „Na roliach“, „ Sedlíská“, „Na cintoríne“, „Pasienky“, „Háj“, „Za obrázkom“, „Centrum obce“.
14. V súvislosti s urbanistickou kompozíciou riešeného územia v navrhovanom riešení ÚPN-O akceptovať nasledovné zásady:
- a) Hlavnou kompozičnou osou obce v Jadrovom území je súčasná trasa cesty III/2105, vedľajšiu kompozičnú os reprezentuje miestna komunikácia ktorá sa od hlavnej kompozičnej osi odpája pri kostole sv. Heleny.
- b) Hlavným ťažiskovým priestorom obce je priestor medzi obecným úradom a kostolom sv. Heleny. Kostol sv. Heleny je dominantou obce.

## Článok 7

### Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

1. V oblasti ochrany ovzdušia:
- a) V riešenom území neuvažovať s budovaním stredných a veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia. Uvažovať s plynom, ako hlavným vykurovacím médiom v obci.
- b) Všetky existujúce a navrhované komunikácie v zastavanom území riešiť so spevneným, bezprašným povrchom. Na území obce neumiestňovať také prevádzky, ktoré by prašnosťou a produkciou škodlivých látok mohli nevhodne ovplyvniť kvalitu ovzdušia.
- c) Rešpektovať ustanovenia zákona 137/2010 o ovzduší.
- d) Pri umiestňovaní prevádzok výrobných služieb v obytnom území dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti ochrany ovzdušia pred prípadnými negatívnymi vplyvmi
2. V oblasti ochrany podzemných a povrchových vôd:
- a) Rešpektovať ustanovenia zák. č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a nakladanie s vodami realizovať v zmysle §17 zákona. Likvidáciu odpadových vôd riešiť dobudovaním verejnej kanalizácie na existujúcich plochách a vybudovaním na navrhovaných rozvojových plochách s cieľom napojenia všetkých objektov na verejnú kanalizáciu v jej dosahu.
- b) Revitalizovať korytá a brehy vodných tokov vrátane doplnenia brehových porastov.
- c) V rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol navýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie v území, prečistenie, infiltrácia dažďových vôd a pod).
- d) Všetkými dostupnými prostriedkami zabrániť znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd splaškovými vodami a komunálnym odpadom.
3. V oblasti ochrany pred hlukom a vibráciami:
- a) Pri prevádzkovaní telovýchovno - športové zariadení rekreačných podujatí v meste na plochách športu a rekreácie regulovať a usmerňovať činnosť tak aby nepriaznivo neovplyvňovala okolie, najmä obytnú zástavbu hlukom, prachom alebo svetlom (§22, ods.2, zákona č.355/2007 Z.z.).
- b) Pri realizácii nových komunikácií a rekonštrukciách ciest, je nutné postupovať v súlade s Vyhláškou MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa dopĺňa Vyhláška MZ SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a požiadavkách na objektivizácii hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.
- c) V existujúcich výrobných zónach neprekračovať stanovené hodnoty prašnosti hluku, vibrácií a svetlom nad prípustnú mieru, t.j. dodržiavať §22 ods.2 Zákona č.355/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov.
- d) V prípade novej obytnej výstavby v územiach zasiahnutých nadmerným hlukom z dopravy musia investori vykonať také opatrenia, ktoré budú eliminovať dôsledky nadmerného hluku. Voči správcovi ciest tak nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky dopravy v čase realizácie sú známe.
4. V oblasti ochrany pred účinkami zápachu:
- a) Pri veľkochove hospodárskych zvierat v hospodárskom dvore Agrožiar v kontakte s obytným územím akceptovať vzorec pre výpočtové limity stavov počtu jednotlivých druhov hospodárskych zvierat, ktorými je stanovené veterinárne ochranné pásmo, nezasahujúce do obytných a rekreačných území, vypočítané v zmysle materiálu vydanom MPaV SR „Zásady chovu hospodárskych zvierat v zastavanom území a mimo zastavaného územia obcí SR, ochranné pásmo na dobytčiu jednotku pre počty ustajnených zvierat:
- a1) Hovädzi dobytok - počet ks : 1,612 VD<sub>J</sub> = OP .... m, (od ustajnenia),
- a2) Ovce, kozy - počet ks : 10 VD<sub>J</sub> = OP.....m (od ustajnenia),
- b) V riešenom území vo väzbe na obytné a rekreačné územie nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie.
- c) Pri prevádzke hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny.
5. V oblasti odpadov:
- a) Dôsledne zabezpečiť v riešenom území realizáciu triedeného zberu odpadu, s cieľom zníženia odpadov vyvázaných na zmluvne zabezpečenú skládku. Zariadenia na recykláciu, využívanie a zneškodňovanie odpadu naďalej riešiť mimo územia mesta, podľa schváleného programu odpadového hospodárstva.
- b) Rešpektovať v území ustanovenia zákona č. 79/2015 Z.z o odpadoch v znení neskorších predpisov. Obec zabezpečí prostredníctvom zmluvne zabezpečenej firmy:

- b1) zhodnocovanie biologicky rozložiteľného odpadu pre každú domácnosť a jednotlivé prevádzky v obci, s potenciálom produkcie biologicky rozložiteľného odpadu kompostér pre medziuskladenie tohto druhu odpadu a zabezpečí jeho pravidelný odvoz na zhodnotenie,
  - b2) pravidelný odvoz, zhodnotenie a zneškodňovanie oddelených zložiek vytriedených komunálnych odpadov a tiež drobných stavebných odpadov a nebezpečných odpadov.
  - c) V katastrálnom území riešiť postupnú sanáciu a rekultiváciu skládok odpadu a starých enviromentálnych záťaží, prednostne skádky v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia a prvky miestneho systému ekologickej stability a tiež zamedziť znečisťovaniu brehov tokov a iných priestorov odpadmi.
  - d) Na území obce akceptovať systém pre odovzdávanie oddelených zložiek TKO, pre drobný stavebný odpad, pre zhromažďovanie nebezpečných odpadov a elektroodpadov z domácností.
6. V oblasti prírodnej rádioaktivity:
- a) Pred začatím prípravy výstavby posúdiť rozsiahle lokality na výstavbu domov na bývanie podľa vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.
7. V oblasti stratégie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy:
- a) Akceptovať stratégiu vyplývajúcu z Metodického usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.
8. V ostatných oblastiach:
- a) rešpektovať ochranné pásmo cintorínov, v ochrannom pásme nepovoľovať ani umiestňovať budovy definované v §15 ods.7, zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.

### Článok 8

#### Vymedzenie zastavaného územia

1. Za zastavané územie je potrebné považovať plochy súčasne zastavaného územia, rozšírené o navrhované plochy v súlade s riešením v grafickej časti vo výkrese v.č.5 - Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných zámerov na PP a LPF v M 1:10 000.

### Článok 9

#### Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

1. Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení:
- a) Verejné vodovody a verejné kanalizácie, 230/2005 Z. z., §19 ods.2. Pásma ochrany sú v zmysle zákona č.442/2002 Z.z. vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany:
    - a1) 1,5 m pri verejnom vodovode a kanalizácii do priemeru 500 mm.
  - b) Vodojemy, ochranné pásmo je oplotené.
2. Oprávnenia pri správe vodných tokov, určuje §49 ods.2 zákona č.364/2004 Z.z.:
- a) Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca toku využívať pobrežné pozemky a v rámci ktorého sa môžu realizovať aj protipovodňové a vododrážne opatrenia. Akúkoľvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s vodnými tokmi odsúhlasiť so správcom toku. Rozvojové aktivity musia byť v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Vodohospodársky významné vodné toky sú stanovené Prílohou č.1 Vyhlášky 211/2005 (MŽPSR, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov).
  - b) Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie je pri vodohospodársky významnom toku Rajčanka 10 m od brehovej čiary a pri ostatných drobných tokoch v katastrálnom území obce pozemky do 5 m od brehovej čiary,
3. V zmysle zákona 251/2012 Z.z. treba rešpektovať ochranné pásma od krajných vodičov (káblov) na každú stranu, resp. od elektrických staníc:
- a) 110 kV vedenie - 15 m
  - b) 22 kV vedenie vzdušné - 10 m
  - c) 22 kV kábel v zemi - 1 m
  - d) 22 kV závesný kábel - 1 m
  - e) stožiarová trafostanica od konštrukcie - 10 m
  - f) kioskové trafostanice nevyžadujú ochranné pásmo.
4. V zmysle zákona č.251/2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrán:
- a) Ochranné pásmo je územia bezprostredne priľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice:
    - a1) VTL plynovod do DN 500 - 8 m
    - a2) VTL plynovod do DN 200 - 4 m
    - a3) STL plynovod vo voľnom teréne do DN 200 - 4 m
    - a4) STL plynovod v zastavanom území - 1 m
  - b) Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu.
    - b1) VTL plynovod nad 4 MPa potrubie nad 350 mm - 150 m
    - b2) VTL plynovod do DN 200 - 20 m
    - b3) STL plynovod vo voľnom teréne do DN 200 do 0,4 MPa - 10 m

- b4) STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu
5. Pri súbahu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.
  6. V území je potrebné rešpektovať ochranné pásmo cestných dopravných systémov mimo zastavaného územia súvislou zástavbou (Zákon o pozemných komunikáciách - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z.):
    - a) pre cestu III. triedy 20 m od osi cesty na obe strany (mimo zastavané územie).
  7. Rešpektovať ochr. pásmo cintorínov 50 m, v ochrannom pásme nepovoľovať ani umiestňovať budovy definované v §15 ods.7, zákona NR SR č.131/2010 Z.z. o pohrebníctve.
  8. Výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo ŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Územia s výskytom aktívnych zosuvov nie sú vhodné pre stavebné účely. Podmieniť výstavbu v území stabilizovaných a potenciálnych zosuvov podrobným inžiniersko geologickým prieskumom.
  9. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č.528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.
  10. Pri umiestňovaní novej výstavby rešpektovať ochranné pásmo lesa v súlade s ustanovením § 10 ods.1) zákona č. 326/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov. V lokalitách ozn. č.12 a č.13 nachádzajúcich sa v ochrannom pásme lesa dodržať ochranné pásmo lesa tak, že pri výstavbe jednotlivých objektov bude dodržaná min. odstupová vzdialenosť od hranice lesných pozemkov 25-30 m. Zachovať pôvodné prístupové trasy na lesné pozemky a nezabrániť tak riadnemu hospodáreniu v zmysle zákona o lesoch.

#### Článok 10

##### **Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny**

1. Plochy pre verejnoprospešné stavby predstavujú plochy potrebné pre realizáciu verejnoprospešných stavieb uvedených v čl.12 Zoznam verejnoprospešných stavieb vrátane dočasných záberov pozemkov.
2. Plochy pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov budú realizované na plochách územného rozvoja obce v navrhovanom zastavanom území.
3. Plochy pre chránené časti krajiny sú uvedené v čl.6 body (8), (9) a (10).

#### Článok 11

##### **Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny**

1. V zmysle navrhovaného riešenia urbanistického rozvoja obce nie je potrebné obstarat' územný plán zóny.

#### Článok 12

##### **Zoznam verejnoprospešných stavieb**

###### Dopravné verejnoprospešné stavby

- (1) **D1** - Rekonštrukcia existujúcich ciest III. triedy, miestnych komunikácií, vrátane verejných odstavných plôch a výstavba a rekonštrukcia účelových komunikácií na navrhovanú funkčnú triedu a kategóriu.
- (2) **D2** - Výstavba samostatných chodníkov a súběžných chodníkov pre peších a cyklistov popri cestách III.triedy automobilových komunikáciách a miestnych komunikáciách so zvýšeným pohybom vozidiel.

###### Vodohospodárske verejnoprospešné stavby

- (3) **V1** - rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete v obci do lokalít územného rozvoja.
- (4) **V2** - rozšírenie splaškovej kanalizácie dn 300 do lokalít územného rozvoja.
- (5) **V3** - napojenie rekreačnej lokality Brezie na skupinový vodovod potrubím DN 150.
- (6) **V4** - protipovodňové opatrenia na vodných tokoch.

###### Energostavby – verejnoprospešné stavby pre zásobovanie elektrickou energiou, plynom a a teplom

- (7) **E1** – Demontáž vzdušného VN vedenia a jeho náhrada novou trasou v lokalite Ústredie – Západ, v dĺžke demontáže cca 450 m, náhradná trasa cca 600 m.
- (8) **E2** - Výstavba VN kábla v dĺžke cca 500 m pre navrhovanú kioskovú trafostanicu T8-250 kVA.
- (9) **E3** - Výstavba NN káblovej a vzdušnej siete.
- (10) **E4** - Rekonštrukcia existujúcich trafostaníc T3,T4,T5 s osadením väčších transformátorov - podľa požiadaviek na odbery elektrickej energie.
- (11) **E5** - Rozšírenie STL siete 100 kPa do rozvojových lokalít.

###### Telekomunikačné stavby

- (12) **T1** – Výstavba verejnej elektronickej komunikačnej siete VEKS.
- (13) **T2** - Rozšírenie kapacity prípojného kábla a digitálnej ústredne RSU Rajecké Teplice.
- (14) **T3** – Modernizácia, resp. kompletná výmena miestneho rozhlasu za signál šírený rádiovou sieťou, optickej siete káblovej televízie.
- (15) **T4** - Výstavba miestnej káblovej siete m.t.s. do plôch s plánovanou zástavbou.

**(16) T5** – Výstavba optickej siete káblovej televízie.

Ostatné

- (17) O1** - Vybudovanie nového hlavného športového areálu obce s verejnými športovými stavbami štadióna, vonkajších ihrísk, halových objektov a súvisiacou prevádzkovou a sociálnou vybavenosťou.
- (18) O2** – Rekonštrukcia a modernizácia športového areálu v lokalite Brezie s vonkajšími ihriskami pre kolektívne hry a súvisiacou prevádzkovou a sociálnou vybavenosťou.
- (19) O3** – Realizácia verejnej športovo – rekreačnej vybavenosti a detských ihrísk v rámci rozvojových obytných plôch obce.
- (20) O4** – Revitalizácia verejných priestranstiev centra obce.

## C. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

### C.1 VŠEOBECNE

V súvislosti so spracovaním ÚPN-O Stránske boli k dispozícii nasledovné dokumenty z ktorých boli čerpané doplňujúce údaje, a z ktorých boli následne zapracované relevantné informácie do navrhovaného riešenia:

- ÚPN VÚC Žilinského kraja (združenie VÚC Žilina, 1998), záväzná časť schválená vyhlásením nariadenia vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.05.1998,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.1 (združenie VÚC Žilina, 02/2005), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK VZN č.6 zo dňa 27.04.2005,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.2 (ing. arch. Pivarči, 07/2006), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.3 (ing. arch. Toman, 05/2008), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN VÚC Žilinského kraja - zmeny a doplnky č.4 (ing. arch. Pivarči, 03/2011), záväzná časť schválená zastupiteľstvom ŽSK,
- ÚPN mesta Rajecké Teplice (vrátane následných zmien a doplnkov), ing. arch. Pivarči, autorizovaný architekt,
- ÚPN-O Kamenná Poruba, ing. arch. Krajč, autorizovaný architekt
- ÚPN-O Korská, ing. arch. Peter Nezval, autorizovaný architekt
- Vodný plán Slovenska,
- Vodohospodárska mapa Slovenska,
- Ochranné pásma letiska Žilina, 05/2015, (Prof. Ing. A. Kazda, CSc.),
- „Stránske - rozšírenie splaškovej kanalizácie“, projekt pre stavebné povolenie (2011),
- „Protipovodňová ochrana Stránsky a Priečnikový potok“ - ZÁMER podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2011).
- súpis pamiatok na Slovensku,
- sčítanie obyvateľov, domov a bytov – základné údaje (2011, KSŠV SR)
- aktuálne štatistické údaje (KSŠV SR),
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku,
- Atlas krajiny SR (MŽP SR, SAŽP), 2002.
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Stránske, 07/2007
- Vyhláška MZ SR č.481/2001, ktorou boli vyhlásené ochranné pásma I., II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Rajeckých Tepliciach.
- Informácia o zámeroch Modernizácie a rekonštrukcie horského hotela Paradise, 06/2016 Jana Rolínová,
- Pasport individuálnej chalupníckej rekreácie STRÁNSKE, ÚHA okresu Žilina, 1991,
- Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja ZDRUŽENIA RAJECKÁ DOLINA 2007-2017,
- KEP Stránske, ing. Peter Hájnik, 06/2016,
- Zadanie pre ÚPN-O Stránske, ing. arch. Ján Burian, dopracované 10/2016, schválené č.uzn.83/2016 zo dňa 21.11.2016,
- Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017,
- Vyhodnotenie pripomienok fyzických a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017.
- Pokyny na dopracovanie ÚPN-O Stránske, Urbion sk, s.r.o, 07/2017.

### C.2 IDENTIFIKÁCIA POUŽITÝCH SKRATIEK V ÚPN-O STRÁNSKE

V súvislosti so spracovaním ÚPN-O Stránske sú v rámci textovej časti používané skratky s nasledovným vysvetlením:

- ÚPN-O – územný plán obce
- KEP – krajinný ekologický plán
- ÚPN-VÚC ŽK – Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja
- KURS – koncepcia územného rozvoja Slovenska
- RD – rodinný dom
- RRD – rekreačný rodinný dom
- IBV – individuálna bytová výstavba
- HBV – hromadná bytová výstavba



- ICHR – individuálna chatová rekreácia
- m.č. – miestna časť
- MÚSES – miestny územný systém ekologickej stability
- RÚSES – regionálny územný systém ekologickej stability
- GNÚSES – generel územného systému ekologickej stability
- CO – civilná ochrana
- NP – Národný park
- SKUEV – územia európskeho významu
- SKCHVÚ – chránené vtáčia územia
- RBc – regionálne biocentrum
- RBk – regionálny biokoridor
- Nrbk – nadregionálny biokoridor
- NATURA 2000 – európska sústava chránených území
- GL – genofondová lokalita
- MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
- MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
- SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia
- VÚPaOP – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
- HM š.p. – Hydromeliorácie štátny podnik
- KPÚ – Krajský pamiatkový úrad
- ÚHA – útvary hlavného architekta
- ZŠ – základná škola
- MŠ – materská škola
- ZS – zdravotné stredisko
- OP – ochranné pásmo
- CR – cestovný ruch
- VOP – veterinárne ochranné pásmo
- PD – poľnohospodársky dvor
- HD – hovädzí dobytok
- VDJ – výrobná dobyčacia jednotka
- ZOO – zologická záhrada
- LUC – lesný užívateľský celok
- LPF – lesný pôdny fond
- PP – poľnohospodárska pôda
- TTP – trvalo trávnaté porasty
- LHP – lesný hospodársky plán
- PSOL – program starostlivosti o lesy
- ČOV – čistiareň odpadových vôd
- SKV – skupinový vodovod
- SSC – Slovenská správa ciest
- MOK – miestna obslužná komunikácia
- SSE – Stredoslovenská energetika
- MVE – malá vodná elektrárňa
- SPP – D – Slovenský plynárenský priemysel – distribúcia
- POH – program odpadového hospodárstva

## D. DOKLADOVÁ ČASŤ

Dokladová časť v súvislosti so spracovaním územného plánu obce Stránske je súčasťou elaborátu obstarávateľa. Okrem ďalších dokumentov sú súčasťou tohto elaborátu aj nasledovné dokumenty:

- KEP Stránske, ing. Peter Hájnik, 06/2016.
- Zadanie pre ÚPN-O Stránske, ing. arch. Ján Burian, dopracované 10/2016, schválené č.uzn.83/2016 zo dňa 21.11.2016
- Vyjadrenia dotknutých orgánov a organizácií k oznámeniu o začatí obstarávania ÚPN-O Stránske, 06/2016,
- Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb k Zadaniu pre ÚPN-O Stránske, 09/2016,
- Vyhodnotenie pripomienok fyzických a právnických osôb k Zadaniu pre ÚPN-O Stránske, 09/2016.

- Vyhodnotenie pripomienok dotknutých orgánov štátnej správy, samosprávy a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017,
- Vyhodnotenie pripomienok fyzických a právnických osôb po prerokovaní k Návrhu riešenia ÚPN-O Stránske, 07/2017.
- Pokyny na dopracovanie ÚPN-O Stránske, 07/2017